

GODIŠNJE IZVJEŠĆE

2017.

ŽIVJETI ZAJEDNO

ŽIVJETI ZAJEDNO

SADRŽAJ

GLAVNA FINACIJSKA OBILJEŽJA STATISTIKA REDOVNOG POSLOVANJA

UVOD

KORPORATIVNI PROFIL
INFORMACIJE ZA INVESTITORE
UPRAVA
NADZORNI ODBOR
IZVJEŠĆE NADZORNOG ODBORA
IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG
UPRAVLJANJA

GOSPODARSKO OKRUŽJE

GOSPODARSKO OKRUŽJE
PREGLED HRVATSKOG TRŽIŠTA
REGULATORNI PREGLED
PROMJENE U IZVJEŠĆIVANJU
SAŽETAK KLJUČNIH FINACIJSKIH POKAZATELJA

PREGLED POSLOVANJA

TELEKOMUNIKACIJE POKRETNE MREŽE
TELEKOMUNIKACIJE NEPOKRETNE MREŽE
LINIJE NEPOKRETNE MREŽE
ŠIROKOPOJASNE USLUGE
TELEVIZIJSKE USLUGE
VELEPRODAJNE USLUGE
SISTEMSKA RJEŠENJA
ENERGETSKE USLUGE

FINACIJSKI PREGLED

PRIHODI
TROŠKOVI REDOVNOG POSLOVANJA
PROFITABILNOST
FINACIJSKI POLOŽAJ
KAPITALNA ULAGANJA

CRNOGORSKI TELEKOM – FINACIJSKA I NEFINACIJSKA OBILJEŽJA

PREGLED PROFITABILNOSTI SEGMENTA

HT D. D. – FINACIJSKA OBILJEŽJA

DRUŠTVENA ODGOVORNOST

FINACIJSKA IZVJEŠĆA HT GRUPE

KONSOLIDIRANI RAČUN DOBITI I GUBITKA
KONSOLIDIRANA BILANCA
KONSOLIDIRANO IZVJEŠĆE O TIJEKU NOVCA
KONSOLIDIRANO USKLAĐIVANJE EBITDA-E
KONSOLIDIRANO IZVJEŠĆE O NOVČANIM TIJEKOVIMA
KONSOLIDIRANO IZVJEŠĆE O PROMJENAMA KAPITALA
BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANA FINACIJSKA IZVJEŠĆA

GLAVNA FINANCIJSKA OBILJEŽJA

Račun dobiti i gubitka u milijunima kuna	2016.	2017. sa CT	2017. bez CT	% promjene A17. sa CT/A16.	% promjene A17. bez CT/A16.
Prihod	6.984	7.756	7.125	11,0%	2,0%
Pokretne telekomunikacije	2.821	3.305	2.988	17,2%	5,9%
Govorne usluge u nepokretnoj mreži	953	927	843	-2,8%	-11,5%
Širokopojasni pristup i TV	1.315	1.439	1.318	9,4%	0,3%
Veleprodaja u nepokretnim telekomunikacijama	365	369	347	1,0%	-4,9%
Ostale usluge u nepokretnoj mreži	742	835	779	12,5%	4,9%
Sistemska rješenja	677	731	698	8,0%	3,2%
Razno	112	151	151	34,7%	34,7%
EBITDA prije jednokratnih stavki	2.821	3.138	2.918	11,2%	3,4%
Jednokratne stavke	85	151	144	78,0%	69,4%
EBITDA nakon jednokratnih stavki	2.736	2.986	2.774	9,1%	1,4%
EBIT (dobit iz redovnog poslovanja)	1.239	1.118	1.066	-9,8%	-14,0%
Neto dobit nakon nekontrolirajućih udjela	934	863	833	-7,5%	-10,8%
Marža EBITDA-e prije jednokratnih stavki	40,4%	40,5%	41,0%	0,1 p.p.	0,6 p.p.
Marža EBITDA-e nakon jednokratnih stavki	39,2%	38,5%	38,9%	-0,7 p.p.	-0,2 p.p.
Marža EBIT-a	17,7%	14,4%	15,0%	-3,3 p.p.	-2,8 p.p.
Marža neto dobiti	13,4%	11,1%	11,7%	-2,2 p.p.	-1,7 p.p.
Bilanca	31. pro. 2016.	31. pro. 2017. sa CT	31. pro. 2017. bez CT	% promjene A17. sa CT/A16.	% promjene A17. bez CT/A16.
Ukupna dugotrajna imovina	8.889	10.385	10.132	16,8%	14,0%
Ukupna kratkotrajna imovina	5.566	5.353	4.991	-3,8%	-10,3%
UKUPNA IMOVINA	14.455	15.738	15.122	8,9%	4,6%
Ukupni kapital i rezerve	12.046	12.573	12.325	4,4%	2,3%
Ukupne dugoročne obveze	561	737	695	31,4%	23,8%
Ukupne kratkoročne obveze	1.847	2.429	2.102	31,5%	13,8%
UKUPNI KAPITAL I OBVEZE	14.455	15.738	15.122	8,9%	4,6%
Novčani tijek	2016.	2017. sa CT	2017. bez CT	% promjene A17. sa CT/A16.	% promjene A17. bez CT/A16.
Neto novčani tijek od poslovnih aktivnosti	2.075	2.691	2.406	29,7%	16,0%
Neto novčani tijek od investicijskih aktivnosti	-1.742	-1.215	-1.060	30,2%	39,1%
Neto novčani tijek od financijskih aktivnosti	-833	-981	-909	-17,8%	-9,2%
Novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja	2.676	3.152	3.095	17,8%	15,6%
Investicije	2016.	2017. sa CT	2017. bez CT	% promjene A17. sa CT/A16.	% promjene A17. bez CT/A16.
Ulaganja u dugotrajnu imovinu	1.608	1.885	1.745	17,2 %	8,5 %
Omjer ulaganja u dugotr. imovinu / prihodi	23,0%	24,3%	24,5%	1,3 p.p.	0,1 p.p.

Broj zaposlenika	31. pro. 2016.	31. pro. 2017. sa CT	31. pro. 2017. bez CT	% promjene A17. sa CT/A16.	% promjene A17. bez CT/A16.
Broj zaposlenika (na puno radno vrijeme)	4.427	5.110	4.588	15,4%	3,6%
Segment privatnih korisnika	2016.	2017. sa CT	2017. bez CT	% promjene A17. sa CT/A16.	% promjene A17. bez CT/A16.
Prihod	3.750	3.754	3.754	0,1%	0,1%
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	2.565	2.546	2.546	-0,7%	-0,7%
Segment poslovnih korisnika	2016.	2017. sa CT	2017. bez CT	% promjene A17. sa CT/A16.	% promjene A17. bez CT/A16.
Prihod	2.793	2.883	2.889	3,2%	3,4%
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	1.373	1.329	1.332	-3,2%	-3,0%
Mreža i funkcije podrške	2016.	2017. sa CT	2017. bez CT	% promjene A17. sa CT/A16.	% promjene A17. bez CT/A16.
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	-1.355	-1.236	-1.236	8,8%	8,8%
Segment optima konsolidirano	2016.	2017. sa CT	2017. bez CT	% promjene A17. sa CT/A16.	% promjene A17. bez CT/A16.
Prihod	441	483	483	9,5%	9,5%
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	239	275	275	15,4%	15,4%
Segment crnogorski telekom konsolidirano	2016.	2017. sa CT	2017. bez CT	% promjene A17. sa CT/A16.	% promjene A17. bez CT/A16.
Prihod	n/a	636	n/a	n/a	n/a
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	n/a	223	n/a	n/a	n/a

STATISTIKA REDOVNOG POSLOVANJA

Ključni podaci o redovnom poslovanju	2016.	2017.	% promjene 17./16.
Mobilni korisnici u 000			
Broj korisnika	2.234	2.244	0,5%
- Broj prepaid korisnika	1.075	985	-8,4%
- Broj postpaid korisnika	1.159	1.260	8,7%
Minute korištenja (MOU) po prosječnom korisniku	206	216	4,8%
Prosječni ARPU (mjesečni prosjek za period u HRK)	76	77	0,9%
- Prepaid	42	43	1,9%
- Postpaid	110	106	-3,3%
SAC po bruto broju novih korisnika u HRK	105	109	3,9%
Stopa odljeva korisnika (%)	2,8	2,5	-0,3 p.p.
Penetracija (%) ¹	114	118	4,3 p.p.
Tržišni udio korisnika (%) ¹	47	46	-0,8 p.p.
Smartphone korisnici (%) ²	57	58	1,0 p.p.
Smartphone prodani telefoni (%) ³	79	84	5,0 p.p.

¹ Izvor: interna procjena korisnika konkurencije za kraj prosinca 2017.

² Broj korisnika koji koriste smartphone uređaje u odnosu na ukupni broj mobilnih korisnika

³ Broj prodanih smartphone uređaja u odnosu na ukupan broj prodanih uređaja (samo postpaid korisnici)

Ključni podaci o redovnom poslovanju	2016.	2017.	% promjene 17./16.
Korisnici nepokretnih usluga u 000			
Ukupne telefonske linije - maloprodaja ¹	924	875	-5,4%
Ukupne telefonske linije - veleprodaja (WLR - najam korisničke linije)	83	63	-24,2%
ARPU govornih usluga po korisniku (mjesečni prosjek za period u HRK) ²	84	78	-6,9%
IP linije/korisnici u 000			
Širokopolasne pristupne linije - maloprodaja ³	618	624	1,0%
Širokopolasne pristupne linije - veleprodaja ⁴	134	131	-2,3%
TV korisnici	401	417	4,0%
ARPU za širokopolasne linije - maloprodaja (mjesečni prosjek za period u HRK)	122	117	-3,8%
TV ARPU (mjesečni prosjek za period u HRK)	82	81	-1,4%
Veleprodajni korisnici u 000			
ULL (izdvojena lokalna petlja)	148	135	-9,2%

¹ Uključuje PSTN, FGSM i stare PSTN Voice korisnike migrirane na IP platformu; javne telefonske govornice nisu uključene.

² Javne telefonske govornice nisu uključene

³ Uključuje ADSL, VDSL, FTTH i Naked DSL

⁴ Uključuje Naked Bitstream + Bitstream

Napomena: Optima Telekom nefinancijski KPU nisu integrirani u rezultatima Grupe zbog ograničenog pristupa Optima Telekom informacijama kao rezultat „kineskog zida“ uvedenog od strane regulatora

Prezentacija podataka u godišnjem izvješću

Osim ako kontekst ne zahtijeva drugačije, pojam “HT Grupa” ili “Grupa” označava društvo Hrvatski Telekom d.d. zajedno s njegovim ovisnim društvima.

Pojam “HT” ili “Društvo” odnosi se na društvo Hrvatski Telekom d.d.

Pojam “Iskon” odnosi se na Iskon Internet d.d., ovisno društvo u potpunom vlasništvu Društva.

Pojam “Combis” odnosi se na Combis, usluge integracije informatičkih tehnologija d.o.o., ovisno društvo u potpunom vlasništvu Društva.

Naziv “Agencija” odnosi se na Hrvatsku agenciju za poštu i elektroničke komunikacije, nacionalno regulatorno tijelo.

Moguća su manja odstupanja u prikazanim financijskim brojkama u odnosu na Konsolidirana financijska izvješća zbog načela zaokruživanja (u Konsolidiranim financijskim izvješćima sve se matematičke operacije izvode s brojkama bez decimalnih mjesta).

UVOD

PISMO DIONIČARIMA

KORPORATIVNI PROFIL

INFORMACIJE ZA INVESTITORE

UPRAVA

NADZORNI ODBOR

IZVJEŠĆE NADZORNOG ODBORA

IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

PISMO DIONIČARIMA

Poštovani dioničari,

iza nas je još jedna uspješna godina u kojoj je ostvaren rast svih ključnih pokazatelja. Dvoznamenkasti rast prihoda i EBIDTA-e te još veća ulaganja potvrda su da Hrvatski Telekom, nakon četiri godine transformacije, postaje moderna i agilna kompanija usmjerena prema budućnosti i rastu u svim područjima poslovanja.

Akvizicijom Crnogorskog Telekoma napravili smo prvi ozbiljan regionalni iskorak i već su vidljivi prvi sinergijski učinci. Crnogorski Telekom zadržao je vodeću poziciju na tržištu (i u fiksnom i u mobilnom području poslovanja), a pozitivan doprinos Crnogorskog Telekoma rezultatima HT-a jačat ćemo i sljedećih godina.

Zato zahvaljujem svima na podršci koju ste nam dali za taj iskorak te ponosno ističem rezultate kompanije za 2017. – zadržali smo vodeću poziciju u svim tržišnim područjima. Konsolidirani prihodi HT-a povećani su za 11 % u odnosu na godinu prije, odnosno na 7,756 milijardi kuna. Bez učinaka dviju novih konsolidiranih kompanija, Crnogorskog Telekoma i H1 Telekoma koji je tijekom 2017. preuzela Optima Telekom, HT je ostvario rast prihoda od 1,5 %.

Zahvaljujući stabilizaciji poslovanja u protekle četiri godine, ima-

mo priliku značajno ulagati. Rast temeljimo upravo na ulaganjima u povećanje kapaciteta širokopojasnog pristupa internetu, poboljšavanje korisničkog iskustva i povećavanje konkurentnosti.

Kapitalna ulaganja povećali smo za dodatnih 8,5 %, odnosno na 1,745 milijardi kuna, a u posljednje četiri godine uložili smo više od šest milijardi kuna.

Zahvaljujući takvim ulaganjima, HT će do 2020. samostalno ispuniti 70 % ciljeva Europske digitalne agende za Hrvatsku.

Ulaganja u nepokretnu mrežu omogućila su optički pristup za 374 tisuće kućanstava te pristupne brzine veće od 30 Mbit/s za čak 879 tisuća hrvatskih kućanstava.

Brzine mobilnog interneta povećali smo prosječno 38 %, i to unatoč rastu roaming prometa u turističkoj sezoni od čak 330 %. Povećali smo i kapacitete 4G mreže, i to za 34 %.

Ono na što smo svi u kompaniji posebno ponosni jest nezavisno međunarodno P3 priznanje za najbolju mobilnu mrežu u Hrvatskoj te jedan od najboljih mobilnih interneta u Europi.

Značajno ulaganje u tehnologije omogućilo nam je da prvi na tržištu pokrenemo pilot-projekt mreže budućnosti PanTera koji korisnicima na, zasad, ograničenom području Hrvatske omogućuje

superiorne internetske brzine od 1 Gbit/s i 4K TV sadržaj.

Radili smo i na unaprjeđenju ponude. U potpunosti smo zamijenili TV platformu i do kraja godine je već 250.000 naših TV korisnika uživalo u iskustvu gledanja televizije budućnosti. Lansirali smo nove hibridne tarife i hibridni pristup internetu, a uskoro slavimo i drugi rođendan Magente 1. Riječ je o premium usluzi koja je privukla više od 120.000 korisnika upravo zahvaljujući najboljoj mreži, brojnim pogodnostima i najbogatijem televizijskom sadržaju u Europi.

U svibnju smo pokrenuli projekt poslovne i digitalne transformacije kompanije. U njega ćemo u iduće tri godine uložiti 210 milijuna kuna radi još bržeg i agilnijeg odgovaranja na tržišne trendove te sve zahtjevnije potrebe korisnika.

Usprkos tako velikim ulaganjima ostvarili smo rast ključne mjere profitabilnosti. EBITDA prije jednokratnih stavki dosegla je 3,138 milijardi kuna i viša je za 11,2 %, uz jaku EBIDTA maržu od 40,5 % koja je povećana 0,1 postotni bod. Bez utjecaja Crnogorskog Telekomu i H1 Telekomu EBITDA prije jednokratnih stavki porasla je 2,8 %.

Uprava i Nadzorni odbor predložili su Glavnoj skupštini Društva raspodjelu dividende od 6 kuna po dionici (kao i prošle godine). Dividendom bi se isplatilo ukupno 490,020.384 kuna što čini

58,25 % neto dobiti 2017. godine. U skladu s Politikom dividendi Uprava za 2018. očekuje isplatu u iznosu od minimalno 6 kuna po dionici.

Nastavljamo s Programom otkupa vlastitih dionica u sklopu kojeg smo do kraja 2017. otkupili 216.005 vlastitih dionica, odnosno 0,26 % temeljnog kapitala, i to za iznos od 37,6 milijuna kuna.

U 2018. godini nastavljamo sa strategijom rasta i ulaganjima u razvoj infrastrukture s pomoću inovacija te daljnjim poboljšanjem korisničkog iskustva.

Zahvaljujem svim zaposlenicima i kolegama u Upravi i Nadzornom odboru. Siguran sam da ćemo i u 2018. godini nastaviti ostvarivati planirane rezultate i opravdati vaša očekivanja.

Davor Tomašković,
predsjednik Uprave Hrvatskog Telekomu d. d.

KORPORATIVNI PROFIL

Pregled

HT Grupa vodeći je davatelj telekomunikacijskih usluga u Hrvatskoj i pruža usluge nepokretne i pokretne telefonije te veleprodajne, internetske i podatkovne usluge.

Osnovne su djelatnosti društva Hrvatski Telekom d. d. (HT d. d. ili Društvo) i o njemu ovisnih društava pružanje elektroničkih komunikacijskih usluga te projektiranje i izgradnja elektroničkih komunikacijskih mreža na području Republike Hrvatske. Osim usluga nepokretne telefonije (pristup i promet usluga nepokretne telefonije te dodatne usluge nepokretne mreže), HT Grupa također pruža internetske usluge, usluge IPTV-a i ICT-a, usluge maloprodaje električne energije, usluge prijenosa podataka (namam vodova, Metro-Ethernet, IP/MPLS, ATM) te usluge pokretnih telefonskih mreža GSM, UMTS i LTE.

Nastanak i povijest

Hrvatski Telekom d. d. dioničko je društvo u većinskom vlasništvu društva Deutsche Telekom Europe B. V. Osnovano je 28. prosinca 1998. godine u Republici Hrvatskoj u skladu s odredbama Zakona o razdvajanju Hrvatske pošte i telekomunikacija na Hrvatsku poštu i Hrvatske telekomunikacije. Tim je Zakonom poslovanje prijašnjeg poduzeća Hrvatska pošta i telekomunikacije (HPT s. p. o.) razdvojeno i preneseno na dva nova dionička društva: HT – Hrvatske telekomunikacije d. d. (HT d. d.) i HP – Hrvatska pošta d. d. (HP d. d.). Društvo je počelo poslovati 1. siječnja 1999. godine.

U skladu s odredbama Zakona o privatizaciji Hrvatskih telekomunikacija d. d. (ZoP) (NN br. 65/99 i br. 68/01), 5. listopada 1999. godine Republika Hrvatska prodala je 35 % dionica društva HT d. d. društvu Deutsche Telekom AG (DTAG), a 25. listopada 2001. godine DTAG je kupio dodatnih 16 % dionica društva HT d. d. i tako postao većinski dioničar s 51 % dioničkog udjela.

U skladu sa Sporazumom o prijenosu dionica DTAG je u prosincu 2013. godine prenio 51 % svojih dionica Društva na T-Mobile Global Holding № 2 GmbH. U skladu s Ugovorom o izdavanju poslovnog udjela za ulog u stvarima T-Mobile Global Holding №2 GmbH prenio je u veljači 2014. godine 51 % dionica Društva na CMobil B. V. U travnju 2015. godine CMobil B. V. promijenio je registrirano ime (tvrtku) društva u Deutsche Telekom Europe B. V. Navedeni prijenosi dionica provedeni su u sklopu internog restrukturiranja koje se provodi u DTAG-u te time utjecaj DTAG-a na Društvo ostaje nepromijenjen.

Godine 2002. HT mobilne komunikacije d. o. o. (HTmobile) osnovane su kao zasebna pravna osoba i ovisno društvo u potpunom vlasništvu HT-a d. d. za pružanje pokretnih telekomunikacijskih usluga. HTmobile je s poslovnom aktivnošću počeo 1. siječnja 2003. godine, a u listopadu 2004. mijenja registrirano ime (tvrtku) u T-Mobile Hrvatska d. o. o. (T-Mobile).

Dana 1. listopada 2004. godine Društvo je promijenilo zaštitni znak u T-HT i time postalo dio globalne T-obitelji Deutsche Telekom. Promjenu korporacijskog identiteta pratilo je formiranje robnih

marki dvaju zasebnih segmenata HT Grupe: poslovne jedinice za poslovanje nepokretne mreže T-Com koja pruža veleprodajne, internetske i podatkovne usluge te poslovne jedinice za poslovanje pokretnih komunikacija T-Mobile.

Vlada Republike Hrvatske prenijela je 17. veljače 2005. godine 7 % dionica HT-a d. d. na Fond hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji u skladu sa ZoP-om.

Društvo je u svibnju 2006. godine steklo 100 % dionica društva Iskon Internet d. d., jednog od vodećih alternativnih telekomunikacijskih operatora u Hrvatskoj.

U nastavku privatizacije HT-a d. d. Republika Hrvatska 5. listopada 2007. prodala je 32,5 % od ukupnog broja redovnih dionica HT-a putem Inicijalne javne ponude (IPO): 25 % dionica hrvatskim građanima ulagačima, a 7,5 % dionica hrvatskim i inozemnim institucionalnim ulagačima.

Nakon prodaje dionica sadašnjim i prijašnjim zaposlenicima Hrvatskog Telekomu i Hrvatske pošte u lipnju 2008. godine Vlada Republike Hrvatske smanjila je svoj udio s 9,5 % na 3,5 %, a privatni i institucionalni ulagači ukupno su držali 38,5 % udjela.

U listopadu 2009. godine T-Mobile Hrvatska pripojen je HT-u d. d. Pripajanje je stupilo na snagu 1. siječnja 2010. godine, a poslovanje HT Grupe organizirano je dvjema jedinicama: Poslovnom jedinicom za privatne korisnike i Poslovnom jedinicom za poslovne korisnike. Dana 21. svibnja 2010. registrirano ime Društva (tvrтка) promijenjeno je iz HT – Hrvatske telekomunikacije d. d. u Hrvatski Telekom d. d.

HT d. d. je 17. svibnja 2010. dovršio preuzimanje Combisa d. o. o., društva koje pruža IT usluge, proširujući time svoj doseg pružanja informatičke programske podrške i usluga bazom klijenata čiji raspon seže od malih poslovnih korisnika do državnih institucija.

U prosincu 2010., prema zapisima pohranjenima u Središnjem klirinškom depozitarnom društvu, Republika Hrvatska prenijela je na Umirovljenički fond 3,5 % dionica Društva. Umirovljenički fond prenio je 12. prosinca 2013. godine 3,5 % dionica Društva na vlasnički račun Centra za restrukturiranje i prodaju – CERP. CERP je osnovala Republika Hrvatska u srpnju 2013. godine kao pravnog sljednika Agencije za upravljanje državnom imovinom. Nakon tog prijenosa Republika Hrvatska ponovno je prisutna u vlasničkoj strukturi HT-a d. d. U prosincu 2015. godine, nakon javne dražbe, CERP je prodao 500.000 dionica Društva (0,6 % temeljnog kapitala HT-a d. d.) putem trgovinskog sustava Zagrebačke burze. Nakon te prodaje dionica CERP je smanjio svoj udio s 3,5 % na 2,9 %.

U lipnju 2014. godine HT je preuzeo upravljanje društvom OT – Optima Telekom d. d. (Optima) nakon provedenog postupka predstečajne nagodbe. Provedenom konverzijom potraživanja u temeljni kapital te nakon realizacije hibridnog instrumenta (eng. Mandatory Convertible Loan) u srpnju 2014. godine HT je ukupno stekao 19,1 % temeljnog kapitala Optime.

Zagrebačka banka d. d., najveći vjerovnik Optime, prenosi na HT upravljačka prava koja je stekla u predstečajnoj nagodbi Optime. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (AZTN) određuje niz mjera koje definiraju pravila ponašanja HT-a u upravljanju Optimom. Trajanje koncentracije HT-a i Optime ograničeno je na četiri godine, počevši od stjecanja kontrole HT-a nad Optimom.

Dana 3. studenog 2014. održana je Izvanredna Glavna skupština Optime na kojoj je odobrena konverzija potraživanja Porezne uprave u kapital društva. To je povećalo temeljni kapital Optime za ukupno 2.910.110,00 kuna. Nakon upisa navedene promjene u Sudski registar u 2015. godini vlasnički udio HT-a u Optimi smanjio se na 19,02 %.

U srpnju 2016. godine Uprava Optime donijela je stratešku odluku o pripajanju društva H1 Telekom d. d. (H1) Optimi s namjerom ostvarivanja pozitivnih sinergija na relaciji društava te povećanja vrijednosti Optime za svoje postojeće dioničare i nove dioničare (bivše dioničare H1). Slijedom toga je Optima AZTN-u podnijela Prijavu o namjeri koncentracije. U skladu s tim promijenjenim okolnostima HT je podnio zahtjev za produženje privremenog upravljanja Optimom do 2021. godine.

U lipnju 2017. godine AZTN donosi odluku kojom je HT-u produženo trajanje prava privremenog upravljanja Optimom na dodatne tri godine, odnosno do 10. srpnja 2021. AZTN također donosi odluku kojom se uvjetno odobrava koncentracija do koje

dolazi na temelju Ugovora o pripajanju društva H1 Optimi koji je sklopljen 29. srpnja 2016. godine. Pripajanje se provodi tako da H1 prenosi Optimi svu svoju imovinu te na taj način prestaje postojati kao zasebna pravna osoba, a bivši dioničari H1 u zamjenu za dionice H1 dobivaju dionice Optime.

Dana 1. kolovoza 2017. godine završen je postupak pripajanja društva H1 Optimi te je, radi provedbe postupka pripajanja, povećan temeljni kapital Optime u iznosu od 58.864.560,00 kuna. Povećanje temeljnog kapitala provedeno je izdavanjem 5.886.456 novih redovnih dionica koje su prenesene bivšim dioničarima H1. Nakon upisa navedene promjene u Sudski registar u kolovozu 2017. godine vlasnički udio HT-a u Optimi smanjio se na 17,41 %. Unatoč tome što se smanjio vlasnički udio, upravljačka prava prenesena na HT temeljem Ugovora sa Zagrebačkom bankom ostala su nepromijenjena.

Početak siječnja 2017. godine HT d. d. je s društvom Magyar Telekom, Nyrt. čije je sjedište u Budimpešti (Republika Mađarska) sklopio Ugovor o kupnji dionica kojim stječe 76,53 % udjela u društvu Crnogorski Telekom A. D. sa sjedištem u Podgorici (Republika Crna Gora), a kupovna je cijena iznosila 123,5 milijuna eura (oko 933 milijuna kuna). Crnogorski Telekom najveća je telekomunikacijska kompanija u Crnoj Gori koja pruža potpun spektar fiksnih i mobilnih telekomunikacijskih usluga. Ta je transakcija dio HT-ove strategije rasta širenjem na regionalna tržišta. Ostvarivanjem značajnih sinergijskih učinaka HT će tom akvizicijom ostvariti dodatnu vrijednost svojim dioničarima i korisnicima.

INFORMACIJE ZA INVESTITORE

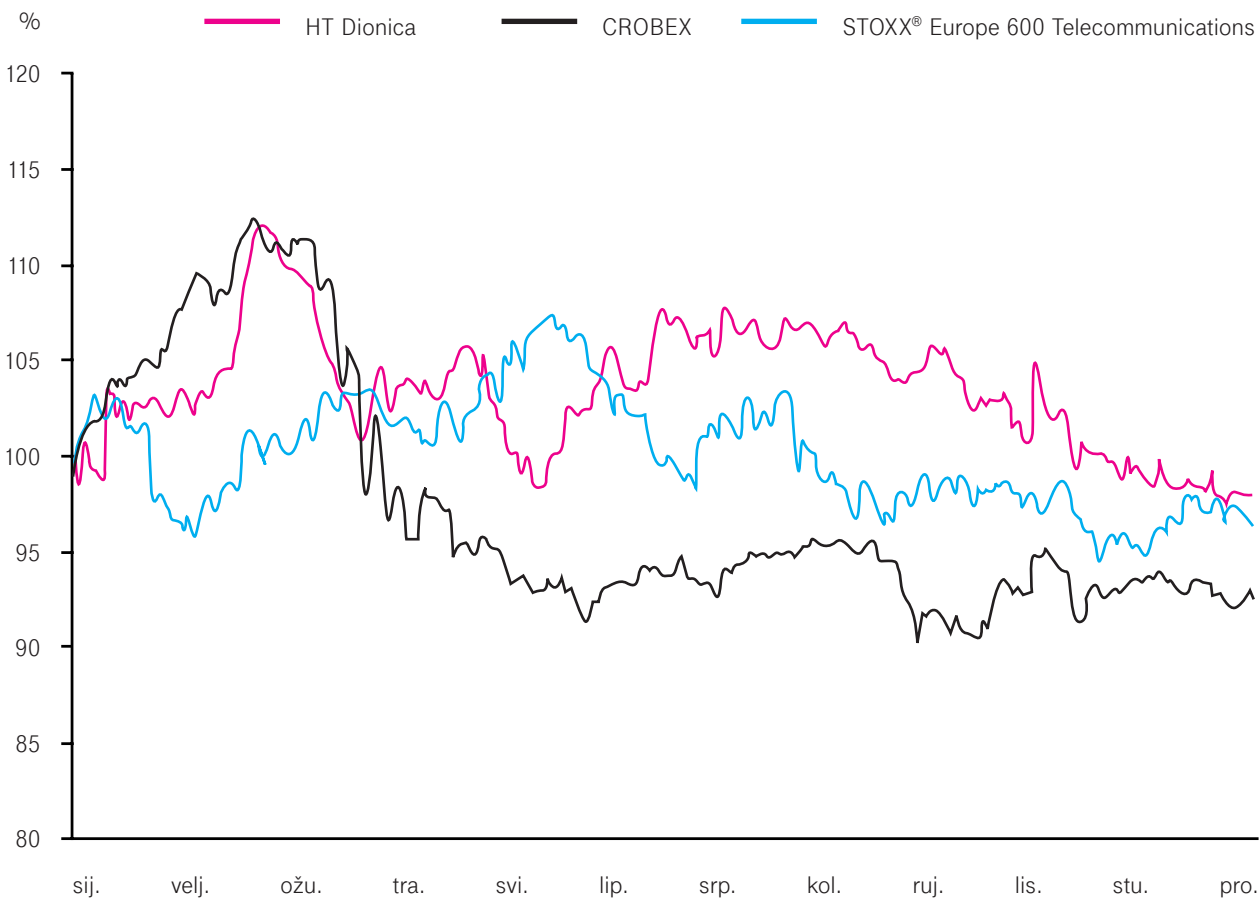
Kretanje cijene dionice

Većina je globalnih tržišta kapitala tijekom 2017. postigla dobre rezultate, a u SAD-u je ostvaren i niz rekordnih razina indeksa tijekom godine. Ipak, pod pritiscima sve veće potrebe za kapitalnim ulaganjima te pojavom novih igrača na tržištu i regulatornim neizvjesnostima europski telekomunikacijski sektor generalno nije ostvario dobre rezultate na burzi. Nadalje, u prvom tromjesečju 2017. godine Hrvatska je pogođena naglom i velikom korporacijskom krizom koja je uzrokovana poteškoćama u poslovanju i mogućim stečajem Agrokor Grupe.

Posljedično je, a nakon optimističnog osjećaja s početka go-

dine, CROBEX, glavni dionički indeks Zagrebačke burze, pretrpio značajnu korekciju u ožujku i travnju, što je prikazano u grafikonu niže, te se nije počeo oporavljati sve do kraja godine. Dionica HT-a nije bila imuna na spomenute šire trendove u europskom telekomunikacijskom sektoru ni na utjecaj korekcije tržišta u Hrvatskoj te je za cijelu 2017. godinu dionica pala 2,13 %: na 165,40 kuna. Međutim, dionica HT-a zabilježila je bolje rezultate od CROBEX-a i indeksa Dow Jones Euro Stoxx Telecommunications (vodeći pokazatelj u sektoru telekomunikacija kojim se mjere rezultati nekih od najvećih telekomunikacijskih kompanija u Europi). Najviša cijena dionice u godini iznosila je 191,50 kuna u odnosu na najnižu cijenu od 164,61 kuna (izvor: Zagrebačka burza).

Dionica HT-a u odnosu na CROBEX i indeks STOXX® Europe 600 Telecommunications, 1. siječnja 2017. – 31. prosinca 2017.

S ostvarenih 280 milijuna kuna HT-ova je dionica zauzela drugo mjesto po veličini prometa na Zagrebačkoj burzi (2016.: 357 milijuna kuna, prvo mjesto).

Tijekom zadnje revizije indeksa CROBEX u rujnu 2017. godine udio dionica HT-a ponovno je postavljen na 10 % indeksa.

Od inicijalne javne ponude u listopadu 2007. dionicama HT-a trguje se na Zagrebačkoj burzi, a na Londonskoj burzi trgovalo se globalnim potvrdama depozitara sve do ukidanja uvrštenja i prestanka opticaja GDR-ova na dan 6. listopada 2014. Dionice ostaju uvrštene i njima se i dalje trguje na Zagrebačkoj burzi.

HT je u prosincu na dodjeli nagrada Zagrebačke burze za 2017. godinu primio nagradu za „Izuzetan doprinos razvoju tržišta kapitala“ kao priznanje za mnogobrojna postignuća Društva unutar 10 godina od uvrštenja dionice na Zagrebačku burzu.

Politika dividendi

Politika dividendi Društva utvrđena je u prospektu za inicijalnu javnu ponudu u listopadu 2007.:

Buduća politika dividendi trebala bi izgledati tako da će bilo koje dividende izglasane i isplaćene u odnosu na bilo koju godinu koja slijedi nakon godine u kojoj je objavljena Ponuda (IPO) iznositi od 50 % do 100 % raspodjeljive dobiti Društva stečene u prethodnoj godini. Bilo koja godišnja dividenda ovisit će o ukupnom financijskom položaju Društva i njegovim potrebama za radnim kapitalom u relevantnom razdoblju (uključivat će, ali ne i ograničeno na poslovne izgled Društva, potrebe za novčanim sredstvima, financijske rezultate i druge čimbenike uzimajući u obzir pitanja oporezivanja i regulatorna pitanja, prakse plaćanja drugih europskih telekomunikacijskih operatera i opću gospodarsku klimu).

Dividenda za financijsku godinu 2016.

Dana 25. travnja 2017. Glavna skupština Društva odobrila je isplatu dividende dioničarima u iznosu od 491.313.414,00 (6 kuna po dionici) što je predstavljalo omjer isplate dividende u odnosu na ostvarenu dobit Društva od 54,0 %. Dividenda je isplaćena u svibnju 2017.

Na kraju 2017. to je predstavljalo dividendni prinos od 3,6 % na HT-ovu zadnju cijenu dionice od 165,40 kuna.

Prijedlog dividende za financijsku godinu 2017.

Kako je i najavljeno u sklopu Dana tržišta kapitala u studenome 2015. godine, HT se obvezao najaviti ciljanu minimalnu dividendu za svaku godinu – na početku te godine unutar raspona utvrđenog u politici dividende, tj. od 50 % do 100 % raspodjeljive neto dobiti Društva, ovisno o ukupnoj financijskoj poziciji i potrebama za obrtnim kapitalom.

U skladu s tom obvezom HT je u veljači 2017. godine objavio da očekuje isplatu minimalne dividende od 6 kuna po dionici iz neto dobiti poslovne godine 2017.

Uprava i Nadzorni odbor Hrvatskog Telekoma d. d. predlažu Glavnoj skupštini Društva raspodjelu dividende od 6 kuna po dionici koja će se isplatiti iz neto dobiti 2017. godine, što daje ukupan iznos za isplatu dividende od 490.020.384,00 kuna te alokaciju ostatka neto dobiti od 351.245.419,70 kuna u zadržanu dobit.

Sazivanje Glavne skupštine planira se dana 24. travnja 2018. U skladu s prijedlogom gore navedena dividenda bit će isplaćena 21. svibnja 2018. svim dioničarima koji su upisani u depozitorij Središnjeg klirinškog depozitarnog društva (SKDD) na dan 9. svibnja 2018.

Prijedlog dividende za financijsku godinu 2018.

Uprava trenutačno očekuje isplatu minimalne dividende u iznosu od 6 kuna po dionici.

Oporezivanje dividendi po stopi od 12 % uvedeno je 1. ožujka 2012., a porez na kapitalnu dobit po istoj stopi uveden je 1. siječnja 2016. (porez na kapitalnu dobit ne primjenjuje se na dionice koje se kupe nakon 1. siječnja 2016. i kojima se ne trguje najmanje tri godine).

Program otkupa vlastitih dionica

Uprava je odlukama Glavne skupštine iz 2009., 2010., 2011. i 2016. godine (ovlaštenje vrijedi do 21. travnja 2021. godine) ovlaštena stjecati dionice Društva. Nadzorni odbor dao je prethodnu suglasnost za početak procesa stjecanja i raspolaganja dionicama Društva u skladu s ovlaštenjem danim gore navedenim odlukama Glavne skupštine.

Kao što je već objavljeno, Uprava je u lipnju 2017. godine donijela odluku o pokretanju Programa otkupa vlastitih dionica (dalje u tekstu: Program) na temelju gore navedenog ovlaštenja Glavne skupštine, i to s početkom dana 3. srpnja 2017., a završetkom dana 20. travnja 2021. godine. Najveći broj dionica koji se namjerava steći tijekom trajanja Programa jest 2.500.000, a najveći novčani iznos dodijeljen Programu iznosi 500.000.000,00 kuna.

Do 31. prosinca 2017. godine Društvo je na Zagrebačkoj burzi kupilo ukupno 216.005 vlastitih dionica koje čine 0,26 % temeljnog kapitala Društva. Za navedeno stjecanje vlastitih dionica Društvo je platilo protuvrijednost u iznosu od 37.569.685,53 kuna.

Program otkupa odvijat će se uz redovnu politiku isplate dividendi čime Društvo pokazuje namjeru prijenosa vrijednosti svojim dioničarima.

Struktura dioničara na dan 31. prosinca 2017.

Deutsche Telekom Europe B. V.	51,0 %
Fond hrvatskih branitelja	6,7 %
Centar za restrukturiranje i prodaju (CERP) / Republika Hrvatska	2,9 %
Privatni i drugi institucionalni ulagači	39,4 %

Ukupan broj izdanih dionica: 81.888.535

Većinski vlasnik HT-a je Deutsche Telekom Europe B. V. s 51 % vlasničkog udjela (Deutsche Telekom Europe B. V. je društvo u stopostotnom vlasništvu Deutsche Telekom Europe Holding B. V. čiji je stopostotni vlasnik Deutsche Telekom Europe Holding GmbH (prijasnjeg naziva T-Mobile Global Holding №2GmbH). Deutsche Telekom Europe Holding GmbH je u stopostotnom vlasništvu Deutsche Telekom AG.

Fond hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata posjeduje 6,7 %, a Centar za restrukturiranje i prodaju (CERP) / Republika Hrvatska posjeduje 2,9 %.

Preostalih 39,4 % dionica u vlasništvu je građana Republike Hrvatske te ostalih domaćih i stranih institucionalnih ulagača. Među privatnim i institucionalnim ulagačima kao ulagač s najvećim vlasničkim udjelom nalaze se Raiffeisen obvezni mirovinski fondovi. Na dan 31. prosinca 2017. godine Raiffeisen obvezni mirovinski fondovi imaju 9,1 % dionica Društva.

Financijski kalendar

	Datum
Objava rezultata za cijelu 2017. godinu	21. veljače 2018.
Glavna skupština Društva	24. travnja 2018.
Objava rezultata za prvo tromjesečje 2018.	26. travnja 2018.
Objava rezultata za prvu polovicu 2018.	26. srpnja 2018.
Objava rezultata za prvih devet mjeseci 2018.	31. listopada 2018.

Navedeni su datumi podložni promjeni.

Opće informacije o dionicama

ISIN dionice:	HRHT00RA0005
Oznaka dionice kod Zagrebačke burze:	HT
Oznaka dionice kod SKDD-a:	HT-R-A
Reuters:	HT.ZA
Bloomberg:	HTRA CZ
Broj dionica:	81.888.535
Rod:	redovna dionica
Nominalni iznos:	bez nominalnog iznosa

Odnosi s investitorima

Odnosi s investitorima
Hrvatski Telekom d. d.

Robert Frangeša Mihanovića 9
10110 Zagreb

Tel.: +385 1 49 12000, +385 1 49 11114
Faks: +385 1 49 12012
e-pošta: ir@t.ht.hr

UPRAVA

DAVOR TOMAŠKOVIĆ **Predsjednik Uprave i glavni direktor**

Davor Tomašković rođen je 1969. godine u Vinkovcima. Diplomirao je 1994. godine elektrotehniku na Sveučilištu u Zagrebu. MBA diplomu je na prestižnom milanskom Bocconiju stekao summa cum laude 1997. godine. Više od desetljeća g. Tomašković je na vodećim pozicijama u nekim od najuglednijih hrvatskih kompanija.

Nakon stjecanja diplome karijeru je počeo u Ministarstvu znanosti i tehnologije implementirajući prvu akademsku internetsku mrežu. Poslije završetka MBA-a u Milanu odlazi u Austriju i karijeru nastavlja u konzultantskoj kući McKinsey & Company.

G. Tomašković se 2002. godine vraća u Hrvatsku na poziciju direktora strategije i razvoja Hrvatskog Telekom.

Dužnost predsjednika Uprave Tiska, vodeće hrvatske distribucijske kompanije, preuzima 2004. godine. Nakon uspješnog provođenja zahtjevnog procesa restrukturiranja Tiska dolazi na mjesto predsjednika Uprave TDR-a, regionalnog lidera u duhanskoj industriji, gdje je proveo sedam godina.

Od 1. siječnja 2014. obnaša dužnost predsjednika Uprave HT-a i glavnog direktora.

DANIEL DAUB **Član Uprave i glavni direktor za financije**

Daniel Daub rođen je 1976. godine u Njemačkoj. Završio je magisterij iz poslovnog upravljanja, smjer korporativnih financija, marketinga i poduzetništva, u vodećoj njemačkoj poslovnoj školi WHU – Otto Beisheim.

Od 2001. do 2006. radio je u T-Mobile International, najprije kao voditelj projekta u korporativnim financijama, a potom kao pomoćnik člana Uprave za prodaju i usluge. Od 2006. do 2009. bio je potpredsjednik za upravljanje tržištem / planiranje prodaje i izvještavanje u T-Mobile Deutschland – Telekom Vertrieb, gdje je bio odgovoran za strategiju i razvoj poslovanja u području prodaje te između ostalog, imao i vodeću ulogu kod uvođenja iPhonea na njemačko tržište.

Od 2009. do 2014. g. Daub je ostvario niz unapređenja u T-Mobile Austria. Kao stariji potpredsjednik za razvoj kanala i usluga, a potom za prodaju i usluge korisnicima, uveo je upravljanje utemeljeno na vrijednosti, omogućujući znatno povećanje vrijednosti tržišnog ulaganja te dao velik doprinos uspješnom poslovnom zaokretu kompanije povećanjem učinkovitosti kanala prodaje.

U sjedište Deutsche Telekom Grupe dolazi 2014. na funkciju potpredsjednika za kontroling kapitala i inovacija te je odgovoran za segment kontrolinga za SAD i Europu i za kontroling inovacija DT Grupe. Između ostalog, imao je vodeću ulogu u procesu prodaje EE-a, mobilnog operatora u Ujedinjenom Kraljevstvu te u projektima "Save4Innovation" i "Return on Innovation".

Od 1. studenoga 2017. godine g. Daub je imenovan članom Uprave HT-a d.d. i glavnim direktorom za financije.

UPRAVA

BORIS BATELIĆ Član Uprave i glavni direktor za korisničko iskustvo

Boris Batelić rođen je 1973. godine u Puli. Diplomirao je na Fakultetu elektrotehnike i računarstva 1998., a EMBA diplomu stekao je 2010. godine na poslovnoj školi Cotrugli Business School u Zagrebu.

Poslovnu karijeru počeo je dolaskom u Hrvatske telekomunikacije d. d. 1999. u područje za tehniku.

Karijeru 2001. godine nastavlja u poslovnoj prodaji kao menadžer za ključne korisnike da bi 2007. godine bio imenovan izvršnim direktorom Regije zapad. Od 2010. do 2014. obnaša dužnost operativnog direktora Sektora za razvoj sustava mreže i usluga. Odgovornost za realizaciju PSTN projekta dobio je u ožujku 2014., a u travnju iste godine imenovan je direktorom Sektora za tehničke usluge korisnicima.

U svibnju 2014. privremeno su mu delegirani i poslovi u nadležnosti člana Uprave i glavnog direktora za korisničko iskustvo, a tu funkciju obnaša od 1. svibnja 2015.

MARIJA FELKEL Članica Uprave i glavna direktorica za ljudske resurse

Marija Felkel rođena je 1973. godine u Zagrebu. Diplomirala je na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1998. Kao diplomirana pravnica karijeru počinje u državnoj upravi te vrlo brzo postaje specijalist za područje radnog prava. Godine 2004. dolazi u kompaniju Siemens Hrvatska.

U toj je međunarodnoj kompaniji tijekom više od deset godina rada bila odgovorna za sve HR procese i vodila širok raspon projekata u području ljudskih potencijala. Posebno su istaknuti rezultati u približavanju HR funkcije poslovnim funkcijama u kompaniji te je pod njezinim vodstvom HR funkcija postala doista priznat partner poslovnom upravljanju kompanijom.

Na taj način stekla je bogato iskustvo prošavši sve menadžerske pozicije – od rukovoditeljice upravljanja kadrovima do direktorice ljudskih potencijala. Zapažene rezultate ostvarivala je i u vođenju međunarodnih projekata te je vodila ljudske potencijale za cijelu Adriatic Regija Grupu u Siemensu.

Izuzetno je aktivna u radu s mladima, suradnji s fakultetima te srednjim i osnovnim školama naglašavajući važnost obrazovanja i stalnog razvoja.

Aktivna je članica zajednice HR menadžera te promovira HR funkciju u organizaciji kao priznatog poslovnog partnera koji pridonosi uspjehu organizacije unaprjeđujući odluke koje utječu na zaposlenike kao najvredniji kompanijski resurs.

Nadzorni odbor Hrvatskog Telekomu imenovao je Mariju Felkel članicom Uprave za ljudske resurse na razdoblje od tri godine, a tu funkciju obnaša od 18. siječnja 2016.

UPRAVA

BORIS DRILO
Član Uprave i glavni direktor za tehniku i informacijske tehnologije

Boris Drilo rođen je 1976. godine u Zagrebu. Završio je Fakultet elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu na kojem je proveo godinu dana kao znanstveni suradnik u području bežičnih podatkovnih komunikacija. Magistar je znanosti, područje elektrotehnike, a završio je i Program izvršnog upravljanja Sveučilišta u Bostonu te studij izvršnog poslovnog upravljanja Poslovne škole Cotrugli u Zagrebu.

Hrvatskom Telekomu pridružio se 2012. godine došavši iz Ericsson Grupe u kojoj je proveo 12 godina na projektnim i rukovoditeljskim poslovima vezanima za razvoj i primjenu telekomunikacijskih mreža i novih tehnologija.

U Upravu HT-a imenovan je s pozicije direktora Sektora CTIO područja. Prije toga je obavljao poslove člana Uprave za tehniku i informacijske tehnologije Iskon Interneta d. d., društva u stopotnom vlasništvu HT-a.

U svojoj je karijeri, počevši od fakulteta preko Ericsson Grupe pa do HT Grupe, fokusiran na razvoj poslovanja u novim telekomunikacijskim i tehnološkim područjima što je iznimno važno za razvoj digitalnog društva i jačanje pozicije HT Grupe kao tehnološkog lidera na hrvatskom tržištu.

Nadzorni odbor Hrvatskog Telekomu imenovao je Borisa Drila članom Uprave i glavnim direktorom za tehniku i informacijske tehnologije na razdoblje od tri godine, s početkom od 1. siječnja 2017.

NATAŠA RAPAČIĆ
Članica Uprave i glavna operativna direktorica za privatne korisnike

Rođena je 1969. u Zagrebu, 1993. diplomirala je na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu, a diplomu iz Poslovnog upravljanja (MBA) stekla je 2000. na IE u Madridu. Niz je godina stjecala iskustva na odgovornim pozicijama. Bila je suosnivačica i direktorica za izvoz/uvoz u tvrtki Milna Parket, radila je u ekonomskom uredu španjolskog veleposlanstva kao ekonomski analitičar na istraživanjima hrvatskog tržišta i poticanju ekonomske suradnje između dviju zemalja te je bila financijski analitičar u investicijskom odjelu banke Grupo Caixa Galicia.

Marketinška iskustva u telekomunikacijskoj industriji stječe kao konzultant u Europraxis Consultingu u Madridu te radeći na raznim projektima za marketinški sektor Telefónica Móviles.

U Hrvatski Telekom dolazi 2003. na mjesto izvršne direktorice Podjedinice za korporativne komunikacije, a od 1. rujna 2005. članica je Izvršnog odbora T-Coma i glavna direktorica za marketing.

Godine 2010. imenovana je operativnom direktoricom Sektora za marketing za privatne korisnike, a od 1. veljače 2013. članica je Uprave HT-a d. d. i glavna operativna direktorica za privatne korisnike.

SAŠA KRAMAR **Član Uprave i glavni operativni direktor za poslovne korisnike**

Saša Kramar rođen je 1968. godine u Čakovcu. Ima dugogodišnje iskustvo u ICT industriji, prodaji, marketingu i menadžmentu.

Karijeru počinje graditi u Novel Apple Centru gdje je radio deset godina, od čega je sedam godina bio glavni direktor. U Iskon dolazi 2000. – najprije na mjesto direktora prodaje, a 2002. postaje član Uprave zadužen za prodaju, marketing, odnose s korisnicima te odnose s javnošću. Na Glavnoj skupštini u listopadu 2005. imenovan je članom Uprave na mandat od 5 godina. Na sjednici Nadzornog odbora Iskon Interneta d. d. u lipnju 2007. imenovan je predsjednikom Uprave te kompanije koja je u stopostotnom vlasništvu Hrvatskog Telekomu.

Mandat predsjednika Uprave Iskona produljen mu je 2011. i 2014. godine.

Tijekom višegodišnjeg rada u HT Grupi stjecao je iskustva provodeći ključne projekte i obnašajući menadžerske pozicije vezane za upravljanje prodajom, strateški menadžment i upravljanje odnosima s korisnicima.

Odlukom Nadzornog odbora HT-a Saša Kramar od 1. lipnja 2016. obnaša dužnost člana Uprave HT-a i glavnog direktora za poslovne korisnike, mandat traje tri godine.

Naknade članovima Uprave u 2017. godini

Davoru Tomaškoviću, predsjedniku Uprave i glavnom direktoru, isplaćena je u 2017. godini fiksna i varijabilna plaća u bruto iznosu od 3.488.058 kuna. Ostali primitci iznosili su 73.500 kuna bruto (upotreba službenog vozila). Božićni dar djeci isplaćen je u iznosu od 1.200 kuna neto.

Nataši Rapaić, članici Uprave i glavnoj operativnoj direktorici za privatne korisnike, isplaćena je u 2017. godini fiksna i varijabilna plaća kao i dugoročni plan nagrađivanja (LTIP 2013) u bruto iznosu od 2.472.255 kuna. Ostali primitci (upotreba službenog vozila i ostale naknade) iznosili su 42.976 kuna bruto. Božićni dar djetetu isplaćen je u iznosu od 600 kuna neto.

Borisu Bateliću, članu Uprave i glavnom direktoru za korisničko iskustvo, isplaćena je u 2017. godini fiksna i varijabilna plaća kao i dugoročni plan nagrađivanja (LTIP 2013) u bruto iznosu od 1.590.898 kuna. Ostali primitci (upotreba službenog vozila, najam stana) iznosili su 228.216 kuna bruto. Božićni dar djeci isplaćen je u iznosu od 1.200 kuna neto.

Mariji Felkel, članici Uprave i glavnoj direktorici za ljudske resurse, isplaćena je u 2017. godini fiksna i varijabilna plaća u bruto iznosu od 1.277.050 kuna. Ostali primitci iznosili su 52.955 kuna bruto (upotreba službenog vozila). Božićni dar djeci isplaćen je u iznosu od 1.200 kuna neto.

Saši Kramaru, članu Uprave i glavnom operativnom direktoru, isplaćena je u 2017. godini fiksna i varijabilna plaća u bruto iznosu od 1.528.737 kuna. Ostali primitci iznosili su 53.525 kuna bruto (upotreba službenog vozila). Božićni dar djetetu isplaćen je u iznosu od 600 kuna neto.

Borisu Drilu, članu Uprave i glavnom direktoru za tehniku i informacijske tehnologije, isplaćena je u 2017. godini fiksna i varijabilna plaća u bruto iznosu od 1.004.378 kuna. Ostali primitci iznosili su 40.961 kuna bruto (upotreba službenog vozila). Božićni dar djeci isplaćen je u iznosu od 1.200 kuna neto.

Josefu Jakobu Matthiasu Thuerrrieglu, članu Uprave i glavnom direktoru za financije do 31. listopada 2017., isplaćena je u 2017. godini fiksna i varijabilna plaća u bruto iznosu od 2.184.369 kuna. Ostali primitci iznosili su 429.606 kuna bruto (osiguranje, najam stana, školarine djeci, upotreba službenog vozila).

Danielu Dariusu Denisu Daubu, članu Uprave i glavnom direktoru za financije od 1. studenoga 2017., isplaćena je u 2017. godini fiksna i varijabilna plaća u bruto iznosu od 106.538 kuna. Ostali primitci iznosili su 204.484 kuna bruto (osiguranje, najam stana, upotreba službenog vozila i ostalo). Božićni dar djetetu isplaćen je u iznosu od 600 kuna neto.

Dugoročni planovi nagrađivanja managera

Na razini HT Grupe postoje dugoročni planovi nagrađivanja: HT Variable II 2014, Lead to Win 2015, Lead to Win 2016 i Lead to Win 2017. Njihova svrha jest osigurati konkurentne naknade članovima Uprave i višem menadžmentu. Planovi promiču srednjoročno i dugoročno povećanje vrijednosti HT Grupe usklađujući tako interese menadžmenta i dioničara.

HT Varijabla II 2013 istekla je 31. prosinca 2016. godine te je Nadzorni odbor utvrdio ukupno ostvarenje ciljeva od 33,7 %, a sudionicima plana su u lipnju 2017. godine isplaćene nagrade u ukupnom bruto iznosu od 394.322 kuna.

HT Varijabla II 2014 temelji se na novčanim isplatama s četirima ciljevima jednake težine koji se ne mogu mijenjati za vrijeme trajanja plana. Dva cilja su financijski ključni pokazatelji poslovanja – prilagođena zarada po dionici (EPS) i prilagođeni poslovni povrat angažiranog kapitala (ROCE), a treći i četvrti cilj su zadovoljstvo korisnika i zaposlenika. Trajanje plana je četiri godine, s početkom od 1. siječnja 2014.

Nakon isteka trajanja plana Nadzorni odbor utvrđuje je li postignut svaki od ciljeva i donosi odgovarajuću odluku.

Iznos nagrade Variable II za međunarodne poslovne lidere (BLT) određen je fiksnim iznosom u individualnom ugovoru o radu, a za ostale je sudionike to 30 % ili 20 % ugovorene godišnje plaće sudionika na početku plana, ovisno o menadžerskoj razini sudionika plana i odluci Nadzornog odbora. Godišnjom plaćom sudionika smatra se godišnji iznos ukupne fiksne plaće i godišnji iznos varijabilne plaće u slučaju stopostotnog ostvarenja ciljeva.

U 2017. godini nastavilo se sudjelovanje HT-a u korporacijskom planu Lead to win, modelu upravljanja radnim učinkom za visoki menadžment HT-a, kao jedne od kompanija unutar DT Grupe. Nagrađivanje visokog menadžmenta direktno je vezano za individualni učinak i ostvarenje kolektivnih mjera uspješnosti na razini DT grupe.

LTI (Long term incentive) plan kao dio Lead to Win Program 2017 temelji se na novčanim isplatama, a iznos nagrade ovisi o menadžerskoj grupi (MG1 – MG3) kojoj pripada pozicija sudionika i o ocjenama radnog učinka, s tim da sudionik može biti samo onaj pojedinac koji je za radni učinak ostvario barem ocjenu 3 (raspon ocjena je od 1 do 5). Iznos sudjelovanja može biti od 10 % do 30 % ugovorene godišnje plaće, ovisno i o menadžerskoj grupi i o ocjeni radnog učinka. Valuta plana je euro, a četiri definirana cilja predstavljaju ciljeve DT Grupe. Ciljevi su: ROCE (povrat na angažirani kapital), EPS (prilagođena dobit po dionici), TRI*M (zadovoljstvo korisnika) i zadovoljstvo zaposlenika. Ciljevi imaju raspon ostvarenja iz-

među 0 % i 150 %. Trajanje LTI plana obuhvaća razdoblje od 1. siječnja 2017. do 31. prosinca 2020. Na kraju svake godine Nadzorni odbor HT-a proglašava ostvarenje ciljeva.

Kao dio Lead to Win Programa 2017 postoji i Share Matching Plan (SMP), plan dodjele bonus dionica za menadžere koji obuhvaća skupinu menadžera u Management Grupama MG1 – MG3. Pravo na sudjelovanje u SMP-u i količina dodatnih dionica ovise o individualnom radnom učinku. Sudionici plana kupuju dionice DT-a prije početka plana („dobrovoljno osobno ulaganje“). Iznos dobrovoljnog osobnog ulaganja kreće se između 10 % („minimalan iznos“) i jedne trećine („maksimalan iznos“) bruto iznosa kratkoročnog bonusa (STI) za 2016. (Varijabla I) isplaćenog u 2017., a određuje ga sudionik plana prilikom prihvaćanja ponude DT-a. Trajanje SMP-a za 2017. obuhvaća razdoblje od 1. srpnja 2017. do 30. lipnja 2021. godine. Sudionik plana mora zadržati dionice DT-a kupljene u sklopu dobrovoljnog osobnog ulaganja u neprekinutom razdoblju od dana kupovine do završetka plana („razdoblje zabrane trgovanja dionicama“). Nakon završetka trajanja plana sudioniku plana dodjeljuju se besplatne dionice DT-a ovisno o osobnom učinku sudionika plana. Share Matching Plan je obavezan za predsjednika Uprave, a dobrovoljan za članove Uprave. Tijekom 2017. godine aktivna su tri SMP plana. Osim predsjednika Uprave, u pojedinim planovima sudjeluju i drugi članovi Uprave (SMP 2015 – 2 člana Uprave, SMP 2016 – 3 člana Uprave, SMP 2017 – 1 član Uprave).

NADZORNI ODBOR

dr. sc. Ilias Drakopoulos	predsjednik	do 25. travnja 2017. godine
Jonathan Richard Talbot	predsjednik	od 25. travnja 2017. godine
dr. sc. Ivica Mišetić	zamjenik predsjednika	član od 21. travnja 2008. godine zamjenik predsjednika od 8. svibnja 2008. g.
dr. Oliver Knipping	član	od 25. travnja 2012. godine
Vesna Mamić	članica, predstavica radnika	od 1. siječnja 2016. godine
Damir Grbavac	član	od 25. travnja 2012. godine
Dolly Predovic	članica	od 29. travnja 2014. godine
Marc Stehle	član	od 16. prosinca 2015. godine
Eirini Nikolaidi	članica	od 25. travnja 2016. godine
Evelyn Jakobs	članica	do 25. travnja 2017. godine
Eva Somorjai-Tamassy	članica	od 25. travnja 2017. godine

Naknade članovima Nadzornog odbora

Društvo je utvrdilo da predsjednik Nadzornog odbora prima naknadu u iznosu od 1,5 prosječne neto plaće zaposlenika Društva isplaćene u prethodnom mjesecu. Naknada zamjeniku predsjednika iznosi 1,25 prosječne neto plaće zaposlenika Društva isplaćene u prethodnom mjesecu, a drugi članovi Nadzornog odbora primaju naknadu u iznosu od jedne prosječne neto plaće zaposlenika Društva isplaćene u prethodnom mjesecu. Član Nadzornog odbora koji je istodobno predsjednik Revizorskog odbora Nadzornog odbora prima naknadu od 1,5 prosječne

mjesečne neto plaće zaposlenika Društva isplaćene u prethodnom mjesecu. Član Nadzornog odbora koji je istodobno član Revizorskog odbora Nadzornog odbora prima naknadu od 1,25 prosječne mjesečne neto plaće zaposlenika Društva isplaćene u prethodnom mjesecu. Članu Nadzornog odbora koji je istodobno član Odbora za naknade i imenovanja Nadzornog odbora isplaćuje se naknada od 1,25 prosječne mjesečne neto plaće zaposlenika Društva isplaćene u prethodnom mjesecu.

U skladu s politikom DT AG-a predstavnici DT AG-a ne dobivaju naknadu za članstvo u Nadzornom odboru.

Naknade članovima Nadzornog odbora u 2017. godini

Razdoblje u 2017. godini u kojem je isplaćena naknada

		Od	Do	Bruto 1 (kn)
Vesna Mamić	članica NO-a	1. siječnja	31. prosinca	155.828,61
Dolly Predovic	članica NO-a	1. siječnja	31. prosinca	185.232,08
Ivica Mišetić	član NO-a	1. siječnja	31. prosinca	196.395,63
Ukupno				537.456,32

IZVJEŠĆE NADZORNOG ODBORA

Na temelju 3. stavka članka 263. i članka 300.c Zakona o trgovačkim društvima te članka 31. Statuta Hrvatskog Telekom d. d. Nadzorni odbor društva Hrvatski Telekom d. d. Zagreb, Roberta Frangeša Mihanovića 9 (u daljnjem tekstu: HT d. d. ili Društvo), koji na dan izdavanja ovoga Izvješća čine g. Jonathan Richard Talbot, predsjednik Nadzornog odbora, dr. sc. Ivica Mišetić, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora, dr. Oliver Knipping, g. Marc Stehle, gđa Eirini Nikolaidi, gđa Éva Somorjai-Tamássy, gđa Dolly Predovic, g. Damir Grbavac i gđa Vesna Mamić, podnosi Glavnoj skupštini

IZVJEŠĆE

o obavljenom nadzoru u poslovnoj godini 2017. i rezultatima ispitivanja izvješća vezanih za zaključivanje poslovne godine 2017.

Izvješće obuhvaća:

- podatke o tome kako je i u kojoj mjeri Nadzorni odbor obavljao nadzor vođenja Društva u poslovnoj godini 2017.
- rezultate ispitivanja godišnjih financijskih izvješća na dan 31. prosinca 2017. godine, izvješća revizora i prijedloge o upotrebi dobiti
- rezultate ispitivanja izvješća Uprave o stanju poslovanja u poslovnoj godini 2017.
- rezultate ispitivanja izvješća o odnosima s vladajućim i s njime povezanim društvima.

Korporativni profil

Dana 31. prosinca 2017. godine značajni imatelji dionica u Društvu su:

- Većinski vlasnik je Deutsche Telekom Europe B. V. s udjelom od 51 % (Deutsche Telekom Europe B. V. je društvo u stopostotnom vlasništvu tvrtke Deutsche Telekom Europe Holding B. V. čiji je stopostotni vlasnik Deutsche Telekom Europe Holding GmbH, prethodnog naziva T-Mobile Global Holding № 2 GmbH. Deutsche Telekom Europe Holding GmbH je u stopostotnom vlasništvu Deutsche Telekom AG.).
- Fond hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata posjeduje 6,7 % dionica, a Centar za restrukturiranje i prodaju (CERP), pravni sljednik Agencije za upravljanje državnom imovinom, 2,9 % dionica Društva.
- Preostalih 39,4 % dionica u vlasništvu je građana Republike Hrvatske te ostalih domaćih i stranih institucionalnih ulagača.
- Ulagači s najvećim vlasničkim udjelom među privatnim i institucionalnim ulagačima su Raiffeisen obvezni mirovinski fondovi (kategorija A i kategorija B) koji u vlasništvu imaju 9,1 % dionica Društva.

Posljednje stanje deset najvećih dioničara Društva može se pronaći na mrežnim stranicama Središnjeg klirinškog depozitarnog društva.

Dionice Društva uključene su u depozitorij Središnjeg klirinškog depozitarnog društva od 12. srpnja 2002. godine.

Dionice Društva su na tržištu Zagrebačke burze od 5. listopada 2007. godine.

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor čini devet članova: pet članova koji zastupaju Deutsche Telekom AG, jedan član kojeg su izabrali Raiffeisen obvezni mirovinski fondovi, dva nezavisna člana i jedan član kojeg je imenovalo Radničko vijeće HT-a d. d. kao predstavnika zaposlenika Društva.

Tijekom 2017. godine sastav Nadzornog odbora Društva mijenjao se na sljedeći način:

- dr. sc. Ilias Drakopoulos i gđa Evelyn Jakobs podnijeli su ostavke na članstvo u Nadzornom odboru: obje su ostavke stupile na snagu 25. travnja 2017. godine
- gđa Éva Somorjai-Tamássy i g. Jonathan Richard Talbot izabrani su za nove članove Nadzornog odbora, a funkciju su preuzeli 25. travnja 2017. godine
- g. Jonathan Richard Talbot izabran je za predsjednika Nadzornog odbora, a funkciju je preuzeo 25. travnja 2017. godine.

Revizorski odbor

Na dan izdavanja ovoga Izvješća članovi Odbora su g. Marc Stehle, predsjednik, dr. sc. Ivica Mišetić, član, i gđa Susanne von Campenhausen, članica.

Gospodin Klaus-Peter Kneilmann podnio je ostavku koja je postala važeća 6. listopada 2017. godine te je Nadzorni odbor imenovao g. Marca Stehlea njegovim novim predsjednikom, a funkciju je preuzeo 25. listopada 2017. godine.

Gospođa Susanne von Campenhausen imenovana je trećom članicom Revizorskog odbora, a funkciju je preuzela 8. prosinca 2017. godine.

Odbor za naknade i imenovanja

Na dan izdavanja ovoga Izvješća članovi Odbora su g. Jonathan Richard Talbot, predsjednik, gđa Éva Somorjai-Tamássy, članica, i gđa Dolly Predovic, članica.

Dr. sc. Ilias Drakopoulos i dr. Oliver Knipping podnijeli su ostavke na članstvo u Odboru, obje su stupile na snagu 25. travnja 2017. godine, pa je Nadzorni odbor imenovao gđu Évu Somorjai-Tamássy novom članicom Odbora za naknade i imenovanja, a funkciju je preuzela 25. travnja 2017. godine.

U skladu s Poslovnikom o radu Odbora za naknade i imenovanja g. Jonathan Richard Talbot, novoizabrani predsjednik Nadzornog odbora, automatski je postao i član te predsjednik Odbora za naknade i imenovanja od 25. travnja 2017. godine.

Uprava

Na dan izdavanja ovoga Izvješća Uprava Društva ima sedam članova.

Promjene u sastavu Uprave bile su :

- g. Josef Thürrigl podnio je ostavku na mjesto glavnog direktora za financije (CFO), postala je važeća 1. studenoga 2017. godine
- g. Daniel Daub imenovan je glavnim direktorom za financije (CFO), funkciju je preuzeo 1. studenoga 2017. godine
- g. Davor Tomašković ponovno je imenovan predsjednikom Uprave i glavnim direktorom na mandatno razdoblje od četiri godine koje je počelo 1. siječnja 2018. godine.

Nadzor obavljen tijekom poslovne godine 2017.

Tijekom 2017. godine održano je pet sjednica te četiri odlučivanja glasovanjem izvan sjednice.

Nadzorni je odbor nadzirao vođenje poslova Društva i obavljao druge poslove u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima, Statutom Društva i Poslovníkom o radu Nadzornog odbora.

Osim redovitih izvješća Uprave Društva o rezultatima i stanju poslovanja Društva i zajedničkih konzultacija o razvoju poslovanja, detaljnije se raspravljalo o važnim pitanjima, a Nadzorni je odbor, kada je to bilo potrebno, dao odgovarajuće prethodne suglasnosti i preporuke. Raspravljalo se o:

- transformacijskim aktivnostima i strateškom programu Horizont koji je završen u 2017. godini, zatim o postignutim rezultatima u troškovnim uštedama, o iskustvu kupaca, pojednostavljenju portfelja usluga, optimizaciji procesa, definiranju B2B strategija rasta i pokretanju novih usluga te definiranju nove korporacijske kulture HT-a
- preoblikovanju i pojednostavljenju portfelja usluga za sve segmente korisnika na tržištu (nova fiksna, Magenta 1 i mobilni portfelj) i uvođenju novih, inovativnih usluga, uključujući glasovnu uslugu na LTE (VoLTE) mreži, NextTV platformu i hibridni pristup internetu
- rezultatima P3 mjerenja u Hrvatskoj i osvajanju međunarodnog nezavisnog priznanja za najkvalitetniju mobilnu mrežu u području govornih i podatkovnih usluga u Hrvatskoj
- povećanju brzina u optičkoj mreži, povećanju brzina u pokretnoj mreži, čak i uz znatan rast prometa u pokretnoj mreži i povećanju podatkovnog prometa posjetitelja pod utjecajem RHL-a, te povećanju kapaciteta i stabilnosti transportne mreže
- povećanim investicijskim aktivnostima Društva usmjerenih prema modernizaciji i razvoju internetske pristupne infrastrukture te programu BITT (Poslovna i IT transformacija), što uključuje veliki zahvat u sustavima i portfelju usluga HT-a da bi se HT pozicionirao kao predvodnik po korisničkom iskustvu
- inicijativama usmjerenim prema povećanju zadovoljstva korisnika i zadovoljstvu zaposlenika i postignutim rezultatima
- postignućima i izazovima ljudskih potencijala, planovima i aktivnostima, sustavu upravljanja učinkom, kulturi HT-a itd.
- temama vezanim za korporacijsko upravljanje i članstvo u Upravi, kao što je gore opisano
- prijedlozima za Glavnu skupštinu
- odobrenju stjecanja 76,53 % udjela u društvu Crnogorski Telekom A. D. kao dijelu HT-ove strategije rasta širenjem na regionalna tržišta
- poslovnim rezultatima Crnogorskog Telekoma A. D. i sinergij-

skim projektima pokrenutim u 2017. godini koji su rezultirali povećanjem produktivnosti prodaje, poboljšanom naplatom potraživanja, smanjenjem direktnih troškova i pozitivnim učinkom na zadovoljstvo korisnika

- poslovnim planovima za 2018. godinu i nadalje
- sastavu Odbora za naknade i imenovanja i njihovim izvješćima i prijedlozima o postavljanju ciljeva i evaluaciji postignutih ciljeva Društva i menadžmenta te prijedlozima naknada članovima Uprave
- sastavu Revizorskog odbora i njihovim izvješćima
- procedurama za angažiranje usluga vanjskih revizora
- trendovima na tržištu kapitala i trajnim obvezama Društva nakon uvrštenja dionica na Zagrebačku burzu
- planiranom prijenosu poslovnih udjela i dionica HT-a d. d. u društvima kćerima sa sjedištem u Republici Hrvatskoj na HT-ovo društvo kćer M-Tele d. o. o. radi lakšeg upravljanja imovinom i implementacije dugoročne strategije upravljanja svim društvima kćerima
- pokretanju programa stjecanja vlastitih dionica na Zagrebačkoj burzi u skladu s odlukom Glavne skupštine od 21. travnja 2016. godine o stjecanju vlastitih dionica
- konsolidaciji na tržištu nepokretnih telekomunikacija i odobrenju Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja za produljenje upravljačke kontrole HT-a d. d. nad Optima Telekomom d. d. na razdoblje od dodatne tri godine, odnosno do 10. srpnja 2021. te za pripajanje H1 Telekom d. d. Optima Telekomu d. d. koje je završeno u kolovozu 2017. godine
- financijskim rezultatima Društva u 2017. godini.

Tijekom 2017. godine Revizorski odbor održao je četiri redovne sjednice i jedno odlučivanje glasovanjem izvan sjednice te je raspravljao o raznim pitanjima, a ponajprije o:

- zaključivanju 2016. godine za HT d. d. i HT Grupu
- kvartalnim financijskim rezultatima HT-a d. d. i HT Grupe
- izvješću vanjskih revizora
- izvješćivanju o rizicima za HT d. d. i HT Grupu
- izvješćima Povjerenika za usklađenost poslovanja
- provedbi i učinkovitosti interne kontrole nad financijskim izvješćivanjem
- optimizaciji sustava unutarnjih kontrola
- provedbi Godišnjeg programa revizije za 2017. godinu
- nadzoru nad realizacijom revizijskih mjera
- kreiranju Godišnjeg programa revizija za 2018. godinu
- ažuriranoj Povelji unutarnje revizije.

Revizorski odbor zaključuje da u odnosu na financijsko izvješćavanje, upravljanje rizikom, sustav upravljanja usklađenošću poslovanja te angažman unutarnje i vanjske revizije nema naznaka da sustav unutarnje kontrole ne funkcionira učinkovito.

Rezultati ispitivanja Izvješća Uprave o odnosima s vladajućim i s njime povezanim društvima

Uprava je Nadzornom odboru dostavila Izvješće Uprave o odnosima s vladajućim i s njime povezanim društvima (Izvješće ovisnog društva) koje je sastavljeno prema člancima 474. i 497. Zakona o trgovačkim društvima i prema načelima savjesnoga i istinitog polaganja računa.

Prema mišljenju Uprave odnosi povezanih društava u poslovnoj (kalendarskoj) godini 2017. koji su ostvareni ugovornim povezivanjem i drugim poduzetim pravnim radnjama protekli su u okvirima uobičajenih poslovnih i poduzetničkih odnosa, odnosno u skladu sa standardnim uvjetima i primjenom uobičajenih cijena.

PricewaterhouseCoopers d. o. o., Zagreb, revizor Društva, izvijestio je o rezultatima svoje revizije i izdao čisto mišljenje o reviziji gore navedenog Izvješća koje je opisano u nastavku.

Mišljenje neovisnih revizora

Revizor Društva PricewaterhouseCoopers d. o. o. izvijestio je o rezultatima svojeg pregleda gore navedenog Izvješća u skladu s Međunarodnim standardom za angažmane s izražavanjem uvjerenja 3000 „Angažmani s izražavanjem uvjerenja različiti od revizija ili uvida povijesnih financijskih informacija“. Temeljem rezultata njihova rada opisanog u njihovu Izvješću revizor je zaključio da mu ništa nije skrenulo pozornost na to da povjeruje kako Izvješće o odnosima Društva s povezanim društvima za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. nije u skladu s knjigama i evidencijama Društva u svim materijalno značajnim odrednicama, odnosno kako zahtijevaju kriteriji navedeni u članku 497. hrvatskog Zakona o trgovačkim društvima.

Nadzorni odbor nema primjedbi na rezultate revizorskog ispitivanja i izjavu Uprave, kao što je navedeno gore.

Nadzorni odbor izjavljuje da je Društvo, prema okolnostima koje su bile poznate u trenutku poduzimanja pravnih poslova i radnji naznačenih u navedenom Izvješću Uprave, za svaki pravni posao primilo odgovarajuću protučinidbu, bez nastupa štete za Društvo.

Rezultati ispitivanja godišnjih financijskih izvješća i izvješća revizora, Izvješća Uprave o stanju poslovanja u poslovnoj godini 2017. i prijedloga o uporabi dobiti

Nadzorni odbor izdao je nalog tvrtki PricewaterhouseCoopers, revizoru Društva, za ispitivanje godišnjih financijskih izvješća za 2017. godinu.

Nadzorni odbor je, nakon razmatranja revidiranih financijskih izvješća za poslovnu godinu 2017. godinu, utvrdio da je Društvo u 2017. godini djelovalo u skladu sa zakonom, s aktima Društva i odlukama Glavne skupštine te da su godišnja financijska izvješća napravljena u skladu sa stanjem u poslovnim knjigama Društva te da pokazuju ispravno imovinsko i poslovno stanje Društva. Nadzorni odbor nema primjedbi na izvješće revizora o ispitivanju godišnjih financijskih izvješća za poslovnu godinu 2017.

Nadzorni odbor nema primjedbi na revidirana financijska izvješća koja je dostavila Uprava te daje suglasnost na dostavljena revidirana financijska izvješća, stoga se smatra da su ih Uprava i Nadzorni odbor usvojili te će biti predočena Glavnoj skupštini.

Nadzorni odbor razmotrio je godišnje izvješće o stanju poslovanja za poslovnu godinu 2017. te nema primjedbi na dostavljeno izvješće. Nadalje, Nadzorni odbor nema primjedbi na izjavu o primjeni Kodeksa korporativnog upravljanja koja je dana u sklopu gore

navedenog Izvješća. Nadzorni odbor nema primjedbi na navode koji su izneseni u odgovorima na priloženi upitnik koji se ispunjava sukladno zahtjevu Zagrebačke burze te ističe da su odgovori na taj upitnik, prema njihovu najboljem saznanju, istiniti u cijelosti.

Nadzorni odbor smatra da prijedlog Uprave o upotrebi dobiti odgovara rezultatima poslovanja, da je u funkciji plana poslovanja za tekuću godinu, da štiti interese Društva i dioničara te da je u skladu s propisima Republike Hrvatske.

Stoga Nadzorni odbor daje suglasnost na prijedlog Uprave o upotrebi neto dobiti iz 2017. godine, i to da se dio neto dobiti u iznosu od 490.020.384,00 kuna upotrijebi za isplatu dividende dioničarima – u iznosu od 6 kuna po dionici, a da se ostali dio neto dobiti u iznosu od 351.245.419,70 kuna raspodijeli u zadržanu dobit.

Zajednički prijedlog Uprave i Nadzornog odbora o upotrebi dobiti za 2017. godinu bit će upućen Glavnoj skupštini Društva na odlučivanje.

Sažetak

Uprava Društva redovito je izvješćivala Nadzorni odbor o poslovanju Društva, stanju imovine i obveza, o prihodima te o organizacijskim i drugim promjenama vezanima za vođenje poslova Društva.

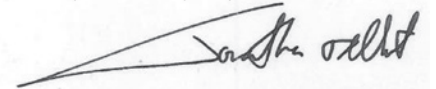
Nadzorni je odbor analizirao ostvarivanje planiranih rezultata i provođenje temeljnih ciljeva poslovne politike Društva za 2017. godinu.

Analizirajući izvješća Uprave Društva te prateći kretanje financijskih pokazatelja, ocijenjeno je da su ciljevi postavljeni za 2017. godinu ispunjeni. Financijska očekivanja su ostvarena te je Društvo zabilježilo snažne financijske rezultate, uz rast prihoda i EBITDA-e na godišnjoj osnovi i povećana ulaganja u mrežnu infrastrukturu u odnosu na prethodnu godinu, s fokusom na modernizaciju mreže, povećanje kapaciteta za širokopojasni pristup internetu, korisničko iskustvo i povećanje konkurentnosti. Rastu prihoda pridonijeli su iznimni rezultati u segmentu pokretnih komunikacija, kontinuirani rast prihoda od sistemskih rješenja te poslovanje nepokretnih komunikacija zahvaljujući konsolidiranim doprinosu Crnogorskog Telekoma i Optima Telekoma.

Rezultati programa HORIZONT 2017. vidljivi su u troškovnim uštedama, iskustvu kupaca, pojednostavljenju portfelja usluga, optimizaciji procesa, definiranju B2B strategija rasta i pokretanju novih, inovativnih usluga.

HT Grupa zadržala je vodeći položaj na hrvatskom telekomunikacijskom tržištu u svim područjima svojeg poslovanja tijekom 2017. godine uspješno odgovarajući na izazovno regulatorno okružje i stalno jačanje pritiska konkurencije.

Ovo Izvješće bit će dostavljeno Glavnoj skupštini Društva.

Jonathan Richard Talbot,
predsjednik Nadzornog odbora

IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Hrvatski Telekom d. d. (u daljnjem tekstu: Društvo) u skladu s 4. i 5. stavkom članka 250.b i člankom 272.p Zakona o trgovačkim društvima («Narodne novine», broj 111/93, 34/99, 121/99, 52/00 – Odluka USRH, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 152/11 – pročišćeni tekst, 111/12, 68/13 i 110/15) daje izjavu o primjeni Kodeksa korporativnog upravljanja.

Društvo primjenjuje Kodeks korporativnog upravljanja Zagrebačke burze d. d. koji se primjenjuje od 1. siječnja 2011. godine, a objavljen je na mrežnoj stranici Zagrebačke burze (www.zse.hr) i mrežnoj stranici Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (www.hanfa.hr).

Društvo se pridržava odredbi Kodeksa, a iznimka su odredbe čija primjena u danom trenutku nije praktična. Spomenute iznimke jesu:

- Društvo ne osigurava opunomoćenike onim dioničarima Društva koji to iz bilo kojeg razloga nisu u mogućnosti učiniti sami, koji su dužni glasovati na Glavnoj skupštini sukladno uputama dioničara, a bez posebnih troškova za te dioničare. Dioničari koji nisu u mogućnosti sami glasovati trebali bi po vlastitom nahođenju odrediti prikladne opunomoćenike koji su dužni glasovati sukladno njihovim uputama (točka 2.5.).
- Na prethodnim Glavnim skupštinama dioničarima nije bilo omogućeno sudjelovanje posredstvom moderne komunikacijske tehnologije. Takvo će sudjelovanje biti omogućeno u budućnosti u mjeri u kojoj bude praktično (točka 2.6.).
- Nadzorni odbor nije sastavljen većinom od nezavisnih članova, no dva od devet članova Nadzornog odbora su nezavisni članovi (točka 4.2.).
- Naknada članova Nadzornog odbora utvrđena je prema prosječnoj neto plaći zaposlenika, a ne prema doprinosu člana Nadzornog odbora uspješnosti Društva (točka 4.7.).
- Odbor za naknade i imenovanja nije sastavljen većinom od nezavisnih članova Nadzornog odbora. Jedan od triju članova Odbora je nezavisni član Nadzornog odbora (točka 4.12.1. i 4.12.2.).
- Revizorski odbor nije sastavljen većinom od nezavisnih članova Nadzornog odbora. Od triju članova Revizorskog odbora jedan je nezavisni član Nadzornog odbora, a jedan je član Nadzornog odbora koji zastupa Deutsche Telekom AG te je također financijski stručnjak. Preostali član Odbora je stručnjak za unutarnju reviziju neovisan od Nadzornog odbora te zaposlenik Deutsche Telekom AG (točka 4.12.3.).
- Nadzorni odbor nije izradio ocjenu svojeg rada u proteklom razdoblju (točka 4.16.).
- Članovi Uprave imaju pravo na naknadu određenu temeljem Globalnih smjernica za naknade menadžerima i Politike Grupe „Dijalog o učinku“ za članove Uprave koje je usvojio Nadzorni odbor. Naknada koju primaju članovi Nadzornog odbora određena je odlukom Glavne skupštine te utvrđena prema prosječnoj neto plaći zaposlenika Društva. Izjava o politici nagrađivanja Uprave i Nadzornog odbora nije sastavljena zasebno, ali su podatci o primanjima Uprave i Nadzornog odbora objavljeni u sklopu Godišnjeg izvješća (točka 6.3.).

Unutarnji nadzor i upravljanje rizicima

Glavne odgovornosti Revizorskog odbora Nadzornog odbora su priprema i nadzor provedbe odluka Nadzornog odbora vezanih za kontroling, podnošenje izvješća i reviziju unutar HT-a d. d. i HT Grupe. Revizorski odbor nadgleda provođenje revizija u Društvu (unutarnjih i vanjskih), raspravlja o određenim pitanjima na koja ga upozore revizori ili Rukovodstvo te savjetuje Nadzorni odbor. Revizorski odbor odgovoran je za osiguravanje objektivnosti i vjerodostojnosti informacija i izvješća koja se podnose Nadzornom odboru.

Revizorski odbor ovlašten je:

- tražiti potrebne informacije i ostalu dokumentaciju od menadžmenta i viših rukovoditelja u Društvu te vanjskih suradnika
- sudjelovati na sastancima koji se održavaju u Društvu, a koji se odnose na pitanja koja su u djelokrugu aktivnosti i odgovornosti Revizorskog odbora
- imenovati savjetnike Revizorskog odbora na stalnoj osnovi ili od slučaja do slučaja, ako bude potrebno
- pribaviti, na trošak Društva, vanjske, pravne ili druge, neovisne stručne savjete o bilo kojem pitanju iz njegova djelokruga ako je takav savjet potreban radi ispunjenja djelokruga aktivnosti i odgovornosti Revizorskog odbora.

Korporativna unutarnja revizija Društva obavlja funkciju neovisne revizije i kontrole u ime Uprave Društva i informira menadžere s pomoću sveobuhvatnih izvješća o provedenoj reviziji (nalazi i prijedlozi poboljšanja). U srpnju 2017. godine Uprava je usvojila ažuriranu Povelju unutarnje revizije, strateški dokument za provođenje unutarnje revizije koji definira okvir rada i glavna načela koja se primjenjuju u radu unutarnje revizije u HT-u d. d. i HT Grupi.

Glavni zadatci Unutarnje revizije definirani su Poveljom unutarnje revizije, a oni su procjenjivanje:

- je li identifikacija i upravljanje rizicima vezanim za ostvarenje strateških ciljeva HT-a d. d. i HT Grupe odgovarajuća
- jesu li aktivnosti službenika, direktora, zaposlenika i ugovornih strana u skladu s politikama i procedurama HT-a d. d. i HT Grupe i nadležnim zakonima, regulativom i standardima upravljanja
- jesu li rezultati aktivnosti ili programa u skladu s utvrđenim ciljevima i zadacima
- provode li se aktivnosti ili programi učinkovito i djelotvorno
- jesu li uspostavljeni procesi i sustavi koji omogućuju usklađenost s politikama, procedurama, zakonima i propisima koji bi mogli značajno utjecati na HT Grupi
- jesu li informacije i sredstva koja se upotrebljavaju za prepoznavanje, mjerenje, analizu, klasifikaciju i izvještavanje

takvih podataka pouzdani i imaju li integritet

- stječu li se resursi i imovina na ekonomičan način, upotrebljavaju li se učinkovito i štite li se na odgovarajući način.

Značajni imatelji dionica u društvu

Dana 31. prosinca 2017. godine značajni imatelji dionica u Društvu su:

- Većinski vlasnik je Deutsche Telekom Europe B. V. s udjelom od 51 % (Deutsche Telekom Europe B. V. je društvo u stopostotnom vlasništvu Deutsche Telekom Europe Holding B. V. čiji je stopostotni vlasnik Deutsche Telekom Europe Holding GmbH, prijašnjeg naziva T-Mobile Global Holding № 2 GmbH. Deutsche Telekom Europe Holding GmbH je u stopostotnom vlasništvu Deutsche Telekom AG.).
- Fond hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata – posjeduje 6,7 % dionica Društva.
- Centar za restrukturiranje i prodaju – CERP Republike Hrvatske (pravni sljednik Agencije za upravljanje državnom imovinom) posjeduje 2,9 % dionica Društva.
- Preostalih 39,4 % dionica u vlasništvu je građana Republike Hrvatske te domaćih i stranih institucionalnih ulagača.

Među privatnim i institucionalnim ulagačima kao ulagač s najvećim vlasničkim udjelom nalaze se Raiffeisen obvezni mirovinski fondovi. Dana 31. prosinca 2017. godine Raiffeisen obvezni mirovinski fondovi (kategorija A i kategorija B) posjeduju 9,1 % dionica Društva.

Posljednje stanje deset najvećih dioničara Društva može se pronaći na mrežnim stranicama Središnjeg klirinškog depozitarnog društva (u pretraživaču je potrebno upisati oznaku HT-R-A).

Gospodin Davor Tomašković, predsjednik Uprave Hrvatskog Telekom d. d., posjeduje ukupno 1.069 dionica, g. Boris Batelić, član Uprave Hrvatskog Telekom d. d., posjeduje ukupno 1 dionicu, g. Saša Kramar, član Uprave Hrvatskog Telekom d. d., posjeduje ukupno 219 dionica, g. Boris Drilo, član Uprave Hrvatskog Telekom d. d., posjeduje ukupno 205 dionica i g. Damir Grbac, član Nadzornog odbora Hrvatskog Telekom d. d., posjeduje ukupno 69 dionica.

Imenovanje i djelovanje članova Uprave i izmjena statuta

Članove Uprave i njezina predsjednika imenuje i opoziva Nadzorni odbor. Njihov mandat traje najviše pet godina nakon čega mogu biti iznova imenovani. Upravu čini od pet do sedam članova. Trenutačni sastav Uprave čini sedam pozicija: predsjednik Uprave i glavni direktor (CEO); član Uprave i glavni direktor za financije (CFO); član Uprave i glavni operativni direktor za privatne korisnike (COO Residential); član Uprave i glavni operativni direktor za poslovne korisnike (COO Business); član Uprave i glavni direktor za tehniku i informacijske

tehnologije (CTIO); član Uprave i glavni direktor za ljudske resurse (CHRO) i član Uprave i glavni operativni direktor za korisničko iskustvo (CCO).

Društvo pruža usluge nepokretne i pokretne telefonije te veleprodajne, internetske i podatkovne usluge. Pružanje usluga organizirano je radom dviju poslovnih jedinica – Poslovna jedinica za privatne korisnike i Poslovna jedinica za poslovne korisnike.

Za predlaganje izmjena Statuta Glavnoj skupštini Upravi je potrebna prethodna suglasnost Nadzornog odbora.

Ovlasti članova Uprave

Prema Zakonu o trgovačkim društvima i Statutu Društva Uprava vodi poslove na vlastitu odgovornost, a pritom je dužna i ovlaštena poduzimati sve radnje i donositi odluke koje smatra potrebnim za uspješno vođenje poslova Društva s tim da je za određena pitanja i odluke potrebna suglasnost Nadzornog odbora.

Društvo mogu zastupati bilo koja dva člana Uprave zajedno.

Uprava je ovlaštena odlukama Glavne skupštine iz 2009., 2010., 2011. i 2016. godine (ovlaštenje vrijedi do 21. travnja 2021. godine) stjecati dionice Društva. Nadzorni odbor dao je prethodnu suglasnost za početak procesa stjecanja i raspodjela dionica Društva u skladu s ovlaštenjem danim gore navedenim odlukama Glavne skupštine.

Uprava je u 2012. godini usvojila Program otkupa vlastitih dionica radi realizacije dugoročnog plana stimulacije višeg menadžmenta, odnosno Plana dodjele vlastitih dionica, koji se u to vrijeme primjenjivao samo na predsjednika Uprave kao člana grupe poslovnih lidera (BLT) unutar Deutsche Telekom Grupe.

Društvo je na Zagrebačkoj burzi u svibnju 2012. godine kupilo 1.931 vlastitu dionicu i u svibnju 2013. godine 2.000 vlastitih dionica za potrebe implementacije navedenoga Plana dodjele dionica.

Plan dodjele vlastitih dionica koji je pokrenut 2012. godine završio je 2016. godine, a Plan dodjele vlastitih dionica koji je pokrenut 2013. godine završio je 2017. godine. Prema uvjetima sudjelovanja u Planu, s obzirom na završetak rada u HT-u 31. prosinca 2013. i nastavak rada u DT Grupi do 31. prosinca 2015. godine, g. Ivica Mudrinić stekao je pravo na jednu polovicu ukupnog broja dionica Društva kupljenih u 2012. godini (u 2012. godini kupio je 1.931 dionicu HT-a) te na jednu četvrtinu ukupnog broja dionica kupljenih u 2013. godini (u 2013. godini kupio je 2.000 dionica HT-a). U skladu s tim je u prosincu 2016. godine izvršen prijenos 965 dionica te u prosincu 2017. godine prijenos 500 trezorskih dionica na skrbnički račun g. Mudrinića. Zadnjim prijenosom dionica Plan dodjele vla-

stih dionica je zatvoren, a Društvo je u cijelosti ispunilo sve svoje obveze prema gospodinu Mudriniću temeljem spomenutog Plana.

Kao što je već objavljeno, Uprava je u lipnju 2017. godine donijela odluku o pokretanju Programa otkupa vlastitih dionica – na temelju gore navedenog ovlaštenja Glavne skupštine, s početkom od 3. srpnja 2017. te trajanjem do 20. travnja 2021. godine. Najveći broj dionica koji se namjerava steći tijekom trajanja Programa jest 2.500.000, a novčani iznos dodijeljen Programu iznosi najviše 500.000.000,00 kuna.

Do 31. prosinca 2017. godine Društvo je na Zagrebačkoj burzi kupilo ukupno 216.005 vlastitih dionica koje čine 0,26 % temeljnog kapitala. Za navedeno stjecanje vlastitih dionica Društvo je dalo protuvrijednost u iznosu od 37.569.685,53 kuna.

Uzimajući u obzir broj vlastitih dionica preostalih nakon zatva-

ranja gore opisanoga Plana dodjele vlastitih dionica, Društvo na dan 31. prosinca 2017. godine posjeduje ukupno 218.471 vlastitu dionicu.

Sastav i djelovanje nadzornog odbora

Nadzorni odbor sastoji se od devet članova. Osam članova izabire Glavna skupština, a jednog imenuje Radničko vijeće koje predstavlja zaposlenike Društva. Nadzorni odbor odgovoran je za imenovanje i opoziv članova Uprave te za nadzor nad vođenjem poslova Društva. Za pojedine velike transakcije, dugoročno zaduživanje ili važna imenovanja potrebna je suglasnost Nadzornog odbora.

Nadzorni odbor osnovao je Odbor za naknade i imenovanja i Revizorski odbor.

GOSPODARSKO OKRUŽJE

GOSPODARSKO OKRUŽJE

PREGLED HRVATSKOG TRŽIŠTA

REGULATORNI PREGLED

PROMJENE U IZVJEŠĆIVANJU

SAŽETAK KLJUČNIH FINANCIJSKIH POKAZATELJA

GOSPODARSKO OKRUŽJE

Ostvareni značajni rezultati HT Grupe u 2017.

Grupa HT uspješno je odgovorila na tržišne izazove i zadržala vodeći položaj na hrvatskom telekomunikacijskom tržištu u svim područjima poslovanja u 2017. Razlikovanjem ponuda HT Grupe i pozicioniranjem brendova pridonijelo se jačanju položaja na tržištu. Osim toga, HT je ojačao svoj položaj na regionalnom telekomunikacijskom tržištu nakon stjecanja većinskog udjela u društvu Crnogorski Telekom AD Podgorica.

Gospodarsko okružje

Očekuje se da će godišnji rast BDP-a dosegnuti 3,1 % u 2017.

Očekuje se da će godišnji gospodarski rast Hrvatske dosegnuti 3,1 % u 2017. Privatna potrošnja ostvarila je najveći doprinos ukupnom rastu BDP-a, kao i sve veći izvoz robe. Tijekom ljetnih

mjeseci dosta se povećao opseg industrijske proizvodnje i malo-prodaje. Turizam je procvjetao zahvaljujući dolascima i noćenjima čije se stope povećanja bilježe dvoznamenkastim brojkama.

Prosječna stopa nezaposlenosti u prvih jedanaest mjeseci 2017. smanjila se za 2,5 postotnih bodova na 12,5 % u odnosu na isto razdoblje 2016. kao rezultat većeg zapošljavanja i trenda stalnog iseljavanja.¹

Gospodarski oporavak u kombinaciji s poreznom reformom i povećanjem plaća cijelog javnog sektora doveo je do rasta plaća u 2017. U razdoblju od siječnja do listopada 2017. prosječna mjesečna neto plaća iznosila je 5.966 kuna, što predstavlja stvarno povećanje od 4,3 % u odnosu na isto razdoblje 2016.¹ Očekuje se umjerena inflacija u 2017. uz rast prosječnog godišnjeg indeksa potrošačkih cijena (CPI – Consumer Prices Index) za približno 1,2 % u 2017.¹

PREGLED HRVATSKOG TRŽIŠTA

Nastavlja se konsolidacija tržišta, daljnja ulaganja u mrežu i povećanje potražnje korisnika za podacima u pokretnoj mreži

Tijekom 2017. provedene su sljedeće aktivnosti konsolidacije na hrvatskom telekomunikacijskom tržištu: Vipnet je u veljači 2017. kupio Metronet, a Optima Telekom je u lipnju 2017. kupila H1 Telekom. Regulator je isto tako odobrio zahtjev Hrvatskog Telekoma za produljenje kontrole upravljanja nad Optima Telekomom za dodatne tri godine.

Hrvatsko tržište pokretnih telekomunikacija zasićeno je uz procijenjenu stopu penetracije SIM-ova u pokretnoj mreži od 118,2 % na kraju 2017. Društvo je zadržalo vodeći položaj na tržištu uz procijenjeni udio od 46,2 % prema broju SIM-ova u pokretnoj mreži.

Tržište pokretnih telekomunikacija obilježeno je snažnim tržišnim natjecanjem i regulatornim mjerama što utječe na prihode od pokretnih telekomunikacija. Pravila pod nazivom „u roamingu kao kod kuće“ (RLH – Roam Like at Home) stupila su na snagu 15. lipnja 2017. Građani EU-a plaćaju domaće cijene za telefonske pozive, SMS poruke i internet u pokretnoj mreži neovisno o tome kojim dijelom, odnosno u koju zemlju EU-a putuju.

Sva tri operatora pokretne mreže nude usluge 4G mreže s povoljnim podatkovnim paketima i atraktivnim uređajima kojima se dodatno potiče upotreba podataka. Kao rezultat dodatnih podataka u pokretnoj mreži i sve veće popularnosti usluga razmjene poruka na internetu ukupni broj poslanih SMS poruka dodatno se smanjio na godišnjoj razini za 8,0 % u prvih devet mjeseci 2017., a ukupni se broj minuta upotrebe (MOU) na tržištu pokretnih telekomunikacija povećao za 2,0 % u istom razdoblju.² Ukupni širokopolasni promet povećao se na godišnjoj osnovi za 36,9 % u prvih devet mjeseci 2017.²

Negativan trend za upotrebu govornih usluga u nepokretnoj mreži rezultirao je smanjenjem broja minuta odlaznih poziva za 6,4 % na godišnjoj osnovi u prvih devet mjeseci 2017.²

Hrvatsko tržište širokopolasnih usluga u nepokretnoj mreži nastavilo je rasti godišnjom stopom od 6,0 % te je na kraju rujna 2017. na njemu bilo više od 1,09 milijuna širokopolasnih priključaka u nepokretnoj mreži. Povećanje broja širokopolasnih priključaka velike brzine u nepokretnoj mreži, koji čini više od 20 % ukupnog broja širokopolasnih priključaka u nepokretnoj mreži, rezultat je daljnjih ulaganja operatora nepokretne mreže u mrežnu infrastrukturu i veće potražnje za internetskim uslugama velike brzine među korisnicima.³

HT Grupa snažno je usredotočena na daljnji razvoj mrežne infrastrukture te povećanje kapaciteta i dostupnosti širokopolasnog pristupa da bi zadržala vodeći položaj u Hrvatskoj. Na kraju prosinca 2017. Grupa HT imala je 624 tisuće širokopolasnih pristupnih linija.

Hrvatsko tržište plaćene televizije nastavilo je rasti u prvih devet mjeseci 2017. te je na kraju rujna 2017. dosegnuta brojka od 818 tisuća korisnika (godišnji rast od 4,4 %).⁴

Veleprodaja

Nakon liberalizacije tržišta nepokretnih telekomunikacija potražnja alternativnih operatora za infrastrukturnim uslugama ostala je velika i u 2017. uz glavni fokus na širokopolasne usluge. Broj korisnika veleprodajnih širokopolasnih usluga (BSA-a i samostalnog BSA-a) smanjio se za 2 %, odnosno na 131 tisuću na kraju 2017. u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Broj korisnika veleprodajnih širokopolasnih usluga smanjio se u odnosu na prethodno razdoblje jer su se operatori više koristili vlastitom infrastrukturom. Broj usluga izdvojene lokalne petlje (ULL) i broj usluga najma korisničke linije (WLR) smanjili su se zbog velikog odljeva i prelaska na širokopolasne usluge (NBSA) i vlastitu infrastrukturu operatora. Rezultat je da je na kraju prosinca 2017. bilo 135 tisuća ULL pristupa i 63 tisuće WLR-a.

Cijena ULL-a povećala se od 1. siječnja 2017. na temelju odobrenja HAKOM-a. Nadalje, cijene veleprodajnih širokopolasnih usluga izmijenjene su od 1. siječnja 2017. Glavni elementi izmjene cijena širokopolasnih usluga bili su smanjenje cijene pristupa za brzine do 30 Mbit/s, povećanje cijene govornih usluga i televizijskih programa i uvođenje posebne cijene pristupa za brzine veće od 30 Mbit/s.

U skladu s odlukom HAKOM-a cijena završavanja nacionalnog prometa u pokretnoj mreži smanjila se od 1. srpnja 2017., a cijene započinjanja i završavanja prometa su se u nepokretnoj mreži povećale.

Regulacija „u roamingu kao kod kuće“ u potpunosti je uvedena od 15. lipnja 2017., što je rezultiralo znatnim povećanjem prometa koji generiraju strani posjetitelji (podatkovni promet povećao se za 330 %).

IT tržište

Očekuje se da će se u 2017. usporiti rast hrvatskog IT tržišta (0,3 % na godišnjoj osnovi), ponajprije kao posljedica pada u području hardvera (-3,8 %), a u području IT usluga i softvera očekuje se daljnji rast (4,7 %, odnosno 5,6 %).⁵

HT Grupa pozicionirana je u svim trima segmentima pružajući standardne i prilagođene usluge uz strateški fokus na usluge „u oblaku“ i upravljane usluge.

Tržište energetske usluga

U odnosu na prošlu godinu kupovna cijena na tržištu energetske usluga znatno se povećala što je dovelo do rasta troškova. Isto tako, na kraju 2016. hrvatska Vlada ukinula je dio Zakona o obnovljivim izvorima energije na temelju kojeg su dobavljači oslobođeni obveze kupnje zelene energije po višoj cijeni. Ta se odluka manifestirala kao dodatni trošak za HT. Za razliku od svih ostalih dobavljača energije, koji se tim poslom bave kao svojom primarnom djelatnošću, HT nastoji iskoristiti učinak sinergije iz konvergirane ponude telekomunikacijskih i energetske usluga.

² Izvor: Tromjesečno izvješće Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti za treće tromjesečje 2017.

³ Izvor: Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti.

⁴ Izvor: Tromjesečno izvješće Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti za treće tromjesečje 2017.

⁵ Izvor: IDC Adriatics, lipanj 2017.

REGULATORNI PREGLED

Početak primjene novih veleprodajnih naknada za interkonekciju

Primjenjivanje nove veleprodajne naknade za interkonekciju za uslugu fiksne originacije prometa (FOR), fiksne terminacije prometa (FTR) i terminaciju prometa u mobilnoj mreži (MTR), definirane odlukom HAKOM-a, počelo je 1. srpnja 2017. Novi FOR iznosi 1,01/0,50 lp/min (peak/off-peak; 0,135/0,067 €/c/min), novi FTR iznosi 0,88/0,44 lp/min (peak/off-peak; 0,117/0,059 €/c/min), a novi MTR iznosi 4,7 lp/min (0,628 €/c/min). Ukupno gledajući, ne očekuje se značajan utjecaj tih izmjena na poslovanje.

Uvođenje dodatne veleprodajne naknade za WLR uslugu

Nova dodatna veleprodajna naknada za uslugu najma korisničke linije (WLR) primjenjuje se od 1. siječnja 2018. u slučajevima kada se WLR usluga upotrebljava zajedno s uslugom veleprodajnog širokopojasnog pristupa (BSA) radi pružanja maloprodajnog širokopojasnog pristupa brzina jednakih i većih od 30 Mbit/s. Novu naknadu definirao je HAKOM u prosincu 2017. kao razliku između cijena za Naked BSA uslugu za brzinu 30 Mbit/s i zbroja cijena WLR i BSA usluga te ona trenutačno iznosi 9,04 HRK. Uvevši tu dodatnu veleprodajnu naknadu, HAKOM je ispravio dotadašnju neusklađenost veleprodajnih cijena usluga koje omogućavaju maloprodajne usluge jednake kvalitete.

Izmjene Zakona o elektroničkim komunikacijama (ZEK)

Dana 22. srpnja 2017. stupio je na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN 72/17), a izuzetak su pojedine odredbe koje su stupile na snagu 1. siječnja 2018.

Izmjene su, između ostaloga, u najvećem dijelu usmjerene prema utvrđivanju pravnog okvira za izravnu primjenu Uredbe EU 2015/2020 o mrežnoj neutralnosti i regulaciji roaminga te cjelovito prenošenje Direktive 2014/61/EU o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina. Tako se izmjenama utvrđuje pravni okvir za pravo pristupa fizičkoj infrastrukturi unutar zgrada te opremljenost novih zgrada pristupnom točkom i infrastrukturom prilagođenom mrežama velikih brzina. Također se propisuju uvjeti gradnje elektroničkih komunikacijskih mreža velike brzine javnim sredstvima. Nadalje, prepoznata je potreba za uvođenjem prava operatora na razmjenu nužnih podataka o krajnjim korisnicima. Osim navedenog, treba istaknuti da je došlo do povećanja propisanog maksimalnog iznosa novčane kazne za osobito teške povrede ZEK-a s 5 % na 10 % ukupnog godišnjeg bruto prihoda od obavljanja djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga.

Izmjene i dopune Pravilnika o potvrdi i naknadi za pravo puta (Pravilnik)

HAKOM je 20. rujna 2017. usvojio izmjene i dopune Pravilnika o potvrdi i naknadi za pravo puta.

Između ostalog, najvažnije su sljedeće novosti: (i) HAKOM izdaje potvrdu o pravu puta samo na zahtjev infrastrukturnog operatora, a u slučaju da zahtjev podnese vlasnik nekretnine ili upravitelj općeg dobra, više ne izdaje potvrdu, već rješenjem utvrđuje infrastrukturnog operatora, količinu i vrstu elektroničke komunikacijske infrastrukture izgrađene na nekretninama te visinu godišnje naknade za pravo puta; (ii) prema izmijenjenom Pravilniku obveza za plaćanje naknade za pravo puta više se ne računa od dana izdavanja potvrde o pravu puta, već za razdoblje od zaprimanja zahtjeva u HAKOM-u. Izmjene su stupile na snagu 30. rujna 2017. (NN 95/17).

Produljenje privremenog upravljanja društvom OT – Optima Telekom d. d.

HT je 14. lipnja 2017. zaprimio odluku Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje u tekstu: AZTN) kojom je HT-u produljeno trajanje prava privremenog upravljanja društvom OT – Optima Telekom d. d. (dalje u tekstu: Optima) na dodatne tri godine, odnosno do 10. srpnja 2021. AZTN je također donio odluku kojom je uvjetno odobreno pripajanje društva H1 TELEKOM d. d. Optimi sukladno Ugovoru o pripajanju društava. Slijedom toga je Trgovački sud u Splitu 1. kolovoza 2017. godine donio rješenje o pripajanju društva H1 Telekom d. d. društvu Optima Telekom d. d.

Smanjenje godišnjih naknada za upotrebu radiofrekvencijskog spektra (RF spektra) u mobilnoj mreži

Nadležno Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture usvojilo je 15. prosinca 2017. Pravilnik o izmjenama Pravilnika o plaćanju naknada za pravo upotrebe adresa, brojeva i radiofrekvencijskog spektra (dalje u tekstu: Pravilnika o naknadama) kojim je smanjena godišnja naknada za upotrebu RF spektra u mobilnoj mreži za jednu trećinu trenutačne naknade. Predmetne Izmjene Pravilnika o naknadama stupile su na snagu 19. prosinca 2017. Nove, niže naknade kreću u primjenu od sljedećeg godišnjeg obračunskog razdoblja koje počinje nakon isteka obračunskog razdoblja za koje je naknada već plaćena.

Pozitivan korak ka stvaranju poticajnog regulatornog okružja za ulaganja u FTTH

HAKOM je u studenom 2017. otvorio javnu raspravu o prijedlogu stavljanja van snage postojećeg Pravilnika o svjetlovodnim distribucijskim mrežama koji propisuje stroga tehnološka pravila za izgradnju FTTH mreža u Hrvatskoj. HAKOM obrazlaže svoj prijedlog mišljenjem da predmetni Pravilnik predstavlja značajnu regulatornu prepreku izgradnji FTTH mreža u Hrvatskoj. HT je u svojim komentarima u javnoj raspravi podržao smanjenje regulatornog tereta. Međutim, napomenuto je da bi bilo korisno zadržati obvezu javne najave izgradnje FTTH mreže kao i simetričnu obvezu davanja otvorenog pristupa FTTH mrežama ostalim operatorima. S obzirom na to da RH zaostaje za EU-ovim prosjekom u ostvarenju ciljeva Digitalne Agende za Europu (DAE) te na to da je Hrvatska

jedna od rijetkih zemalja s tako strogim regulatornim režimom u dijelu izgradnje FTTH mreža, u 2018. godini možemo očekivati nastavak aktivnosti regulatora s namjerom smanjenja regulatornog tereta u tom dijelu.

Nacionalni program razvoja širokopolasne agregacijske infrastrukture u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja (Agregacijska shema)

Europska komisija (EU COM) je Odlukom br. SA.41065 (objavljena 10. srpnja 2017.) odobrila Agregacijsku shemu, projekt Vlade RH s namjerom korištenja fondova EU-a za izgradnju agregacijskog dijela mreže povezivanjem najmanje 540 ciljanih naselja ukupne vrijednosti 775 milijuna eura. OiV je predviđen kao administrator Agregacijske sheme u ime i za račun Republike Hrvatske (kroz odvojenu organizacijsku jedinicu). OiV-u neće biti dopušteno tržišno iskorištavati novu agregacijsku mrežu niti poslovati na maloprodajnoj razini.

Izmjena metodologije istiskivanja marže (Margin Squeeze Methodology – MST)

HAKOM je 30. studenog 2016. usvojio izmjene MST metodologije koja se primjenjuje na HT-ove maloprodajne cijene za uslugu fiksnog pristupa nepokretnoj mreži, fiksnog širokopolasnog pristupa i IPTV uslugu. Nastavno na izmijenjenu MST

metodologiju, HT je u prosincu 2016. na zahtjev HAKOM-a dostavio tražene podatke za ažuriranje MST modela. HAKOM je 18. siječnja 2017. donio odluku o prvoj fazi usklađenja s novim MST modelom. Druga faza usklađenja s MST metodologijom počela je u veljači 2017. te se njezina finalizacija očekuje u prvom kvartalu 2018.

Roaming regulacija

S učinkom od 15. lipnja 2017. regulirane roaming usluge u EU-u temelje se na domaćim maloprodajnim cijenama (po principu „u roamingu kao kod kuće“, eng. Roam Like At Home). HT je implementirao pravila „u roamingu kao kod kuće“ od 15. lipnja 2017., kao i politiku pravedne upotrebe u skladu s roaming regulacijom.

Uvođenje pravila „u roamingu kao kod kuće“ rezultiralo je višestrukim povećanjem korištenja roaming usluga. Među korisnicima HT-a najviše se povećala upotreba podatkovnih usluga u roamingu: otprilike 850 % u usporedbi s istim razdobljem prošle godine, a upotreba govorne usluge povećana je za 270 %. Promet koji su ostvarili korisnici stranih pokretnih mreža upotrebom HT-ove pokretne mreže također je značajno povećan: ostvareno je povećanje od 65 % u govornom prometu i 330 % više podatkovnog prometa u odnosu na prošlu godinu.

PROMJENE U IZVJEŠĆIVANJU

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja uvjetno je 2014. dopustila koncentraciju HT-a i Optima Telekoma na temelju prijedloga za financijsku rekonstrukciju i rekonstrukciju poslovanja Optima Telekoma u sklopu postupka predstečajne nagodbe. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja utvrdila je skup mjera kojima je definirala pravila ponašanja HT-a u odnosu na upravljanje Optima Telekomom i kontrolu nad tim društvom, među kojima je i uspostava takozvanog „kineskog zida“ između zaposlenika Optima Telekoma i HT-ovih zaposlenika uključenih u poslovanje Optima Telekoma, a u vezi sa svim osjetljivim poslovnim informacijama, uz iznimku izvješćivanja o financijskim podacima potrebnima za konsolidaciju. U skladu s tim se konsolidiraju samo financijska izvješća, a zbog ograničenog pristupa informacijama Optima Telekoma nefinancijski ključni pokazatelji učinka (KPU-ovi) ne konsolidiraju se u rezultatima Grupe.

U siječnju 2017. godine HT je pripojio Crnogorski Telekom koji je konsolidiran u financijskim rezultatima HT Grupe počevši od 2017. godine. Operativna obilježja koja se odnose na ostvarivanje nefinancijskih ključnih pokazatelja uspješnosti prikazana su na sljedećim stranicama bez konsolidacijskog utjecaja Crnogorskog Telekoma u 2017. godini. Utjecaj Crnogorskog Telekoma na ne-

financijske ključne pokazatelje uspješnosti prikazan je u posebnom poglavlju na stranici 39.

Rezultati 2017. godine uključuju doprinos H1 Telekom-a d. d. nakon odobrenja procesa pripajanja H1 Telekom-a d. d. u OT – Optima Telekom d. d. Za potrebe izvješćivanja segmenata doprinos H1 je uključen u Segment Optima konsolidirano.

Grupa je dužna izvješćivati o nefinancijskim podacima, ali je primijenila izuzeće od pripreme takva izvještavanja kako je dopušteno hrvatskim Zakonom o računovodstvu: članak 24.a, stavak 7. Matično društvo i ovisna društva uključena su u konsolidirano nefinancijsko izvještavanje Deutsche Telekom AG.

U 2017. HT grupa je promijenila prikazivanje prihoda od usluga s povezanim poduzećima (npr. pružanje administrativnih usluga i zajedničkih servisnih centara) iz ostalih prihoda od redovnog poslovanja u prihode. Prethodna, 2016. godina je reklasificirana u iznosu od 15 milijuna kuna da bi se omogućila usporedivost podataka u navedenom razdoblju s podacima iz 2017.

SAŽETAK KLJUČNIH FINANIJSKIH POKAZATELJA

Račun dobiti i gubitka u milijunima kuna	2016.	2017. sa CT	2017. bez CT	% promjene A17. sa CT/A16.	% promjene A17. bez CT/A16.
Prihod	6.984	7.756	7.125	11,0%	2,0%
Pokretne telekomunikacije	2.821	3.305	2.988	17,2%	5,9%
Govorne usluge u nepokretnoj mreži	953	927	843	-2,8%	-11,5%
Širokopojasni pristup i TV	1.315	1.439	1.318	9,4%	0,3%
Veleprodaja u nepokretnim telekomunikacijama	365	369	347	1,0%	-4,9%
Ostale usluge u nepokretnoj mreži	742	835	779	12,5%	4,9%
Sistemska rješenja	677	731	698	8,0%	3,2%
Razno	112	151	151	34,7%	34,7%
EBITDA prije jednokratnih stavki	2.821	3.138	2.918	11,2%	3,4%
Jednokratne stavke	85	151	144	78,0%	69,4%
EBITDA nakon jednokratnih stavki	2.736	2.986	2.774	9,1%	1,4%
EBIT (dobit iz redovnog poslovanja)	1.239	1.118	1.066	-9,8%	-14,0%
Neto dobit nakon nekontrolirajućih udjela	934	863	833	-7,5%	-10,8%
Marža EBITDA-e prije jednokratnih stavki	40,4%	40,5%	41,0%	0,1 p.p.	0,6 p.p.
Marža EBITDA-e nakon jednokratnih stavki	39,2%	38,5%	38,9%	-0,7 p.p.	-0,2 p.p.
Marža EBIT-a	17,7%	14,4%	15,0%	-3,3 p.p.	-2,8 p.p.
Marža neto dobiti	13,4%	11,1%	11,7%	-2,2 p.p.	-1,7 p.p.
Bilanca	31. pro. 2016.	31. pro. 2017. sa CT	31. pro. 2017. bez CT	% promjene A17. sa CT/A16.	% promjene A17. bez CT/A16.
Ukupna dugotrajna imovina	8.889	10.385	10.132	16,8%	14,0%
Ukupna kratkotrajna imovina	5.566	5.353	4.991	-3,8%	-10,3%
UKUPNA IMOVINA	14.455	15.738	15.122	8,9%	4,6%
Ukupni kapital i rezerve	12.046	12.573	12.325	4,4%	2,3%
Ukupne dugoročne obveze	561	737	695	31,4%	23,8%
Ukupne kratkoročne obveze	1.847	2.429	2.102	31,5%	13,8%
UKUPNI KAPITAL I OBVEZE	14.455	15.738	15.122	8,9%	4,6%
Novčani tijek	2016.	2017. sa CT	2017. bez CT	% promjene A17. sa CT/A16.	% promjene A17. bez CT/A16.
Neto novčani tijek od poslovnih aktivnosti	2.075	2.691	2.406	29,7%	16,0%
Neto novčani tijek od investicijskih aktivnosti	-1.742	-1.215	-1.060	30,2%	39,1%
Neto novčani tijek od financijskih aktivnosti	-833	-981	-909	-17,8%	-9,2%
Novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja	2.676	3.152	3.095	17,8%	15,6%
Investicije	2016.	2017. sa CT	2017. bez CT	% promjene A17. sa CT/A16.	% promjene A17. bez CT/A16.
Ulaganja u dugotrajnu imovinu	1.608	1.885	1.745	17,2 %	8,5 %
Omjer ulaganja u dugotr. imovinu / prihodi	23,0%	24,3%	24,5%	1,3 p.p.	0,1 p.p.

Broj zaposlenika	31. pro. 2016.	31. pro. 2017. sa CT	31. pro. 2017. bez CT	% promjene A17. sa CT/A16.	% promjene A17. bez CT/A16.
Broj zaposlenika (na puno radno vrijeme)	4.427	5.110	4.588	15,4%	3,6%
Segment privatnih korisnika	2016.	2017. sa CT	2017. bez CT	% promjene A17. sa CT/A16.	% promjene A17. bez CT/A16.
Prihod	3.750	3.754	3.754	0,1%	0,1%
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	2.565	2.546	2.546	-0,7%	-0,7%
Segment poslovnih korisnika	2016.	2017. sa CT	2017. bez CT	% promjene A17. sa CT/A16.	% promjene A17. bez CT/A16.
Prihod	2.793	2.883	2.889	3,2%	3,4%
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	1.373	1.329	1.332	-3,2%	-3,0%
Mreža i funkcije podrške	2016.	2017. sa CT	2017. bez CT	% promjene A17. sa CT/A16.	% promjene A17. bez CT/A16.
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	-1.355	-1.236	-1.236	8,8%	8,8%
Segment optima konsolidirano	2016.	2017. sa CT	2017. bez CT	% promjene A17. sa CT/A16.	% promjene A17. bez CT/A16.
Prihod	441	483	483	9,5%	9,5%
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	239	275	275	15,4%	15,4%
Segment crnogorski telekom konsolidirano	2016.	2017. sa CT	2017. bez CT	% promjene A17. sa CT/A16.	% promjene A17. bez CT/A16.
Prihod	n/a	636	n/a	n/a	n/a
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	n/a	223	n/a	n/a	n/a

PREGLLED POSLOVANJA

OPERATIVNA OBILJEŽJA

GLAVNA POSTIGNUĆA

TELEKOMUNIKACIJE POKRETNE MREŽE

TELEKOMUNIKACIJE NEPOKRETNE MREŽE

OPERATIVNA OBILJEŽJA

Ključni podatci pokretne mreže HT Grupe bez Crnogorskog Telekoma

Ključni podaci o redovnom poslovanju	2016.	2017.	% promjene 17./16.
Mobilni korisnici u 000			
Broj korisnika	2.234	2.244	0,5%
- Broj prepaid korisnika	1.075	985	-8,4%
- Broj postpaid korisnika	1.159	1.260	8,7%
Minute korištenja (MOU) po prosječnom korisniku	206	216	4,8%
Prosječni ARPU (mjesečni prosjek za period u HRK)	76	77	0,9%
- Prepaid	42	43	1,9%
- Postpaid	110	106	-3,3%
SAC po bruto broju novih korisnika u HRK	105	109	3,9%
Stopa odljeva korisnika (%)	2,8	2,5	-0,3 p.p.
Penetracija (%) ¹	114	118	4,3 p.p.
Tržišni udio korisnika (%) ¹	47	46	-0,8 p.p.
Smartphone korisnici (%) ²	57	58	1,0 p.p.
Smartphone prodani telefoni (%) ³	79	84	5,0 p.p.

¹ Izvor: interna procjena korisnika konkurencije za kraj prosinca 2017.

² Broj korisnika koji koriste smartphone uređaje u odnosu na ukupni broj mobilnih korisnika

³ Broj prodanih smartphone uređaja u odnosu na ukupan broj prodanih uređaja (samo postpaid korisnici)

Ključni podatci nepokretne mreže HT Grupe bez Crnogorskog Telekom

Ključni podaci o redovnom poslovanju	2016.	2017.	% promjene 17./16.
Korisnici nepokretnih usluga u 000			
Ukupne telefonske linije - maloprodaja ¹	924	875	-5,4%
Ukupne telefonske linije - veleprodaja (WLR - najam korisničke linije)	83	63	-24,2%
ARPU govornih usluga po korisniku (mjesečni prosjek za period u HRK) ²	84	78	-6,9%
IP linije/korisnici u 000			
Širokopolasne pristupne linije - maloprodaja ³	618	624	1,0%
Širokopolasne pristupne linije - veleprodaja ⁴	134	131	-2,3%
TV korisnici	401	417	4,0%
ARPU za širokopolasne linije - maloprodaja (mjesečni prosjek za period u HRK)	122	117	-3,8%
TV ARPU (mjesečni prosjek za period u HRK)	82	81	-1,4%
Veleprodajni korisnici u 000			
ULL (izdvojena lokalna petlja)	148	135	-9,2%

¹ Uključuje PSTN, FGSM i stare PSTN Voice korisnike migrirane na IP platformu; javne telefonske govornice nisu uključene.

² Javne telefonske govornice nisu uključene

³ Uključuje ADSL, VDSL, FTTH i Naked DSL

⁴ Uključuje Naked Bitstream + Bitstream

Napomena: Optima Telekom nefinancijski KPU nisu integrirani u rezultatima Grupe zbog ograničenog pristupa Optima Telekom informacijama kao rezultat „kineskog zida“ uvedenog od strane regulatora

GLAVNA POSTIGNUĆA

Uloženi su naponi da bi se zadržao vodeći položaj na tržištu.

- HT je uspio zadržati vodeći položaj na tržištu pokretnih telekomunikacija sa stabilnim procijenjenim udjelom od 46,2 %.
- Hrvatsko tržište širokopoljanskih i televizijskih usluga nastavilo je rast te je HT zabilježio povećanje baze korisnika širokopoljanskih usluga za 1,0 % i baze televizijskih korisnika za 4,0 % u odnosu na prošlu godinu.
- HT-ovom konvergentnom ponudom Magenta1 ostvarena je brojka od 118 tisuća potrošačkih kućanstava, a u području poslovnih korisnika 10 tisuća aktivnih Magenta1 računa, čime se HT pozicionirao kao jedinstvena kontaktna točka na tržištu.
- Pod utjecajem RLH regulacije na razini EU-a prihodi HT-a od posjetitelja povećali su se u 2017. za 69,4 % uz povećanje podatkovnog prometa posjetitelja za 330,3 % u odnosu na isto razdoblje prošle godine.
- U Crnoj Gori prihodi od posjetitelja povećali su se u 2017. za 47,9 % zbog dobre turističke sezone s turistima iz velikog broja zemalja. Ponudom Magenta1 bilo je obuhvaćeno gotovo 14 % kućanstava potrošača, a u području poslovnih korisnika ostvareno je više od tisuću aktivnih računa.

Glavni financijski pokazatelji povećani su pod utjecajem Crnogorskog Telekom.

- U odnosu na 2016. prihodi su veći za 771 milijun kuna, odnosno 11,0 %. Ako se isključi doprinos CT-a od 630 milijuna kuna, prihodi su veći za 141 milijun kuna, odnosno 2,0 %. Ako se isključi utjecaj H1 Telekom, prihodi su porasli 1,5 %.
- EBITDA je veća za 316 milijuna kuna, odnosno 11,2 % u odnosu na 2016. Ako se isključi doprinos CT-a od 220 milijuna kuna, EBITDA je veća za 96 milijuna kuna, odnosno 3,4 %. Ako se isključi utjecaj H1 Telekom, EBITDA je porasla 2,8 %.
- U odnosu na 2016. realizacija kapitalnih ulaganja veća je za 277 milijuna kuna, odnosno 17,2 %. Ako se isključi doprinos CT-a od 140 milijuna kuna, kapitalna ulaganja veća su za 137 milijuna kuna, odnosno 8,5 %.

Pretpostavke za rast u 2018. godini:

- Transformacijski program Horizont je 2017. postigao planirane rezultate u uštedama, iskustvima kupaca, pojed-

nostavljenju portfelja proizvoda, optimizaciji procesa, definiranju B2B strategija rasta i pokretanju novih usluga. Područje ljudskih potencijala implementiralo je nove propise o upravljanju učinkom u prodajnim centrima, definirane su željene vrijednosti HT-ove korporacijske kulture i razvijen je akcijski plan za poboljšanje kulture HT-a.

- Nakon tri uspješne godine transformacijski program Horizont je zatvoren. U 2018. godini pokrenut je novi program Skyline s naglaskom na rast.
- Nekoliko sinergijskih projekata pokrenuto je u Crnogorskom Telekomu s pozitivnim učinkom u 2017. Program produktivnosti prodaje povećao je prosječni broj prodajnih transakcija u trgovinama za 24 % godišnje. Sinergijske inicijative rezultirale su poboljšanom naplatom potraživanja, smanjenjem direktnih troškova i pozitivnim učinkom na zadovoljstvo korisnika. Završena je faza pregleda za uspostavljanje Zajedničkog servisnog centra za osiguranje prihoda.
- Program otkupa vlastitih dionica započeo je 3. srpnja 2017. i trajat će do 20. travnja 2021. Vlastite dionice stečene u okviru Programa povući će se bez smanjenja temeljnog kapitala, čime će se povećati udjeli preostalih dionica. Broj otkupljenih dionica iznosio je 216.005 na dan 31. prosinca 2017.

Snažnim financijskim rezultatima omogućava se znatno ulaganje u mrežnu infrastrukturu:

- Znatno povećanje brzine u optičkoj mreži – FTTx pristup omogućen je u 374 tisuća kućanstava, a dostupnost pristupa sljedeće generacije (NGA – Next Generation Access) povećala se na 58 % hrvatskih kućanstava.
- Brzina u pokretnoj mreži povećala se čak i uz znatan rast prometa u pokretnoj mreži koji je tijekom turističke sezone iznosio 79 %.
- Povećanje kapaciteta i stabilnosti transportne mreže – četverostruko povećanje kapaciteta IP jezgrene mreže, modernizirano je 77 % agregacijske mreže i stabilnost je povećana za više od 87 %.
- HT je završio 2017. osvajanjem P3 nagrade za najbolju mobilnu mrežu u glasovnom i podatkovnom segmentu u Hrvatskoj.
- U cijeloj Crnoj Gori dodatno je proširena pokrivenost širokopoljansnim pristupom – pokrivenost kućanstava VDSL-om dosegla je 32 %, a FTTH-om 35 %. Pokrivenost 4G mrežom na otvorenom dosegla je 95 %, a pokrivenost stanovništva 4G mrežom u zatvorenom povećala se na 65%.
- Treću godinu zaredom Crnogorski Telekom je osvojio „Best in test“ P3 certifikat (Mobile Benchmark Montenegro 2017).

TELEKOMUNIKACIJE POKRETNE MREŽE

Baza korisnika pokretnih telekomunikacija povećala se za 0,5 % na 2.244 tisuća korisnika na kraju 2017. u odnosu na kraj 2016., uglavnom kao rezultat boljih rezultata u području postpaida.

Broj postpaid korisnika bio je veći za 8,7 % u odnosu na kraj 2016. kao rezultat općeg poticanja uspješnih i atraktivnih tarifa i uređaja, kao i uspješnih Bonbonovih kampanja koje su rezultirale izvrsnim ukupnim rezultatima.

U sklopu svojeg jedinstvenog koncepta vrhunskog korisničkog iskustva i vrhunskih pogodnosti pod nazivom Magenta1 HT privatnim i poslovnim korisnicima nudi brojne besplatne pogodnosti kao što su televizijski paketi, najbrži internet, dodatne minute za međunarodni i nacionalni promet, popusti na tarife za pokretne telekomunikacije za cijelo kućanstvo te atraktivni pametni telefoni i uređaji. Božićna ponuda Magenta1 nastavljena je na početku prvog tromjesečja 2017. i dodatno je unaprijeđena trenutno najsnažnijom igračom konzolom u svijetu, Playstationom 4 PRO, i drugim atraktivnim uređajima po posebnim cijenama. HT je sredinom rujna pokrenuo novu Magenta1 kampanju čija je glavna poruka da je „u Magenta1 nogomet br. 1“ i u sklopu koje Goran Ivanišević i njegov sin imaju ključne uloge u reklami. Fokus na vrhunskim i ekskluzivnim sportskim sadržajima, 50 % popusta na Premium paket MAX3 tijekom prve godine ugovora i atraktivni uređaji samo su neke od atraktivnih pogodnosti koje korisnici mogu ostvariti ako se pridruže svijetu Magenta1. Tijekom božićnog i novogodišnjeg razdoblja HT je pokrenuo novu božićnu kampanju Magenta1 s glavnom porukom: „U Magenta1 svatko dobiva dvostruku količinu minuta, SMS-ova i gigabajta.“ Ponuda je dodatno obogaćena atraktivnim uređajima: Huawei Y6 2017 s 50 % popusta, Huawei P10 i P10 Lite i Samsung S8 & J7.

U četvrtom tromjesečju HT je pokrenuo novi postpaid portfelj s ponudama obogaćenim sadržajem da bi se u potpunosti iskoristila vodeća pozicija u 4G mreži s najvećom brzinom do 350 Mbit/s u svim novim postpaid tarifama. Sve tarife uključuju mobilnu aplikaciju Maxtv To Go, jednu aplikaciju po izboru bez obradčuna i mogućnost neograničenog pristupa sadržaju za zabavu bez trošenja prometa uključenih u tarifni paket. HT je u travnju uveo prvu tarifu namijenjenu mladima u sklopu koje je omogućen neograničeni internetski prijenos (streaming) s najvećom pokrivenošću. Najveća su inovacija neograničeni Youtube, Netflix, HBO GO i Pickbox upotrebom usluge Stream On bez upotrebe gigabajta uključenih u tarifni plan.

Ponuda uključuje široku lepezu najinovativnijih uređaja i korisničku podršku na društvenim mrežama od 0 do 24 sata. Nadalje, pokrenuta je nagradna igra na dozivivise.hr u sklopu koje HT vodi najkreativnije pojedince na nezaboravno putovanje u Dubai i Abu Dhabi, uzbudljivo jedrenje i druge pustolovine tijekom cijele godine. Isto tako, dodatno je za sve postojeće i nove korisnike HT-a unaprijeđena najpopularnija tarifa „Imam sve“ za pokretne telekomunikacije povećanjem količine podataka uključenih u tarifu na 5 GB (+ 1 dodatni GB u web-trgovini za nove korisnike). Kako bi svojim korisnicima ponudili više opcija financiranja, uveden je model prodaje uređaja uz otplatu na 36 mjesečnih obroka.

HT i njegovi partneri odlučili su pokrenuti kampanju „Šeraj pozitivu, blokiraj negativu“ kojom se roditeljima i djeci omogućuje

primjena novih tehnologija na sigurniji način. Kako bi pridonio zaštiti djece, HT je u sklopu svoje nove televizijske kampanje „Ista ponuda za sve“ uveo novi proizvod, sat MyKi, dostupan za 1 kunu uz ugovornu obvezu od 24 mjeseca u svim tarifama. Time se korisnicima omogućuje da zahvaljujući povezanom satu MyKi i mobilnoj aplikaciji za praćenje budu uz svoju djecu čak i kada nisu zajedno.

HT je nastavio sa svojom atraktivnom ponudom usluga u pokretnoj mreži za starije koja uključuje 200 minuta / SMS-ova prema svim mrežama, 10 MB (uz mogućnost aktiviranja internetske opcije od 500 MB za 20 kuna) i bez naknade za uspostavu poziva za samo 54 kune mjesečno. Ponuda je bila popraćena pojednostavljenim uređajima koji su jednostavni za upotrebu i digitalnim tlakomjerom.

Krajem kolovoza Samsung je predstavio Samsung Galaxy Note 8, pametni telefon nove generacije. Nadalje, iPhone 8 i 8S Plus bili su dostupni u HT-u već od 29. rujna te su svi korisnici HT-a mogli kupiti novi iPhone X već početkom studenog.

Broj prepaid korisnika bio je manji za 8,4 % u odnosu na kraj 2016. zbog općeg pada tržišta prepaidda, manjeg broja turista koji upotrebljavaju prepaid zbog Roam like at home regulacije i snažnog tržišnog natjecanja. Radi ublažavanja neprekidnog pada ulažu se stalni naponi u vezi s prijenosom broja u pokretnoj mreži (MNP) i zadržavanjem korisnika u segmentu prepaidda uz fokus na dodatnu vrijednost za prepaid korisnike HT-a.

U novoj medijskoj kampanji Simpa je predstavila uslugu s dodatnom vrijednošću MaxTvToGo s najboljim sportskim i medijskim sadržajima uz početnu mjesečnu naknadu od 25 kuna bez ugovorne obveze. Korisnici koji aktiviraju tu opciju tijekom promotivnog razdoblja do 31. kolovoza dobivaju HBO Premium paket s najkvalitetnijim serijama i filmovima bez dodatnih troškova. Od sredine veljače Simpa Zmajaska opcija još je veća i fleksibilnija te uključuje 5.000 megabajta/minuta/SMS-ova koje korisnici za 69 kuna mjesečno mogu iskoristiti kako žele.

U četvrtom tromjesečju HT je lansirao novu medijsku kampanju „Hibrid“ unutar Simpe s glavnom porukom „Najbolje od oba svijeta“. Nova, „Hibrid“ tarifa je jedinstvena ponuda na tržištu koja kombinira prednosti postpaid i prepaid svijeta, omogućuje kontrolu troškova i nadopunjavanje bonovima i mogućnost kupnje atraktivnih uređaja na rate. Ponuda također omogućuje Simpa korisnicima da budu dio Magenta1 i uživaju u svim pogodnostima uključenim u Magenta1 svijet.

Bonbon svojim korisnicima i dalje osigurava dodatnu vrijednost, ovaj put s paketom za sve postpaid korisnike koji uključuje 20 GB, a može se kupiti samostalno ili u kombinaciji s trenutnim minutama i/ili SMS-ovima dobivajući dodatne popuste. Tijekom godine Bonbon je svojim korisnicima predstavio popularnu glazbenu uslugu Deezer. Promotivna ponuda predstavljena u medijskoj kampanji uključuje dva mjeseca besplatnog slušanja omiljene glazbe za sve aktivacije do kraja godine. Dostupnost Bonbonovih agenata od 0 do 24 sata, usluga prijenosa („Rollover“) kojom se korisnicima omogućuje da neiskorištene jedinice (megabajte, minute, SMS-ove) prenesu u sljedeći mjesec kada se

paket automatski ponovno aktivira te paketi koji uključuju 6 GB interneta po 4G brzinama i dalje su među najvećim pogodnostima koje Bonbon osigurava svojim korisnicima. Nadalje, svi korisnici mogu odrediti svoju kombinaciju pametnih telefona/uređaja uz dodatne popuste i ograničenje potrošnje u skladu sa svojim mogućnostima.

Uslugom Stream On koja je jedinstvena na hrvatskom i europskom tržištu korisnicima se omogućuje gledanje zabavnih sadržaja na mobitelu bez trošenja podataka iz tarifnog plana i uključuje neograničeni prijenos programa HBO GO, Pickbox, Youtube, Netflix i odnedavno MAXtvToGo.

HT je u svibnju uveo VOLTE, novu uslugu kojom se omogućuju govorni pozivi preko superbrze LTE mreže. Među mnogim drugim pogodnostima korisnici će uživati u jasnom i prirodnom zvu-

ku, puno bržoj uspostavi poziva i duljem vijeku trajanju baterije bez dodatnih naknada. Nadalje, HT je među prvim društvima u Europi uveo eSIM, budući standard za mobilne uređaje. Njime će se u potpunosti zamijeniti upotreba fizičkih SIM kartica i osigurati internetska veza s velikim brojem uređaja.

Početkom svibnja Iskon je uveo svoju prvu tarifu za pokretne telekomunikacije koja funkcionira unutar HT-ove 4G mreže. Tarifa ne uključuje ugovornu obvezu i dostupna je samo Iskonovim korisnicima nepokretnih telekomunikacija. Uvođenjem nove tarife Iskon je postao jedinstvena kontaktna točka za svoje korisnike.

Broj minuta upotrebe po prosječnom korisniku u 2017. povećao se za 4,8 % u odnosu na 2016., a prosječni ARPU povećao se za 0,9 % kao posljedica oporavka prepaid tržišta.

TELEKOMUNIKACIJE NEPOKRETNE MREŽE

Linije nepokretne mreže

Na kraju 2017. ukupan broj linija u nepokretnoj mreži od 875 tisuća bio je za 5,4 % manji nego na kraju 2016. Na smanjenje su utjecali tržišni trend zamjene nepokretnih telekomunikacija pokretnima i IP-om, regulacija i intenzivno tržišno natjecanje, ali HT nastavlja s proaktivnim i reaktivnim ponudama i aktivnostima za sprečavanje odljeva korisnika.

Da bi se ublažio stalan pad, uvedena je promotivna ponuda za nepokretne telekomunikacije kojom se nudi telefonski priključak za jednu kunu uz ugovornu obvezu od 24 mjeseca, a koja je popraćena novim, atraktivnim tarifama za nepokretne telekomunikacije.

HT je nastavio s atraktivnom ponudom za starije koja uključuje neograničeni internet i minute razgovora u nepokretnoj mreži prema svim nepokretnim i pokretnim mrežama za samo 169 kuna mjesečno. Ponuda je bila dodatno popraćena tabletom Lenovo Tab 3-850F WIFI za samo 99 kuna s posebnim, pojednostavljenim aplikacijama i zaslonom za jednostavnu upotrebu. Još jedna ponuda za starije koja je uvedena 2016. nastavljena je tijekom 2017., a uključuje MAXtv s dodatnim paketima i neograničene minute razgovora u nepokretnoj mreži prema svim nepokretnim i pokretnim mrežama za samo 169 kuna mjesečno.

ARPU za govorne usluge u nepokretnoj mreži bio je manji za 6,9 % u odnosu na 2016. kao rezultat navedenih općih tržišnih trendova.

Širokopolasne usluge

Na kraju 2017. baza korisnika širokopolasnih usluga, koja je imala 624 tisuće korisnika, bila je veća za 1,0 % u odnosu na kraj 2016. kao posljedica rezultata ponude Magente1 i ponude za starije.

Istodobno je maloprodajni ARPU za širokopolasne usluge, koji je iznosio 117 kuna, bio za 3,8 % manji u odnosu na 2016. zbog snažnijeg tržišnog natjecanja i agresivnih ponuda na tržištu.

HT je uveo nove, osvježene MAX 2P i 3P pakete Biraj i mijenjaj te time svojim korisnicima omogućio da odaberu usluge koje žele. Nadalje, korisnici mogu odabrati jedan ili više televizijskih paketa koje mogu mijenjati svaka tri mjeseca (ili svakog mjeseca u okviru Magente1) bez dodatnih naknada.

HT je nastavio s poticanjem Ultra MAX paketa na FTTH-u. Ponuda je bila popraćena atraktivnim pametnim satom MyKi za dječju sigurnost za samo 1 kunu, popustima za energetske usluge i MAXtv-om za sve nove korisnike usluge Ultra MAX za 1 kunu prvih devet mjeseci upotrebe uz ugovornu obvezu od 24 mjeseca. Ti se paketi temelje na FTTH tehnologiji kojom se omogućuju deset puta veće brzine u odnosu na standardni ADSL. HT će nastaviti s ulaganjima u razvoj optičke mreže i planira proširiti optičke internetske zone.

Da bi se osigurala veća brzina interneta svim korisnicima širokopolasnih usluga s niskom brzinom, HT je implementirao kombiniranu fiksnu i mobilnu tehnologiju u jednom proizvodu i jednom uređaju – hibridnom pristupu za samo 10 kuna mjesečno.

Ponude Magente1 pokrenute su za poslovne korisnike, uključujući prilagođene tarife za korisnike nepokretnih i pokretnih telekomunikacija, usluge „u oblaku” i sigurnosne usluge, vrhunsku uslugu i maksimalne brzine u sklopu najbolje konvergentne ponude na tržištu.

Televizijske usluge

Baza korisnika televizijskih usluga povećala se za 4,0 % u odnosu na kraj 2016. te je na razini od 417 tisuća korisnika kao rezultat stalnih poboljšanja ponude usluga i programa zahvaljujući vrhunskim sadržajima (dodatnim paketima programa, videu na zahtjev itd.) i obogaćenim ekskluzivnim televizijskim sadržajima. ARPU za televizijske usluge na razini je od 81 kune i manji je za 1,4 % u odnosu na 2016.

HT je predstavio novu generaciju MAXtv televizijskih usluga (IPTV i OTT) i time je, zahvaljujući njihovoj širokoj lepezi funkcionalnosti dostupnih na hrvatskom tržištu, prvi put postavio novi standard u svijetu televizijskih usluga. Najbogatijim sadržajima, vrhunskom kvalitetom slike, interaktivnošću, novim sučeljem i potpunom integracijom s mobilnim uređajima korisnicima se pruža jedinstveni doživljaj gledanja televizije koji je u potpunosti prilagođen njihovim navikama.

Nastavlja se rast satelitske televizije, alternativne televizijske tehnologije, zahvaljujući daljnjim poboljšanjima ponude kojima se osigurava veća vrijednost za korisnike te se očekuje da će se uslugom satelitske televizije znatno pridonijeti općem uspjehu televizijskih usluga. Nastavljena je atraktivna promocija u sklopu koje je nuđeno 50 % popusta na mjesečnu naknadu za Osnovni programski paket i Osnovni ekstra programski paket za prvih devet mjeseci uz ugovornu obvezu od 24 mjeseca.

Veleprodajne usluge

Na kraju 2017. broj aktivnih ULL linija iznosio je 135 tisuća, što je bilo za 9,2 % manje u odnosu na kraj istog razdoblja prošle godine. Broj ULL linija smanjio se zbog fokusa alternativnih operatora na širokopolasne usluge, upotrebe vlastite infrastrukture i općeg pada tržišta samo govorne usluge u nepokretnoj mreži.

Broj veleprodajnih širokopolasnih pristupnih linija (linija BSA-a i samostalnog BSA-a) iznosio je 131 tisuću na kraju 2017. i bio je za 2,3 % manji od broja realiziranog prošle godine zahvaljujući većoj upotrebi vlastite infrastrukture operatora.

Broj WLR linija na kraju 2017. bio je manji za 24,2 % u odnosu na prošlu godinu i iznosio je 63 tisuće kao rezultat smanjenja tržišta govornih usluga i prelaska na širokopolasne usluge.

Od 1. siječnja 2017. povećala se cijena ULL-a na temelju odobrenja HAKOM-a. Nadalje, cijene veleprodajnih širokopolasnih usluga izmijenjene su od 1. siječnja 2017. Glavni su elementi izmjene cijena širokopolasnih usluga smanjenje cijene pristupa za brzine do 30 Mbit/s, povećanje cijene govornih usluga i televizijskih programa i uvođenje posebne cijene pristupa za brzine veće od 30

Mbit/s. U skladu s odlukom HAKOM-a cijena završavanja nacionalnog prometa u pokretnoj mreži smanjila se od 1. srpnja 2017. (sa 6,3 lp/min na 4,7 lp/min), a cijene započinjanja i završavanja prometa u pokretnoj mreži su se povećale (s 0,6 lp/min na 0,88 lp/min).

Na konkurentnom domaćem veleprodajnom tržištu podatkovnih i IP usluga nastavljena je uspješna prodaja u 2017. Osobito uspješna bila je prodaja uzlaznih (upstream) IP usluga kod kojih je zabilježen količinski rast od 17,0 % u odnosu na isto razdoblje prošle godine.

Na međunarodnom veleprodajnom tržištu ukupni kapacitet prodanog IP-a povećao se za 17,2 % čime se pridonijelo stabilnosti prihoda od međunarodne veleprodaje.

Usluge roaminga pružene posjetiteljima važan su izvor prihoda od međunarodne veleprodaje. U 2017. zabilježeno je daljnje povećanje prometa u roamingu koji su ostvarili i strani posjetitelji u pokretnoj mreži HT-a i maloprodajni korisnici HT-a u inozemstvu. Posjetitelji su ostvarili 65,1 % više minuta odlaznih razgovora i 330,3 % više podatkovnog prometa nego prošle godine. Istodobno su na veleprodajnoj troškovnoj strani korisnici pokretne mreže HT-a ostvarili 192,8 % više govornog prometa u roamingu u stranim zemljama i 573,0 % više podatkovnog prometa. Tijekom 2017. uspostavljene su dodatne međunarodne usluge roaminga u 4G (LTE) mreži sa stranim partnerima i dosegnuta je brojka od ukupno 149 međupovezivanja u roamingu u 4G mreži u svijetu.

Još jedan važan element kojim se pridonijelo prihodima od međunarodne veleprodaje jest završavanje i tranzit međunarodnog govornog prometa. Ukupna količina međunarodnoga govornog prometa završenog u pokretnoj mreži HT-a bila je veća za 38,5 % u 2017. u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Na veleprodajnoj troškovnoj strani međunarodni odlazni promet koji su korisnici ostvarili iz nepokretne mreže HT-a bio je manji za 13,9 %, a međunarodni odlazni promet koji su korisnici ostvarili iz pokretne mreže HT-a bio je veći za 63,7 %.

Sistemska rješenja

Prihodi od sistemskih rješenja kontinuirano rastu u svim segmentima portfelja. Strateški je fokus i dalje na rješenjima „u oblaku” i upravljanim rješenjima. Najsnažniji rast zabilježen je u području prilagođenih rješenja za ICT.

HT je pokrenuo drugi val kampanje za poslovnu komunikaciju Magente1 radi daljnjeg pozicioniranja HT-a kao jedinstvene kontaktne točke za poslovne korisnike. Osim toga, u sklopu kampanje za agresivnu prodaju uvedena je nova ponuda za uslugu fiskalne blagajne radi unovčavanja usluge fiskalne blagajne.

Combisovo poslovanje kontinuirano raste u svim segmentima portfelja. Strateški fokus i najveći budući rast niše ostaje na rješenjima „u oblaku”, sigurnosti i upravljanim rješenjima. Najveće ostvarenje rasta u 2017. je u području prilagođenih ICT rješenja.

Combis je usredotočen na nove proizvode i rješenja, nova tržišta i poslovne niše. Proizvodi u području povezivanja „u oblaku”, proizvodi u području bankarskih rješenja, digitalni turizam, internet stvari i sigurnost te nove aplikacije čine čvrstu osnovu stabilnog rasta.

Energetske usluge

Prihodi od energije bili su veći za 39 milijuna kuna, odnosno 37,9 % u odnosu na 2016. zbog većeg prosječnog broja poslovnih korisnika za 21,8 % i usprkos smanjenju prosječne baze privatnih korisnika za 10,2 %. Snažan rast korisničke baze i prihoda zabilježen je u segmentu poslovnih korisnika uz daljnji fokus na konvergentnoj ponudi telekomunikacijskih i energetske usluge radi povećanja lojalnosti korisnika i pozicioniranja HT-a kao jedinstvene kontaktne točke za poslovne korisnike.

FINANCIJSKI PREGLED

PRIHODI

TROŠKOVI REDOVNOG POSLOVANJA

PROFITABILNOST

FINANCIJSKI POLOŽAJ

KAPITALNA ULAGANJA

PRIHODI

Ukupni konsolidirani prihodi su se povećali za 771 milijun kuna, odnosno 11,0 %, na 7.756 milijuna kuna u 2017. u odnosu na 2016. Doprinos Crnogorskog Telekom iznosio je 630 milijuna kuna. Ako se isključi Crnogorski Telekom, prihodi su veći za 141 milijun kuna, odnosno 2,0 % u odnosu na 2016. Povećanje je uzrokovano većim prihodima od pokretnih telekomunikacija (168 milijuna kuna, odnosno 5,9 %), raznim prihodima (39 milijuna kuna, odnosno 34,7 %) i većim prihodima od sistemskih rješenja (22 milijuna kuna, odnosno 3,2 %) kojima je neutralizirano smanjenje prihoda od nepokretnih telekomunikacija (87 milijuna kuna, odnosno 2,6 %).

Doprinos Optima Telekom HT Grupi bio je veći za 15 milijuna kuna u odnosu na 2016. i iznosio je 309 milijuna kuna u 2017. Sastojao se od 483 milijuna kuna doprinosa Optima Telekom kao treće strane (2016.: 441 milijuna kuna) koji je u cijelom iznosu prikazan pod stavkom Ostali prihodi od nepokretnih telekomunikacija i od 173 milijuna kuna odnosa između društava kojim su ponajprije smanjeni prihodi od nepokretnih telekomunikacija na veleprodajnoj razini (2016.: 147 milijuna kuna).

Doprinos društava kćeri prihodima Grupe u 2017. iznosio je za Iskon 378 milijuna kuna (2016.: 386 milijuna kuna) i za Combis 473 milijuna kuna (2016.: 468 milijuna kuna).

Prihodi od pokretnih telekomunikacija

Prihodi od pokretnih telekomunikacija povećali su se za 484 milijun kuna, odnosno 17,2 %, na 3.305 milijuna kuna u 2017. u odnosu na 2016. Doprinos Crnogorskog Telekom iznosio je 317 milijuna kuna. Ako se isključi Crnogorski Telekom, prihodi od pokretnih telekomunikacija veći su za 168 milijun kuna, odnosno 5,9 %, u odnosu na 2016. Rast je ponajprije rezultat većih prihoda od uređaja (94 milijuna kuna, odnosno 25,4 %), prihoda od posjetitelja (82 milijuna kuna, odnosno 69,4 %) i prihoda od postpaida (36 milijuna kuna, odnosno 2,4 %), a prihodi od prepaida (30 milijun kuna, odnosno 5,3 %) i ostali prihodi od pokretnih telekomunikacija (14 milijuna kuna, odnosno 5,0 %) su se smanjili.

Od ukupnog odstupanja, ako se isključi Crnogorski Telekom, 83 milijuna kuna, odnosno 4,4 % se odnosi na segment privatnih korisnika, a u segmentu poslovnih korisnika ostvaren je

doprinos od 84 milijuna kuna, odnosno 8,9 %.

Prihodi od posjetitelja povećali su se zbog veće potrošnje zahvaljujući povećanju podatkovnog prometa za 330,3 % u odnosu na 2016. i regulacije „u roamingu kao kod kuće“.

Rast prihoda od uređaja rezultat je povećane prodane količine pametnih telefona, većeg broja produljenja ugovora uz kupnju uređaja i većeg udjela uređaja višeg cjenovnog ranga, ponajprije u segmentu privatnih korisnika, što je dodatno potpomognuto sve većim brojem konvergentnih ponuda.

Prihodi od postpaida povećali su se ponajprije zbog rasta broja korisnika za 8,7 % kao posljedica općeg poticanja uspješnih i atraktivnih tarifa kao što su Magenta i Tarifa za mlade te uspješnih Bonbonovih kampanja koje su rezultirale izvrsnim ukupnim rezultatima. ARPU za postpaid manji je za 3,3 % u odnosu na 2016. zbog povećanog udjela M2M pretplatnika i regulacije roaminga i veće količine besplatnih minuta uključenih u ponude paketa.

Smanjenje prihoda od prepaida rezultat je smanjenja korisničke baze za 8,4 % u odnosu na 2016. Uzrokovano je općim padom prepaid tržišta i snažnim tržišnim natjecanjem. Simpa i Bonbon poduzimaju kontinuirane napore da bi se ublažio neprekidan pad. Inicijative za oporavak tržišta rezultirale su povećanjem ARPU-a za prepaid za 1,9 % u odnosu na 2016.

Ostali prihodi od pokretnih telekomunikacija smanjili su se ponajprije zbog manjih prihoda od kamata i naknada za opomene, manjih jednokratnih naknada i manjih popusta od partnera u segmentu veleprodaje.

Prihodi od nepokretnih telekomunikacija

Prihodi od nepokretnih telekomunikacija povećali su se za 194 milijuna kuna, odnosno 5,7 %, na 3.569 milijuna kuna u 2017. u odnosu na 2016. Doprinos Crnogorskog Telekom iznosio je 281 milijun kuna. Ako se isključi Crnogorski Telekom, prihodi od nepokretnih telekomunikacija manji su za 87 milijuna kuna, odnosno 2,6 %. Pad je ponajprije rezultat smanjenih prihoda od govornih usluga (110 milijuna kuna, odnosno 11,5 %), prihoda od veleprodaje (18 milijuna kuna, odnosno 4,9 %) i prihoda od širokopojsnih usluga

(9 milijuna kuna, odnosno 1,0 %), ali je djelomično neutraliziran povećanjem ostalih prihoda (36 milijuna kuna, odnosno 4,9 %) i prihoda od televizijskih usluga (13 milijuna kuna, odnosno 3,4 %).

Što se tiče ukupnog odstupanja, negativan doprinos segmenta privatnih korisnika (77 milijuna kuna, odnosno 4,2 %) i segmenta poslovnih korisnika (55 milijuna kuna, odnosno 5,0 %) djelomično je neutraliziran pozitivnim doprinosom segmenta Optima Telekoma (42 milijuna kuna, odnosno 9,5 %).

U 2017. prihodi od govornih usluga u nepokretnoj mreži na maloprodajnoj razini bili su manji u odnosu na 2016. ponajprije zbog kontinuiranog smanjenja broja priključaka u nepokretnoj mreži kojima se ostvaruju prihodi (5,4 %) kao rezultat tekućeg trenda zamjene nepokretnih telekomunikacija pokretnima zbog snažnih ponuda usluga u pokretnoj mreži koje su puno atraktivnije od ponuda govornih usluga u nepokretnoj mreži i čvrstog regulatornog okružja. Zbog toga je broj minuta upotrebe bio manji, a ARPU za govorne usluge smanjio se za 6,9 %. ARPU se smanjio jer govorne usluge u nepokretnoj mreži upotrebljava veći broj privatnih korisnika manjeg doprinosa (ponajprije starija populacija).

Prihodi od nepokretnih telekomunikacija na veleprodajnoj razini smanjili su se ponajprije zbog konsolidacije H1 (od srpnja 2017.) i djelomično su nadoknađeni povećanjem cijene ULL-a s 43,61 kune na 49,53 kune od siječnja 2017.

Prihodi od širokopoljnih usluga smanjili su se u odnosu na isto razdoblje prošle godine kao posljedica pada ARPU-a za 3,8 % usprkos povećanju korisničke baze za 1,0 %. Pad ARPU-a rezultat je intenzivnijeg tržišnog natjecanja i agresivnih ponuda na tržištu. Da bi stabilizirao prihode i osigurao osnovu za njihov rast, HT nastavlja s poticanjem ponude Magente1, paketa MAX2/MAX3 i usluge Ultra MAX na FTTH-u.

Ostali prihodi od nepokretnih telekomunikacija rezultat su pozitivnog doprinosa Optima Telekoma.

Prihodi od televizijskih usluga povećali su se u odnosu na isto razdoblje prošle godine kao rezultat povećanja korisničke baze za 4,0 % usprkos blagom smanjenju ARPU-a za televizijske usluge za 1,4 % kao posljedica poticanja televizijskih usluga u okviru Magente1, nove ponude za starije i uspješnih aktivnosti zadržavanja.

Sistemska rješenja

Prihodi od sistemskih rješenja povećali su se za 54 milijuna kuna, odnosno 8,0 %, na 731 milijun kuna u 2017. u odnosu na 2016. Doprinos Crnogorskog Telekoma iznosio je 32 milijuna kuna. Ako se isključi Crnogorski Telekom, prihodi od sistemskih rješenja veći su u odnosu 2016. za 22 milijuna kuna, odnosno 3,2 %.

Razni prihodi

Do povećanja raznih prihoda (39 milijuna kuna, odnosno 34,7 %) došlo je ponajprije zahvaljujući energetsom poslovanju zbog većeg prosječnog broja poslovnih korisnika (21,8 %) koji generiraju veliku potrošnju energije.

Ostali prihodi iz redovnog poslovanja

Ostali prihodi iz redovnog poslovanja povećali su se za 30 milijuna kuna, odnosno 20,5 % u odnosu na 2016. Doprinos Crnogorskog Telekoma iznosi 4 milijuna kuna. Ako se isključi Crnogorski Telekom, ostali prihodi iz redovnog poslovanja povećali su se za 26 milijuna kuna, odnosno 17,8 %. Do povećanja je došlo zbog veće prodaje nekretnina u 2017. (35 milijuna kuna), a djelomično je neutralizirano izostankom otpisa obveza u vezi s obvezom uklanjanja antenskih stupova (9 milijuna kuna) realiziranih u 2016.

TROŠKOVI REDOVNOG POSLOVANJA

Ukupni konsolidirani troškovi redovnog poslovanja povećali su se za 551 milijun kuna, odnosno 12,5 %, na 4.943 milijuna kuna u 2017. Doprinos Crnogorskog Telekom iznosi 422 milijuna kuna. Ako se isključi Crnogorski Telekom, troškovi redovnog poslovanja povećali su se za 129 milijuna kuna, odnosno 2,9 %.

Ako se isključi Crnogorski Telekom, to je povećanje bilo rezultat većih materijalnih troškova (124 milijuna kuna, odnosno 5,9 %), vrijednosnog usklađenja imovine (59 milijuna kuna, odnosno 157,9 %) i ostalih troškova (11 milijuna kuna, odnosno 0,8 %), a djelomično je neutralizirano većim realiziranim i kapitaliziranim radom Grupe (50 milijuna kuna, odnosno 49,8 %) i manjim troškovima zaposlenika (14 milijun kuna, odnosno 1,4 %).

Ako se isključi Crnogorski Telekom i troškovi koji se tretiraju kao jednokratne stavke, a koji se uglavnom odnose na troškove restrukturiranja za otpremnine, izvanredne otpise potraživanja, sudske sporove i troškove vezane za konsolidaciju H1 Telekoma, troškovi redovnog poslovanja povećali su se za 70 milijuna kuna, odnosno 1,6 %.

Materijalni troškovi

U 2017. materijalni su se troškovi povećali na 2.387 milijuna kuna kao rezultat većih troškova trgovačke robe, materijalnih troškova i troškova energije (259 milijuna kuna, odnosno 19,1 %) te troškova usluga (32 milijuna kuna, odnosno 4,3 %). Doprinos Crnogorskog Telekom iznosi 167 milijuna kuna. Ako se isključi Crnogorski Telekom, materijalni su se troškovi povećali za 124 milijuna kuna, odnosno 5,9 % kao rezultat većih troškova trgovačke robe, materijalnih troškova i troškova energije (158 milijuna kuna, odnosno 11,7 %), a djelomično su neutralizirani manjim troškovima usluga (35 milijuna kuna, odnosno 4,7 %).

Ako se isključi Crnogorski Telekom, do povećanja troškova trgovačke robe, materijalnih troškova i troškova energije došlo je pod utjecajem većih troškova prodaje energije i većih troškova trgovačke robe.

Na povećanje troškova prodaje energije (77 milijuna kuna, odnosno 83,4 %) utjecali su veća prosječna baza poslovnih korisnika i veća potrošnja, veći troškovi energije na tržištima i nova regulacija koja je uvedena krajem 2016. kad je hrvatska Vlada ukinula dio Zakona o obnovljivim izvorima energije na temelju kojeg su dobavljači oslobođeni obveze kupnje zelene energije po višoj cijeni.

Povećanje troškova trgovačke robe (77 milijuna kuna, odnosno 6,9 %) bilo je uzrokovano većim troškovima trgovačke robe u pokretnim telekomunikacijama (58 milijuna kuna, odnosno 9,6 %), većim troškovima trgovačke robe u području sistemskih rješenja (20 milijuna kuna, odnosno 4,2 %), što je u skladu s razvojem prihoda od sistemskih rješenja i manjim troškovima trgovačke robe u nepokretnim telekomunikacijama (1 milijun kuna, odnosno 4,1 %) u odnosu na 2016.

Do povećanja troškova trgovačke robe u pokretnim telekomunikacijama došlo je ponajprije zbog segmenta privatnih korisnika kao posljedica povećanih količina prodanih pametnih telefona,

većeg broja produljenja ugovora uz kupnju uređaja i većeg udjela skupljih uređaja, što je dodatno potpomognuto sve većim brojem konvergentnih ponuda.

Ako se isključi Crnogorski Telekom, na manje troškove usluga uglavnom su utjecale manje naknade za autorska prava.

Smanjenje naknada za autorska prava (29 milijuna kuna, odnosno 40,7 %) rezultat je većeg udjela ugovora za kapitalizaciju prava na sadržaj.

Troškovi zaposlenika

Ukupni troškovi zaposlenika povećali su se u 2017. za 87 milijuna kuna, odnosno 8,8 % kao rezultat većih troškova osoblja (95 milijuna kuna, odnosno 10,5 %) koji su neutralizirani manjim troškovima otpremnina (8 milijuna kuna, odnosno 18,3 %). Ako se isključi Crnogorski Telekom u iznosu od 101 milijun kuna, ukupni troškovi zaposlenika smanjili su se za 14 milijun kuna, odnosno 1,4 % kao rezultat manjih troškova otpremnina (15 milijuna kuna, odnosno 18,3 %) i većih troškova osoblja (1 milijun kuna, odnosno 0,1 %).

Ukupni broj zaposlenika ekvivalenata punog radnog vremena (FTE-ovi) iznosi 5.110 uz doprinos Crnogorskog Telekom od 522 FTE-ova. Ako se isključi Crnogorski Telekom, broj FTE-ova povećao se s 4.427 na kraju 2016. na 4.588 na kraju 2017.

Ostali troškovi

Ostali troškovi povećali su se za 162 milijuna kuna, odnosno 11,8 %, na 1.535 milijuna kuna u 2017. Doprinos Crnogorskog Telekom iznosi 152 milijuna kuna. Ako se isključi Crnogorski Telekom, ostali su se troškovi povećali u odnosu na 2016. za 11 milijuna kuna, odnosno 0,8 %, i to ponajprije zbog većeg vanjskog zapošljavanja (14 milijuna kuna, odnosno 9,1 %) i većih prodajnih provizija (11 milijuna kuna, odnosno 10,6 %), a djelomično su neutralizirani manjim troškovima održavanja (16 milijuna kuna, odnosno 5,7 %).

Povećanje vanjskog zapošljavanja posljedica je inicijativa za poboljšanje korisničkog iskustva.

Povećanje prodajnih provizija posljedica je većeg udjela neizravnog prodajnog kanala (novih franšiza i ovlaštenih prodavatelja) te općenito boljih rezultata transakcija u nepokretnim i pokretnim telekomunikacijama.

Uštede u održavanju rezultat su manjeg broja kvarova zbog povećane kvalitete infrastrukture i većeg broja popravaka koje su obavili tehničari HT-a.

Vrijednosno usklađenje imovine

Vrijednosno usklađenje imovine povećalo se za 68 milijuna kuna, odnosno 181,7 %, na 106 milijuna kuna u 2017. Doprinos Crnogor-

skog Telekoma iznosi 9 milijuna kuna. Ako se isključi Crnogorski Telekom, vrijednosno usklađenje imovine povećalo se za 59 milijuna kuna, odnosno 157,9 % i to ponajprije zbog povećanja vrijednosno usklađenih potraživanja kao posljedica tržišnih utjecaja.

Amortizacija

Amortizacija se povećala za 372 milijuna kuna, odnosno 24,8 %, na 1.869 milijuna kuna u odnosu na 2016. Doprinos Crnogorskog Telekoma iznosi 161 milijun kuna. Ako se isključi Crnogorski Telekom, amortizacija se povećala za 210 milijuna kuna, odnosno 14,1 % u odnosu na 2016. i to ponajprije zbog elektroničke telekomunikacijske infrastrukturne imovine i kapitalizacije ugovora za sadržaj.

PROFITABILNOST

EBITDA prije jednokratnih stavki

EBITDA prije jednokratnih stavki povećala se za 316 milijuna kuna, odnosno 11,2 %, na 3.138 milijuna kuna u 2017. Doprinos Crnogorskog Telekomu iznosi 220 milijuna kuna. Ako se isključi Crnogorski Telekom, EBITDA prije jednokratnih stavki povećala se za 96 milijuna kuna, odnosno 3,4 %. To je povećanje rezultat realizacije većih prihoda (141 milijun kuna, odnosno 2,0 %) i to ponajprije zahvaljujući realizaciji u području pokretnih telekomunikacija i većih ostalih prihoda iz redovnog poslovanja (26 milijuna kuna, odnosno 17,8 %) zahvaljujući većoj prodaji dugotrajne imovine, a djelomično je neutralizirano većim troškovima redovnog poslovanja (70 milijuna kuna, odnosno 1,6 %).

Doprinos Optima Telekomu EBITDA-i Grupe za 2017. bio je veći za 5 milijuna kuna u odnosu na 2016. pod utjecajem konsolidacije H1. Iznosio je 112 milijuna kuna (2016.: 106 milijuna kuna), a sastojao se od 275 milijuna kuna doprinosa Optima Telekomu od trećih strana (2016.: 239 milijuna kuna) i 164 milijun kuna odnosa između društava (2016.: 132 milijuna kuna).

Neto dobit nakon nekontrolirajućih udjela

U odnosu na 2016. konsolidirana neto dobit nakon nekontrolirajućih udjela smanjila se za 70 milijuna kuna, odnosno 7,5 %, na 863 milijuna kuna u 2017. Doprinos Crnogorskog Telekomu iznosi 31 milijun kuna. Ako se isključi Crnogorski Telekom, neto dobit nakon nekontrolirajućih udjela smanjila se za 101 milijun kuna, odnosno 10,8 %.

Neto dobit nakon nekontrolirajućih udjela smanjila se kao rezultat veće amortizacije (210 milijuna kuna, odnosno 14,1 %) pod utjecajem elektroničke telekomunikacijske infrastrukturne imovine i kapitalizacije ugovora za sadržaj, većih troškova koji se tretiraju kao jednokratne stavke i koji se odnose uglavnom na troškove restrukturiranja za otpremnine, izvanredne otpise potraživanja, sudske sporove i troškove vezane za konsolidaciju H1 Telekomu (59 milijuna kuna, odnosno 69,4 %) i većeg neto financijskog gubitka (52 milijuna kuna, odnosno 67,1 %) uglavnom pod utjecajem većih troškova kamata zbog kapitalizacije ugovora za sadržaj. To je djelomično neutralizirano većim doprinosom EBITDA-e prije jednokratnih stavki (96 milijuna kuna, odnosno 3,4 %), većim nekontrolirajućim udjelima (63 milijuna kuna, odnosno 1.126,4 %) i manjim opozivanjem (61 milijuna kuna, odnosno 25,8 %).

Optima Telekom pridonio je neto dobiti HT Grupe gubitkom u iznosu od 8 milijuna kuna (2016.: gubitak od 1 milijun kuna).

FINANCIJSKI POLOŽAJ

Bilanca

U odnosu na kraj 2016. vrijednost ukupne imovine povećala se za 8,9 %, i to ponajprije zbog utjecaja konsolidacije Crnogorskog Telekomu i pripajanja H1 Telekomu Optima Telekomu.

U odnosu na 31. prosinca 2016. ukupna dugotrajna imovina bila je veća za 1.496 milijuna kuna, odnosno 16,8 % na dan 31. prosinca 2017. pod utjecajem konsolidacije Crnogorskog Telekomu i pripajanja H1. Ukupna kratkotrajna imovina smanjila se za 212 milijuna kuna, odnosno 3,8 %, i to ponajprije zbog plaćanja za stjecanje Crnogorskog Telekomu.

Ukupni dionički kapital i rezerve povećali su se s 12.046 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2016. na 12.573 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2017., ponajprije kao rezultat konsolidacije Crnogorskog Telekomu i realizirane neto dobiti za 2017. u iznosu od 863 milijuna kuna koje su djelomično neutralizirane isplatom dividende u iznosu od 491 milijun kuna.

Ukupne dugoročne obveze povećale su se za 176 milijuna kuna, odnosno 31,4 %, ponajprije zbog pripajanja H1 Telekomu Optima Telekomu kao posljedica njihovih dugoročnih obveza za izdanu obveznicu i obveze prema bankama. Ako se isključi Crnogorski Telekom, dugoročne obveze povećale su se za 23,8 %, ponajprije zbog većih obveza povezanih s pravima reemitiranja.

Ukupne kratkoročne obveze povećale su se za 582 milijuna kuna na 2.429 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2017. pod utjecajem obveza prema dobavljačima u Crnogorskom Telekomu. Ako se is-

ključi Crnogorski Telekom, kratkoročne obveze povećale su se za 13,8 %, uglavnom zbog povećanja obveza prema dobavljačima koje je vezano za ICT usluge zbog kupnje za povezane projekte ostvarene u prosincu 2017. godine.

Tijek novca

Novčani tijek iz redovnog poslovanja glavni je izvor sredstava HT Grupe koji Društvu omogućuje financiranje kapitalnih ulaganja i raspodjelu dividende.

Neto novčani tijek iz aktivnosti redovnog poslovanja povećao se za 616 milijuna kuna, odnosno 29,7 % kao posljedica konsolidacije Crnogorskog Telekomu koji je pridonio iznosom od 285 milijuna kuna. Ako se isključi Crnogorski Telekom, novčani tijek povećao se za 332 milijuna kuna, ponajprije zbog rasta EBITDA-e i pozitivnog doprinosa radnog kapitala u 2017.

Neto novčani tijek iz investicijskih aktivnosti povećao se za 527 milijuna kuna, odnosno 30,2 %. Ako se isključi Crnogorski Telekom, novčani tijek iz investicijskih aktivnosti povećao se za 682 milijuna kuna, ponajprije zbog manjih ulaganja u REPO sporazume u 2017.

Neto novčani tijek iz financijskih aktivnosti smanjio se za 148 milijuna kuna, odnosno 17,8 %. Ako se isključi Crnogorski Telekom, novčani tijek smanjio se za 76 milijuna kuna, ponajprije zbog prijevremene otplate financijskog najma.

KAPITALNA ULAGANJA

Realizacija kapitalnih ulaganja povećala se u 2017. godini za 277 milijuna kuna, odnosno 17,2 %, uključujući doprinos Crnogorskog Telekoma u iznosu od 140 milijuna kuna u odnosu na 2016. Bez ovog efekta realizacija kapitalnih ulaganja u 2017. godini povećala se za 137 milijuna kuna, odnosno 8,5 % na 1.745 milijuna kuna u odnosu na 2016., ponajprije zbog većih ulaganja u kapitalizaciju ugovora TV sadržaja, IT transformaciju i 4G mrežu.

HT je 2017. godinu zaključio osvojivši P3 nagradu koja dokazuje da imamo najbolju mobilnu mrežu u glasovnom i podatkovnom segmentu u Hrvatskoj. Povećanje 4G kapaciteta za 34 % i broja 4G lokacija za 29 % u 2017. te uvođenje VoLTE funkcionalnosti i intenzivnih E2E optimizacijskih mjera bili su glavni preduvjeti za uvjerljivu pobjedu na P3 testu. Uslijed primjene Roam like at home regulative, odnosno zbog povećanog roaming prometa od 330,3 % za vrijeme turističke sezone te zbog uvođenja Stream on usluge povećan je volumen podatkovnog prometa za 79 %. Usprkos navedenim povećanim volumenima podigli smo prosječnu mobilnu brzinu interneta za 38 % na godišnjoj razini.

HT je 2017. godinu zaključio realizacijom pristupa nove generacije (NGA) za 58 % kućanstava s brzinom >30 Mbit/s od kojih je 20 % s brzinom > 100Mbit/s, dok je FTtx (optička pristupna mreža) dostupna za 374 tisuća kućanstava.

Prvi na tržištu uveli smo Hybrid Access, odnosno fiksno-mobilnu konvergentnu uslugu radi povećanja brzina korisnicima na fiksnim priključcima nižih brzina (trenutačno maksimalne brzine do 10 Mbit/s). Time je fiksnim korisnicima omogućena pristupna brzina internetu do 30 Mbit/s istodobnom upotrebom fiksne i mobilne mreže.

Nastavljene su intenzivne aktivnosti na modernizaciji lokalne agregacijske mreže radi povećanja propusnosti, pouzdanosti i stabilnosti usluge te povećanja kvalitete usluge kod krajnjeg korisnika. Do kraja 2017. zamijenjeno je 77 % uređaja.

Na ograničenom području Hrvatske implementirana je pi-

lot-mreža budućnosti – PanTera koja korisnicima donosi superiornu brzinu interneta od 1 Gbit/s i 4K TV sadržaj te je pokrenut friendly customer trial.

U sklopu modernizacije TV platforme radi poboljšanja korisničkog iskustva započela je migracija korisnika na novu NextTV platformu (s novom tehnologijom transkodiranja – HEVC radi znatnog poboljšanja kvalitete slike). Na platformu je do kraja 2017. godine migrirano 90 % korisnika. Također je uvedena interoperabilnost koja nam omogućuje dijeljenje sadržaja između IPTV i OTT dijela usluge.

Tijekom 2017. HT je prvi u Hrvatskoj omogućio razgovore putem super brze LTE mreže. Glasovna usluga na HT LTE (VOLTE) mreži omogućava čist i prirodan zvuk kroz HD voice. Ubrzana je uspostava poziva i super brzi prijenos podataka prilikom telefoniranja uz istodobno korištenje glasovne usluge te štednju baterije.

Godine 2017. pokrenuta je najveća IT investicija u regiji – poslovna IT transformacija (BITT) te su krajem godine postignuti rezultati u smanjivanju portfelja proizvoda i optimizaciji procesa.

Istodobno s BITT projektom IT je nastavio s transformacijom prema digitalnom društvu, što uključuje i vođenje projekta HAL (Harmonized API Layer) na razini DT grupe. Uspješno su realizirani novi koncepti usluga kao što su VoLTE, eSIM, Hybrid Access i Pantera. Implementirane su nove, redizajnirane fiksne i mobilne tarife. Posebno je inovativan mobilni portfelj kojim je definirana prva postpaid-prepaid tarifa. Kao podrška novim ponudama za korisnike uspješno je u IT okružje integrirana i nova TV platforma.

**CRNOGORSKI
TELEKOM –
FINANCIJSKA I
NEFINANCIJSKA
OBILJEŽJA**

CRNOGORSKI TELEKOM – FINANCIJSKA I NEFINANCIJSKA OBILJEŽJA

Napomena: 2016. godina nije konsolidirana u izvješća HT Grupe. Podatci za 2016. godinu navedeni su u ilustrativne svrhe kako bi se prikazali ključni trendovi za rezultate Crnogorskog Telekoma u odnosu na 2017. Konsolidirani segment Crnogorski Telekom prikazan je niže u dokumentu. Euro je službena valuta izvješćivanja Crnogorskog Telekoma.

Na ključne financijske i poslovne podatke Crnogorskog Telekoma utjecali su daljnji regulatorni i snažni konkurentski pritisci u 2017. Napominje se da 2016. nije konsolidirana u račune HT Grupe. Podatci su navedeni kako bi se prikazali ključni trendovi za poslovne rezultate Crnogorskog Telekoma.

Ključni financijski podaci u milijunima eura	2016.	2017.	% promjene 17./16.
Prihodi od pokretnih telekomunikacija	44,0	42,5	-3,3%
Prihodi od nepokretnih telekomunikacija	43,2	38,1	-11,8%
Sistemska rješenja	4,6	4,7	0,7%
Prihod	91,8	85,3	-7,1%
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	31,1	29,5	-5,2%
Neto dobit nakon nekontrolirajućih udjela	9,4	5,1	-45,5%
Ulaganja u dugotrajnu imovinu	21,0	18,6	-11,2%
Ključni podatci o redovnom poslovanju	2016.	2017.	% promjene 17./16.
Mobilni korisnici u 000	361	352	-2,5%
- Broj prepaid korisnika	176	141	-20,0%
- Broj postpaid korisnika	185	211	14,2%
Ukupne telefonske linije - maloprodaja u 000	135	123	-9,5%
Širokopolasne pristupne linije - maloprodaja u 000	70	70	-0,6%
TV korisnici u 000	59	56	-4,8%

Napomena: korisnička baza koju je Crnogorski Telekom izvijestio lokalnoj regulatornoj agenciji.

Tržišni pritisak rezultirao je smanjenjem realizacije prihoda za 6,6 milijuna eura, odnosno 7,1 % u 2017. u odnosu na 2016.

Prihodi od pokretnih telekomunikacija smanjili su se za 1,5 milijuna eura, odnosno 3,3 %, u odnosu na 2016. U segmentu prepaida još su uvijek prisutni izazovi i zabilježen je pad od 2,3 milijuna eura, odnosno 19,8 % u odnosu na 2016. Smanjenje korisničke baze za 20,0 % kao rezultat usredotočenosti glavnih konkurenata na segment prepaida i smanjenje ARPU-a za 12 %, ponajprije kao rezultat prelaska iz prepaida u postpaid, glavni su pokretači pada u segmentu prepaida.

Crnogorski Telekom usredotočio se na segment postpaida i zadržao je vodeći položaj s udjelom od 40,3 % na tržištu postpaida u Crnoj Gori. Prihodi od postpaida povećali su se za 0,7 milijuna eura, odnosno 2,6 % u odnosu na 2016. kao posljedica rasta korisničke baze za 14,2 % uz podršku Magente1 i novog, samostalnog portfelja koji je konkurentniji i usmjeren prema podatkovnim uslugama. Ponudom Magente1 bilo je obuhvaćeno više od 14 % kućanstava potrošača, a u području poslovnih korisnika ostvareno je više od tisuću aktivnih računara.

U 2017. prihodi od posjetitelja povećali su se za 0,7 milijuna eura, odnosno 47,9 % u odnosu na 2016. zbog dobre turističke sezone s turistima od operatora bez dogovorenih popusta.

Iako Crnogorski Telekom drži vodeći položaj na crnogorskom tržištu govornih usluga i širokopolasnih usluga, prihodi od nepokretnih telekomunikacija smanjili su se za 5,1 milijuna eura, odnosno 11,8 % u odnosu na 2016. Do daljnjeg smanjenja prihoda od govornih usluga u nepokretnoj mreži (2,8 milijuna eura, odnosno 20,0 %) došlo je zbog regulatornog pritiska, neprekidne zamjene nepokretnih telekomunikacija pokretnima i smanjenja korisničke baze za 9,5 %. U odnosu na 2016. prihodi od širokopolasnih usluga manji su za 1,8 milijuna eura, odnosno 16,4 %, pod utjecajem manje korisničke baze i regulacije. Prihodi od televizijskih usluga ispod su za 0,2 milijuna eura, odnosno 3,2 %. U području osnovnih telekomunikacijskih usluga na maloprodajnoj razini poduzimaju se naponi povezani sa sprječavanjem odljeva putem osvježavanja Magente1, VDSL-a i ponuda za Extra Duo.

Prihodi od sistemskih rješenja neznajčajno su iznad 2017.: za 0,03 milijuna eura, odnosno 0,7 % u odnosu na 2016.

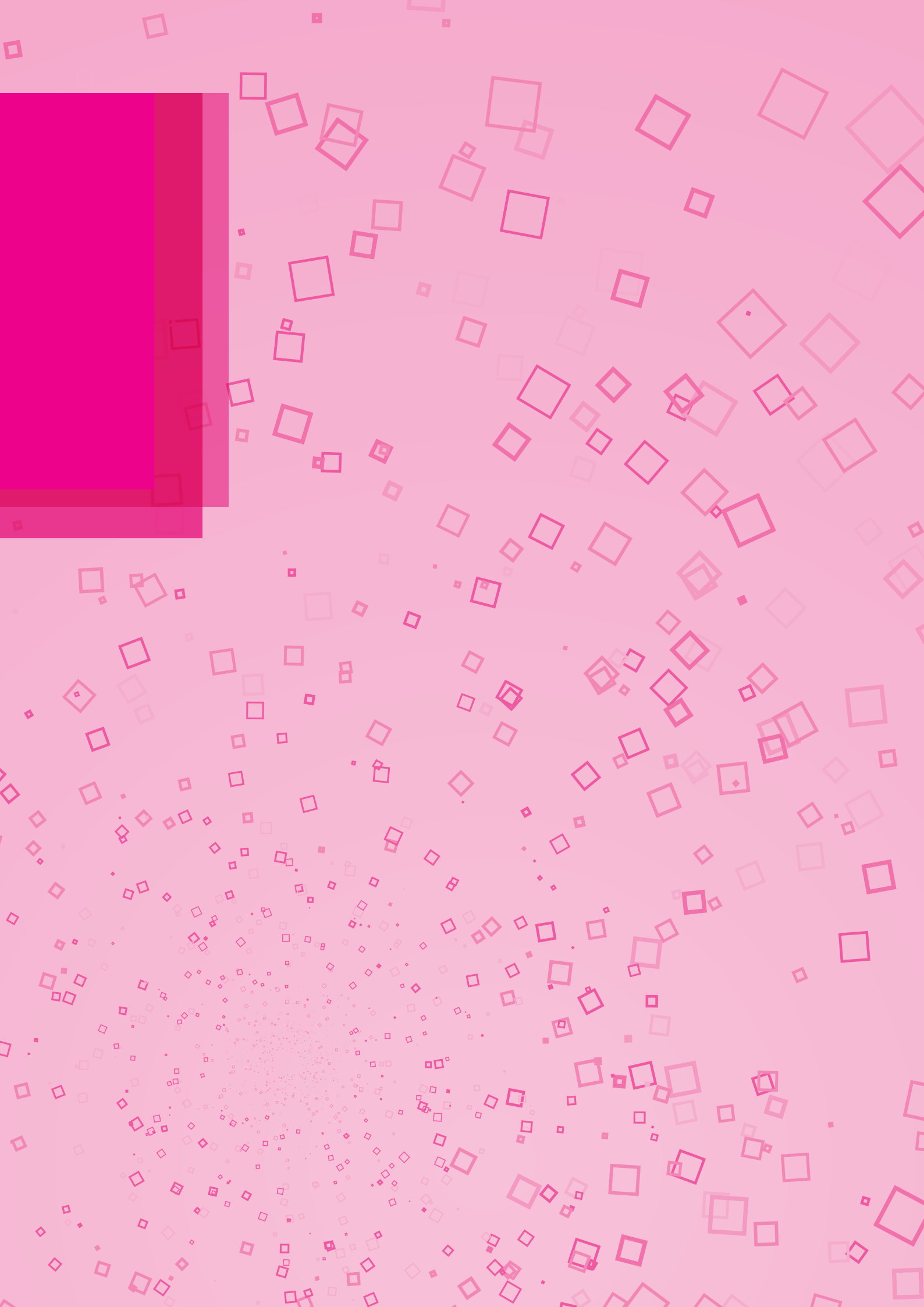
EBITDA se prije jednokratnih stavki smanjila za 1,6 milijun eura, odnosno 5,2 % u odnosu na 2016. kao posljedica razvoja prihoda, što je djelomično neutralizirano manjim materijalnim troškovima zbog manjih naknada za autorska prava kao rezultat realizirane kapitalizacije televizijskih sadržaja u četvrtom tromjesečju 2016. i 2017.

Marža EBITDA-e prije jednokratnih stavki iznosi 34,5 % u 2017. i veća je za 0,7 postotnih bodova u odnosu na 2016. (2016.: 33,8 %).

Kapitalna ulaganja Crnogorskog Telekomu smanjila su se za 2,4 milijuna eura, odnosno 11,2 % kao rezultat kapitalizacije pomaknute iz 2017. u 2016. godinu.

PREGLED PROFITABILNOSTI SEGMENTATA

PREGLED PROFITABILNOSTI SEGMENTA

Od siječnja 2017. Crnogorski Telekom konsolidiran je u rezultate Grupe pa su, slijedom toga, poslovni segmenti Grupe segment privatnih korisnika, segment poslovnih korisnika, mreža i funkcije podrške, konsolidirana jedinica Optima i konsolidirana jedinica Crnogorski Telekom.

Segment privatnih korisnika obuhvaća marketinške i prodajne usluge te usluge brige za korisnike, a usredotočen je na pružanje usluga pokretnih i nepokretnih telekomunikacija te usluga televizijske distribucije privatnim korisnicima.

Segment poslovnih korisnika obuhvaća marketinške i prodajne usluge te usluge brige za korisnike, a usredotočen je na pružanje usluga pokretnih i nepokretnih telekomunikacija te usluga integracije sustava korporativnim korisnicima, malim i srednjim poduzetnicima i javnom sektoru. Osim toga, segment poslovnih korisnika odgovoran je za poslovanje veleprodaje usluga pokretnih i nepokretnih telekomunikacija.

Mreža i funkcije podrške provode upravljanje između segmenata i funkcije podrške, a obuhvaćaju tehniku, nabavu, računovodstvo, riznicu, pravne poslove i druge središnje funkcije.

Iskon, Combis, KDS i E-tours, društva u potpunom vlasništvu HT-

a, dio su gore navedenih segmenata i imaju jednaku strukturu kao i matično društvo.

Konsolidirana jedinica Optima uključuje doprinos svih funkcija Optima Telekoma i H1 Telekoma financijskim rezultatima Grupe u skladu s jednakom strukturom izvješćivanja koja se primjenjuje i na druge poslovne segmente, osim pojedinosti o prihodima o kojima se izvješćuje u cjelokupnom iznosu pod stavkom Ostali prihodi od nepokretnih telekomunikacija. U skladu s „kineskim zidom“ koji je uveo regulator pristup brojčanim podacima Optima Telekoma ograničen je. Zbog toga se provodi samo financijska konsolidacija bez uključivanja nefinancijskih KPU-ova Optima Telekoma u postignuća Grupe.

Konsolidirana jedinica Crnogorski Telekom uključuje doprinos svih funkcija Crnogorskog Telekoma financijskim rezultatima Grupe u skladu s jednakom strukturom izvješćivanja koja se primjenjuje i na druge poslovne segmente.

U financijskim izvješćima Grupa izvješćuje o segmentima na temelju doprinosa EBITDA-i prije jednokratnih stavki. Prihodi i rashodi segmenata uključuju primarne rezultate.

Amortizacija se ne dodjeljuje segmentima.

Segment Privatnih korisnika

u milijunima kuna	2016.	2017.	% promjene 17./16.
Prihodi od pokretnih telekomunikacija	1.870	1.953	4,4%
Prihodi od nepokretnih telekomunikacija	1.841	1.764	-4,2%
Razno	39	37	-5,4%
Prihod	3.750	3.754	0,1%
Troškovi redovnog poslovanja	1.185	1.208	1,9%
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	2.565	2.546	-0,7%

Segment Poslovnih korisnika

u milijunima kuna	2016.	2017.	% promjene 17./16.
Prihodi od pokretnih telekomunikacija	951	1.035	8,9%
Prihodi od nepokretnih telekomunikacija	1.093	1.038	-5,0%
Sistemska rješenja	677	696	2,8%
Razno	73	114	55,9%
Prihod	2.793	2.883	3,2%
Troškovi redovnog poslovanja	1.420	1.554	9,4%
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	1.373	1.329	-3,2%

Mreža i funkcije podrške

u milijunima kuna	2016.	2017.	% promjene 17./16.
Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	142	166	17,0%
Troškovi redovnog poslovanja	1.498	1.402	-6,4%
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	-1.355	-1.236	8,8%

Segment Optima konsolidirano

u milijunima kuna	2016.	2017.	% promjene 17./16.
Prihodi od nepokretnih telekomunikacija	441	483	9,5%
Prihod	441	483	9,5%
Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	2	4	66,3%
Troškovi redovnog poslovanja	204	211	3,2%
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	239	275	15,4%

Segment Crnogorski Telekom konsolidirano

u milijunima kuna	2016.	2017.	% promjene 17./16.
Prihodi od pokretnih telekomunikacija	0	317	-
Prihodi od nepokretnih telekomunikacija	0	284	-
Sistemska rješenja	0	35	-
Prihod	0	636	-
Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	0	4	-
Troškovi redovnog poslovanja	0	417	-
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	0	223	-

HT D. D. – FINANCIJSKA OBILJEŽJA

HT D. D. – FINANCIJSKA OBILJEŽJA

Prihodi

Prihodi su se povećali za 140 milijuna kuna, odnosno 2,4 %, na 6.073 milijuna kuna u 2017. u odnosu na 2016. Povećanje je rezultat većih prihoda od pokretnih telekomunikacija (168 milijuna kuna, odnosno 5,9 %) zahvaljujući prihodima od posjetitelja i mobilnih uređaja, raznih prihoda (39 milijuna kuna, odnosno 37,6 %) zahvaljujući energetske poslovanju i prihoda od sistemskih rješenja (21 milijun kuna, odnosno 10,3 %). To je povećanje djelomično neutralizirano smanjenjem prihoda od nepokretnih telekomunikacija (88 milijuna kuna, odnosno 3,2 %), ponajprije zbog manjih prihoda od govornih usluga, što je neutralizirano većim prihodima od veleprodaje i televizijskih usluga.

EBITDA prije jednokratnih stavki

EBITDA prije jednokratnih stavki povećala se za 96 milijuna kuna, odnosno 3,7 %, na 2.691 milijuna kuna u 2017., ponajprije zbog većih prihoda (140 milijuna kuna, odnosno 2,4 %) i većih ostalih prihoda iz redovnog poslovanja (21 milijuna kuna, odnosno 15,6 %) pod utjecajem prodaje imovine. To je pove-

ćanje djelomično neutralizirano većim troškovima redovnog poslovanja (66 milijuna kuna, odnosno 1,9 %), uglavnom pod utjecajem većih troškova trgovačke robe povezanih s aktivnostima zadržavanja u segmentu pokretnih telekomunikacija i rasta u sistemskim rješenjima.

Neto dobit nakon nekontrolirajućih udjela

Neto dobit nakon nekontrolirajućih udjela smanjila se za 68 milijuna kuna, odnosno 7,4 %, na 841 milijun kuna u 2017. Smanjenje je ponajprije rezultat veće amortizacije (112 milijuna kuna, odnosno 8,4 %) zbog elektroničke telekomunikacijske infrastrukturne imovine i kapitalizacije ugovora o sadržaju, većeg neto financijskog gubitka (52 milijuna kuna, odnosno 141,1 %) i većim jednokratnim stavkama (50 milijuna kuna, odnosno 60,6 %) koji se uglavnom odnose na troškove restrukturiranja za otpremnine, izvanredne otpise potraživanja, sudske sporove i troškove vezane za konsolidaciju H1 Telekoma. To je smanjenje djelomično neutralizirano većom EBITDA-om prije jednokratnih stavki (96 milijuna kuna, odnosno 3,7 %) i manjim oporezivanjem (50 milijuna kuna, odnosno 21,2 %).

DRUŠTVENA ODGOVORNOST

DRUŠTVENA ODGOVORNOST

Ugled kompanije ne ovisi isključivo o kvaliteti, cijeni ili posebno-
sti proizvoda i usluga, već i o odnosima kompanije prema korisni-
cima, dobavljačima, investitorima, zaposlenicima, prema okolišu
i zajednici u kojoj kompanija posluje, a pozitivna interakcija sa
svim dionicima osnova je tih odnosa.

Sve to čini okvir strategije društvene odgovornosti HT-a i teme-
lje poslovnog uspjeha, a poticanjem svih segmenata, timskim
radom i predanošću cijele kompanije društveno odgovornom
poslovanju cilj nam je poticati drukčije ideje, pridonositi društvu i
utjecati na unaprjeđenje kvalitete života.

Hrvatski Telekom je predan sudjelovanju u razvoju društva, a pri-
tom nam je naglasak na važnosti ulaganja i upotrebi novih teh-
nologija, stoga smo se odlučili za poslovanje vođeno inovacijom,
vizijom i kreativnošću.

HT je dobitnik nagrade Sjaj za vidljivost i afirmaciju društveno
odgovornog poslovanja i održivosti u digitalnim medijima tvrtke
koju je dodijelila Dobra Hrvatska – Poslovna inicijativa za afirma-
ciju društveno odgovornog poslovanja i održivog razvoja u par-
tnerstvu s Hrvatskom udrugom poslodavaca kao predstavnikom
Global Compact mreže Hrvatska.

Usklađenost sa zakonima i drugim propisima, pridržavanje inter-
nih pravila i Kodeksa ponašanja osnova su odgovornog korporaci-
jskog upravljanja.

Od 2015. godine HT Grupa i sve njezine članice pridržavaju se
Politike o društvenoj odgovornosti koja je temelj na kojemu Grupa
kontinuirano utvrđuje, održava, prati i razvija odgovornosti u vezi
s korporativnom odgovornošću i s njome povezanim dužnostima.

Centralnu internu reviziju HT-ova Integriranog sustava upravljanja
okolišem, zdravljem i sigurnošću na radu koji je dio Sustava integri-
ranog upravljanja DTAG-a u srpnju je uspješno proveo auditor DT-a
u skladu sa zahtjevima normi ISO 14001 i OHSAS 18001. Revizija
je potvrdila da je briga o okolišu integrirana u sve relevantne radne
processe i postojanje visoke ekološke svijesti zaposlenika te pokazala
da HT-ov Integrirani sustav funkcionira na profesionalnoj razini, od-
nosno da HT ispunjava sve zahtjeve koje je Društvo utvrdilo, kao i
sve zahtjeve sukladno standardima.

Odgovornost prema zajednici

Društvo znanja

Hrvatski Telekom kao tehnološki lider i vodeća kompanija u Hrvatskoj po svom pozitivnom utjecaju na širu poslovnu i društvenu okolinu prepoznao je zbivanja na tržištu rada, u gospodarstvu i akademskoj zajednici te pokrenuo STEM program kojim populariziramo STEM zanimanja u društvu.

Pokretanjem HT STEM HUB inkubatora stvaramo akademsko-gospodarsku zajednicu mladih stručnjaka kojima se omogućuje realizacija njihovih profesionalnih ambicija u Hrvatskoj s pomoću upotrebe najnaprednije tehnologije uz osigurane resurse. STEM program Hrvatskog Telekoma omogućuje i rad na međunarodnim projektima u sklopu Deutsche Telekom Grupe, i to bez

odlaska iz Hrvatske.

Prvi smo okupili više pojedinačnih STEM inicijativa kojima smo realizirali brojne aktivnosti kako bismo djecu upoznali s interdisciplinarnim znanjima poput robotike i astronomije. Surađujemo sa STEM fakultetima, studenti dolaze na praksu i mentorstvo, imaju mogućnost dobivanja stipendija, a najbolji i priliku za posao. Izabrane studente FER-a, čiji smo studentski partner, stipendiramo s 3.000 HRK mjesečno.

Surađujući sa studentskim udrugama, realiziramo sudjelovanja na natjecanjima, sudjelujemo na sajmovima karijera, a i često organiziramo gostovanja svojih stručnjaka na fakultetima koji podučavaju studente konkretnim znanjima iz prakse.

Za studente FER-a i PMF-a održali smo i Machine Learning radionicu.

Start-up zajednicu podržavamo provođenjem Idea Knockout natjecanja te HackIT, hackathon Hrvatskog Telekoma, kojima pobjednicima pružamo mogućnost realizacije ideje u sklopu hub:rauma, vodećeg start-up akceleratora Deutsche Telekom. Prošlogodišnji pobjednik, tim Maggie, dobitnik je investicije od 30.000 EUR od hub:rauma. Team Turtle, pobjednička ekipa HackIT hackathona 2017., predstavila je interaktivnu bajku namijenjenu najmlađima te osvojila glavnu nagradu, odnosno 30.000 kuna i mogućnost pristupa hub:raumu. Aplikacija upotrebljava proširenu stvarnost kako bi komunicirala s djetetom s pomoću pametnog telefona. Glavni kriteriji za izbor pobjednika bili su inovativnost i razvijenost ideje te njezin tržišni potencijal. Prilikom osmišljavanja ideje natjecatelji su se mogli koristiti najmodernijom tehnologijom današnjice poput virtualne i proširene stvarnosti.

Aktivno podupiremo edukaciju mladih provodeći projekte usmjerene i prema edukaciji učitelja i profesora osnovnih i srednjih škola o STEM znanjima kako bi ta znanja mogli prenijeti što većem broju svojih učenika. Projekti temeljeni na inovativnim, digitalnim, ali ponajprije društveno odgovornim rješenjima s pozitivnim utjecajem na širu društvenu zajednicu, potaknuti kroz STEM program, postižu iznimne uspjehe, ali i sve veće uključivanje učenika i učitelja u projekte STEM područja. Na Fakultetu elektrotehnike i računarstva partneri smo na međunarodnoj zimskoj školi u domeni umreženih senzorskih sustava na temu pametnih gradova radi poticanja zanimanja studenata za područje struke i upoznavanje s prilikama u tehnološkoj industriji.

Partner smo natječaja e-Leadership MBA programa Visokog učilišta Algebra gdje s najboljim studentima razvijamo projekt HT-a vezan za pametne gradove na temu poslovnog slučaja „Živjeti s Internetom stvari u pametnim gradovima” kojim ujedno poboljšavamo kvalitetu života građana.

Sa Sveučilištem u Dubrovniku potpisali smo Sporazum o poslovnoj suradnji na obrazovnim, razvojnim i znanstveno-istraživačkim projektima, a suradnja je rezultirala najavom i prvog, konkretnog projekta „Big Data – Upravljanje gužvama u turizmu”.

Novu je platforma koju smo pokrenuli s Netokracijom, a potiče

kvalitetan razvoj STEM kadrova i pokazuje potencijal hrvatskih tehničko-razvojnih kadrova, i to redovitim praćenjem teme, poticanjem zapošljavanja, bazom tehničkih poslodavaca, najavama developerskih događaja te razvojne edukacije.

Usredotočenost na postignuća i razvoj je među našim vodećim načelima. Kompanija smo koja cijeni i nagrađuje znanje. Svoje zaposlenike motiviramo da se kontinuirano educiraju putem programa razvoja koje kompanija nudi – jedan od njih je i Big Data akademija, interni program koji daje mogućnost stjecanja naprednih znanja i vještina koji su podloga za drukčiji način razmišljanja o stvarima koje nas okružuju. Na taj način potičemo sve generacije na razvoj i ulazak u novi digitalni svijet.

Naši zaposlenici imaju mogućnost korištenja digitalnih alata za edukaciju i treninge, a putem Skill soft platforme mogu birati između više od 7.000 tečajeva iz raznih područja, više od 46.000 online knjiga i 65.000 videosadržaja. Kompetencije koje potičemo su kreativnost, upravljanje složenim projektima, usredotočenost na rješavanje problema, fleksibilnost i spremnost na brze promjene, visoka razina digitalnih znanja, usmjerenost prema korisnicima te globalni pristup.

Donacije i sponzorstva

U HT-u stavljamo fokus na projekte trajnih vrijednosti iz područja tehnologije i obrazovanja. Među najistaknutijim je projektima godišnji donacijski natječaj za projekte od posebnog značaja za zajednicu. Godine 2017. natječaj je bio podijeljen u tri kategorije – Edukacija učenika, Edukacija profesora te Inovacije, a dobitni projekti su HT Campus Astronomskog društva Višnjan, Napredne IoT tehnologije u školama Instituta za razvoj i inovativnost mladih i Prva hrvatska punionica vodika Fakulteta strojarstva i brodogradnje

HT ima ključnu ulogu u razvoju društva znanja potpomažući okupljanja znanstvenih stručnjaka kao što su konferencije Win-Days, MIPRO, Combis, Cisco i druga događanja povezana s telekomunikacijskim sektorom.

Partnerstvo s Muzejom suvremene umjetnosti nastavljeno je i 2017. godine. Prvi digitalni muzej u Hrvatskoj artt.hr objedinjuje najbolje radove autora suvremene umjetnosti prijavljenih na natječaj „HT nagrada – MSU Zagreb“ u posljednjih deset godina.

Tijekom 2017. godine sponzorski smo podržali šest filmskih festivala: ZagrebDox, Pulski filmski festival, Motovunski filmski festival, Vukovarski filmski festival, Zagrebački filmski festival i FILMOFEEL FEST.

Desetu je godinu zaredom tportal raspisao natječaj za književnu nagradu roman@tportal.hr u vrijednosti od 50.000 kuna, a osvojio ju je Kristian Novak za roman Ciganin, ali najljepši.

HT je i 2017. bio glavni sponzor tech showa Bug Future Show te je podržao najveće regionalno start-up natjecanje Idea Knockout u sklopu kojeg je jednom timu osigurao odlazak na najveći svjetski sajam potrošačke elektronike CES 2017, uz izlagački štand na sajmu.

Odgovornost prema zaposlenicima

Razvojni programi za zaposlenike, ostvareni provedbom strukturiranih programa pod zajedničkom platformom HT Akademija, kao i cijeli niz pojedinačnih edukacija među kojima posebno izdvajamo 24/7, dostupnost više od 3.000 digitalnih edukacijskih tema na online platformama Skillsoft i Learnlight pružaju zaposlenicima saznanja o najnovijim trendovima i dostignućima te im omogućuju razvoj neophodnih znanja i vještina. Identificirali smo ključne talente iz svih područja kompanije te razvoju njihovih karijera pristupamo individualno kako bismo ciljano povećali kompetencije, angažiranost i motivaciju. U protekloj je godini 30 % zaposlenika talenata promovirano na višu poziciju.

Hvala Ti! prepoznavanje je i nagrađivanje zaposlenika koji rade sa srcem jer tako radimo bolje, učimo više i pružamo vrhunsku uslugu. Svjesni činjenice da kao tehnološki lider postavljamo visoke standarde poslovanja, brinemo se i o usklađenosti privatnog i poslovnog života svojih zaposlenika: fleksibilno radno vrijeme, slobodan dan za roditelje prvašića prvog dana nastave te Petak u papučama neke su od brojnih mogućnosti.

Zdravlje zaposlenika nam je važno: sistematski pregledi, fit corner, vježbanje, radionice za suzbijanje stresa te nutricionistički savjeti neke su od aktivnosti kojima promoviramo zdrav život. HT Olimpijada, sportski susret naših zaposlenika, prilika je da u druženju i natjecateljskom duhu zaposlenici pokažu svoje sportske vještine. B2B Run trkački serijal ove je godine motivirao i uključio u sportske aktivnosti skoro 500 zaposlenika. Godine 2016. HT je ponovno osvojio titulu B2B naj-fit kompanije.

Za izvrsnost u upravljanju ljudskim potencijalima te za kontinuirano unaprjeđenje radnih procesa i praćenja globalnih trendova visokom ocjenom smo potvrdili status Poslodavca Partnera.

Odgovornost prema korisnicima

Siguran partner korisnicima najbolje mreže

Briga o korisničkom iskustvu za nas počinje puno prije nego što su usluga i proizvod ponuđeni ili isporučeni, a iskustvo nam i ove godine dokazuje da je to jedini ispravan put da korisnik zaista bude u središtu svih naših aktivnosti.

Ulažemo u potrebe korisnika – kao aktivni zagovaratelj korisničkih stvarnih potreba razvijamo proizvode i usluge koje odgovaraju korisničkim navikama, potrebama i željama te dodaju vrijednosti koje mu može pružiti vodeća kompanija na tržištu. Unijeli smo korisničku perspektivu u Ponudu za mlade ponudivši inovativnu stream-on uslugu te u stvaranje potpuno novog koncepta fiksnog i mobilnog portfelja koji spaja najbolje iz prepaid i postpaid tarifnih modela ostavljajući korisniku fleksibilnost plaćanja i ugovorne obaveze. Kroz M1 za poslovne korisnike osiguravamo najbolje iz fiksnog, mobilnog i cloud svijeta za besprijekornu komunikaciju i sigurno online poslovanje uz najveće brzine interneta.

Ulažemo u svoje ljude – u stabilne i kvalitetne ljudske potencijale, u tehničare koji su u svakodnevnom kontaktu s korisnicima i imaju priliku pokazati kakvu razliku u podršci čini naš zaposle-

nik. Nakon što su tehničari u Dalmaciji postali zaposlenici HT-a, projekt smo proširili na Istru, Primorje i Središnju Hrvatsku, a rezultati nam potvrđuju da sljedeće godine trebamo nastaviti i s ostatkom Hrvatske.

Ulažemo u tehnološku nadmoć da bismo mogli pružiti nova iskustva u području televizije, interneta i komunikacije. Potvrda da smo u tome uspjeli jest i ugledni P3 certifikat za najbolju mrežu.

Ulažemo napore u sve segmente i stvaramo preduvjete za vrhunsku uslugu i proizvode, za pouzdanu, učinkovitu i kvalitetnu podršku korisnicima u trenucima kad nas oni zatrebaju, stoga i u 2018. nastavljamo s izgradnjom korporacijske kulture, tehnološkim ulaganjima i stvaranju najboljih sadržaja.

Najnovijim tehnologijama do bolje kvalitete života

Smart City kao projekt unutar tzv. interneta stvari označava prednosti korištenja ICT rješenja i digitaliziranih procesa usmjerenih ka poboljšanju učinkovitosti upravljanja u gradu, povećanju kvalitete života građana te postizanju ušteda. Projekt je već sad dokazao da su gradovi i županije spremni za tehnologiju uvevši moderniziranu evidenciju zbrinjavanja otpada, informatiziranu mrežu e-punionica, digitalizirano poslovanje gradskih službi (e-račun, učinkovito upravljanje dokumentima „u oblaku“, sustav za kontrolu ulaza i izlaza u dječjim vrtićima i sl.) te vodeća rješenja u javnoj rasvjeti, parkingu, prometu, nadzoru kakvoće zraka i povećanju energetske učinkovitosti gradova – sve promatrano, analizirano i kontrolirano centralno upotrebom zajedničke platforme pametnog grada (IoT platform). Digitalna ekonomija i ICT rješenja iz IoT područja predstavljaju najbrže rastući segment ekonomije. HT zajedno sa svojim strateškim i lokalnim partnerima trenutačno jedini u Hrvatskoj nudi sveobuhvatna rješenja za pametne gradove.

U Zadru su predstavljene prve pametne govornice u Hrvatskoj koje građanima i turistima služe kao izvor svih potrebnih lokalnih informacija, a dostupan im je i niz inovativnih ICT usluga nove generacije koje mogu bezbrižno plaćati kreditnim i debitnim karticama.

Građanima Rijeke i turistima su na raspolaganju dvije pametne autobusne stanice koje nude niz funkcionalnosti za učinkovitije i ugodnije iskustvo korištenja gradskog prijevoza. Stanice predstavljaju svjetski tehnološki iskorak prema povezanim pametnim gradovima budućnosti.

Odgovornost prema dobavljačima

HT primjenjuje Program održive nabave na temelju kojeg se u cijeloj Grupi kupuju proizvodi i usluge. Grupa nastoji dobiti optimalnu vrijednost uzimajući u obzir čimbenike kao što su cijena, kvaliteta, dostupnost i funkcionalnost, utjecaj proizvoda i/ili usluge na okoliš, socijalni aspekti, radni uvjeti i ljudska prava. Program uključuje upravljanje opskrbnim lancem s obzirom na to koji su socijalni i ekološki rizici i na mogućnost dugoročne koristi za Društvo, zatim odabir dobavljača u skladu s jasno definiranim minimalnim standardima (uključujući Socijalnu povelju ili Konven-

cije Međunarodne organizacije rada) i redovite provjere kojima se osigurava usklađenost poslovanja.

Odgovornost prema okolišu

Održivi razvoj i zaštita klime čine jednu od strateških odrednica i HT-a i cijele DT Grupe, a korištenje energije iz obnovljivih izvora predstavlja korak dalje u stalnim naporima HT-a u stvaranju društva sa sniženim emisijama stakleničkih plinova. Od 2016. godine više od 80 % svojih potreba za električnom energijom podmiruje-mo isključivo iz obnovljivih izvora energije.

Kao jedina telekomunikacijska kompanija u Hrvatskoj certificirana prema ISO 14001 standardu za upravljanje okolišem, HT se fokusira na implementaciju zelenih tehnologija i rješenja koja štede energiju. Uvođenjem najmodernijih ICT tehnologija HT utječe na smanjenje vlastitog ugljičnog otiska, a svojim korisnicima pruža mnoge proizvode i usluge koji isto to i njima omogućuju. Većina tih proizvoda i usluga omogućava razvoj i primjenu različitih oblika online poslovanja (e-trgovina, e-uprava, e-bankarstvo i sl.), virtualizaciju poslovanja u dotad izrazito „fizičkim“ okružjima (e-knjžnice, e-video, online oglašavanje, online prodaja, online korisnička podrška, e-računi i sl.) mijenjajući tradicionalne fizičke proizvode elektroničkim. Razvojem, uvođenjem i sve širom ponudom ICT usluga „u oblaku“ HT dodatno doprinosi povoljnom utjecaju ICT tehnologija i usluga na klimatske promjene što se očituje kroz smanjenje potrebe za putovanjima, smanjenjem upotrebe papira i drugih materijalnih resursa, manjim, racionalnijim i učinkovitijim korištenjem energije i sl., što utječe na smanjenje emisije štetnih plinova, naročito ugljičnog dioksida u zrak.

Odgovorno poslovanje u društvima u vlasništvu HT-a

Combis

COMBIS je u 2017. godini organizirao akciju COMBIS4Planet kojom je obilježio preseljenje na novu adresu, ali i podržao akciju „Sat za planet Zemlju“. Svim zaposlenicima u novim uredima, ali i ostalim kompanijama na novoj lokaciji, podijelio je lončanice s cvijećem koje smanjuje štetna zračenja.

U 2017. godini COMBIS je aktivno podržavao studentsku populaciju u mnogim projektima. Organizirao je svoj drugi COMBIS try{code}catch hackathon, 24-satno studentsko natjecanje u programiranju. Također, sponzorstvima je podržao studentska natjecanja u izradi mobilnih i web aplikacija „App Start Contest“ i „TVZ Mobile Challenge Cup“ HackIT hackathon HT-a, bruošijadu FER-a, kao i Job Fair te Career Speed Dating, događanja usmjerena studentskom zapošljavanju. Osim toga, COMBIS je i u 2017. godini dodijelio stipendije studentima zagrebačkog Fakulteta elektrotehnike i računarstva.

COMBIS je podržao brojne tehnološke konferencije u Hrvatskoj kao što su Cisco Connect, Microsoft Windays, Oracle Day, TEDx, F2 – Future of Fintech, Dell EMC Forum u Zagrebu, konferenciju Hrvatske udruge korporativnih rizničara i ZSIS Konferenciju o informacijskoj sigurnosti, a u inozemstvu je bio prisutan

na konferencijama poput MS Network 7 u Bosni i Hercegovini, Technobank u Srbiji, World Hosting Days u Njemačkoj. Visoka očekivanja opravdala je i 11. COMBIS-ova konferencija koja je pod krovnom temom „Challenge the Future” održana u Šibeniku.

Novčanim donacijama COMBIS je podržao XV. gimnaziju u organizaciji putovanja učenika na međunarodno informatičko natjecanje ACSL 2017 u Ameriku. Nije izostala ni podrška Culture Shock Festivalu, projektu promicanja urbane kulture, Udruzi Latica za Igraonicu Dodir namijenjenu djeci s teškoćama u razvoju, ali i razvoju amaterskog sporta Rukometnog kluba Rudar i NK-a Fešk Feričanci.

Iskon

Iskon Internet je i u 2017. godini nastavio s podrškom kulturnih glazbenih projekata međunarodne autorske scene. Pod sloganom „Iskonovci, zaljubljeni u dobru glazbu” financijski su podržani glazbeni butik festival SuperUho u Primoštenu, festival Brijačnica te cjelogodišnji glazbeni program Tvornice kulture u Zagrebu. Iskon je tehnički podržao i koncerte Prophets of Rage te Duran Duran na zagrebačkoj Šalati.

U sklopu SuperUho festivala, a u suradnji s portalom Muzika.hr, održan je i veliki hackathon glazbene tematike koji se u javnosti istaknuo svojim inovativnim konceptom i lokacijom održavanja. Iskon je također bio jedan od donatora i zamašnjaka projekta „STEM revolucija u školama” Nenada Bakića na platformi Indiegogo u veljači 2017. godine.

Iskonovi zaposlenici su i ove godine nastavili biti aktivno uključeni u akciju Udruge oboljelih od leukemije i limfoma (UOLL) iz Čakovca te su prikupljanjem plastičnih čepova PET ambalaže pomagali oboljelima od leukemije i limfoma. Za djecu Iskonovih djelatnika je u 2017. organiziran „Kids Innovation Day” tijekom kojeg su mogli provesti dan s roditeljima na poslu te posjetiti interne radionice LEGO robotike za najmlađe.

Iskon je u 2017. godini s najvećim timom dosad sudjelovao na utrci B2B Run. Preuređeno je parkiralište za bicikle u zgradi sjedišta u Garićgradskoj 18 u Zagrebu, a nogometnom klubu djelatnika FC Iskon ponovno je osiguran prostor za treninge tijekom godine.

Crnogorski Telekom

Kao jedna od vodećih kompanija u Crnoj Gori CT nastoji biti prisutan u svim područjima koja su važna za crnogorsko društvo. Osim težnje da korisnicima pruže najkvalitetnije telekomunikacijske usluge, aktivno doprinose razvoju zajednice.

Internet u službi obrazovanja

Tijekom 2017. CT je omogućio besplatan broadband internet za oko 250 osnovnih i srednjih škola te predškolskih ustanova u Crnoj Gori te je tako značajno doprinio kvaliteti i modernizaciji obrazovanja. Riječ je o nastavku desetogodišnje strateške suradnje sa Ministarstvom prosvjete.

Za svako dobro

U sklopu donacijskog programa „Za svako dobro” čiji je cilj podrška i promocija projekata od posebne važnosti za zajednicu, a koji se implementiraju primjenom digitalnih tehnologija, u 2017.

godini podržano je sedam projekata: „Mali programeri” – tečajevi programiranja i robotike za učenike osnovne škole, „Prvi dječji portal u Crnoj Gori” – portal edukativnog i informativnog karaktera namijenjen roditeljima i djeci osnovnoškolskog uzrasta, „Eko Atlas” – online platforma za evidentiranje fonda drveća u gradovima i okolici, „Naše šume, naša briga” – kampanja o prevenciji šumskih požara, „Asistivnim tehnologijama do veće samostalnosti lica sa invaliditetom” – edukacija osoba sa oštećenjem vida o samostalnoj upotrebi pametnih telefona da bi se povećala njihova samostalnost i društvena integracija, „Učimo zajedno” – mobilna aplikacija za podršku studentima s invaliditetom, „Nastavimo zajedno do logopedskog kabineta” – opremanje i rad logopedskog kabineta na Žabljaku.

Volonterski klub

Godine 2017. osnovan je Telekomov Klub volontera radi unaprjeđenja volonterskih i humanitarnih aktivnosti zaposlenih u Crnogorskom Telekomu. U suradnji s Ministarstvom prosvjete Crne Gore Klub je organizirao tri akcije sadnje drveća i uređenja školskih dvorišta u Podgorici, a u suradnji sa Zavodom za transfuziju krvi akciju dobrovoljnog davanja krvi za zaposlene i menadžment kompanije.

FINANCIJSKA IZVJEŠĆA HT GRUPE

KONSOLIDIRANI RAČUN DOBITI I GUBITKA

u milijunima kuna	2016.	2017. sa CT	2017. bez CT	% promjene A17. sa CT/A16.	% promjene A17. bez CT/A16.
Prihodi od pokretnih telekomunikacija	2.821	3.305	2.988	17,2%	5,9%
Prihodi od nepokretnih telekomunikacija	3.375	3.569	3.288	5,7%	-2,6%
Sistemska rješenja	677	731	698	8,0%	3,2%
Razno	112	151	151	34,7%	34,7%
Prihod	6.984	7.756	7.125	11,0%	2,0%
Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	145	174	170	20,5%	17,8%
Ukupni operativni prihod	7.129	7.930	7.296	11,2%	2,3%
Troškovi redovnog poslovanja	4.392	4.943	4.522	12,5%	2,9%
Materijalni troškovi	2.096	2.387	2.220	13,9%	5,9%
Troškovi osoblja	986	1.073	972	8,8%	-1,4%
Ostali troškovi	1.373	1.535	1.383	11,8%	0,8%
Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	-101	-158	-151	-56,7%	-49,8%
Vrijednosno usklađivanje	38	106	97	181,7%	157,9%
EBITDA	2.736	2.986	2.774	9,1%	1,4%
Amortizacija	1.497	1.869	1.708	24,8%	14,1%
EBIT	1.239	1.118	1.066	-9,8%	-14,0%
Financijski prihod	63	38	35	-39,7%	-45,4%
Prihod/trošak od ulaganja u zajednički pothvat	4	2	2	-48,3%	-48,3%
Financijski rashod	144	174	165	20,9%	14,7%
Dobit iz redovnog poslovanja prije poreza	1.162	984	938	-15,4%	-19,3%
Porez	234	180	174	-23,3%	-25,8%
Neto dobit	928	804	764	-13,3%	-17,7%
Nekontrolirajući udjeli	-6	-59	-69		
Neto dobit nakon nekontrolirajućih udjela	934	863	833	-7,5%	-10,8%
Jednokratne stavke ¹⁾	85	151	144	78,0%	69,4%
EBITDA prije jednokratnih stavki	2.821	3.138	2.918	11,2%	3,4%

1) Uglavnom se odnose na troškove restrukturiranja za otpremnine, izvanredne otpise potraživanja, sudske sporove i troškove vezane za konsolidaciju H1 Telekoma

KONSOLIDIRANA BILANCA

u milijunima kuna	2016.	2017. sa CT	2017. bez CT	% promjene A17. sa CT/A16.	% promjene A17. bez CT/A16.
Nematerijalna imovina	1.738	2.539	2.016	46,1%	16,0%
Materijalna imovina	5.619	6.175	5.599	9,9%	-0,4%
Dugotrajna financijska imovina	1.352	1.333	2.263	-1,4%	67,4%
Potraživanja	121	248	163	105,3%	35,2%
Odgođena porezna imovina	59	91	91	52,7%	52,7%
Ukupna dugotrajna imovina	8.889	10.385	10.132	16,8%	14,0%
Zalihe	111	128	108	14,9%	-2,8%
Potraživanja	1.327	1.631	1.388	22,8%	4,6%
Kratkotrajna financijska imovina	1.189	197	160	-83,4%	-86,6%
Novac u banci i blagajni	2.676	3.152	3.095	17,8%	15,6%
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	262	246	240	-6,2%	-8,4%
Ukupna kratkotrajna imovina	5.566	5.353	4.991	-3,8%	-10,3%
UKUPNA AKTIVA	14.455	15.738	15.122	8,9%	4,6%
Temeljni kapital	9.823	9.823	9.823	0,0%	0,0%
Rezerve iz dobiti	492	492	492	0,0%	0,0%
Revalorizacijske rezerve	2	2	6	-31,9%	139,5%
Zadržana dobit	633	1.024	1.043	61,9%	64,9%
Dobit poslovne godine	934	863	833	-7,5%	-10,8%
Nekontrolirajući udjeli	163	369	129	126,0%	-21,0%
Ukupni kapital i rezerve	12.046	12.573	12.325	4,4%	2,3%
Rezerviranja	53	73	67	36,5%	24,9%
Dugoročne obveze	472	617	598	30,6%	26,5%
Odgođena porezna obveza	35	47	31	34,1%	-13,6%
Ukupne dugoročne obveze	561	737	695	31,4%	23,8%
Kratkoročne obveze	1.741	2.310	1.994	32,6%	14,5%
Odgođeni prihod	89	89	78	-0,2%	-12,6%
Rezerviranja za otpremnine	17	30	30	79,8%	79,8%
Ukupne kratkoročne obveze	1.847	2.429	2.102	31,5%	13,8%
Ukupne obveze	2.408	3.166	2.797	31,5%	16,1%
UKUPNI KAPITAL I OBVEZE	14.455	15.738	15.122	8,9%	4,6%

KONSOLIDIRANO IZVJEŠĆE O TIJEKU NOVCA

u milijunima kuna (MSFI)	2016.	2017. sa CT	2017. bez CT	% promjene A17. sa CT/A16.	% promjene A17. bez CT/A16.
Dobit prije poreza	1.162	984	938	-15,4%	-19,3%
Amortizacija	1.497	1.869	1.708	24,8%	14,1%
Povećanje/Smanjenje kratkoročnih obveza	-151	321	194	311,9%	227,9%
Povećanje/Smanjenje kratkotrajnih potraživanja	-112	-105	-77	6,0%	31,3%
Povećanje/Smanjenje zaliha	-1	-57	-47	0,0%	0,0%
Ostalo povećanje/smanjenje novčanog tijeka	-321	-320	-309	-	3,8%
Neto novčani tijek od poslovnih aktivnosti	2.075	2.691	2.406	29,7%	16,0%
Novčani primici od prodaje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	56	99	99	78,0%	77,3%
Novčani primici od prodaje vlasničkih i dužničkih financijskih instrumenata	639	2	2	-99,8%	-99,8%
Novčani primici od kamata	18	11	8	-39,6%	-55,6%
Novčani primici od isplate dividendi	3	0	0	-100,0%	-100,0%
Ostali novčani primici od investicijskih aktivnosti	1.941	1.302	1.350	-32,9%	-30,4%
Ukupno novčani primici od investicijskih aktivnosti	2.656	1.413	1.458	-46,8%	-45,1%
Novčani izdaci za kupnju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	-1.173	-1.467	-1.287	-25,0%	-9,7%
Novčani izdaci za stjecanje vlasničkih i dužničkih financijskih instrumenata	-1.019	-867	-924	14,9%	9,2%
Ostali novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	-2.207	-295	-307	86,6%	86,1%
Ukupno novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	-4.398	-2.629	-2.518	40,2%	42,7%
Neto novčani tijek od investicijskih aktivnosti	-1.742	-1.215	-1.060	30,2%	39,1%
Ukupno novčani primici od financijskih aktivnosti					
Novčani izdaci za otplatu glavnice kredita i obveznica	-38	-72	-23	-90,1%	38,5%
Novčani izdaci za isplatu dividendi	-491	-493	-491	-0,4%	0,0%
Novčani izdaci za otplatu financijskog najma	-10	-53	-53	-442,4%	-442,4%
Ostali novčani izdaci od financijskih aktivnosti	-294	-363	-342	-23,6%	-16,3%
Ukupno novčani izdaci od financijskih aktivnosti	-833	-981	-909	-17,8%	-9,2%
Neto novčani tijek od financijskih aktivnosti	-833	-981	-909	-17,8%	-9,2%
Učinak promjene tečaja stranih valuta na novac i novčane ekvivalente	2	-19	-18	0,0%	0,0%
Novac i novčani ekvivalenti na početku razdoblja	3.175	2.676	2.676	-15,7%	-15,7%
Neto (odljev) / priljev novca i novčanih ekvivalenata	-501	494	437	198,8%	187,3%
Novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja	2.676	3.152	3.095	17,8%	15,6%

KONSOLIDIRANO USKLAĐIVANJE EBITDA-E

u milijunima kuna (MSFI)	2016.	2017.	% promjene 17./16.
Rezultat po segmentima (EBITDA Doprinos)			
Segment Privatnih korisnika	2.565	2.546	-0,7%
Segment Poslovnih korisnika	1.373	1.329	-3,2%
Mreža i funkcije podrške	-1.355	-1.236	8,8%
Segment Optima konsolidirano	239	275	15,4%
Segment Crnogorski telekom konsolidirano	0	223	-
Ukupan EBITDA doprinos segmenata prije jednokratnih stavki	2.821	3.138	11,2%
Jednokratne stavke	85	151	78,0%
Ukupna EBITDA	2.736	2.986	9,1%

KONSOLIDIRANA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA

ODGOVORNOST ZA KONSOLIDIRANA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA

IZVJEŠĆE OVLAŠTENOG REVIZORA

KONSOLIDIRANO IZVJEŠĆE O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI

KONSOLIDIRANO IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOM POLOŽAJU

KONSOLIDIRANO IZVJEŠĆE O NOVČANIM TIJEKOVIMA

BILJEŠKA KONSOLIDIRANO IZVJEŠĆE O NOVČANIM TIJEKOVIMA – NETO DUG

KONSOLIDIRANO IZVJEŠĆE O PROMJENAMA KAPITALA

BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA

ODGOVORNOST ZA KONSOLIDIRANA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA

Temeljem važećeg hrvatskog Zakona o računovodstvu, Uprava je dužna osigurati da se konsolidirana financijska izvješća za svaku financijsku godinu sastave u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI) koje je odobrila Europska unija („EU“), tako da daju istinitu i objektivnu sliku financijskog položaja i rezultata poslovanja društva Hrvatski Telekom d.d. i ovisnih društava („Grupa“) za to razdoblje.

Uprava razumno očekuje kako Grupa ima odgovarajuća sredstva za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Iz navedenog razloga, Uprava i dalje prihvaća načelo neograničenosti vremena poslovanja pri izradi konsolidiranih financijskih izvješća.

Odgovornosti Uprave pri izradi konsolidiranih financijskih izvješća uključuju osiguravanje:

- odabira i dosljednog primjenjivanja odgovarajućih računovodstvenih politika;
- razumnih i opreznih prosudbi i procjena;

Hrvatski Telekom d.d.
Roberta Frangeša Mihanovića 9
10000 Zagreb
Republika Hrvatska

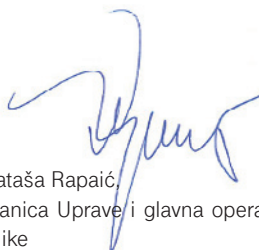
16. veljače 2018. godine

Marija Felkel,
Članica Uprave i glavna direktorica za ljudske resurse

Boris Batelić,
Član Uprave i glavni direktor za korisničko iskustvo

Nataša Rapačić,
Članica Uprave i glavna operativna direktorica za privatne korisnike

- primjenjivanja važećih računovodstvenih standarda; te
- pripremu konsolidiranih financijskih izvješća po načelu trajnosti poslovanja, osim ako je neprimjereno pretpostaviti hoće li Grupa nastaviti svoje poslovne aktivnosti.

Uprava je odgovorna za vođenje ispravnih računovodstvenih evidencija koje će u bilo koje doba s prihvatljivom točnošću odražavati financijski položaj Grupe, kao i njegovu usklađenost s važećim hrvatskim Zakonom o računovodstvu. Uprava je također odgovorna za očuvanje imovine Grupe te stoga i za poduzimanje razumnih mjera radi sprječavanja i otkrivanja pronevjera i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odobrila konsolidirana financijska izvješća za izdavanje dana 16. veljače 2018. godine.

Potpisano u ime Grupe:

Davor Tomašković,
Predsjednik Uprave i glavni direktor

Daniel Daub,
Član Uprave i glavni direktor za financije

Boris Drilo,
Član Uprave i glavni direktor za tehniku i informacijske tehnologije

Saša Kramar,
Član Uprave i glavni operativni direktor za poslovne korisnike

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

Dioničarima i Upravi društva Hrvatski Telekom d.d.:

Izvešće o reviziji konsolidiranih financijskih izvještaja

Mišljenje

Prema našem mišljenju, priloženi konsolidirani financijski izvještaji istinito i fer prikazuju konsolidirani financijski položaj društva Hrvatski Telekom d.d. ("Društvo") i njegovih podružnica (zajedno "Grupa") na dan 31. prosinca 2017. i njezinu konsolidiranu financijsku uspješnost te njezine novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su usvojeni u Europskoj uniji (MSFI). Naše mišljenje je usklađeno s našim dodatnim izvještajem Revizijskom odboru.

Što smo revidirali

Konsolidirani financijski izvještaji Grupe sadrže sljedeće:

- konsolidirano izvješće o sveobuhvatnoj dobiti za godinu završenu 31. prosinca 2017.;
- konsolidirano izvješće o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2017.;
- konsolidirano izvješće o promjenama kapitala za godinu tada završenu;
- konsolidirano izvješće o novčanim tijekovima za godinu tada završenu; i
- bilješke uz konsolidirana financijska izvješća, uključujući sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvješću u odjeljku o Odgovornosti revizora za reviziju konsolidiranih financijskih izvještaja.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjenjeni te da čine odgovarajuću osnovu za naše mišljenje.

Neovisnost

Neovisni smo od Grupe u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom.

Prema našim najboljim saznanjima i uvjerenju, izjavljujemo da su nerezivizijske usluge koje smo pružili Grupi u skladu s primjenjivim zakonskim propisima u Republici Hrvatskoj te da nismo pružili nerezivizijske usluge koje su zabranjene člankom 5(1) Uredbe (EU) br. 537/2014.

Nerezivizijske usluge koje smo pružili Grupi u razdoblju od 1. siječnja 2017. godine do 31. prosinca 2017. godine su objavljene u bilješki 40 uz konsolidirana financijska izvješća.

Naš pristup reviziji

Pregled

- Značajnost za konsolidirane financijske izvještaje kao cjelina: 75 milijuna kuna, što predstavlja 2,5% od dobiti prije poreza, kamata i amortizacije (engl. EBITDA).

- Obavili smo reviziju četiri pravna subjekta u Hrvatskoj (Hrvatski Telekom, Combis, Iskon i Optima) i jednog pravnog subjekta u Crnoj Gori.
- Naš revizijski opseg je obuhvatio 99% Grupnih prihoda i 99% apsolutne vrijednosti pripadajuće Grupne dobiti.
- Kapitalizacija prava na sadržaj
- Poslovno spajanje
- Umanjenje vrijednosti goodwilla

Oblikovali smo našu reviziju utvrđujući značajnost i procjenjujući rizike značajnog pogrešnog prikazivanja u konsolidiranim financijskim izvještajima. Konkretno, razmatrali smo područja subjektivnih procjena uprave; kao na primjer, značajne računovodstvene procjene koje uključuju pretpostavke i uzimaju u obzir buduće događaje koji su inherentno neizvjesni. Također smo obavili postupke vezano za zaobilaznje internih kontrola od strane uprave, uključujući između ostalog i analizu da li postoje dokazi koji bi upućivali na pristranost koja predstavlja rizik materijalne pogreške kao posljedicu prijevare.

Značajnost

Na opseg naše revizije je utjecala naša primjena značajnosti. Revizija je oblikovana kako bi se moglo steći razumno uvjerenje o tome jesu li konsolidirani financijski izvještaji bez značajnog pogrešnog prikaza. Pogrešni prikazi mogu nastati kao posljedica prijevare ili pogreške. Smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Temeljem naše profesionalne prosudbe utvrdili smo određene kvalitativne pragove značajnosti, uključujući značajnost za konsolidirane financijske izvještaje kao cjelinu, kako je prikazano u tabeli niže. Oni su nam, zajedno s kvalitativnim razmatranjima, pomogli u određivanju opsega revizije, vrste, vremenskog rasporeda i obujma naših revizijskih postupaka, kao i utvrđivanju utjecaja pogrešnog prikazivanja, pojedinačno i u zbroju na konsolidirane financijske izvještaje kao cjelinu.

Značajnost za konsolidirane financijske izvještaje kao cjelina 75 milijuna kuna

Kako smo je utvrdili

2,5% od EBITDA. EBITDA (2.987 milijuna kuna) je dobit iz osnovne djelatnosti (1.118 milijuna kuna) uvećana za amortizaciju i umanjeње vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine (1.869 milijuna kuna).

Obrazloženje za korišteno odabrano mjerilo

Smatramo da je EBITDA ključni pokazatelj u industriji Grupe i predstavlja najčešće korišteno mjerilo uspješnosti poslovanja Grupe od strane dioničara.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju konsolidiranih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije konsolidiranih financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Ključna revizijska pitanja**Kapitalizacija prava na sadržaj**

Vidjeti bilješku 2.4 e (Sažetak računovodstvenih politika) i bilješku 15 (Nematerijalna imovina). U konsolidiranom izvješću o financijskom položaju Grupe iskazana je kapitalizirana nematerijalna imovina u ukupnom iznosu od 2.539 milijuna kuna koja uključuje kapitalizirana prava na sadržaj u iznosu od 309 milijuna kuna.

Usmjerili smo pozornost na ovo područje zbog značajnosti kapitaliziranih troškova i činjenice da se radi o prosudbi vezano uz primjenu smjernica uključenih u MRS-u 38 - Nematerijalna imovina. Naša revizija je bila usmjerena na slijedeća dva ključna rizika: (1) rizik da li su ispunjeni kriteriji potrebni za kapitalizaciju takvih troškova i (2) rizik da procjene uprave vezano uz buduća plaćanja po ugovorima za sadržaj nisu razumne.

Kako smo revidirali Ključno revizijsko pitanje

Dobili smo detaljni pregled kapitaliziranih ugovora za sadržaj u tekućem i prethodnim razdobljima i uskladili navedeni pregled s podacima iz prethodne godine i podacima iz glavne knjige tekuće godine. Uskladom nisu uočene značajne razlike.

Pregledom odgovarajućih ugovora i faktura testirali smo uzorak kapitaliziranih troškova kako bismo procijenili da li su kapitalizirani sukladno računovodstvenoj politici Grupe.

Nadalje, procijenili smo razumnost pretpostavki (očekivani broj budućih kupaca i diskontna stopa) korištenih za mjerenje budućih plaćanja. Usporedili smo procjenu očekivanog broja kupaca s povijesnim podacima, te razmotrili konzistentnost pretpostavke buduće stope rasta s poslovnim planovima uprave. Također smo usporedili korištenu diskontnu stopu s tržišnim podacima. Nismo identificirali odstupanja.

Stoga smo utvrdili da su troškovi kapitalizirani u skladu s računovodstvenom politikom Grupe te da su procjene uprave bile razumne.

Poslovno spajanje

Vidjeti bilješku 3 Poslovna spajanja.

Dana 29. lipnja 2017. godine, nakon odgovarajućih regulatornih odobrenja, Grupa je dovršila stjecanje društva H1 Telekom. Naknadno, 31. srpnja 2017. godine, H1 Telekom je pripojen društvu u Grupi (OT-Optima Telekom) i prestao je postojati kao zasebni pravni subjekt.

Na osnovu razlike između naknade za stjecanje i fer vrijednosti neto utvrdive stečene imovine, koja uključuje imovinu utvrđenu kod stjecanja kao što su odnosi s kupcima i zaštitni znak, Uprava je utvrdila goodwill proizašao iz stjecanja H1 u iznosu 88 milijuna kuna.

Pročitali smo relevantni sporazum, ugovore i zapisnike sa sastanaka uprave koji podupiru računovodstvo stjecanja primijenjeno na ovu transakciju.

Testirali smo vrednovanje naknade za stjecanje, te kompletnost i vrednovanje utvrdive imovine i obveza provodeći slijedeće postupke:

- Procijenili smo kompletnost i točnost utvrdive imovine i obveza usporedbom s revidiranim financijskim izvještajima društva H1, našim poznavanjem industrije i raspravom s upravom.
- Koristili smo PwC stručnjake za procjene za ocjenu primjenivosti korištenih modela vrednovanja i neovisni preračun procjena pripremljenih od strane uprave.

Usmjerili smo pozornost na ovo područje budući da je računovodstveno iskazivanje poslovnih spajanja kompleksno i uključuje značajne prosudbe i procjene, naročito vezano uz vrednovanje nenovčane naknade za stjecanje (dionice) i alokaciju cijene transakcije na utvrdivu neto imovinu i goodwill.

- Ključne pretpostavke korištene u vrednovanjima, uključujući diskontu stopu i stopu rojaliteta korištenu za vrednovanje zaštitnog znaka usporedili smo s tržišnim podacima.
- Analizirali smo pretpostavke uprave u poslovnim planovima korištenim za vrednovanje (stope rasta i uštede u troškovima kao rezultat sinergija) usporedbom s povijesnim financijskim podacima i budućim projekcijama novčanih tokova društva OT-Optima Telekom.
- Provjerili smo matematičku točnost napravljenih procjena uključujući izračun pripadajućeg goodwilla.
- Provjerili smo da su korisni vjekovi utvrdive nematerijalne imovine u skladu s korisnim vjekovima slične imovine koju Grupa koristi.

Utvdili smo da su ključne procjene i pretpostavke primijenjene u vrednovanju nenovčane naknade za stjecanje i rasporeda naknade za stjecanje bile unutar razumnog raspona očekivanog na temelju naše revizije, te da je transakcija poslovnog spajanja na odgovarajući način priznata i objavljena u konsolidiranim financijskim izvještajima.

Umanjenje vrijednosti goodwilla

Vidjeti bilješku 2.3 (Značajne računovodstvene prosudbe, procjene i pretpostavke, bilješku 15 (Nematerijalna imovina). U okviru konsolidiranog izvještaja o financijskom položaju Grupe iskazan je goodwill u iznosu od 456 milijuna kuna.

Prema zahtjevima MSFla, Grupa mora, minimalno godišnje, provesti test umanjenja vrijednosti goodwilla. Usmjerili smo pozornost na ovo područje budući da procjena 'fer vrijednosti umanjene za troškove otuđenja' jedinica koje generiraju novac uključuju značajne prosudbe budućih rezultata poslovanja, naročito onih koje se odnose na projekcije novčanih tokova (projekcije prihoda i stope rasta) i primijenjenu diskontnu stopu.

U procjeni pretpostavki uprave objavljenih u bilješci 2.3 kao i korištenih metodologija (model diskontiranih novčanih tokova), koristili smo pomoć internih stručnjaka za procjene kako bismo procijenili korištene metodologije i temeljne pretpostavke.

S upravom smo raspravljali o njihovim procjenama projekcija budućih novčanih tokova i procesa na temelju kojih su napravljene. Provjerili smo matematičku točnost povezanih izračuna, te smo usporedili projekcije novčanih tokova s odobrenim planovima. Nismo uočili značajna odstupanja.

Usporedili smo ovogodišnje stvarne rezultate s prošlogodišnjim projekcijama kao indikaciju kvalitete procesa planiranja. Nismo našli značajne razlike.

Procijenili smo i preispitali korištenu diskontnu stopu, uspoređujući je sa stopama koje koriste usporedive organizacije i s tržišnim podacima. Pregledali smo analizu osjetljivosti ključnih pretpostavki, koju je napravila uprava, kako bismo utvrdili u kojoj mjeri promjene u tim pretpostavkama pojedinačno ili skupno mogu dovesti do umanjenja vrijednosti goodwilla. Utvrdili smo da je diskontna stopa nakon poreza koju je koristila uprava konzistentna s tržišnim podacima, te da je korištena stopa rasta konzistentna s povijesnim rezultatima i da nije veća od procjena za tu industriju.

Slažemo se s procjenom uprave da na temelju dostupnih dokaza ne postoji potreba za značajnim umanjenjem knjigovodstvene vrijednosti goodwilla.

Kako smo odredili opseg revizije Grupe

Prilagodili smo opseg revizije kako bismo obavili dostatnu razinu posla koja nam omogućava izražavanje mišljenja na konsolidirane financijske izvještaje kao cjelinu, uzimajući u obzir strukturu Grupe, računovodstvene procese i kontrole te industriju u kojoj Grupa posluje.

Prilikom utvrđivanja našeg sveobuhvatnog pristupa grupnoj reviziji, odredili smo vrstu posla koju je bilo potrebno odraditi direktno od strane nas, kao grupnog revizijskog tima ili revizora komponenti čije su procedure obavljene sukladno našim instrukcijama. Tamo gdje je posao obavljen od strane revizora komponenti, odredili smo razinu našeg uključivanja potrebnog za provođenje revizijskog posla nad tim komponentama kako bismo mogli zaključiti da li je prikupljeno dovoljno primjerenih dokaza koji čine osnovu za naše mišljenje o konsolidiranim financijskim izvještajima Grupe kao cjeline.

Zajedno s matičnim društvom, identificirali smo pet komponenti za koje je napravljena revizija u punom opsegu, dok za dvije beznačajne komponente nisu napravljene nikakvi revizijski postupci.

Revizijski postupci obavljani kod svih značajnih komponenti i od strane grupnog revizijskog tima omogućili su nam pokriće od 99% ukupne Grupne imovine, 99% Grupnih prihoda i 99% apsolutne vrijednosti pripadajuće Grupne dobiti prije poreza.

Provodeći gore navedene postupke na razini svih značajnih komponenti uz dodatne postupke na razini Grupe, prikupili smo dovoljno primjerenih revizijskih dokaza vezano uz financijske informacije Grupe u cjelini, koje daju osnovu za naše mišljenje na konsolidirane financijske izvještaje.

Izveštavanje o ostalim informacijama uključujući Izvešće posloводства i Izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u Godišnje izvješće Grupe koje uključuje Izvešće posloводства i Izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, (ali ne uključuju konsolidirane financijske izvještaje i naše izvješće neovisnog revizora o njima).

Naše mišljenje o konsolidiranim financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije, uključujući i Izvešće posloводства i Izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja.

U vezi s našom revizijom konsolidiranih financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije, i u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne konsolidiranim financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane.

U pogledu Izvešća posloводства i Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, obavili smo također postupke propisane odredbama hrvatskog Zakona o računovodstvu. Ti postup-

ci uključuju provjeru da li Izvešće posloводства uključuje objave zahtijevane člankom 21. i 24. Zakona o računovodstvu, te da li Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja uključuje informacije definirane u članku 22. Zakona o računovodstvu.

Temeljeno na poslu koji smo obavili tijekom revizije, prema našem mišljenju:

- Informacije u Izvešću posloводства i Izjavi o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja za financijsku godinu za koju su konsolidirani financijski izvještaji pripremljeni usklađene su, u svim značajnim odrednicama, s konsolidiranim financijskim izvještajima;
- Izvešće posloводства sastavljeno je u skladu s člankom 21. i 24. Zakona o računovodstvu; te
- Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja uključuje informacije definirane u članku 22. Zakona o računovodstvu.

Nadalje, na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja Grupe i njezina okruženja stečenog u okviru revizije, od nas se zahtijeva da izvijestimo ukoliko zaključimo da postoji značajni pogrešni prikaz u Izvešću posloводства i Izjavi o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja. U tom smislu mi nemamo ništa za izvijestiti.

Odgovornost uprave i onih koji su zaduženi za nadzor za konsolidirane financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje konsolidiranih financijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu s MSFI, i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja konsolidiranih financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju konsolidiranih financijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, za objavljivanje okolnosti vezanih uz vremensku neograničenost poslovanja ako je to primjenjivo te za korištenje računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava namjerava likvidirati Grupu ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za nadzor su odgovorni za nadziranje procesa financijskog izveštavanja Grupe.

Odgovornost revizora za reviziju konsolidiranih financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li konsolidirani financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kad ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da,

pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza konsolidiranih financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazanje internih kontrola.
- Stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo osmislili revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Grupe.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u konsolidiranim financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Grupa prekine s vremenski neograničenim poslovanjem.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj konsolidiranih financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li konsolidirani financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

- Prikupljamo dostatne primjerene revizijske dokaze vezano za financijske informacije subjekata ili poslovnih aktivnost unutar Grupe kako bismo mogli izraziti mišljenje na konsolidirane financijske izvještaje. Mi smo odgovorni za usmjerenje, nadzor i provedbu grupne revizije. Mi smo samostalno odgovorni za naše izvještaje neovisnog revizora.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za nadzor, između ostalih pitanja, planirani djelokrug i vremenski raspored revizije i važne revizijske nalaze, uključujući značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za nadzor da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim mjerama zaštite.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za nadzor, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji konsolidiranih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvješću neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem izvješću neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobiti javnog interesa od takve objave.

Izveštaje o ostalim zakonskim i regulatornim zahtjevima

Imenovanje

Prvi put smo imenovani za revizore Grupe 4. svibnja 2011. godine. Naše imenovanje je obnavljano na godišnjoj razini odlukom skupštine i predstavlja ukupno neprekinuto razdoblje angažmana od 7 godina.

Angažirani partner u reviziji odgovoran za ovo izvješće neovisnog revizora je Tamara Mačašović.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.
Heinzelova 70, Zagreb
Zagreb, 16. veljače 2018.

Tamara Mačašović
Ovlašteni revizor i član Uprave

KONSOLIDIRANO IZVJEŠĆE O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI

Za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

	Bilješke	2017. godina milijuni kuna	2016. godina milijuni kuna
Prihodi od osnovne djelatnosti	4	7.756	6.985
Ostali prihodi	5	174	144
Troškovi prodane robe, materijala i energije	6	(1.612)	(1.354)
Troškovi usluga	7	(775)	(743)
Troškovi osoblja	9	(1.073)	(987)
Kapitalizirani troškovi rada u vlastitoj režiji		158	101
Amortizacija i umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine	8	(1.869)	(1.497)
Ostali troškovi	10	(1.641)	(1.410)
Dobit iz osnovne djelatnosti	4	1.118	1.239
Financijski prihodi	11	38	64
Financijski troškovi	12	(174)	(144)
Financijski troškovi – neto		(136)	(80)
Neto udjeli u ulaganjima koja se obračunavaju metodom udjela	18	2	3
Dobit prije poreza na dobit		984	1.162
Porez na dobit	13	(180)	(234)
Dobit godine		804	928
Stavke koje bi se mogle reklasificirati u sveobuhvatnu dobit			
Promjene u vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju		3	(1)
Ostala sveobuhvatna dobit za godinu, neto od poreza		3	(1)
Ukupno sveobuhvatna dobit za godinu, neto od poreza		807	927
Dobit godine pripisuje se:			
Redovnim dioničarima Društva		863	934
Nekontrolirajući interes		(59)	(6)
		804	928
Ukupna sveobuhvatna dobit proizašla iz neprekinutog poslovanja raspoređuje se:			
Redovnim dioničarima Društva		866	933
Nekontrolirajući interes		(59)	(6)
		807	927
Zarada po dionici			
Osnovne i razrijeđene, iz neprekinutog poslovanja za dobit godine pripisivu redovnim dioničarima Društva	14	10,55 kuna	11,40 kuna

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih konsolidiranih financijskih izvješća.

KONSOLIDIRANO IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOM POLOŽAJU

Na dan 31. prosinca 2017. godine

	Bilješke	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna
IMOVINA			
Dugotrajna imovina			
Nematerijalna imovina	15	2.539	1.738
Nekretnine, postrojenja i oprema	16	6.140	5.576
Ulaganje u nekretnine	17	35	44
Ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela	18	379	377
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	19	948	949
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	21	248	121
Bankovni depoziti	23	6	26
Odgođena porezna imovina	13	90	59
Ukupna dugotrajna imovina		10.385	8.890
Kratkotrajna imovina			
Zalihe	20	128	111
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	21	1.630	1.328
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja	22	246	261
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	19	-	46
Bankovni depoziti	23	197	1.143
Novac i novčani ekvivalenti	23	3.152	2.676
Ukupna kratkotrajna imovina		5.353	5.565
UKUPNA IMOVINA		15.738	14.455

KONSOLIDIRANO IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOM POLOŽAJU (NASTAVAK)

Na dan 31. prosinca 2017. godine

	Bilješke	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna
KAPITAL I OBVEZE			
Kapital i rezerve			
Dionički kapital	28	9.823	9.823
Zakonske rezerve	29	491	491
Rezerve iz tržišne vrijednosti i učinak teč. razlika		2	3
Rezerve za trezorske dionice	30	38	-
Trezorske dionice	30	(38)	-
Zadržana dobit	31	1.888	1.567
Ukupno		12.204	11.884
Nekontrolirajući interes		369	163
Ukupni kapital i rezerve		12.573	12.047
Dugoročne obveze			
Rezerviranja za ostale obveze i troškove	27	60	42
Posudbe	37	302	262
Obveze prema zaposlenicima	26	13	12
Prihod budućih razdoblja	25	21	19
Ostale obveze	24	290	148
Obveze za financijske najmove	37	4	42
Odgođena porezna obveza	13	47	36
Ukupne dugoročne obveze		737	561
Kratkoročne obveze			
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	24	2.155	1.615
Rezerviranja za ostale obveze i troškove	27	103	91
Obveze za financijske najmove	37	2	13
Obveza za porez na dobit		27	23
Prihodi budućih razdoblja	25	89	89
Posudbe	37	52	16
Ukupne kratkoročne obveze		2.428	1.847
Ukupne obveze		3.165	2.408
UKUPNI KAPITAL I OBVEZE		15.738	14.455

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih konsolidiranih financijskih izvješća.

KONSOLIDIRANO IZVJEŠĆE O NOVČANIM TIJEKOVIMA

Za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

	Bilješke	2017. godina milijuni kuna	2016. godina milijuni kuna
Poslovne aktivnosti			
Dobit prije poreza na dobit		984	1.162
Amortizacija i umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine	8	1.869	1.497
Prihod od kamata	11	(8)	(19)
Trošak kamata	12	122	93
Dobit od otuđenja imovine	5,10	(70)	(35)
Ostali neto financijski troškovi (prihod)	11,12	22	6
Udio u dobiti ulaganja u zajednički pothvat	18	(2)	(3)
Smanjenje zaliha	20	(58)	(1)
Povećanje potraživanja i predujmova		(166)	(142)
Povećanje / (smanjenje) obveza i obračunatih troškova		327	(149)
Povećanje obveza prema zaposlenicima	26	1	-
Povećanje/(smanjenje)rezerviranja		21	(12)
Ostale negotovinske stavke		(1)	(19)
Novčani tijekovi iz poslovnih aktivnosti		3.041	2.378
Plaćene kamate		(129)	(78)
Plaćen porez na dobit		(221)	(225)
Neto novčani tijekovi iz poslovnih aktivnosti		2.691	2.075
Ulagačke aktivnosti			
Izdaci za kupnju dugotrajne imovine		(1,467)	(1.173)
Primici od prodaje dugotrajne imovine		98	55
Izdaci za stjecanje Crnogorskog Telekom, neto od stečenih novčanih sredstava	3	(866)	-
Kupnja financijske imovine raspoložive za prodaju i depozita		(41)	(1.018)
Primici od prodaje financijske imovine raspoložive za prodaju i depozita		76	972
Kupnja osiguranih depozita (obrnutih REPO poslova)	23	(255)	(2.207)
Primici od osiguranih depozita (obrnutih REPO poslova)	23	1229	1.608
Primici od kamata		11	18
Primici od dividendi (zajednički pothvat)	18	-	3
Neto novčani tijekovi korišteni u ulagačkim aktivnostima		(1.215)	(1.742)
Financijske aktivnosti			
Isplaćena dividenda	31	(491)	(491)
Isplaćena dividenda nekontrolirajućem interesu u podružnicama		(2)	-
Otplate za radio frekvencijski spektar, ugovore za sadržaj i EKI		(326)	(294)
Ostale financijske otplate		-	(30)
Otplate MCL		(8)	(8)
Otplata najмова i kredita		(116)	(10)
Stjecanje trezorskih dionica		(38)	-
Neto novčani tijekovi korišteni u financijskim aktivnostima		(981)	(833)
Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenata		495	(500)
Novac i novčani ekvivalenti na dan 1. siječnja		2.676	3.174
Učinak promjene tečaja stranih valuta na novac i novčane ekvivalente		(19)	2
Novac i novčani ekvivalenti na dan 31. prosinca	23	3.152	2.676

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih konsolidiranih financijskih izvješća.

BILJEŠKA KONSOLIDIRANO IZVJEŠĆE O NOVČANIM TIJEKOVIMA - NETO DUG

Za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

	Novac/ bankovno prekoračenje	Likvidna ulaganja	Financijski najam dospjeća do 1 godine	Financijski najam dospjeća dužeg od 1 godine	Posudbe dospjeća do 1 godine	Posudba dospjeća dužeg od 1 godine	Ostale financijske obveze (sadržaj i Ekl) dospjeća do jedne godine	Ostale financijske obveze (sadržaj i Ekl) dospjeća dužeg od jedne godine	Ukupno
	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna
Neto dug na dan 31. prosinca 2016. godine	2.676	2.164	(13)	(42)	(16)	(262)	(218)	(140)	4.149
Novčani tijek	495	(1.013)	13	39	63	-	326	-	(77)
Stjecanje Crnogorskog Telekoma	-	-	-	-	(48)	-	(4)	(15)	(67)
Stjecanje H1	-	-	(1)	-	(12)	(73)	(8)	(19)	(113)
Reklasifikacija kratkoročnog dijela	-	-	-	-	(35)	35	(357)	357	-
Ostala nefinancijska kretanja	-	-	-	-	-	-	-	(465)	(465)
Tečajne razlike	(19)	-	(1)	(1)	(4)	(2)	-	-	(27)
Neto dug na dan 31. prosinca 2017. godine	3.152	1.151	(2)	(4)	(52)	(302)	(261)	(282)	3.400

Likvidna ulaganja sadrže bankovne depozite i financijsku imovinu raspoloživu za prodaju.

KONSOLIDIRANO IZVJEŠĆE O PROMJENAMA KAPITALA

Za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

	Dionički kapital milijuni kuna (bilješka 28)	Zakonske rezerve milijuni kuna (bilješka 29)	Rezerva iz tržišne vrijed. i učinak teč. razlika milijuni kuna	Rezerva za trezorske dionice milijuni kuna (bilješka 30)	Trezorske dionice milijuni kuna (bilješka 30)	Zadržana dobit milijuni kuna (bilješka 31)	Ukupno milijuni kuna	Nekon- trolirajući interes milijuni kuna	Ukupan kapital Milijuni kuna
Stanje na dan 1. siječnja 2016. godine	9.823	444	4	-	-	1.193	11.464	166	11.276
Dobit godine	-	-	-	-	-	934	934	(6)	928
Ostala sveobuhvatna dobit godine	-	-	(1)	-	-	-	(1)	-	(1)
Ukupna sveobuhvatna dobit godine	-	-	(1)	-	-	934	933	(6)	927
Isplaćena dividenda dioničarima Društva (bilješka 31)	-	-	-	-	-	(491)	(491)	-	(491)
Povećanje zakonskih rezervi temeljem prijenosa iz zadržane dobiti	-	47	-	-	-	(47)	-	-	-
Vrijednost konverzije prava MCL	-	-	-	-	-	-	-	(8)	(8)
Ispravak pogreške HT d.d., Mostar iz prethodnih razdoblja (bilješka 18)	-	-	-	-	-	(22)	(22)	-	(22)
Stanje na dan 31. prosinca 2016. godine	9.823	491	3	-	-	1.567	11.884	163	12.047
Dobit godine	-	-	-	-	-	863	863	(59)	804
Ostala sveobuhvatna dobit godine	-	-	3	-	-	-	3	-	3
Ukupna sveobuhvatna dobit godine	-	-	3	-	-	863	866	(59)	807
Isplaćena dividenda dioničarima Društva (bilješka 31)	-	-	-	-	-	(491)	(491)	-	(491)
Rezerve za trezorske dionice	-	-	-	38	-	(38)	-	-	-
Stjecanje trezorskih dionica	-	-	-	-	(38)	-	(38)	-	(38)
Vrijednost konverzije prava MCL	-	-	-	-	-	-	-	(8)	(8)
Stjecanje H1	-	-	-	-	-	-	-	43	43
Stjecanje Crnogorskog Telekom	-	-	-	-	-	(12)	(12)	231	219
Utjecaj promjene tečajnih razlika	-	-	(4)	-	-	(1)	(5)	(1)	(6)
Stanje na dan 31. prosinca 2016. godine	9.823	491	2	38	(38)	1.888	12.204	369	12.573

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih konsolidiranih financijskih izvješća.

BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA

Za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

1. Korporativne informacije

Hrvatski Telekom d.d. („HT“ ili „Društvo“) je dioničko društvo čiji je većinski vlasnik društvo Deutsche Telekom Europe B.V. koje drži 51% temeljnog kapitala Društva. Deutsche Telekom Europe Holding B.V. u 100%-tnom je vlasništvu Deutsche Telekom Europe Holding B.V. Deutsche Telekom Europe Holding B.V. je u 100%-tnom vlasništvu Deutsche Telekom Europe Holding GmbH čiji je 100%-tni vlasnik Deutsche Telekom AG). Dakle, Deutsche Telekom AG je krajnje matično društvo.

Registrirana adresa ureda Društva je Roberta Frangeša Mihanovića 9, Zagreb, Hrvatska.

Broj zaposlenika Grupe na dan 31. prosinca 2017. godine bio je 5.304 (31. prosinca 2016. godine: 4.656).

Osnovne aktivnosti Grupe opisane su u bilješci 4.

Konsolidirana financijska izvješća za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine odobrena su za objavu u skladu s odlukom Uprave od 16. veljače 2018. godine. Ova konsolidirana financijska izvješća mora odobriti i Nadzorni odbor u skladu sa hrvatskim

Zakonom o trgovačkim društvima.

2.1. Osnova izvješćivanja

Konsolidirana financijska izvješća pripremljena su u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI) koje je odobrila EU. Konsolidirana financijska izvješća su također u skladu sa hrvatskim Zakonom o računovodstvu koji se poziva na MSFI-je koje je odobrila EU.

Konsolidirana financijska izvješća sastavljena su prema načelu povijesnih troškova, uz izuzetke financijske imovine raspoložive za prodaju koja se iskazuje po fer vrijednosti (bilješka 19) kako je dalje navedeno u računovodstvenim politikama.

Konsolidirana financijska izvješća Grupe prikazana su u hrvatskim kunama („HRK“) koja je valuta objavljivanja Grupe. Svi iznosi objavljeni u konsolidiranim financijskim izvješćima izraženi su u milijunima kuna osim ako nije drugačije navedeno.

Konsolidirana financijska izvješća uključuju financijska izvješća društva Hrvatski Telekom d.d. i sljedećih ovisnih društava koja zajedno čine HT Grupu („Grupa“):

Combis d.o.o.	Zemlja	Osnovne djelatnosti	Vlasnički udjel	
			31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Iskon Internet d.d.	Republika Hrvatska	Pružanje informatičkih usluga	100%	100%
KDS d.o.o.	Republika Hrvatska	Pružanje internet i podatkovnih usluga	100%	100%
E-tours d.o.o.	Republika Hrvatska	Pružanje usluga kabelaške TV	100%	100%
E-tours d. o. o.	Republika Hrvatska	Pružanje usluga putničke agencije	100%	100%
OT-Optima Telekom d.d. /i/	Republika Hrvatska	Pružanje internet i podatkovnih usluga	17,41%	19,02%
M-Tele d.o.o.	Republika Hrvatska	Zastupanje udjela inozemnih tvrtki	100%	-

Društvo M-Tele d.o.o., koje djeluje kao subjekt posebne namjene, posjeduje 76,53% dionica Crnogorskog Telekom AD.

BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA (NASTAVAK)

Za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine

2.1. Osnova izvješćivanja (nastavak)

/i/ Kontrola nad Optima telekomom d.d. (Optima) uspostavljena je kroz prijenos upravljačkih prava u skladu sa ugovorom sa Zagrebačkom bankom d.d., najvećim pojedinačnim dioničarom Optime.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja uvjetno je dopustila koncentraciju sa Optimom i utvrdila set mjera vezano uz upravljanje i kontrolu nad Optimom, među kojima je i implementacija tzv. "Kineskog zida" između zaposlenika Optime i HT-a, a u svezi sa svim poslovno osjetljivim informacijama s izuzećem financijskih podataka potrebnih za konsolidaciju.

Kontrola HT-a nad Optimom prvotno je bila ograničena na period od četiri godine, do 18. lipnja 2018. godine.

HT je 14. lipnja 2017. godine zaprimio odluku Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja (AZTN) kojom je HT-u produljeno trajanje prava privremenog upravljanja društvom OT-Optima Telekom d.d. na razdoblje od dodatne tri godine, odnosno do 10. srpnja 2021. godine.

U srpnju 2021. godine pravo se automatski ukida, bez mogućnosti produženja. Na dan isteka treće godine HT je dužan započeti postupak prodaje svih svojih dionica Optime, tijekom kojeg ima pravo prodavati i dionice Optime koje drži Zagrebačka banka (bilješka 3).

U nastavku su prikazani sažeti financijski podaci za podružnice s nekontrolirajućim interesom OT-Optima Telekom d.d. i Crnogorski Telekom AD. Vrijednosti su prikazane prije konsolidacijskih eliminacija uključujući fer vrijednost stečene prepoznatljive imovine na razini konsolidacije.

OT-Optima Telekom d.d.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Sažeto izvješće o financijskom položaju	milijuni kuna	milijuni kuna
Kratkotrajna imovina	154	103
Kratkoročne obveze	288	115
Kratkotrajna neto imovina	(134)	(12)
Dugotrajna imovina	709	528
Dugoročne obveze	388	320
Dugotrajna neto imovina	321	208
Neto imovina	187	196
Akumulirani nekontrolirajući interes	162	163
Sažeto izvješće o sveobuhvatnoj dobiti	2017. godina	2016. godina
	milijuni kuna	milijuni kuna
Prihodi	495	454
Dobit razdoblja	(83)	(7)
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-
Ukupno sveobuhvatna dobit za godinu	(83)	(7)
Dobit koja pripada nekontrolirajućem interesu	(69)	(6)
Dividenda isplaćena nekontrolirajućem interesu	-	-
Sažeto izvješće o sveobuhvatnoj dobiti	2017. godina	2016. godina
	milijuni kuna	milijuni kuna
Neto novčani tijekovi iz poslovnih aktivnosti	145	60
Neto novčani tijekovi korišteni u ulagačkim aktivnostima	(49)	(36)
Neto novčani tijekovi korišteni u financijskim aktivnostima	(56)	(35)
Neto smanjenje novca i novčanih ekvivalenata	40	(11)

BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA (NASTAVAK)

Za godinu koja je završena 31. prosinca 2017.

Crnogorski Telekom AD	31. prosinca 2017.
Sažeto izvješće o finansijskom položaju	milijuni kuna
Kratkotrajna imovina	399
Kratkoročne obveze	353
Kratkotrajna neto imovina	46
Dugotrajna imovina	1.028
Dugoročne obveze	42
Dugotrajna neto imovina	986
Neto imovina	1.028
Akumulirani nekontrolirajući interes	240
Sažeto izvješće o finansijskom položaju	2017. godina milijuni kuna
Prihodi	640
Dobit razdoblja	40
Ostala sveobuhvatna dobit	-
Ukupno sveobuhvatna dobit za godinu	40
Dobit koja pripada nekontrolirajućem interesu	10
Dividenda isplaćena nekontrolirajućem interesu	
Sažeto izvješće o novčanim tijekovima	2017. godina milijuni kuna
Neto novčani tijekovi iz poslovnih aktivnosti	285
Neto novčani tijekovi korišteni u ulagačkim aktivnostima	(213)
Neto novčani tijekovi korišteni u finansijskim aktivnostima	(72)
Neto smanjenje novca i novčanih ekvivalenata	-

2.2. Promjene računovodstvenih politika i objava

Usvajane računovodstvene politike su sukladne prošlogodišnjim osim ako drugačije nije navedeno i objavljeno.

(a) Novi i dopunjeni standardi koje je Grupa usvojila

Grupa je za svoje izvještajno razdoblje koje započinje 1. siječnja 2017. godine usvojila sljedeće nove i dopunjene standarde koje je usvojila Europska unija i koji su relevantni za financijske izvještaje Grupe:

- Priznavanje odgođene porezne imovine za nerealizirane gubitke - Dodaci MRS-u 12
- Inicijativa za objavom – Dodaci MRS-u 7

Usvajanje dodataka rezultiralo je dodatnom objavom promjena u obvezama iz financijskih aktivnosti (vidi bilješku -Bilješka konsolidirano izvješće o novčanim tijekovima - neto dug), te nije imalo utjecaja na tekuće razdoblje ili bilo koje prethodno razdoblje i vjerojatno neće imati utjecaja na buduća razdoblja.

(b) Standardi i tumačenja koji još nisu usvojeni

Objavljeno je nekoliko novih standarda i smjernica koji nisu obvezni za izvještajna razdoblja koja završavaju 31. prosinca 2017. godine i koje Grupa nije ranije usvojila. Ne očekuje se da će ovi standardi i tumačenja imati značajan utjecaj na financijske izvještaje Grupe, osim sljedećih standarda:

- MSFI 9 Financijski instrumenti i povezani dodaci raznim drugim standardima (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine).

U srpnju 2014. godine, Odbor za međunarodne računovodstvene standarde izdao je Međunarodni standard financijskog izvještavanja (MSFI 9) "Financijski instrumenti". Primjena standarda obvezna je za izvještajna razdoblja počevši od ili nakon 1. siječnja 2018. Standard uvodi novi pogled na klasifikaciju i mjerenje financijskih instrumenata i zamjenjuje MRS 39.

Utjecaji novog standarda su analizirani na razini čitave DT Grupe u sklopu projekta za implementaciju novog standarda. Prema trenutnoj procjeni managementa, Grupa očekuje da će prva primjena standarda imati sljedeći utjecaj na financijska izvješća:

S obzirom na dosadašnji poslovni model određene financijske imovine, doći će do promjene modela klasifikacije i mjerenja. To se prvenstveno odnosi na vlasničke vrijednosne papire koji će se mjeriti kroz Ostalu sveobuhvatnu dobit bez reklasifikacije kumulativnih dobitaka i gubitaka od prestanka priznavanja kroz Račun dobiti i gubitka (opcija Ostale sveobuhvatne dobiti).

Sukladno MSFI-ju 9, Grupa je primijenila opći pristup očekivanih kreditnih gubitaka na zajmove, dužničke instrumente koji se mjere po amortiziranom trošku i dužničke instrumente koji se mjere kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Grupa je primijenila, sukladno MSFI-ju 9, pojednostavljeni pristup očekivanih kreditnih gubitaka na potraživanja od kupaca i ugovornu imovinu (koja će se prvi put priznati s 1. siječnja 2018. u skladu sa MSFI 15) što će rezultirati ranijim priznavanjem troška od umanjenja vrijednosti u nekim slučajevima.

Navedena umanjenja vrijednosti po općem i pojednostavljenom pristupu, koja se priznaju zbog prve primjene novog standarda, imat će utjecaj od 32 do 48 milijuna kuna na zadržanu dobit prije oporezivanja.

- MSFI 15 Prihodi od ugovora s kupcima i povezani dodaci raznim drugim standardima (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine)

Standard pruža jedinstveni model "5 koraka" za određivanje i priznavanje prihoda po ugovorima s kupcima. Novi standard zamjenjuje postojeće standarde MRS 18 "Prihodi" i MRS 11 "Ugovori o izgradnji" te ima značajan utjecaj na izvješćivanje operativnih rezultata i financijskog položaja Grupe.

Grupa će iskoristiti mogućnost pojednostavljene inicijalne primjene MSFI 15, tj. ugovori koji nisu završeni s 1. siječnja 2018. evidentirat će se kao da su priznati sukladno MSFI 15 od samog početka. Kumulativni efekt koji proizlazi iz tranzicije priznat će se kao usklađenje na početnom stanju kapitala u godini inicijalne primjene. Utjecaji MSFI 15 analizirani su u sklopu Projekta implementacije novog standarda na razini Grupe. Temeljem trenutne procjene menadžmenta, Grupa očekuje da će prelazak na novi standard rezultirati kumulativnim povećanjem zadržane dobiti od 220 do 260 milijuna kuna prije poreza. Ovaj utjecaj će najvećim dijelom biti rezultat:

a) Ugovorne imovine koja će, sukladno MSFI 15, u slučajevima ugovora s više elemenata (npr. ugovor za mobilnu uslugu plus uređaj), pri čemu će se veći dio ukupne naknade pripisati komponenti dostavljenoj unaprijed (mobilnom uređaju), voditi ka ranijem priznavanju prihoda od prodaje trgovačke robe i proizvoda, i

b) Odgođenog priznavanja troškova akvizicije kupaca ili troškova prodajnih provizija (trošak akvizicije kupaca), koji će se kapitalizirati i priznavati kroz procijenjeni period zadržavanja korisnika.

Vezano za utjecaj novog standarda na konsolidirani Račun dobiti i gubitka Grupa očekuje da će se ukupan udio prihoda od pružanja usluga smanjiti, a da će se ukupan udio prihoda od prodaje robe povećati u rasponu od 2 do 5 postotnih poena. MSFI 15 će dovesti do ranijeg priznavanja prihoda i kasnijeg priznavanja troškova za ugovore koji nisu završeni s 1. siječnja 2018. S obzirom na to da će se računovodstveni efekti prelaska na novi standard priznati direktno u kapital, utjecaj na dobit i gubitak u 2018. godini proizaći će iz promjene trenutka u kojem će se prihodi i troškovi realizirati. Uz pretpostavku da nema značajnijih promjena u poslovnom razvoju, za tržište koje karakterizira veliki broj ugovora s kupcima koji se sklapaju u različitim vremenskim razdobljima ovo znači sljedeće:

- manji prihodi od usluga i veći troškovi prodaje zbog amortizacije kapitaliziranih troškova akvizicije korisnika kompenzirat će se
- većim приходima od prodaje trgovačke robe i nižim troškovima prodaje za nove ugovore koji su rezultat kapitalizacije troškova akvizicije korisnika.
- MSFI 16 Najmovi (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine,)

Novi standard utvrđuje načela za priznavanje, mjerenje, pre-

zentiranje i objavu o najmovima. MSFI 16 ukida klasifikaciju najmova kao poslovnih ili financijskih najmova kako je zahtijevano MRS-om 17 i, umjesto toga, uvodi računovodstveni model jednog najma.

- MSFI 16 će rezultirati u priznavanju gotovo svih najmova u bilanci. Standardom se uklanja dosadašnja razlika između poslovnih i financijskih najmova te se zahtijeva priznavanje imovine (pravo na korištenje iznajmljene imovine) i financijskih obveza plaćanja najma za gotovo sve ugovore o najmu. Neobavezno izuzeće postoji za kratkotrajne najmove i najmove male vrijednosti.
- Utjecaj će se vidjeti i u računu dobiti i gubitka jer je ukupni trošak u pravilu veći u prvim godinama najma, a manji u kasnijim godinama najma. Usto će se poslovni rashodi zamijeniti kamatama i amortizacijom, pa će se promijeniti i ključni metrički podaci kao što je EBITDA.
- Novčani tok od poslovnih aktivnosti bit će veći jer se plaćanja glavnice obveze za najam klasificiraju u financijske aktivnosti. Samo se plaćanja kamata mogu i dalje iskazivati kao novčani tokovi od poslovnih aktivnosti.

Grupa u ovom trenutku procjenjuje utjecaj novog standarda na svoje financijske izvještaje. Grupa će navedeni standard usvojiti s datumom stupanja na snagu i nakon što ga usvoji Europska unija. Ugovorne obveze za poslovni najam nalaze se u bilješci 32 a).

2.3. Značajne računovodstvene prosudbe, procjene i pretpostavke

Pri izradi financijskih izvještaja Grupe, Uprava je koristila određene procjene i pretpostavke koje utječu na objavljene prihode, rashode, imovinu i obveze te objavljivanje nepredviđenih obveza tijekom i na datum izvještaja. Međutim, neizvjesnost vezana uz ove pretpostavke i procjene može rezultirati značajnim izmjenama knjigovodstvene vrijednosti odnosno imovine ili obveza u budućim razdobljima. Ključne pretpostavke koje se odnose na budućnost i ostali ključni izvori procjena neizvjesnosti na datum izvještaja o financijskom položaju koje nose znatan rizik značajnih izmjena knjigovodstvenih vrijednosti imovine i obveza u sljedećoj financijskoj godini navedene su kako slijedi:

Rezerviranja i nepredviđene obveze

Grupa je izložena riziku u nekoliko sudskih sporova i regulatornih postupaka i sporu oko vlasništva distributivne telekomunikacijske kanalizacije koji mogu rezultirati značajnim odljevom ekonomskih sredstava ili prestankom priznavanja povezane imovine. Grupa koristi unutarnje i vanjske pravne stručnjake kako bi procijenila ishod svakog slučaja zasebno te odlučila treba li i koji iznos troškova rezervirati u financijskim izvještajima, kao što je detaljnije objašnjeno u bilješkama 27 i 33. Promjene u ovim prosudbama mogle bi imati značajan utjecaj na financijska izvještaja Grupe.

Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine

Određivanje umanjivanja vrijednosti imovine uključuje korištenje procjena koje sadrže, ali nisu ograničene na uzroke, trenutak i iznos umanjivanja vrijednosti. Umanjenje vrijednosti temelji se na mnogim čimbenicima poput promjene tržišnih uvjeta, očekivanja rasta industrije, povećanja troška kapitala, promjene budućih

mogućnosti financiranja, tehnološke zastarjelosti, prestanka pružanja usluga, troškova zamjene, iznosa plaćenih u usporedivim transakcijama i ostalih promjena okolnosti koje upućuju na postojanje umanjivanja vrijednosti. Nadoknadivi iznos i fer vrijednosti obično se utvrđuju metodom diskontiranog novčanog tijeka koja sadrži razumne pretpostavke o tržištu. Utvrđivanje pokazatelja umanjivanja vrijednosti, kao i procjena budućih novčanih tijekova i određivanje fer vrijednosti imovine (ili grupe imovina) zahtijeva od menadžmenta značajne procjene pri prepoznavanju i vrednovanju pokazatelja umanjivanja vrijednosti, očekivanih novčanih tijekova, primjenjivih diskontnih stopa, korisnih vjekova uporabe i ostataka vrijednosti. Konkretno, procjena novčanih tijekova pri određivanju fer vrijednosti djelatnosti podrazumijeva neprestano ulaganje u mrežnu infrastrukturu potrebno za rast budućih prihoda kroz nove podatkovne proizvode i usluge, za koje su raspoloživi tek ograničeni povijesni podaci o potražnji. Potražnja za tim proizvodima i uslugama manja od očekivane uzrokovala bi niže prihode, manji novčani tijek i potencijalno umanjivanje na fer vrijednost ulaganja, što bi nepovoljno utjecalo na buduće rezultate poslovanja.

Kalkulacija fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje temeljna je na raspoloživim podacima iz povezanih prodajnih transakcija po uobičajenim tržišnim uvjetima slične imovine ili vidljivih tržišnih cijena umanjene za dodatne troškove otuđenja imovine. Kalkulacija vrijednosti u uporabi temelji se na modelu diskontiranog novčanog tijeka. Novčani tijekovi su izvedeni iz srednjoročnog financijskog plana, a nakon tog planskog razdoblja ekstrapoliraju se korištenjem prikladnih stopa rasta. Nadoknadivi iznos je najosjetljiviji na diskontnu stopu korištenu za model diskontiranog novčanog tijeka kao i na očekivani budući novčani priljev i stopu rasta korištenu za svrhu ekstrapolacije podataka. Detalji o neto knjigovodstvenoj vrijednosti i utjecaju na rezultat za razdoblje dani su u bilješkama 15 i 16.

Korisni vijek trajanja imovine

Utvrđivanje korisnog vijeka imovine temelji se na povijesnom iskustvu sa sličnom imovinom, kao i predviđenom tehnološkom razvoju i promjenama u širim gospodarskim i industrijskim čimbenicima. Primjerenost procijenjenog korisnog vijeka razmatra se jednom godišnje, ili kad god postoji naznaka značajnih promjena u pretpostavkama. Vjerujemo da je ovo važna računovodstvena procjena, budući da uključuje pretpostavke o tehnološkom razvoju u inovativnoj industriji i značajno ovisi o investicijskim planovima Grupe. Nadalje, s obzirom na značajan udjel imovine Grupe koja se amortizira u ukupnoj imovini, utjecaj većih promjena ovih pretpostavki mogao bi biti značajan za financijski položaj i rezultate poslovanja Grupe.

Sljedeća tabela prikazuje osjetljivost dobiti nakon poreza Grupe na moguću promjenu korisnog vijeka te iznosa troška amortizacije, s nepromijenjenim ostalim varijablama:

	Povećanje/ smanjenje u %	Utjecaj na dobit nakon poreza milijuni kuna
Godina završena 31. prosinca 2017. godine	+10	120
	-10	(129)

Godina završena 31. prosinca 2016. godine	+10	108
	-10	(103)

Umanjenje vrijednosti goodwilla

Grupa godišnje testira goodwill na umanjenje vrijednosti. Nadoknadivi iznosi jedinica koje stvaraju novac utvrđuju se na osnovi izračuna vrijednosti u uporabi. Ovi izračuni zahtijevaju korištenje procjena (bilješka 15). Menadžment vjeruje da nijedna razumno očekivana promjena u ključnim pretpostavkama ne bi uzrokovala da knjigovodstvena vrijednost 'poslovni' i 'privatni' jedinica koje stvaraju novac značajno premašuje njihov nadoknadivi iznos. U slučaju jedinice koja stvara novac 'Optima Telekom' i 'Crnogorski Telekom', razumno očekivana promjena u nekoj od ključnih pretpostavki gledajući ih odvojeno (kao što su smanjenje rasta prihoda za 2%, povećanje troškova za 2% ili promjene omjera kapitalnih ulaganja i prihoda) sa svim ostalim varijablama nepromijenjenima, ne rezultira umanjenjem vrijednosti.

Obveze po ugovorima o sadržaju

Kao što je navedeno u politici nematerijalne imovine (bilješka 2.4.) troškovi sadržaja kapitaliziraju se i priznaje se odgovarajuća obveza. Određivanje obveze za varijabilne ugovore zahtijeva procjenu jer se temelji na procijenjenom broju budućih kupaca i diskontne stope. Menadžment vjeruje da nijedna razumno očekivana promjena u ključnim pretpostavkama ne bi uzrokovala značajnu promjenu u iznosu obveze.

Nematerijalna imovina s neograničenim korisnim vijekom

Prilikom zaključivanja da stečeni brand ima neograničen korisni vijek, Grupa se vodila činjenicom da brand predstavlja cijeli segment poslovanje se odnosi na operatera sa dokazanom i održivom potražnjom za svojim proizvodima i uslugama na adekvatno uspostavljenom tržištu. Brand je povijesno građen kroz izdatke za korisnički marketing i promociju. Grupa je razmotrila i druge čimbenike kao što je sposobnost da nastavi štiti zakonska prava koja proizlaze iz branda na neodređeno vrijeme i odsutnost bilo kakvih konkurentskih čimbenika koji bi mogli ograničiti životni vijek branda. Grupa očekuje kontinuirane ekonomske koristi od stečenog branda u budućnosti. Međutim, strateška odluka da se povuče marketinšku potporu brandu ili slabljenje branda kao posljedica promjena u preferencijama potrošača moglo dovesti do umanjenja vrijednosti u budućnosti. Također, razumno očekivana promjena u nekoj od ključnih pretpostavki gledajući ih odvojeno (kao što je promjena prihoda za 2% i promjena royalty relief stope za 0,1%) ne dovodi do umanjenja vrijednosti branda.

2.4. Sažetak računovodstvenih politika

a) Dobit iz osnovne djelatnosti

Dobit iz osnovne djelatnosti određena je kao rezultat prije poreza na dobit i financijskih stavaka. Financijske stavke uključuju prihod od kamata na novac u bankama, depozite, trezorske zapise, financijsku imovinu raspoloživu za prodaju koja nose kamatu, udjel u dobiti ili gubitku od pridruženog društva te zajedničkog pothvata, troškove kamata na posudbe, dobitke i gubitke od prodaje financijskih imovine raspoložive za prodaju te pozitivne

i negativne tečajne razlike po cjelokupnoj monetarnoj imovini i obvezama iskazanim u stranim valutama.

b) Poslovna spajanja i goodwill

Ovisna društva su sva društva nad kojima Grupa ima kontrolu. Grupa kontrolira subjekt, kada je Grupa izložena, ili ima pravo na, promjenjive povrate iz svoje povezanosti sa subjektom i ima mogućnost utjecati na te povrate kroz svoju moć nad subjektom. Ovisna društva su u potpunosti konsolidirana od datuma od kojeg je kontrola prenesena na Grupu, te se prestaju konsolidirati od datuma prestanka kontrole.

Grupa primjenjuje metodu računovodstva stjecanja za iskazivanje poslovnih spajanja. Prenesena naknada prilikom stjecanja ovisnog društva je fer vrijednost prenesene imovine, obveza nastalih prema bivšim vlasnicima stečenog društva i ulaganja Grupe. Prenesena naknada uključuje i fer vrijednost imovine ili obveza nastalih iz aranžmana potencijalnih naknada. Stečena prepoznatljiva imovina, obveze i nepredviđene obveze u poslovnom spajanju početno se mjere po fer vrijednosti na datum stjecanja. Grupa priznaje svaki nekontrolirajući interes u stečenom društvu na osnovi metode stjecanja u etapama, ili po fer vrijednosti ili po proporcionalnom udjelu prepoznatljive neto imovine subjekta koje se stječe. Troškovi povezani sa stjecanjem priznaju se kao trošak razdoblja.

Ukoliko je poslovno spajanje ostvareno u etapama, ranija ulaganja u subjekt koji se stječe ponovno se vrednuje po fer vrijednosti na datum stjecanja kroz sveobuhvatnu dobit.

Bilo koja potencijalna naknada koju Grupa prenese priznaje se po fer vrijednosti na datum stjecanja. Naknadne promjene fer vrijednosti potencijalne naknade koja se smatra imovinom ili obvezom priznaju se u skladu s MRS-om 39 ili kao prihodi i troškovi ili kao promjena u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Potencijalna naknada koja se klasificira kao kapital se ne mjeri ponovno već se kasnije podmirenje evidentira unutar kapitala.

Goodwill se početno mjeri kao razlika između prenesene naknade i iznosa nekontrolirajućeg interesa u stečenom subjektu u odnosu na fer vrijednost prepoznate stečene neto imovine.

Ukoliko je naknada niža od fer vrijednosti stečene neto imovine, razlika se priznaje u izvješću o sveobuhvatnoj dobiti. Nakon početnog priznavanja, goodwill se mjeri po trošku umanjenom za akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti.

Međukompanijske transakcije, stanja, prihodi i rashodi iz transakcija sa subjektima unutar Grupe se eliminiraju. Dobici i gubici iz međukompanijskih transakcija priznati u imovini također se eliminiraju. Računovodstvene politike podružnica izmijenjene su gdje je to potrebno kako bi se osigurala konzistentnost u politikama unutar Grupe.

Poslovna spajanja društava pod zajedničkom kontrolom

Poslovna stjecanja podružnica koje su pod zajedničkom kontrolom iskazuju se metodom preuzimanja fer vrijednosti prethodnog vlasnika. Sukladno ovoj metodi, konsolidirana financijska izvješća kombiniranog društva prikazuju se kao da su društva bila pripo-

jena od početnog razdoblja ili od datuma kada su kombinirana društva došla pod zajedničku kontrolu, ovisno o tome što je ranije. Imovina i obveze podružnice pod zajedničkom kontrolom koje su prenesene iskazuju se po knjigovodstvenim vrijednostima prikazanim kod prethodnog vlasnika.

Prethodnim vlasnikom smatra se najviši nivo konsolidiranih financijskih izvješća koji sadrži konsolidirana MSFI financijska izvješća podružnice. Pripadajući goodwill koji proizlazi iz poslovnog spajanja prethodnog vlasnika se također prikazuje u ovim konsolidiranim financijskim izvješćima. Razlika koja se javlja između knjigovodstvene vrijednosti neto imovine, uključujući i goodwill iskazan kod prethodnog vlasnika, i naknade za stjecanje, prikazuje se u konsolidiranim financijskim izvješćima u zadržanoj dobiti.

c) Ulaganje u pridruženo društvo

U financijskim izvješćima Grupe ulaganje u pridruženo društvo (uobičajeno ulaganje uz vlasnički udjel u iznosu od 20% do 50% glasačkih prava) u kojima Grupa ima značajan utjecaj vodi se primjenom metode udjela umanjeno za gubitak od umanjenja vrijednosti imovine. Prema metodi udjela, ulaganje se početno priznaje po trošku nabave, a sadašnja vrijednost se uvećava ili umanjuje za udjel u dobiti ili gubitku nakon datuma stjecanja. Procjena vrijednosti ulaganja u pridruženo društvo vrši se u slučaju kada postoji naznaka da je ta vrijednost umanjena ili više ne postoje gubici od umanjenja priznati u prethodnim razdobljima.

Kad udjel Grupe u gubicima pridruženog društva postane jednak ili veći od njezinog udjela u pridruženom društvu, Grupa ne priznaje daljnje gubitke, osim ako postoji zakonska ili izvedena obveza ili je izvršila plaćanja u ime pridruženog društva. Nerealizirani dobiti iz transakcija između Grupe i njezinog pridruženog društva eliminiraju se do visine udjela Grupe u pridruženom društvu. Nerealizirani gubici također se eliminiraju, osim ako transakcija pruža dokaz o umanjenju vrijednosti prenesene imovine.

d) Ulaganje u zajednički pothvat

Grupa ima udjel u zajedničkom pothvatu koje je zajednički kontroliran subjekt, a ulagači imaju ugovor kojim se uspostavlja zajednička kontrola nad ekonomskim aktivnostima subjekta. Grupa priznaje svoj udjel u zajedničkom pothvatu koristeći metodu udjela. Financijska izvješća zajedničkog pothvata pripremljena su za isto razdoblje kao i financijska izvješća matice.

Po potrebi se vrše prilagodbe kako bi se računovodstvene politike uskladile s Grupnim. U financijskim izvješćima Grupe eliminira se udjel Grupe u nerealiziranim dobitima i gubicima iz transakcija između Grupe i njenog zajednički kontroliranog društva. Gubici iz transakcija priznaju se odmah ukoliko je iz gubitka razvidno smanjenje neto utržive vrijednosti kratkotrajne imovine ili gubitak od umanjenja imovine. Ulaganje u zajednički pothvat prestaje se priznavati od datuma kada Grupa prestaje imati zajedničku kontrolu nad zajedničkim pothvatom.

Kad udjel Grupe u gubicima zajedničkog pothvata postane jednak ili veći od njezinog udjela u zajedničkom pothvatu, Grupa ne priznaje daljnje gubitke, osim ako postoji zakonska ili izvedena obveza ili je izvršila plaćanja u ime zajedničkog pothvata. Nerealizirani dobiti iz transakcija između Grupe i njezinog zajedničkog

pothvata eliminiraju se do visine udjela Grupe u zajedničkom pothvatu. Nerealizirani gubici također se eliminiraju, osim ako transakcija pruža dokaz o umanjenju vrijednosti prenesene imovine.

e) Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina početno se mjeri po trošku nabave. Nematerijalna imovina se priznaje u slučaju da će buduće gospodarske koristi koje se mogu pripisati imovini ući u Grupu, a trošak imovine može se pouzdano izmjeriti. Nakon početnog priznavanja nematerijalna imovina iskazuje se prema trošku nabave umanjeno za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Nematerijalna imovina amortizira se po linearnoj metodi tijekom procijenjenog korisnog vijeka uporabe. Razdoblje amortizacije razmatra jednom godišnje na kraju svake financijske godine.

Amortizacija telekomunikacijske dozvole počinje se obračunavati u trenutku kada je dozvola stečena i spremna za korištenje, a razdoblje amortizacije odgovara korisnom vijeku uporabe dozvole.

Grupa priznaje troškove sadržaja kao nematerijalnu imovinu na početku trajanja ugovora. Grupa je utvrdila sljedeće uvjete koji moraju biti ispunjeni kako bi se ugovori s pružateljima sadržaja mogli priznati kao nematerijalna imovina: trajanje ugovora mora biti dulje od jedne godine, trošak je određen ili odrediv, ugovorena prava moraju biti trajna i troškovi iz ugovora su neizbježni. Priznata imovina po tim ugovorima amortizira se tijekom trajanja ugovora. Ugovori sadržaja koji ne zadovoljavaju kriterije za kapitalizaciju priznaju se kao trošak i prikazani su unutar "ostalih troškova" u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Grupa priznaje prava služnosti i prava puta za elektroničku komunikacijsku infrastrukturu kao nematerijalnu imovinu zbog zadovoljenih kriterija za kupljeno pravo u trenutku potpisivanja ugovora o pravu služnosti ili dobivanju certifikata za pravo puta. Grupa prikazuje kupljena prava i povezane troškove kao nematerijalnu imovinu i financijsku obvezu, budući su kupljena prava kapitalizirana na period od tri godine. Troškovi se odnose na jednokratnu naknadu koje se plaća na početku ugovora i ostale troškove koji se ne mogu izbjeći. Razdoblje u kojem se ugovor ne može otkazati iznosi tri godine, te se pretpostavlja da se ovo plaćanje ne može izbjeći jer u navedenom razdoblju neće doći do značajnih promjena u tehnologiji i topologiji te da Grupa ne može promijeniti rute niti pronaći druge lokacije za EKI u kraćem vremenskom razdoblju. Sukladno tome, Grupa koristi procjenu od tri godine kod mjerenja obveze i vijeka trajanja EKI imovine od datuma bilance. Pripadajuća ukalkulirana kamata se prikazuje kao trošak od kamata unutar pozicije financijski prihod/trošak.

Grupa priznaje prava služnosti i prava puta za elektroničku komunikacijsku infrastrukturu kao nematerijalnu imovinu zbog zadovoljenih kriterija za kupljeno pravo u trenutku potpisivanja ugovora o pravu služnosti ili dobivanju certifikata za pravo puta. Grupa prikazuje kupljena prava i povezane troškove kao nematerijalnu imovinu i financijsku obvezu, budući su kupljena prava kapitalizirana na period od tri godine. Troškovi se odnose na jednokratnu naknadu koje se plaća na početku ugovora i ostale troškove koji se ne mogu izbjeći. Razdoblje u kojem se ugovor ne može otkazati iznosi tri godine, te se pretpostavlja da se ovo plaćanje ne

može izbjeći jer u navedenom razdoblju neće doći do značajnih promjena u tehnologiji i topologiji te da Grupa ne može promijeniti rute niti pronaći druge lokacije za EKI u kraćem vremenskom razdoblju. Sukladno tome, Grupa koristi procjenu od tri godine kod mjerenja obveze i vijeka trajanja EKI imovine od datuma bilance. Pripadajuća ukalkulirana kamata se prikazuje kao trošak od kamata unutar pozicije financijski prihod/trošak.

Odnosi s kupcima i dugoročni ugovori s kupcima stečeni u poslovnim kombinacijama priznaju se po fer vrijednosti na datum stjecanja. Imaju ograničen vijek trajanja i priznaju se po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i gubitak od umanjenja vrijednosti. Korisni vijekovi uporabe nematerijalne imovine su kako slijede:

Dozvole i prava	
Radiofrekvencijski spektar u 2100 MHz frekvencijskom području	15 godina
Radiofrekvencijski spektar u 900/1800 MHz frekvencijskim područjima	13 godina
Radiofrekvencijski spektar u 800 MHz frekvencijskom području	11-12 godina
Prava služnosti za Distributivnu telekomunikacijsku kanalizaciju (DTK)	3 godine
Softver, sadržaj i ostala imovina	2-5 godina ili prema trajanju ugovora
Odnosi s kupcima	6,5-10,5 godina
Brand	Neograničen
Dugoročni ugovori s kupcima	1,5-7 godina

Goodwill nastaje stjecanjem ovisnih društava. Za potrebe testiranja umanjenja vrijednosti, goodwill stečen poslovnim spajanjem raspoređuje se na jedinice koje stvaraju novac Grupe, ili grupe jedinica koje stvaraju novac, a za koje se očekuje da će imati koristi od sinergija spajanja. Svaka jedinica ili grupa jedinica na koju je goodwill raspoređen predstavlja najnižu razinu unutar Grupe na kojoj se goodwill prati za potrebe internog upravljanja. Goodwill i imovina sa neograničenim korisnim vijekom se testira na umanjenje vrijednosti jednom godišnje ili češće ukoliko događaji ili promjene okolnosti ukazuju da bi neto knjigovodstvena vrijednost mogla biti umanjena.

Umanjenje goodwilla se utvrđuje procjenom nadoknadivog iznosa, temeljem procjene vrijednosti u uporabi jedinice koja stvara novac (ili grupe jedinica), na koju se goodwill odnosi. Kada je iznos koji je moguće povratiti od jedinice koja stvara novac (ili grupe jedinica) manji od neto knjigovodstvene vrijednosti jedinice koja stvara novac (ili grupe jedinica) kojoj je goodwill dodijeljen, priznaje se gubitak od umanjenja vrijednosti. Gubici od umanjenja vrijednosti koji se odnose na goodwill ne mogu se ukinuti u narednim razdobljima. Grupa provodi godišnji test umanjenja vrijednosti goodwill-a na dan 31. prosinca. Više detalja dano je u bilješci 15.

f) Nekretnine, postrojenja i oprema

Pojedinačni predmet nekretnina, postrojenja i opreme, koji zadovoljava kriterije priznavanja kao imovine, mjeri se po trošku. Trošak pojedinog predmeta nekretnina, postrojenja i opreme obuhvaća nabavnu cijenu, uključujući uvozne carine i nepovratne poreze kod kupovine, nakon odbitka odobrenih popusta i sve troškove koji se izravno mogu pripisati dovođenju sredstva na mjesto i u radno stanje za namjeravanu uporabu.

Osim direktnih troškova; troškovi interno izgrađenih sredstava proporcionalno uključuju trošak indirektnog materijala i radne snage, kao i administrativne troškove vezane za proizvodnju ili pružanje usluga.

Naknadni izdaci za imovinu koji zadovoljavaju kriterije priznavanja, priznaju se kao imovina ili dodatak imovini, a održavanje i popravci terete troškove u razdoblju u kojem su nastali.

Nakon početnog priznavanja kao imovine, pojedinačni predmet nekretnine, postrojenja i opreme iskazuje se po trošku umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjnja vrijednosti ako ih ima.

Svaka stavka nekretnina, postrojenja i opreme značajnog udjela u trošku ukupne vrijednosti stavke amortizira se zasebno.

Amortizacija se obračunava po linearnoj metodi.

Korisni vijekovi uporabe novostečene imovine su kako slijede:

Građevinski objekti	10-50 godina
Telekomunikacijska postrojenja i oprema	
Kablovi	8-18 godina
Kabelska kanalizacija i cijevi	30 godina
Ostalo	2-15 godina
Oprema kod korisnika (CPE)	7 godina
Alati, vozila, IT, uredska i ostala oprema	4-15 godina

Zemljište i imovina u pripremi se ne amortiziraju.

Korisni vijek trajanja, metoda amortizacije i ostatak vrijednosti preispituju se na kraju svake poslovne godine i ukoliko se očekivanja razlikuju od prethodnih procjena, promjene se priznaju kao promjene u računovodstvenim procjenama.

Imovina u pripremi predstavlja nedovršenu imovinu i iskazuje se po trošku nabave.

Amortizacija imovine započinje kada je imovina spremna za uporabu.

Dobici i gubici od otuđenja određuju se usporedbom prihoda i knjigovodstvene vrijednosti i priznaju u okviru ostalih troškova u računu dobiti i gubitka.

g) Ulaganja u nekretnine

Ulaganja u nekretnine odnose se uglavnom na poslovne zgrade i

zemljišta koja se drže u svrhu dugoročnog stjecanja prihoda od najma ili zbog porasta njihove vrijednosti i Grupa se njima ne koristi. Ulaganja u nekretnine tretiraju se kao dugotrajna ulaganja, osim ako nisu namijenjena prodaji u sljedećoj godini i kupac je identificiran, u kojem se slučaju svrstavaju u kratkotrajnu imovinu.

Ulaganja u nekretnine iskazuju se po povijesnom trošku umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i umanjnje vrijednosti. Amortizacija zgrada obračunava se primjenom pravocrtne metode u svrhu alokacije troška tijekom njihovog korisnog vijeka uporabe 10 do 50 godina (2016: 10 do 50 godina).

Naknadni izdaci kapitaliziraju se samo kada je vjerojatno da će Društvo od toga imati buduće ekonomske koristi i kada se trošak može pouzdano mjeriti. Svi ostali troškovi popravaka i održavanja terete izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti kada nastanu. Ukoliko Društvo počne koristiti ulaganja u nekretnine, ona se reklasificiraju u nekretnine, postrojenja i opremu, te njihova knjigovodstvena vrijednost na dan reklasifikacije postaje iznos pretpostavljenog troška koji će se naknadno amortizirati.

h) Umanjenje vrijednosti imovine**Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine**

Godišnje se ispituje umanjnje vrijednosti za imovinu koja ima neograničen korisni vijek uporabe i koja se ne amortizira. Imovina koja se amortizira provjerava se radi mogućeg postojanja umanjnja vrijednosti kad događaji ili promijenjene okolnosti upućuju na to da knjigovodstvena vrijednost možda nije nadoknadiva. Gubitak od umanjnja vrijednosti priznaje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i njenog nadoknadivog iznosa. Nadoknadivi iznos je fer vrijednost imovine umanjena za troškove prodaje ili vrijednost imovine u uporabi, ovisno o tome koji je viši. Za potrebe procjene umanjnja vrijednosti, imovina se grupira na najnižu razinu kako bi se pojedinačno utvrdio novčani tijek (jedinice koja stvaraju novac). Nefinancijska imovina, osim goodwill-a, za koju je iskazan gubitak od umanjnja vrijednosti, provjerava se na svaki datum izvješćivanja radi mogućeg ukidanja umanjnja vrijednosti.

Umanjenje vrijednosti potraživanja od kupaca

Umanjenje vrijednosti potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja se provodi kada postoji objektivni dokaz da Grupa neće moći naplatiti sve dospjele iznose prema ugovoru. Značajne financijske poteškoće dužnika, vjerojatnost dužnikovog stečaja ili financijske reorganizacije, te neizvršenje ili propusti u plaćanjima, kao i povijesna naplativost, smatraju se pokazateljima da je potrebno umanjnje vrijednosti potraživanja. Vrijednosno usklađenje se provodi prema procjeni naplativosti. Isknjiženje iz evidencije kratkotrajnih potraživanja provodi se u slučaju kada je dužnik likvidiran ili na drugi način prestao poslovati; kada je po konačnoj sudskoj presudi izgubljen sudski spor ili u slučaju zastare potraživanja.

Umanjenje vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju

Ukoliko je imovini raspoloživoj za prodaju umanjena vrijednost, razlika između troška (neto od otplate glavnice i amortizacije) i trenutne fer vrijednosti, umanjena za gubitke od umanjnja vrijednosti prethodno priznate u sveobuhvatnoj dobiti prebacuje se iz kapitala u sveobuhvatnu dobit. Ukidanje umanjnja vrijed-

nosti vlasničkih instrumenata klasificiranih kao raspoloživih za prodaju ne priznaju se u sveobuhvatnoj dobiti. Ukidanje gubitaka od umanjenja vrijednosti dužničkih instrumenata se provode kroz sveobuhvatnu dobit ukoliko se povećanje fer vrijednosti instrumenta može objektivno povezati s događajem koji je nastao nakon priznavanja gubitka od umanjenja vrijednosti u sveobuhvatnoj dobiti.

i) Zalihe

Zalihe se vrednuju po nižoj vrijednosti između troška nabave i neto ostvarive vrijednosti, nakon rezerviranja za zastarjele stavke. Neto ostvariva vrijednost je prodajna cijena u uobičajenom tijeku poslovanja, umanjena za troškove koji su nužni da se obavi prodaja. Trošak se utvrđuje na osnovi prosječnog vaganog troška.

Telefonski uređaji često se prodaju za nižu cijenu od nabavne a u svezi s promocijskim akcijama kako bi se pridobili novi i/ili zadržali postojeći pretplatnici s minimalnim ugovorenim razdobljem. Ti gubici prilikom prodaje opreme se evidentiraju u trenutku prodaje ukoliko je uobičajena prodajna cijena viša od nabavne vrijednosti telefonskog uređaja. Ukoliko je uobičajena prodajna cijena niža od nabavne vrijednosti, razlika se priznaje odmah kao umanjenje vrijednosti.

j) Potraživanja

Potraživanja od kupaca odnose se na prodanu robu i izvršene usluge u redovnom poslovanju. Ukoliko se naplata očekuje u roku kraćem od jedne godine, klasificiraju se kao kratkotrajna imovina. Ukoliko se naplata očekuje u razdoblju dužem od jedne godine, prikazuju se kao dugotrajna imovina. Potraživanja su iskazana prema fer vrijednosti dane naknade i knjiže se po amortiziranom trošku, nakon ispravka za umanjenje vrijednosti.

k) Strane valute

Transakcije u stranoj valuti preračunate su u domaću valutu primjenom srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke na datum transakcije. Novčana imovina i obveze u stranoj valuti preračunate su u domaću valutu po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke važećem na datum izvješća o financijskom položaju. Dobitak ili gubitak nastao iz promjene tečaja nakon datuma transakcije evidentira se u sveobuhvatnoj dobiti u sklopu financijskih prihoda odnosno financijskih rashoda.

Rezultat i financijski položaj svih društava unutar Grupe (gdje niti jedna nije u valuti u hiperinflacijskom gospodarstvu) koja imaju funkcijsku valutu različitu od valute objavljivanja preračunavaju se u valutu objavljivanja kako slijedi:

(a) imovina i obveze svakog pojedinog izvješća o financijskom položaju preračunavaju se po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke važećem na datum izvješća o financijskom položaju;

(b) prihodi i troškovi svakog pojedinog izvješća o sveobuhvatnoj dobiti preračunavaju se po prosječnom tečaju Hrvatske narodne banke; i

(c) sve nastale tečajne razlike priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

l) Najmovi

Najmovi u kojima značajan dio rizika i koristi vlasništva zadržava najmodavac svrstavaju se kao poslovni najmovi. Plaćanja po osnovi poslovnih najмова (umanjen za poticaje primljene od zakupodavca) terete sveobuhvatnu dobit na ravnomjernoj osnovi tijekom razdoblja najma.

Najmovi nekretnina, postrojenja i opreme, gdje Grupa zadržava gotov sve rizike i koristi vlasništva klasificiraju se kao financijski najmovi. Financijski najmovi kapitaliziraju se na početku najma po fer vrijednosti unajmljene imovine ili, ako je niže, po sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja najma. Svako plaćanje najma razvrstava se na obveze i financijske troškove. Odgovarajuće obveze po najmu, umanjena za troškove financiranja, uključene su u posudbe. Kamatni dio financijskog troška tereti sveobuhvatnu dobit tijekom trajanja najma na način da se postigne ista periodična kamatna stopa na preostalo stanje obveze za svako razdoblje. Nekretnine, postrojenja i oprema stečeni financijskim najmom amortiziraju se tijekom razdoblja najma ili vijeka uporabe ovisno o tome što je kraće.

Financijski najmovi kapitaliziraju se s početkom najma, po nižem od fer vrijednosti unajmljene imovine ili sadašnje vrijednosti minimalnih iznosa plaćanja najma. Obveza za najam, umanjenja za financijske troškove, prikazana je u kratkoročnim i dugoročnim obvezama. Svako plaćanje podijeljeno je na obvezu i financijski trošak. Imovina koja je u financijskom najmu se amortizira tijekom korisnog vijeka trajanja te imovine ili razdoblja trajanja najma, ako nije izvjesno da će Grupa postati vlasnikom imovine na kraju razdoblja najma.

m) Oporezivanje

Porez na dobit temelji se na rezultatu poslovne godine i uključuje odgođene poreze. Odgođeni porezi računaju se koristeći metodu obveze.

Odgođeni porezi na dobit odražavaju neto porezni učinak privremenih razlika između knjigovodstvenih vrijednosti imovine i obveza za potrebe financijskog izvješćivanja i iznosa korištenih za potrebe obračuna poreza na dobit na datum izvješćivanja.

Odgođeni porez određuje se pomoću stopa poreza na dobit koje su na snazi ili obznanjene na datum financijskog izvješća i očekuje se da će ih se primijeniti kada se odgođena porezna imovina ostvari ili se odgođena porezna obveza podmiri.

Mjerenje odgođenih poreznih obveza i imovine odražava porezne posljedice koje bi mogle nastati iz načina na koji Grupa očekuje, na datum izvješćivanja, povrat ili podmirenje knjigovodstvenog iznosa svoje imovine i obveza.

Odgođena porezna obveza nastaje na temelju oporezivih privremenih razlika koje proizlaze iz ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke pothvate, osim odgođene obveze kod koje je trenutak ukidanja privremenih razlika kontroliran od strane Grupe, te je vjerojatno da se privremena razlika neće ukinuti u doglednoj budućnosti. Općenito Grupa nije u mogućnosti kontrolirati ukidanje privremene razlike za pridružena društva.

Odgođena porezna imovina i obveze se prebijaju ako postoji zakonsko pravo na prijebij tekuće porezne imovine i tekućih poreznih obveza i gdje se odgođena porezna imovina i obveze odnose na poreze na dobit koje je nametnula ista porezna vlast ili na istom poreznom subjektu ili različitim poreznim subjektima u kojima postoji namjera da se podmiri iznose na neto osnovi.

Odgođena porezna imovina priznaje se do iznosa za koji je vjerojatno da će buduća oporeziva dobit (ili raspuštanje odgođenih poreznih obveza) biti dostatna da bi se privremene razlike mogle iskoristiti.

Odgođena porezna imovina i obveze ne diskontiraju se, i razvrstavaju se kao dugotrajna imovina i dugoročne obveze u izvješću o financijskom položaju. Odgođena porezna imovina priznaje se kada postoji vjerojatnost da će na raspolaganju biti dostatna oporeziva dobit u odnosu na koju se može iskoristiti odgođena porezna imovina.

Tekući i odgođeni porezi terete se ili odobravaju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti ako se porez odnosi na stavke koje su odobrene ili terećene, u istom ili različitom razdoblju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

n) Obveze prema zaposlenicima

Grupa osigurava isplate ostalih dugoročnih primanja zaposlenicima (bilješka 26). Ove obveze uključuju troškove jednokratnih otpremnina. Definiranu obvezu primanja zaposlenih računa neovisni aktuar na godišnjoj osnovi korištenjem metode projicirane kreditne jedinice. Metoda projicirane kreditne jedinice uzima u obzir svako razdoblje radnog staža iz kojeg proizlazi dodatno povećanje obveze poslodavca za utvrđene naknade zaposlenicima i mjeri svaku obvezu posebno da bi se utvrdila konačna obveza.

Troškovi minulog rada se priznaju u izvješću sveobuhvatnoj dobiti odmah u razdoblju u kojem su nastali. Prihodi ili rashodi nastali izostankom ili podmirivanjem obveze se priznaju kad se izostanak ili podmirivanje dogodi. Obveza za naknade je mjerena sadašnjom vrijednošću procijenjenog budućeg novčanog tijeka koristeći diskontnu stopu sličnu kamatnoj stopi na državne obveznice, gdje su valuta i uvjeti državnih obveznica usklađeni s valutom i procijenjenim uvjetima obveze za naknade. Aktuarski dobiti i gubici se priznaju izravno u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za razdoblje u kojem nastanu.

Trošak kamate izračunava se primjenom diskontne stope na neto stanje obveze za definirane naknade i fer vrijednost imovine plana. Taj trošak je uključen u trošak primanja zaposlenih u računu dobiti i gubitka.

Grupa pruža kratkoročne naknade za smrt u službi koje se priznaje kao trošak u razdoblju nastanka.

o) Priznavanje prihoda

Prihodi se priznaju kada postoji vjerojatnost da će gospodarske koristi povezane s transakcijom ući u Grupu i kad se iznos pri-

hoda može pouzdano mjeriti. Prihodi se mjere po fer vrijednosti primljene naknade isključujući popuste kod pružanja usluga te poreze i carine. Grupa je procijenila svoje financijske ugovore po navedenim kriterijima i zaključila da se ponaša kao principal u svim ugovorima s izuzetkom davanja na korištenje svoje telekomunikacijske infrastrukture trećim stranama koje svojim korisnicima pružaju usluge s dodanom vrijednošću. U tom slučaju, Grupa se ponaša kao agent.

Prihodi od nepokretne telefonije uključuju prihode od priključnih pristojbi, mjesečne naknade, prihode od telefonskih razgovora te prihode od dodatnih usluga u nepokretnoj telefoniji.

Prihodi od veleprodaje uključuju prihode od međusobnog povezivanja za domaće i inozemne operatore, te prihoda od korištenja infrastrukture od strane drugih operatera.

Prihodi od davanja na korištenje svoje infrastrukture operaterima koje pruža usluge s dodanom vrijednošću prikazuju se na neto osnovi. Prihodi se isključivo odnose na iznos primljene provizije.

Treće strane koje koriste telekomunikacijsku mrežu Grupe uključuju roaming korisnike drugih davatelja usluga i ostale pružatelje telekomunikacijskih usluga koji terminiraju ili prenose pozive u mrežu Grupe. Ovi veleprodajni prihodi od (dolaznog) prometa uključeni su u prihode od glasovnih i neglasovnih (podatkovna i internet) usluga te se priznaju u razdoblju korištenja. Udjel priznatih prihoda često se plaća drugim operaterima (međupovezivanje) za korištenje njihove mreže, gdje je primjenjivo. Prihodi i troškovi tih tranzitnih poziva su prikazani bruto u financijskim izvješćima jer je Grupa dobavljač principal tih usluga putem vlastite mreže, slobodno određujući cijene usluga te se priznaju u razdoblju korištenja.

Prihodi od mobilne telefonije uključuju prihode od mjesečne naknade i razgovora „post-paid“ korisnika, razgovora „pre-paid“ korisnika, razgovora pretplatnika međunarodnih mobilnih operatera prilikom roaminga u pokretnoj mreži Grupe, prodaju mobilnih uređaja, prihod od međusobnog povezivanja u zemlji povezan s pokretnom mrežom, prihode od kratkih i multimedijalnih poruka te prihode od podatkovnog prometa.

Prihodi od neiskorištenih tarifnih paketa i unaprijed naplaćenih bonova se priznaju u računovodstvenom razdoblju kada su iskorišteni. Prije njihovog iskorištenja priznati su kao odgođeni prihodi.

Prihod od prodaje električne energije priznaje se po fer vrijednosti u razdoblju pružanja usluge kupcima.

Grupa nudi određene proizvode koji se sastoje od više elemenata (proizvodi koji se prodaju u paketu). Za proizvode koji se sastoje od više elemenata, prihod za svaku od identificiranih računovodstvenih jedinica mora se priznati zasebno. Ukupna ugovorna naknada raspoređuje se na pojedine elemente na osnovi njihove relativne fer vrijednosti (npr., izračunava se udjel fer vrijednost svakog elementa u ukupnoj fer vrijednosti paketa). Relativna fer vrijednost pojedinog elementa ograničena je veličinom ukupne naknade koja se naplaćuje kupcu, čije plaćanje ne ovisi o isporu-

ci dodatnih elemenata. Ako se fer vrijednost isporučenih elemenata ne može pouzdano odrediti, ali fer vrijednost neisporučenih elemenata može, ukupna naknada koju daje kupac raspoređuje se tako da se fer vrijednost isporučenih elemenata odredi kao razlika između ukupne naknade i fer vrijednosti neisporučenih elemenata.

Prihodi od interneta i podatkovnih usluga sadrže prihode od najma vodova, frame relayja, ATM-a, Ethernet usluge, ADSL pristupa i prometa, pristupa nepokretnoj liniji, VPN-a i prihode od internet prometa prema T-Com pozivnom broju, multimedijске usluge, IP telefona (pristup i promet) i IPTV-a. Prihodi od usluga priznaju se kad su usluge izvršene sukladno ugovorenim odredbama i uvjetima.

Prihodi od ICT-a uključuju prihode od restrukturiranja poslovnih procesa, usluga upravljanja aplikacijama, tehnološkom infrastrukturom i održavanja sustava te dizajniranja i razvoja složenih IT sustava prema specifikaciji klijenta (dizajn i konstrukcija) te WEB poslužitelja. Za pakete usluga, priznavanje prihoda za svaki od elemenata koji su ugovoreni raspoređuje se na temelju njihovih relativnih fer vrijednosti (tj. omjera fer vrijednosti svakog elementa i ukupne fer vrijednosti isporučenog paketa usluga).

Prihodi od usluga upravljanja aplikacijama, tehnološkom infrastrukturom i održavanja sustava priznaju se ravnomjerno tijekom razdoblja ugovora. Prihodi od ugovora o utrošenom vremenu i materijalu priznaju se po ugovorom određenim cijenama i nastalim direktnim troškovima. Prihodi od ugovora o održavanju proizvoda priznaju se ravnomjerno tijekom razdoblja isporuke.

Kod ugovora s fiksnom cijenom o dizajniranju i izgradnji čiji ishod je moguće pouzdano procijeniti, prihodi i troškovi ugovora općenito se priznaju metodom stupnja dovršenosti. Procjene se revidiraju, te mogu rezultirati povećanjem ili smanjenjem procijenjenih prihoda ili troškova, a uključuju se u sveobuhvatnu dobit za godinu u kojoj je Uprava stekla saznanja o okolnostima koje su nastupile, a koje su dovele do izmjene procjena.

Prihodi od jednokratnih licenci za softver priznaju se na početku razdoblja licence ako su ispunjeni svi kriteriji priznavanja. Prihodi od mjesečnih naknada od licenci za softvere priznaju se na temelju pretplata tijekom razdoblja u kojem klijent ima pravo korištenja licence. Prihodi od održavanja, nespecificiranih nadogradnji i tehničke potpore priznaju se u razdoblju izvršenja, odnosno isporuke.

Društvo povezanim društvima pruža savjetodavne i druge usluge vezane za marketing, logistiku, računovodstvo, organizaciju i administraciju. Prihodi od izvršenih usluga određuju se kod većine ovih usluga na osnovu utrošenog vremena i troškova te se priznaju na osnovu ugovorenih naknada po utrošenim satima rada i nastalim troškovima uvećanima za 5% marže na vlastite troškove.

Prihodi i rashodi povezani s prodajom telekomunikacijske opreme i dodatne opreme priznaju se kad su proizvodi isporučeni, pod uvjetom da ne postoje neispunjene obveze koje utječu na konačno prihvaćanje ugovora od strane kupca.

Prihodi od dividendi priznaju se kada Grupa stekne pravo na njih.

Prihodi od kamata priznaju se kada kamata nastane (koristeći efektivnu kamatnu stopu, odnosno stopu koja diskontira primitke kroz očekivani vijek financijskog instrumenta na neto knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine).

p) Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti obuhvaćaju gotovinu, depozite po viđenju, korporativne komercijalne zapise i kratkotrajna, visoko likvidna ulaganja koja se lako pretvaraju u poznate iznose novca s prvobitnim dospijecima od tri mjeseca ili manje i koja podliježu neznatnom riziku promjene vrijednosti. Ulaganja koja se prikazuju kao novac i novčani ekvivalenti drže se isključivo zbog podmirenja obveza, a ne kao ulaganja.

q) Posudbe

Troškovi posudbi, koji uključuju kamate i ostale troškove koji nastaju u svezi uzimanja kredita, uključujući tečajne razlike koje proizlaze iz kredita u stranim valutama, knjiže se kao trošak u razdoblju njihova nastanka, osim onih koji su izravno vezani uz kupnju, izgradnju ili proizvodnju kvalificirane imovine te se kapitaliziraju. Obveze po kreditima se prvo priznaju po vrijednosti primljenih sredstava, isključujući trošak transakcije.

Obvezno konvertibilni zajam (MCL) klasificiran je kao dugoročna financijska obveza, te je priznat po nominalnoj vrijednosti koja je približno jednaka njegovoj fer vrijednosti.

r) Financijska imovina

Osim kredita i potraživanja, sva ostala financijska imovina Grupe je razvrstana kao financijska imovina raspoloživa za prodaju.

Financijska imovina raspoloživa za prodaju razvrstana je u kratkotrajnu imovinu ako je Uprava ima namjeru realizirati unutar 12 mjeseci od datuma izvješća o financijskom položaju. Svaka kupovina i prodaja ulaganja priznaje se na datum podmirenja.

Financijska imovina se početno iskazuje po trošku, a to je fer vrijednost naknade koja je dana za nju, uključujući troškove transakcije.

Financijska imovina raspoloživa za prodaju i financijska imovina koja se drži radi trgovanja nakon početnog priznavanja se iskazuju po fer vrijednosti bez umanjenja za troškove transakcije na temelju njihove tržišne cijene na datum izvješća o financijskom položaju. Dobici ili gubici nastali svođenjem na fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju priznaju se u ostalu sveobuhvatnu dobit, sve dok se ulaganje ne proda ili otuđi na drugi način, ili sve dok se ne bude smatralo umanjenim, u tom trenutku se kumulativni dobitak ili gubitak koji je ranije bio priznat u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti uključuje u neto dobit ili gubitak za odgovarajuće razdoblje.

Financijski instrumenti se općenito priznaju čim Grupa postane stranka u ugovornom odnosu financijskog instrumenta. Ipak, u slučaju redovne kupovine ili prodaje (kupovine ili prodaje financijske imovine prema ugovoru čije odredbe zahtijevaju isporuku unutar roka utvrđenog općenitim pravilima ili dogovorima na odnosnom

tržištu), dan podmirenja je bitan za početno priznanje i prestanak priznavanja. Financijska imovina prestaje se priznavati kada je primljen novac ili su istekla prava za primanje novca za imovinu. Financijska obveza prestaje se priznavati kada je obveza prema dugovanju izvršena ili otkazana ili istekla.

Vrijednosni papiri dobiveni temeljem ugovora o ponovnoj prodaji ("obrnuti repo sporazumi") su u osnovi jamstva ili kolaterali za novac u bankama, te se ne bilježe u bilanci. Povezane iznosi novca u bankama iskazuju se kao osigurani depoziti s dospijecom preko tri mjeseca ili novčani ekvivalenti s dospijecom do tri mjeseca.

s) Rezerviranja

Rezerviranje se priznaje samo u slučaju kada Grupa ima postojeću obvezu (zakonsku ili izvedenu) kao rezultat prošlog događaja i ako postoji vjerojatnost da će biti potreban odljev sredstava koja čine gospodarske koristi kako bi se obveza podmirila, a moguće je napraviti pouzdanu procjenu iznosa obveze. Rezerviranja se razmatraju na svaki datum izvješća o financijskom položaju i prilagođavaju kako bi odražavala najbolju trenutnu procjenu.

U slučajevima kada je bitan učinak vremenske vrijednosti novca, iznos rezerviranja čini sadašnja vrijednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za podmirenje obveze. Kada se koristi diskontiranje, povećanje rezerviranja koje odražava protok vremena priznaje se kao financijski trošak.

Rezerviranja za otpremnine priznaju su kada se Grupa obveže raskinuti ugovore o radu sa zaposlenicima, to jest kada Grupa ima napravljen detaljan formalan plan za raskid ugovora o radu koji je bez realne mogućnosti povlačenja. Rezerviranja za otpremnine obračunata su u iznosima plaćenim ili koji se očekuju da će biti isplaćeni kao u slučaju programa zbrinjavanja viška radnika.

Porezi i naknade, kao što su porezi osim poreza na dobit i propisanih naknada na temelju podataka koji se odnose na razdoblje prije nastale obveze plaćanja, priznaju se kao obveza u trenutku nastupa obvezujućeg događaja koji rezultira plaćanjem poreza, kako je utvrđeno od strane zakona koji utvrđuje obvezu plaćanja. Ukoliko je porez plaćen prije obvezujućeg događaja, priznaje kao pret porez.

Grupa koristi određenu imovinu za koju se očekuje da će se ostvariti troškovi demontaže i obnove. Rezerviranje se priznaje u visini novčanih odljeva koji se očekuju s danom prestanka korištenja te imovine, koji su po prirodi dugoročni i uglavnom se odnose na razdoblje do 20 godina od početka upotrebe imovine.

t) Nepredviđena imovina i obveze

Nepredviđena imovina ne priznaje se u financijskim izvješćima. Objavljuje se u bilješkama kada je vjerojatan priljev gospodarskih koristi.

Nepredviđene obveze ne priznaju se u financijskim izvješćima. Te obveze objavljuju se u bilješkama osim u slučaju da je mogućnost odljeva sredstava koja predstavljaju gospodarske koristi malo vjerojatna.

u) Plaćanje temeljeno na dionicama

Trošak transakcija koje se podmiruju u novcu i koje se podmiruju u dionicama početno se priznaje po fer vrijednosti na datum djele koristeći binomni model, pojedinosti su dane u bilješci 39. Fer vrijednost se priznaje kao trošak kroz razdoblja do datuma ostvarivanja prava kada se priznaje odgovarajuća obveza. Obveza se naknadno vrednuje po fer vrijednosti na svaki datum izvješća o financijskom položaju uključujući datum podmirenja transakcije, dok se promjene fer vrijednosti priznaju u sveobuhvatnoj dobiti.

v) Događaji nakon izvještajnog datuma

Događaji nastali nakon izvještajnog datuma koji daju dodatne informacije o poziciji Grupe na datum izvješća o financijskom položaju (događaji za usklađenje) iskazuju se u financijskim izvješćima. Događaji nastali nakon izvještajnog datuma koji nisu događaji za usklađenje objavljuju se u bilješkama uz financijska izvješća kada su značajni.

w) Obveze prema dobavljačima

Obveze prema dobavljačima predstavljaju obveze plaćanja kupljenih dobara i usluga od dobavljača u redovnom poslovanju. Klasificirane su kao kratkoročne obveze ukoliko dospijevaju u roku jedne godine ili kraće. U suprotnom, klasificiraju se kao dugoročne obveze.

x) Isplata dividende

Isplata dividende dioničarima Grupe priznaje se kao obveza u financijskim izvješćima Grupe u razdoblju u kojem je dividenda odobrena od strane dioničara Grupe.

y) Zarada po dionici

Zarada po dionici računa se dijeljenjem dobiti raspoložive za isplatu dioničarima Grupe s vaganim prosječnim brojem redovnih dionica tijekom godine isključujući obične dionice kupljene od strane Grupe koje se drže kao trezorske dionice.

z) Glavnica

Redovne dionice prikazane su kao glavnica. Dionice u vlasništvu Društva prikazuju se kao vlastite dionice i izuzimaju se iz glavnice.

aa) Reklasifikacije

Grupa je 2017. godine promijenila način prikazivanja određenih pozicija prihoda u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Radi usklađivanja prikazivanja usporedivih podataka s podacima prezentiranim 2017. godine, sljedeće pozicije u financijskim izvještajima za godinu koja je završila 31. prosinca 2016. su reklasificirane:

Pozicija	Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti		
	2016. Izvještano milijuni kuna	Utjecaj promjene milijuni kuna	2016. Reklasificirano milijuni kuna
Prihod	6.970	15	6.985
Ostali operativni prihod	159	(15)	144

Grupa smatra da bi prikazivanje prihoda od usluga povezanim poduzećima trebalo biti prikazano kao prihod (npr. pružanje administrativnih usluga i zajedničkih servisnih centara). Grupa smatra da treće izvješće o financijskom položaju nije potrebno prezentirati jer nema utjecaja na financijski položaj prethodnih razdoblja.

3. Poslovne kombinacije

Crnogorski Telekom AD

U siječnju 2017. Grupa je potpisala Sporazum o Prodaji i Kupnji za stjecanje većinskog udjela u Crnogorskom Telekomu AD Podgorica (CT) od Mađarskog Telekoma NYRT Hungary. Transakcija je izvršena kupnjom SPV subjekta koji drži 76,53% dionica Crnogorskog Telekoma AD. Budući da su svi subjekti uključeni u ovu transakciju dio DT Grupe, Grupa bilježi sve stečene imovine, preuzete obveze i sve nekontrolirajuće interese u stjecanju koristeći računovodstvenu metodu prethodnika. Fer vrijednost preuzete naknade u ovoj transakciji iznosila je 924 milijuna kuna.

Financijski rezultati Crnogorskog Telekoma za 2017. godinu su konsolidirani u Grupi za cijelu godinu.

Vrijednosti imovine i obveza Crnogorskog Telekoma prenesene od prethodnika na datum stjecanja bile su:

	Vrijednost priznata kod stjecanja milijuni kuna
Imovina	
Nematerijalna imovina	380
Goodwill	156
Nekretnine, postrojenja i oprema	590
Dugotrajna imovina	68
Zalihe	10
Potraživanja od kupaca	232
Unaprijed plaćeni troškovi i ostala kratkotrajna imovina	29
Novac i novčani ekvivalenti	58
	1.523
Obveze	
Dugoročne obveze	37
Obveze prema dobavljačima	239
Ostale obveze i obračunati troškovi	104
	380
Neto imovina	1.143
Nekontrolirajući interes	(231)
Razlika priznata u kapitalu	12
Naknada za stjecanje	924
Stečeni novac i novčani ekvivalenti	(58)
Plaćanje za stjecanje Crnogorskog Telekoma, bez stečene gotovine	866

OT-Optima Telekom d.d.

Tijekom 2014. godine, Grupa je stekla dionice OT-Optima Telekoma d.d. (Optima) sa pravom glasa, kroz predstečajnu nagodbu. Udio u iznosu od 52 milijuna kuna stečen je direktno kroz sudsku odluku o pretvorbi potraživanja u udjel u kapitalu koje je provedeno 18. lipnja 2014. godine. Dodatni udio stečen je kroz obavezno konvertibilni zajam (MCL) instrument u iznosu od 69 milijuna kuna 9. srpnja 2014. godine te je pretvoren u temeljni kapital Optime sukladno odluci Uprave 23. srpnja 2014. godine i odobrenju Nadzornog odbora. Ove dvije transakcije tretirane su kao jedna ovim financijskim izvješćima.

Ukupan udio Grupe u Optimi iznosi 17,41% na 31. prosinca 2017. godine (31. prosinca 2016. godine: 19,02%). Kontrola nad Optimom uspostavljena je kroz prijenos upravljačkih prava u skladu s ugovorom sa Zagrebačkom bankom d.d., najvećim pojedinačnim dioničarom Optime.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja uvjetno je dopustila koncentraciju sa Optimom, na temelju plana financijskog i operativnog restrukturiranja Optime, u sklopu predstečajne nagodbe. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja utvrdila je skup mjera koje definiraju pravila ponašanja za sudionike koncentracije vezano uz upravljanje i kontrolu nad Optimom, među kojima je i implementacija tzv. "Kineskog zida" između zaposlenika Optime i HT-a, a u svezi sa svim poslovno osjetljivim informacijama s izuzećem financijskih podataka potrebnih za konsolidaciju.

Kontrola HT-a nad Optimom ograničena je na period od četiri godine s početkom od 18. lipnja 2014. godine..

HT je 14. lipnja 2017. godine zaprimio odluku Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja (AZTN) kojom je HT-u produljeno trajanje prava privremenog upravljanja društvom OT-Optima Telekom d.d. na razdoblje od dodatne tri godine, odnosno do 10. srpnja 2021. godine.

Istog dana, AZTN je također donio odluku kojom je uvjetno odobrena koncentracija koja nastaje pripajanjem društva H1 TELEKOM d.d. društvu OT-Optima Telekom d.d.

U srpnju 2021. godine pravo kontrole HT-u se automatski ukida, bez mogućnosti produženja. Na dan isteka treće godine HT je dužan započeti postupak prodaje svih svojih dionica Optime, tijekom kojeg ima pravo prodavati i dionice Optime koje drži Zagrebačka banka.

Naknada za stjecanje H1 Telekom d.d. podmirena je u dionica. Fer vrijednost tih dionica temeljila se na cijeni dionice u iznosu od 7,31 kn na dan 30. lipnja 2017, što je ukupno iznosilo 54 milijuna kuna.

Fer vrijednosti prepoznatljive imovine i obveza H1 TELEKOM d.d. na datum stjecanja je:

Fer vrijednost priznata
kod stjecanja
milijuni kuna

Imovina	
Nematerijalna imovina	101
Nekretnine, postrojenja i oprema	61
Potraživanja od kupaca	23
Unaprijed plaćeni troškovi i ostala kratkotrajna imovina	1
Novac i novčani ekvivalenti	1
	187
Obveze	
Dugoročne posudbe	33
Izdane obveznice	41
Dugoročne obveze prema dobavljačima	38
Kratkoročne posudbe	12
Kratkoročne obveze prema dobavljačima	78
Ostale obveze i obračunati troškovi	19
	221
Ukupno prepoznata neto imovina po fer vrijednosti	(34)
Goodwill nastao pri stjecanju	88

Stečena nematerijalna imovina se sastoji od korisničke baze.

Goodwill nastao stjecanjem se može pripisati ekonomiji razmjera koji se očekuje da će se ostvariti uglavnom kroz smanjenja troškova sinergijom unutar Optime.

Nakon datuma stjecanja i konsolidacije H1 u financijske izvještaje Grupe, H1 je pridonio 65 milijuna kuna prihoda i 2 milijuna kuna gubitka u Grupi.

U slučaju da je stjecanje bilo na početku godine prihod Grupe za cijelu godinu bi bio 7.806 milijuna kuna, a neto dobit 860 milijuna kuna.

4. Informacije o segmentima

Za poslovni oblik izvješća o segmentima Grupe određeni su Segment privatnih korisnika, Segment poslovnih korisnika, Segment mreže i funkcija podrške, Optima Telekom te Crnogorski Telekom jer na rizike i stope povrata Grupe prvenstveno utječu razlike u tržištu i korisnicima. Segmenti su organizirani i vođeni odvojeno prema prirodi korisnika i tržišta kojima se pružaju usluge, gdje svaki segment predstavlja stratešku poslovnu jedinicu koja nudi različite proizvode i usluge.

Segment privatnih korisnika obuhvaća marketinške, prodajne i korisničke usluge, a usredotočen je na pružanje usluga pokretnih i nepokretnih telekomunikacija, električne energije te usluga televizijske distribucije privatnim korisnicima.

Segment poslovnih korisnika obuhvaća marketinške, prodajne i korisničke usluge, a usredotočen je na pružanje usluga pokretnih i nepokretnih telekomunikacija, električne energije te usluga integracije sustava korporativnim korisnicima, malim i srednjim poduzetnicima i javnom sektoru. Također je odgovoran za poslovanje veleprodaje usluga pokretnih i nepokretnih komunikacija.

Segment Mreža i funkcije podrške provode upravljanje između segmenata i funkcije podrške, a obuhvaćaju tehniku, nabavu, računovodstvo, riznicu, pravne poslove i druge središnje funkcije. Mreža i funkcije podrške uključeni su u informacije o segmentima kao dobrovoljno objavljivanje jer ne ispunjava kriterije poslovnog segmenta.

Segment Optima Telekom uključuje kontribuciju svih funkcija Optime Telekom rezultatu Grupe u istoj izvještajnoj strukturi koja se primjenjuje i za ostale segmente, osim detalja o prihodima koji se objavljuju u kategoriji ostali prihodi. Sukladno ograničenjima koje je uveo regulator, pristup podacima o prihodima Optima Telekoma je ograničen.

Segment Crnogorski Telekom uključuje doprinos svih funkcija Cr-

nogorskog Telekoma financijskim rezultatima Grupe prema istoj strukturi izvještavanja kao i za ostale poslovne segmente.

Uprava kao glavni donositelj poslovnih odluka prati poslovne rezultate poslovnih jedinica zasebno u svrhu donošenja odluka o alociranju resursa i ocjena rezultata. Rezultat segmenta se procjenjuje temeljem kontribucijske marže ili Dobit iz osnovne djelatnosti (kao što je prikazano u tabeli ispod).

Zemljopisne objave Grupe temelje se na zemljopisnom položaju njenih korisnika.

Menadžment Grupe ne prati imovinu i obveze po segmentima te iz toga razloga nisu objavljene te informacije.

Podružnice u stopostotnom vlasništvu Iskon Internet, Combis, KDS, E-tours i M-Tele su konsolidirane u odgovarajućim poslovnim segmentima na koji se odnose.

Sljedeće tabele prikazuju informacije o prihodima i direktnim troškovima segmenata Grupe:

Godina završena 31. prosinca 2016. godine	Privatni	Poslovni	Mreža i funkcije podrške	Optima Telekom konsolidirano	Crnogorski Telekom konsolidirano	Ukupno
	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna
Prihodi segmenta	3.750	2.794	-	441	-	6.985
Pokretne telekomunikacije	1.870	951	-	-	-	2.821
Nepokretne telekomunikacije	1.841	1.093	-	441	-	3.375
Sistemska rješenja	-	677	-	-	-	677
Razno	39	73	-	-	-	112
Direktni troškovi – proizvodni	(211)	(221)	-	(95)	-	(527)
Prihodi i troškovi od potraživanja od kupaca	(8)	(21)	-	(3)	-	(32)
Kontribucijska marža I	3.531	2.552	-	343	-	6.426
Direktni troškovi – neproizvodni	(594)	(822)	-	(8)	-	(1.424)
Rezultat segmenta (kontribucijska marža II)	2.937	1.730	-	335	-	5.002
Ostali operativni prihodi	-	-	142	2	-	144
Ostali operativni troškovi,	(389)	(371)	(1.550)	(100)	-	(2.410)
Amortizacija i umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine	-	-	(1.401)	(96)	-	(1.497)
Dobit iz osnovne djelatnosti	2.548	1.359	(2.809)	141	-	1.239

Godina završena 31. prosinca 2017. godine

Prihodi segmenta	3.754	2.883	-	483	636	7.756
Pokretne telekomunikacije	1.953	1.035	-	-	317	3.305
Nepokretne telekomunikacije	1.764	1.038	-	483	284	3.569
Sistemska rješenja	-	696	-	-	35	731
Razno	37	114	-	-	-	151
Direktni troškovi – proizvodni	(202)	(228)	-	(84)	(54)	(568)
Prihodi i troškovi od potraživanja od kupaca	(28)	(61)	-	(3)	(9)	(101)
Kontribucijska marža I	3.524	2.594	-	396	573	7.087
Direktni troškovi – neproizvodni	(626)	(929)	-	(11)	(110)	(1.676)
Rezultat segmenta (kontribucijska marža II)	2.898	1.665	-	385	463	5.411
Ostali prihodi	-	-	166	4	4	174
Ostali operativni troškovi	(363)	(407)	(1.458)	(119)	(251)	(2.598)
Amortizacija i umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine	-	-	(1.531)	(177)	(161)	(1.869)
Dobit iz osnovne djelatnosti	2.535	1.258	(2.823)	93	55	1.118

Prihodi – prema zemljopisnim područjima

	2017. godina milijuni kuna	2016. godina milijuni kuna
Republika Hrvatska	6.606	6.527
Ostatak svijeta	1.150	458
	7.756	6.985

Većina imovine Grupe nalazi se u Hrvatskoj. Nitko od vanjskih kupaca Grupe ne predstavlja značajan izvor prihoda.

5. Ostali prihodi

	2017. godina milijuni kuna	2016. godina milijuni kuna
Dobit od prodaje dugotrajne imovine	72	36
Prihod od najma	30	31
Prihod od kazni i naknada šteta	11	16
Prihod od imovine stečene bez naknade	11	1
Prihod od otpisa obveza	2	11
Prihod od prodaje otpada	2	2
Ostali prihod	46	47
	174	144

6. Troškovi prodane robe, materijala i energije

	2017. godina milijuni kuna	2016. godina milijuni kuna
Troškovi prodane robe	1.282	1.116
Troškovi energije	116	102
Trošak prodane električne energije	169	92
Troškovi materijala	32	29
Trošak prodaje aranžmana	13	15
	1.612	1.354

7. Troškovi usluga

	2017. godina milijuni kuna	2016. godina milijuni kuna
Međusobno povezivanje u zemlji	253	242
Međusobno povezivanje u inozemstvu	316	284
Ostale usluge	206	217
	775	743

8. Amortizacija i umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine

	2017. godina milijuni kuna	2016. godina milijuni kuna
Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme	1.036	884
Amortizacija nematerijalne imovine	734	533
	1.770	1.417
Gubitak od umanjenja vrijednosti	99	80
	1.869	1.497

Detaljno objašnjenje troška amortizacije i gubitka od umanjenja vrijednosti dano je u bilješkama 15, 16 i 17.

9. Troškovi osoblja

	2017. godina milijuni kuna	2016. godina milijuni kuna
Bruto plaće bez doprinosa iz plaća	649	593
Porezi, doprinosi i ostali troškovi plaća	188	168
Doprinosi iz plaća	163	145
Troškovi otpremnina (bilješka 27)	72	80
Dugoročna primanja zaposlenih	1	1
	1.073	987

10. Ostali troškovi

	2017. godina milijuni kuna	2016. godina milijuni kuna
Troškovi licenci	326	315
Usluge održavanja	324	287
Najamnina (bilješka 32)	162	151
Ugovori o djelu	132	114
Troškovi promidžbe	130	120
Prodajne naknade	127	106
Vrijednosno usklađenje potraživanja od kupaca – neto (bilješka 21)	101	32
Ostali porezi i doprinosi	57	37
Pozivni centri i korisnička podrška	40	45
Poštanski troškovi	38	37
Rezerviranja za naknade i rizike	33	9
Obrazovanje i savjetovanje	31	31
Troškovi stjecanja korisnika	14	10
Dnevnice i ostali putni troškovi	14	13
Troškovi kazni i naknada šteta	14	7
Naknadno odobreni popusti kupcima	11	14
Osiguranje	11	12
Vrijednosno usklađenje zaliha	5	5
Gubitak od otuđenja dugotrajne imovine	2	1
Ostali troškovi poslovanja	69	64
	1.641	1.410

11. Financijski prihodi

	2017. godina milijuni kuna	2016. godina milijuni kuna
Prihod od kamata	8	19
Pozitivne tečajne razlike	29	33
Prihod od prodaje obveznica	1	12
	38	64

12. Financijski troškovi

	2017. godina milijuni kuna	2016. godina milijuni kuna
Trošak kamata	122	93
Negativne tečajne razlike	52	44
Ostali financijski troškovi	-	7
	174	144

13. Porez na dobit

a) Porez na dobit	2017. godina milijuni kuna	2016. godina milijuni kunat
Porez tekuće godine	217	256
Odgođeni porezni rashod	(37)	(22)
	180	234
<hr/>		
b) Usklađenje poreza na dobit i porezne stope	2017. godina milijuni kuna	2016. godina milijuni kuna
Dobit prije poreza	984	1.162
Porez na dobit od 18 % (domaća stopa) – (20 % u 2016.)	177	232
Porezni utjecaji od:		
Prihodi koji nisu predmet oporezivanja	-	(3)
Porezno nepriznati troškovi	8	6
Porezni učinak prenesenog poreznog gubitka za kojeg nije priznata odgođena porezna imovina	(1)	(7)
Utjecaj različitih stopa poreza	(6)	-
Ostalo	2	3
Utjecaj smanjenja porezne stope /i/	-	3
	180	234
<hr/>		
Efektivna porezna stopa	18,29 %	20,14 %

/i/ Smanjenje stope poreza na dobit u Hrvatskoj s 20% na 18% stupilo je na snagu 1. siječnja 2017. godine. Iz tog razloga su preračunate relevantne pozicije odgođenog poreza na 31. prosinca 2016. godine.

Grupa je u prethodnim razdobljima koristila porezne olakšice koje se odnose na reinvestiranje dobiti i povećanja dioničkog kapitala u istom iznosu. Ako se u budućnosti dionički kapital koji je

uvećan reinvestiranjem dobiti smanji, to može dovesti do buduće porezne obveze za Grupu. Grupa vjeruje da neće nastati buduća porezna obveza.

Dijelovi i kretanja odgođene porezne imovine i obveza su sljedeći:

Odgođena porezna imovina i obveze priznate u:	31. prosinca 2017. milijuni kuna	(odobrenje) / terećenje u 2017.godini milijuni kuna	Stjecanje Crnogorskog Telekom milijuni kuna	31. prosinca 2016. godine milijuni kuna	(odobrenje) / terećenje u 2016. godini milijuni kuna	31. prosinca 2015. godine milijuni kuna
Sveobuhvatnoj dobiti						
Porezno nepriznata vrijednosna usklađenja	8	(3)	-	11	(4)	15
Umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine	45	13	-	32	20	12
Ukalkulirane kamate na sudske sporove	5	4	-	1	(1)	2
Gubici	14	14	-	-	-	-
Ostalo	18	3	-	15	(2)	17
	90	31	-	59	13	46
Odgođena porezna imovina	90	31	-	59	13	46
Sveobuhvatnoj dobiti						-
Alokacija kupovne cijene	27	(6)	-	33	(9)	42
Revalorizacija dugotrajne imovine	17	-	17	-	-	-
	44	(6)	17	33	(9)	42
Ostaloj sveobuhvatnoj dobiti						
Aktuarski dobici i gubici	3	-	-	3	-	3
Odgođena porezna obveza	47	(6)	17	36	(9)	45

Odgođena porezna imovina se priznaje za sve odbitne privremene razlike do iznosa za koji je vjerojatno da će oporeziva dobit biti raspoloživa prema kojoj se odbitne privremene razlike mogu iskoristiti. Odgođena porezna imovina se ne diskontira. Od ukupnog iznosa odgođene porezne imovine, na kratkoročni dio odnosi se 40 milijuna kuna.

Odgođena porezna imovina se javlja s naslova umanjena vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme, vrijednosnog usklađenja potraživanja i zaliha (materijal, trgovačka roba), ukalkuliranih i rezerviranih troškova te drugih privremenih razlika.

U Hrvatskoj ne postoji formalan postupak za potvrđivanje konačnog iznosa poreza prilikom podnošenja poreznih prijava za porez na dobit i PDV. Međutim, porezna obveza podliježe kontroli odgo-

varajućih poreznih organa u bilo kojem trenutku u narednih šest godina. Ograničenje od šest godina počinje s godinom koja slijedi nakon godine u kojoj je predana porezna prijava, npr. 2019. godina za poreznu obvezu za 2017. godinu.

Grupa je priznala odgođenu poreznu imovinu u iznosu od 14 milijuna kuna u odnosu na gubitke koji iznose 80 milijuna kuna, a koji se može prenositi na buduće oporezive dobiti. Ti gubici odnose se na podružnice Grupe.

U 2015. godini je Porezna Uprava započela porezni nadzor poreza na dobit i povrata PDV-a nad HT-om za godinu koja je završila 31. prosinca 2014. godine. Očekuje se ispostavljanje prvostupanj-skog nalaza.

U 2015. godini je Porezna Uprava započela porezni nadzor poreza na dobit i povrata PDV-a nad HT-om za godinu koja je završila 31. prosinca 2014. godine. Porezni nadzor je još uvijek u postupku.

Gubici ističu u:	milijuni kuna
2019.	24
2021.	25
2022.	31
	80

14. Zarada po dionici

Osnovne zarade po dionici izračunavaju se dijeljenjem dobiti pripisive redovnim dioničarima Grupe s vaganim prosječnim brojem redovnih dionica tijekom razdoblja.

Razrijeđene zarade po dionici jednake su osnovnim zaradama

po dionici jer ne postoje potencijalne razrjeđive redovne dionice ili opcije.

Slijede podaci o dobiti i dionicama korištenim za izračun osnovnih i razrijeđenih zarada po dionici:

	2017. godina	2016. godina
Dobit godine pripisiva redovnim dioničarima Društva u milijunima kuna	863	934
Vagani prosječni broj redovnih dionica za osnovnu zaradu po dionici	81.833.631	81.885.569
	10,55 kuna	11,40 kuna

15. Nematerijalna imovina

	Dozvole milijuni kuna	Softver milijuni kuna	Goodwill milijuni kuna	Ostala imovina milijuni kuna	Investicije u tijeku milijuni kuna	Ukupno milijuni kuna
Stanje na dan 1. siječnja 2016. godine						
Nabavna vrijednost	494	3.297	252	1.241	84	5.368
Ispravak vrijednosti	(167)	(2.798)	-	(752)	-	(3.717)
Neto knjigovodstvena vrijednost	327	499	252	489	84	1.651
Kretanja tijekom 2016. godine						
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	327	499	252	489	84	1.651
Povećanja	2	169	-	330	110	611
Prijenosi	-	60	-	24	(65)	19
Amortizacija tekuće godine	(36)	(236)	-	(261)	-	(533)
Gubitak od umanjenja vrijednosti	-	(10)	-	-	-	(10)
Neto knjigovodstvena vrijednost	293	482	252	582	129	1.738
Stanje na dan 31. prosinca 2016. godine						
Nabavna vrijednost	497	3.361	252	1.300	129	5.539
Ispravak vrijednosti	(204)	(2.879)	-	(718)	-	(3.801)
Neto knjigovodstvena vrijednost	293	482	252	582	129	1.738
Kretanja tijekom 2017. godine						
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	293	482	252	582	129	1.738
Stjecanje CT-a (bilješka 3)	183	105	156	19	73	536
Stjecanje H1 (bilješka 3)	-	1	88	100	-	189
Povećanja	14	221	-	476	151	862
Prijenosi	62	102	-	(40)	(112)	12
Amortizacija tekuće godine	(82)	(277)	-	(375)	-	(734)
Gubitak od umanjenja vrijednosti	-	(1)	(40)	(23)	-	(64)
Neto knjigovodstvena vrijednost	470	633	456	739	241	2.539
Stanje na dan 31. prosinca 2017. godine						
Nabavna vrijednost	757	3.775	496	1.849	241	7.118
Ispravak vrijednosti	(287)	(3.142)	(40)	(1.110)	-	(4.579)
Neto knjigovodstvena vrijednost	470	633	456	739	241	2.539

U dugotrajnu nematerijalnu imovinu Grupe na dan 31. prosinca 2017. godine uključeno je pet dozvola za uporabu radiofrekvenzijskog spektra (bilješke 2.4. e) i 38 b)).

Ostala imovina većinom se sastoji od branda, odnosa s kupcima, kapitaliziranih ugovora za sadržaj te kapitaliziranih troškova elektroničke komunikacijske infrastrukture.

Investicije u tijeku uglavnom predstavljaju ulaganja u softver i korisničke licence.

Nematerijalna imovina s neograničenim vijekom trajanja sastoji se od branda Optima Telekoma d.d. knjigovodstvene vrijednosti na 31. prosinca 2017. godine iznosi 61 milijun kuna (31. prosinca 2016.: 61 milijun kuna).

Povećanje nematerijalne imovine

Značajnija povećanja nematerijalne imovine u izvještajnom razdoblju 2017. godine odnose se na kapitalizirane troškovi sadržaja u iznosu od 340 milijuna kuna, aplikativni, sistemski te softver za mrežnu tehnologiju i korisničke licence u iznosu od 233 milijuna kuna i kapitalizirane troškove elektroničke komunikacijske infrastrukture u iznosu 137 milijuna kuna.

Gubitak od umanjenja vrijednosti

Tijekom 2017. godine Grupa je umanjila vrijednost dugotrajne nematerijalne imovine u iznosu 64 milijuna kuna (2016. godina: 10 milijuna kuna).

Otuđenje nematerijalne imovine

Otuđenje nematerijalne imovine prvenstveno se odnosi na otuđenje kapitaliziranih EKI troškova u bruto iznosu od 5 milijuna kuna i softvera u bruto iznosu od 15 milijuna kuna (2016: 458 milijuna kuna).

Testiranje umanjenja vrijednosti goodwilla

Goodwill se alocira na jedinice stvaranja novca Grupe, utvrđene prema poslovnim segmentima. Sažetak alokacije goodwilla prema poslovnim segmentima nalazi se u nastavku.

	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna
Privatni	55	55
Poslovni	107	107
Optima Telekom konsolidirano	138	90
Crnogorski Telekom	156	-
	456	252

Ključne pretpostavke korištene za kalkulacije vrijednosti u uporabi su kako slijede:

	Optima Telekom konsolidirano		Crnogorski Telekom	Privatni		Poslovni	
	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Stopa rasta	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
Diskontna stopa	9,53%	9,79%	8,42%	8,96%	8,93%	8,96%	8,93%

Nadoknativi iznos jedinice koja generira novac temeljen je na kalkulaciji fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje. Ključne pretpostavke na temelju kojih je određena vrijednost u uporabi jedinica koje stvaraju novac odraz su prošlog iskustva i očekivanog tržišnog razvoja, naročito kretanja prihoda, tržišnog udjela, troškova akvizicije i zadržavanja korisnika, kapitalnih izdataka i stope rasta. Stopa rasta nije viša od dugoročne prosječne stope rasta za industriju u kojoj jedinice koje stvaraju novac djeluju. Vagana prosječna stopa rasta je korištena za ekstrapolaciju novčanih tijekova nakon planiranog razdoblja i primijenjene su diskontne stope nakon poreza na projekcije novčanih tijekova. Troškovi centralnih funkcija (Uprava i administracija) alocirani su između segmenta za svrhe testa umanjenja na bazi interne alokacije sekundarnih troškova, temeljem definiranih planiranih internih proizvoda. Razdoblje predviđanja je 10 godina.

Testiranje umanjenja vrijednosti branda

Optima je registrirala ime i zaštitni znak 'Optima' kao intelektualno vlasništvo. Brand je nematerijalna imovina s neograničenim korisnim vijekom i godišnje se provodi testiranje umanjenja Branda koristeći engl. Relief from Royalty method. Vrijednost branda predstavlja neto sadašnju vrijednost procijenjenih budućih prihoda od branda, diskontiranih koristeći diskontnu stopu nakon poreza na projekcije novčanih tijekova. Izračun neto sadašnje vrijednosti uzima u obzir razdoblje predviđanja od pet i pol godina zajedno s razdobljem završetka kako bi se izračunala mogućnost branda da ostvari prihode u tom razdoblju. Korištene su stopa rasta projiciranih novčanih tijekova i diskontna stopa iste kao ključne pretpostavke korištene u testu umanjenja vrijednosti goodwill-a (za detalje vidjeti gore).

16. Nekretnine, postrojenja i oprema

	Zemljište i građevinski objekti	Telekom postrojenja i oprema	Alati, vozila, IT i uredska oprema	Investicije u tijeku	Ukupno
	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna
Stanje na dan 1. siječnja 2016. godine					
Nabavna vrijednost	2.242	12.626	1.036	476	16.380
Ispravak vrijednosti	(1.308)	(8.652)	(862)	-	(10.822)
Neto knjigovodstvena vrijednost	934	3.974	174	476	5.558
Kretanja tijekom 2016. godine					
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	934	3.974	174	476	5.558
Povećanja	24	606	28	339	997
Prijenosi	27	334	21	(390)	(8)
Smanjenja	(18)	(1)	-	-	(19)
Amortizacija tekuće godine	(80)	(734)	(68)	-	(882)
Gubitak od umanjenja vrijednosti	-	(70)	-	-	(70)
Neto knjigovodstvena vrijednost	887	4.109	155	425	5.576
Stanje na dan 31. prosinca 2016. godine					
Nabavna vrijednost	2.274	12.967	978	425	16.644
Ispravak vrijednosti	(1.387)	(8.858)	(823)	-	(11.068)
Neto knjigovodstvena vrijednost	887	4.109	155	425	5.576
Kretanja tijekom 2017. godine					
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	887	4.109	155	425	5.576
Stjecanje CT-a (bilješka 3)	153	384	6	47	590
Stjecanje H1 (bilješka 3)	1	56	-	4	61
Povećanja	28	581	44	363	1.016
Prijenosi	35	290	12	(349)	(12)
Smanjenja	(19)	(1)	-	-	(20)
Amortizacija tekuće godine	(81)	(886)	(68)	-	(1.035)
Gubitak od umanjenja vrijednosti	-	(36)	-	-	(36)
Neto knjigovodstvena vrijednost	1.004	4.497	149	490	6.140
Stanje na dan 31. prosinca 2017. godine					
Nabavna vrijednost	2.472	14.090	940	490	17.992
Ispravak vrijednosti	(1.468)	(9.593)	(791)	-	(11.852)
Neto knjigovodstvena vrijednost	1.004	4.497	149	490	6.140

16. Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

U investicije u tijeku Grupe uključeni su i veći rezervni dijelovi u iznosu od 5 milijuna kuna (31. prosinca 2016. godine: 60 milijuna kuna). Početkom 2001. godine Grupa je provela dodatne postupke kojima je dokazano pravo vlasništva nad zemljištem i građevinskim objektima prenesenim iz vlasništva društva HPT s.p.o. sukladno Zakonu o razdvajanju na dan 10. srpnja 1998. godine. Formalno registriranje prava vlasništva Grupe još je u tijeku. Grupa nema značajnih nekretnina, postrojenja i opreme koju namjerava rashodovati ili prodati.

Povećanja nekretnina, postrojenja i opreme

Značajna povećanja tijekom 2017. godine odnose se na infrastrukturu i mrežnu opremu.

Gubitak od umanjenja vrijednosti

U 2017. godini Grupa je umanjila vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme u iznosu od 36 milijun kuna (2016. godine: 70 milijuna kuna) uglavnom se odnose na promjenu opreme moderniju tehnologiju.

Otuđenje nekretnina, postrojenja i opreme

Otuđenje nekretnina, postrojenja i opreme prvenstveno se odnosi na otuđenje telekomunikacijske opreme, starih alata, IT, uredske opreme i vozila u bruto iznosu od 405 milijuna kuna (2016. godina: 751 milijuna kuna).

Vlasništvo nad distribucijsko-telekomunikacijskom infra-

strukturom

Iako je imovina (uključujući telekomunikacijsku kanalizaciju kao dio telekomunikacijske mreže) stečena prijenosom od pravnog prethodnika Društva, javne tvrtke HPT, putem Zakona o razdvajanju Hrvatske pošte i telekomunikacija i uložena u temeljni kapital pri stvaranju Društva od strane Republike Hrvatske 1. siječnja 1999. godine, u skladu s ostalim hrvatskim zakonima, dio mreže Grupe koji je poznat pod nazivom distributivna telekomunikacijska kanalizacija (DTK) nema svu potrebnu dokumentaciju (građevinske dozvole, uporabne dozvole i sl.), što bi moglo biti značajno pri dokazivanju vlasništva trećim stranama. Postoje određene tražbine nad vlasništvom te imovine od strane lokalnih organa vlasti (grad Zagreb) koji mogu imati materijalan utjecaj na financijska izvješća u slučaju da HT ne bude u mogućnosti dokazati svoja vlasnička prava na taj dio DTK-a. Menadžment HT-a smatra da je vjerojatnost nastanka navedenih okolnosti vrlo malo vjerojatna. Stoga u ovim financijskim izvješćima nisu po navedenom napravljena nikakva usklađenja.

Neto knjigovodstvena vrijednost telekomunikacijske kanalizacije Grupe na dan 31. prosinca 2017. godine iznosi 862 milijuna kuna (31. prosinca 2016. godine: 857 milijuna kuna).

Imovina u najmu

Grupa kao najmoprimac u financijskom najmu ima telekomunikacijsku opremu u niže navedenim iznosima:

	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna
Trošak	97	84
Ispravak vrijednosti	(41)	(19)
Neto knjigovodstvena vrijednost	56	65

17. Ulaganje u nekretnine

milijuni kuna

Stanje na dan 1. siječnja 2016. godine	
Nabavna vrijednost	104
Ispravak vrijednosti	(47)
Neto knjigovodstvena vrijednost	57
Kretanja tijekom 2016. godine	
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	57
Prijenos na nekretnine, postrojenja i opremu	(11)
Amortizacija tekuće godine	(2)
Neto knjigovodstvena vrijednost	44
Stanje na dan 31. prosinca 2016. godine	
Nabavna vrijednost	83
Ispravak vrijednosti	(39)
Neto knjigovodstvena vrijednost	44
Kretanja tijekom 2017. godine	
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	44
Povećanja	-
Otuđenja	(8)
Amortizacija tekuće godine	(1)
Neto knjigovodstvena vrijednost	35
Stanje na dan 31. prosinca 2017. godine	
Nabavna vrijednost	60
Ispravak vrijednosti	(25)
Neto knjigovodstvena vrijednost	35

Grupa je klasificirala prazne objekte i neizgrađena zemljišta kao ulaganje u nekretnine.

18. Ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela

Neto knjigovodstvena vrijednost ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela uključuje (financijski podatci za 2017. godinu odnose se na procijenjene vrijednosti jer društva HT d. d. Mostar i HP d. o. o. Mostar nisu izdali svoja financijska izvješća do datuma izdavanja financijskih izvješća HT Grupe):

	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna
Zajednički pothvat HT d.d. Mostar:		
Stanje na dan 1. siječnja	375	397
Ispravak greške prethodnih razdoblja	-	(22)
Udjel u dobitku	2	3
Isplaćena dividenda	-	(3)
Stanje na dan 31. prosinca	377	375
Pridruženo društvo HP d.o.o. Mostar:		
Stanje na dan 1. siječnja	2	2
Udjel u (gubitku) / dobitku	-	1
(Gubitak od umanjenja vrijednosti) / Povrat od gubitka od umanjenja vrijednosti	-	(1)
Stanje na dan 31. prosinca	2	2
	379	377

a) Ulaganje u zajednički pothvat

Grupa u ulaganju u zajednički pothvat HT d.d. Mostar sa sjedištem u Federaciji Bosni i Hercegovini posjeduje vlasnički udjel od 39,1%. Osnovna djelatnost tog društva je pružanje telekomunikacijskih usluga.

Sve odluke koje donese Uprava, te sve odluke koje donese Nadzorni odbor trebaju biti odobrene od strane obaju većinskih dioničara. Iz tog razloga je ulaganje klasificirano kao zajednički pothvat. Ostatak društva u većini je vlasništvo Federacije Bosne i Hercegovine (50,10%).

Udjel Grupe u poslovnoj dobiti društva HT d.d. Mostar za godinu završenu 31. prosinca 2017. godine priznat je u sveobuhvatnoj dobiti u iznosu od 2 milijuna kuna (2016. godina: 3 milijuna

kuna). U 2017. godini HT je uskladio knjigovodstvenu vrijednost ulaganja u HT d.d. Mostar u iznosu 22 milijuna kuna kao rezultat udjela Grupe u dobiti društva HT d.d. Mostar u prethodnim razdobljima kao posljedica pogrešnog prikazivanja odgođenog troška subvencioniranja korisnika u financijskim izvještajima HT d.d. Mostara.

U 2017. godini, HT nije primio dividendu od HT-a d.d. Mostar (2016. godina: 3 milijuna kuna).

b) Ulaganje u pridruženo društvo

Grupa u pridruženom društvu HP d.o.o. Mostar sa sjedištem u Federaciji Bosni i Hercegovini posjeduje vlasnički udjel od 30,29%. Osnovna djelatnost pridruženog društva je pružanje poštanskih usluga.

Skraćeni prikaz udjela Grupe u kumulativnim financijskim informacijama ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela je kako slijedi:

Sažeti izvještaj o financijskom položaju:	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna
Zajednički pothvat HT d.d. Mostar:	Procijenjeno	Ostvareno
Kratkotrajni dio		
Novac i novčani ekvivalenti	121	107
Ostala kratkotrajna imovina	151	169
Ukupna kratkotrajna imovina	272	276
Financijske obveze	1	1
Ostale kratkoročne obveze	190	221
Ukupne kratkoročne obveze	191	222
Dugotrajni dio		
Dugotrajna imovina	1.183	1.204
Financijske obveze	10	10
Ostale obveze	14	10
Ukupne dugoročne obveze	24	20
Neto imovina	1.240	1.238
Pridruženo društvo HP d.o.o. Mostar:		
Kratkotrajni dio		
Novac i novčani ekvivalenti	15	15
Ostala kratkotrajna imovina	20	12
Ukupna kratkotrajna imovina	35	27
Financijske obveze	-	-
Ostale kratkoročne obveze	13	11
Ukupne kratkoročne obveze	13	11
Dugotrajni dio		
Dugotrajna imovina	63	70
Financijske obveze	-	-
Ostale obveze	1	2
Ukupne dugoročne obveze	1	2
Neto imovina	84	83

Sažeti izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	2017. godine milijuni kuna	2016. godine milijuni kuna
Zajednički pothvat HT d.d. Mostar:	Procijenjeno	Ostvareno
Prihodi	803	854
Amortizacija	(223)	(223)
Prihod od kamata	9	4
Rashodi od kamata	(1)	(1)
Dobit prije oporezivanja	5	(29)
Porez na dobit		-
Neto dobit	5	(29)
Primljena dividenda		3
Pridruženo društvo HP d.o.o. Mostar:		
Prihodi	94	97
Amortizacija	(4)	(3)
Prihod od kamata	-	1
Rashodi od kamata	-	-
(Gubitak) prije oporezivanja	1	2
Porez na dobit	-	-
Neto dobit	1	2
Primljena dividenda		-
Rekapitulacija sažetih financijskih informacija	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna
Zajednički pothvat HT d.d. Mostar:	Procijenjeno	Ostvareno
Početna neto imovina 1. siječnja	1.238	1.244
Dobit razdoblja	5	29
Plaćena dividenda	-	(8)
Tečajna razlika	(31)	(27)
Završna neto imovina	1.240	1.238
Udio u zajedničkom pothvatu 39,10 %	485	484
Tečajne razlike	12	11
Vrijednosno usklađenje ulaganja	(120)	(120)
Knjigovodstvena vrijednost	377	375
Pridruženo društvo HP d.o.o. Mostar:		
Početna neto imovina 1. siječnja	84	82
Dobit / (gubitak) razdoblja	1	2
Tečajna razlika	(1)	-
Završna neto imovina	84	84
Udio u pridruženom društvu 30,29 %	26	26
Tečajne razlike	1	1
Vrijednosno usklađenje ulaganja	(25)	(25)
Knjigovodstvena vrijednost	2	2

19. Financijska imovina raspoloživa za prodaju

Financijska imovina raspoloživa za prodaju, po fer vrijednosti, uključuje sljedeće:

Izdavatelj	Kreditna ocjena	Valuta	Dospijeće	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna
Tuzemna obveznica:					
Vlada Republike Hrvatske	BB	HRK	8. veljače 2017.	-	35
Inozemne obveznice:					
Deutsche Telekom AG	BBB+	EUR	3. travnja 2020.	945	946
Ostalo				3	14
				948	995
Dugotrajni dio				948	949
Kratkotrajni dio				-	46
				948	995

Kamatna stopa na tuzemnu obveznicu iznosi 4,75 %. Kamatne stope na inozemne obveznice iznose do 0,021 %.

Procijenjena fer vrijednost obveznica na dan 31. prosinca 2017. godine određena je njihovom tržišnom vrijednošću ponuđenoj

na aktivnom sekundarnom tržištu kapitala na dan izvješća o financijskom položaju te pripadaju u prvu hijerarhijsku kategoriju fer vrijednosti financijskih instrumenata. Nije bilo promjena unutar hijerarhijskih kategorija fer vrijednosti financijskih instrumenata u 2017. godini.

20. Zalihe

	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna
Trgovačka roba	105	86
Zalihe i rezervni dijelovi	23	25
		128
		111

21. Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja

	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna
Potraživanja od kupaca	128	95
Zajmovi zaposlenicima	79	-
Ostala potraživanja	41	26
Dugotrajni dio	248	121
Potraživanja od kupaca	1.551	1.276
Zajmovi zaposlenicima	21	-
Ostala potraživanja	58	52
Kratkotrajni dio	1.630	1.328
		1.878
		1.449

Tijekom 2013. godine, Grupa je ušla u nekoliko predstečajnih nagodbi sa svojim dužnicima prema kojima je dio prijavljenih kratkotrajnih potraživanja od kupaca u postupku nagodbe pre-

tvoreno u dugotrajna potraživanja (31. prosinca 2017. godine: 20 milijuna kuna) s dospjećima do 5 godina.

Analiza dospjeća potraživanja od kupaca je kako slijedi:

	Ukupno milijuni kuna	Nedospjelo i neispravljeno milijuni kuna	Dospjelo, ali vrijednosno neusklađeno				
			< 30 dana milijuni kuna	31-60 dana milijuni kuna	61-90 dana milijuni kuna	91-180 dana milijuni kuna	>180 dana milijuni kuna
31. prosinca 2017.	1.551	1.220	154	58	35	62	22
31. prosinca 2016.	1.276	894	278	40	17	36	11

Na dan 31. prosinca 2017. godine, potraživanja u nominalnoj vrijednosti od 1.243 milijuna kuna (31. prosinca 2016. godine: 1.068

milijuna kuna) su potpuno vrijednosno usklađena te se uglavnom odnose na potraživanja starija od 180 dana.

Kretanja vrijednosnog usklađenja potraživanja bila su kako slijedi:

	2017. godina milijuni kuna	2016. godina milijuni kuna
Stanje na dan 1. siječnja	1.068	1.117
Stjecanje Crnogorskog Telekomu	152	-
Stjecanje H1	27	-
Zaduženje tijekom godine (bilješka 10)	152	90
Ukinuti neiskorišteni iznos (bilješka 10)	(51)	(58)
Isknjižena potraživanja	(105)	(81)
Stanje na dan 31. prosinca	1.243	1.068

22. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja

Plaćeni troškovi budućeg razdoblja odnose se na unaprijed plaćene obveze po cesijama prema regulatorima u iznosu 178 milijuna kuna (2016. godine: 177 milijuna kuna).

23. Novac, novčani ekvivalenti i bankovni depoziti

a) Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti sastoje se od sljedećih iznosa:	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna
Novac u banci i blagajni	1.493	1.261
Komercijalni papiri	1.080	982
Oročeni depoziti s dospjećem do 3 mjeseca	425	433
Osigurani depoziti (obrnuti REPO poslovi)	154	-
	3.152	2.676

b) Pregled novca i novčanih ekvivalenata i oročenih depozita po valutama

	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna
HRK	2.843	1.175
EUR	254	1.406
USD	66	76
BAM	23	19
GBP	3	-
	3.189	2.676

c) Oročeni depoziti s dospijecom duljim od 3 mjeseca

	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna
Inozemna banka	37	-
Tuzemne banke	-	-
	37	-

d) Garantni depoziti

	Kratkoročni		Dugoročni	
	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna
Inozemna banka	2	11	6	26
Tuzemne banke	1	1	-	-
	3	12	6	26

e) Osigurani depoziti (obrnuti REPO poslovi)

Izdavatelj	Valuta	Dospijeće	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna
Obrnuti REPO poslovi (bilješka 35 g):				
Erste Steiermärkische Bank d. d.	HRK	16. siječnja 2017.	-	160
Raiffeisen Bank Austria d. d.	HRK	14. veljače 2017.	-	118
Erste Steiermärkische Bank d. d.	HRK	23. siječnja 2017.	-	157
Erste Steiermärkische Bank d. d.	HRK	24. siječnja 2017.	-	172
Raiffeisen Bank Austria d. d.	HRK	24. ožujka 2017.	-	79
Raiffeisen Bank Austria d. d.	HRK	9. svibnja 2017.	-	76
Raiffeisen Bank Austria d. d.	HRK	18. svibnja 2017.	-	75
Erste Steiermärkische Bank d. d.	HRK	28. travnja 2017.	-	82
Erste Steiermärkische Bank d. d.	HRK	5. svibnja 2017.	-	127
Erste Steiermärkische Bank d. d.	HRK	21. travnja 2017.	-	85
Erste Steiermärkische Bank d. d.	HRK	18. siječnja 2018.	157	-
			157	1.131

Kamatne stope na dan 31. prosinca 2017. godine na obrnute REPO poslove iznose do 0,1 %.

24. Obveze prema dobavljačima i ostale obveze

	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna
Ugovori za nabavu sadržaja	147	52
EKI ugovori	119	79
Dozvola za radiofrekvencijski spektar	16	9
Ostalo	8	8
Dugoročni dio	290	148
Obveze prema dobavljačima	1.646	1.278
Ugovori za nabavu sadržaja	201	164
PDV i ostali porezi	120	29
EKI ugovori	63	45
Obveze vezane uz plaće	63	64
Obveze iz predstečajne nagodbe	18	-
Dozvola za radiofrekvencijski spektar	(3)	9
Ostalo	47	26
Kratkoročni dio	2.155	1.615
	2.445	1.763

25. Prihodi budućih razdoblja

	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna
Odgođeni prihod od najma opreme	21	19
Dugoročni dio	21	19
Unaprijed plaćeni bonovi	50	45
Odgođen prihod – imovina primljena bez naknade	11	20
Naknade za priključenje	5	-
Ostalo	23	24
Kratkoročni dio	89	89
	110	108

26. Dugoročne obveze prema zaposlenicima

Dugoročna primanja zaposlenih uključuju naknade za odlazak u mirovinu u skladu s kolektivnim ugovorom. Dugoročna primanja zaposlenih utvrđuju se metodom projicirane kreditne jedinice. Dobici i gubici koji proizlaze iz promjena u pretpostavkama aktuaara se priznaju kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u razdoblju u kojem su nastali.

Dugoročna primanja zaposlenih sadrže i naknade za nagrađivanje zaposlenih koje su detaljnije opisane u bilješki 39.

Kretanja obveza prikazanih u izvješću o financijskom položaju su sljedeća:

	2017. godina milijuni kuna	2016. godina milijuni kuna
Stanje na dan 1. siječnja	12	12
Stjecanje Crnogorskog Telekomu (bilješka 3)	4	-
LTIP – Variable II (bilješka 39)	2	3
Kratkoročni dio dugoročnih primanja zaposlenika (bilješka 27)	(4)	(3)
Trošak tekućeg rada	0	1
Isplaćena primanja	(1)	(1)
Aktuarski dobici	-	-
Stanje na dan 31. prosinca	13	12
Otpremnine	1	2
Jubilarne nagrade	2	-
LTIP – Variable II	10	10
	13	12

Na dan 31. prosinca 2017. godine kratkoročni dio rezervacije za LTIP programe iznosi 4 milijuna kuna.

Glavne aktuarske pretpostavke koje su korištene za određivanje obveze za naknade umirovljenja na dan 31. prosinca bile su kako slijedi:

	2017. godina u %	2016. godina u %
Diskontna stopa (godišnje)	3,00	3,00

27. Rezerviranja za ostale obveze i troškove

	Sudski sporovi milijuni kuna	Troškovi demontaže i obnove milijuni kuna	Varijabilni dio naknada zaposlenima milijuni kuna	Otpremnine milijuni kuna	Neiskorišteni godišnji odmor milijuni kuna	Ukupno milijuni kuna
Stanje na dan 1. siječnja 2017. godine	20	22	69	17	5	133
Povećanja	39	-	87	72	5	203
Stjecanje Crnogorskog Telekomu	1	-	-	-	-	1
Stjecanje H1	-	-	-	-	1	1
Iskorištenje	(23)	-	(92)	(59)	(5)	(179)
Ukidanja	(2)	-	-	-	(1)	(3)
Kratkoročni dio obveza prema zaposlenicima (bilješka 26)	-	-	4	-	-	4
Trošak kamate	-	3	-	-	-	3
Stanje na dan 31. prosinca 2017. godine	35	25	68	30	5	163
Dugoročni dio	35	25	-	-	-	60
Kratkoročni dio	-	-	68	30	5	103
	35	25	68	30	5	163

a) Sudski sporovi

Na dan 31. prosinca 2017. godine Grupa ima rezerviranja za nekoliko sudskih sporova i tužbi za koje je Uprava ocijenila da je

vjerojatno da će biti riješeni protiv Grupe.

b) Troškovi demontaže i obnove

Troškovi demontaže i obnove prvenstveno nastaju u slučaju izgrad-

nje telekomunikacijskih građevina na nekretninama trećih strana.

Grupa svake godine preispituje potrebne rezervacije.

c) Otpremnine

Troškovi otpremnina i rezerviranja sastoje se od iznosa bruto otpremnina i ostalih povezanih troškova za zaposlenike kojima je bio raskinut ugovor o radu tijekom 2017. godine.

28. Dionički kapital

Odobren, izdan i u potpunosti plaćen registrirani dionički kapital:

	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna
81.888.535 redovnih dionica bez nominalne vrijednosti	9.823	9.823

Broj izdanih dionica ostao je nepromijenjen u razdoblju između 1. siječnja 1999. godine i 31. prosinca 2017. godine.

29. Zakonske rezerve

Zakonske rezerve predstavljaju rezerve propisane Zakonom o trgovačkim društvima u iznosu od 5% dobitka tekuće poslovne godine, sve dok te rezerve ne dosegnu visinu od 5% temeljnog kapitala. Zakonske rezerve koje ne prelaze navedeni iznos mogu se koristiti samo za pokrivanje gubitaka iz tekuće ili prethodnih

godina. Ako zakonske rezerve društva iznose više od 5% temeljnog kapitala, tada se mogu koristiti i za povećanje temeljnog kapitala Grupe. Spomenute rezerve nisu raspoložive za isplatu.

30. Trezorske dionice

U 2017. godini Grupa je započela s kupnjom trezorskih dionica zbog uvođenja programa otkupa udjela koji traje do 20. travnja 2021. Grupa će povući udjele bez nominalne vrijednosti bez smanjenja temeljnog kapitala.

U okviru ovog programa kupljeno je ukupno 216.005 dionica na

dan 31. prosinca 2017. godine u ukupnoj vrijednosti od 38 milijuna kuna. Rezerva za kupljene vlastite dionice iznosi 38 milijuna kuna (2016: nula) i nije raspodijeljena.

Na dan 31. prosinca 2017. Grupa ukupno drži 218.471 vlastitu dionicu (31. prosinca 2016.: 2.966).

31. Zadržana dobit

U 2017. godini Grupa je isplatila dividendu od 6,00 kuna po dionici (2016. godina: 6,00 kuna) u ukupnom iznosu od 494 milijuna

kuna (2016. godina: 491 milijuna kuna).

32. Ugovorne obveze**a) Ugovorne obveze za poslovni najam**

Grupa ima ugovorne obveze po ugovorima o poslovnom najmu

zgrada, zemljišta, opreme i automobila.

Trošak poslovnog najma sastoji se od sljedećeg:

	2017. godina milijuni kuna	2016. godina milijuni kuna
Trošak tekuće godine (bilješka 10)	162	151

Buduće minimalne obveze po ugovorima o poslovnom najmu koji se ne mogu otkazati iznose:

	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna
Unutar jedne godine	133	136
Između 1 i 5 godina	272	302
Iznad 5 godina	101	99
	506	537

Ugovori se prvenstveno odnose na najam nekretnina i vozila.

b) Ugovorne obveze za kapitalna ulaganja

Grupa ima ugovorne obveze za kapitalna ulaganja kako slijedi:

	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna
Nematerijalna imovina	218	108
Nekretnine, postrojenja i oprema	670	554
	888	662

33. Nepredviđene obveze

U vrijeme sastavljanja ovih financijskih izvješća postoji nekoliko neriješeni pravni slučajevi protiv Grupe. Po mišljenju Uprave, rješavanje tih tužbi neće imati materijalno značajan negativan utjecaj na financijski položaj Grupe osim za određene tužbene zahtjeve za koja su napravljene rezervacije (bilješka 27).

Grupa se snažno brani u odnosu na sve sudske sporove i potencijalne sporove, uključujući regulatorna pitanja i sudske sporove sa zaposlenicima. U Hrvatskoj ne postoji praksa izricanja novčanih kazni u materijalno iznimno značajnim iznosima niti prema Zakonu o zaštiti tržišnog natjecanja niti prema presudama Prekršajnog suda. Radi nepostojanja relevantne sudske prakse te zbog činjenice da su postupci u tijeku, Grupa nije u mogućnosti procijeniti ishod.

Postupak pred Agencijom za zaštitu tržišnog natjecanja vezano uz retransmisiju nogometnih utakmica

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) je pokrenula, prema svojoj odluci od 3. siječnja 2013. godine, postupak protiv HT-a vezano uz moguću zlouporabu vladajućeg položaja na tržištu distribucije premium nogometnog sadržaja zbog činjenice da su ArenaSport kanali i premium sport sadržaji (kao što su Hrvatska nogometna liga – MAXtv Prva liga, UEFA Liga prvaka i UEFA Europska liga) raspoloživi samo putem MAXtv usluge.

Postupak je u tijeku.

Novčana kazna prema Zakonu o zaštiti tržišnog natjecanja je ograničena na iznos do 10 % godišnjeg prihoda Društva u posljednjoj godini za koju su financijska izvješća zaključena. Također, u skladu s praksom Agencije kazna je uobičajeno povezana s prihodima ostvarenim od usluga pruženih na konkretnom trži-

štu te kazna može iznositi do 30% prihoda od konkretne usluge. Na temelju rezultata za 2017. godinu, 30% od prihoda MAXtv usluge iznosilo bi 91 milijuna kuna.

Spor o vlasništvu nad distribucijsko telekomunikacijskom kanalizacijom (DTK) s gradom Zagrebom

Vezano uz telekomunikacijsku infrastrukturu navedenu u okviru nekretnina, postrojenja i opreme (bilješka 16), dana 16. rujna 2008. godine društvo Zagrebački Holding d.o.o. podružnica Zagrebački Digitalni Grad („ZHSDG“) podnijelo je tužbu protiv Društva. ZHSDG navodi da je Grad Zagreb vlasnik DTK na području grada Zagreba i traži plaćanje iznosa u visini od 390 milijuna kuna uvećanog za kamatu.

Tužba se temelji na tvrdnji da HT koristi DTK kojom upravlja tužitelj i da za to ne plaća naknadu

Dana 10. prosinca 2012. godine, Društvo je zaprimilo djelomičnu međupresudu i djelomičnu presudu u ovom predmetu kojom je utvrđeno da je HT obavezan plaćati ZHSDG-u naknadu za korištenje sustava DTK, te da će se do pravomoćnosti ove djelomične međupresude zastati s raspravljanjem o visini tužbenog zahtjeva. Nadalje, odbijen je tužbeni zahtjev kojim bi se utvrdilo da je Grad Zagreb vlasnik cijelog sustava DTK i druge komunalne infrastrukture za polaganje telekomunikacijskih instalacija na području Grada Zagreba, za potrebe komunikacijsko-informatičkih sustava i usluga. Odluka o troškovima ostavljena je za kasniju presudu. Protiv navedene presude Društvo je podnijelo žalbu 21. prosinca 2012. godine.

Dana 4. kolovoza 2015. godine, drugostupanjski Županijski sud u Varaždinu usvojio je žalbu HT-a te je predmet vratio sudu prvog stupnja

na ponovno suđenje, u kojem tužitelj treba opravdati svoje pravo na tužbu, te odrediti (specificirati) tužbeni zahtjev protiv HT-a, tj. tužitelj treba odrediti koje trase, cijevi, na koji način, na kojim točno lokacijama i kroz koje razdoblje je koristio HT.

U lipnju 2016. godine tužitelj je povisio tužbeni zahtjev za dodatnih 90 milijuna kuna koja se odnosi na naknadu za korištenje DTK na području Grada Zagreba za period od 20. lipnja 2011. do 20. lipnja 2012, s ciljem da se izbjegne zastara potraživanja za utuženi period. Slijedom navedenog, tužbeni zahtjev sada ukupno iznosi 480 milijuna kuna, uvećano za kamate.

U lipnju 2017. godine tužitelj je povisio tužbeni zahtjev, za dodatnih 90 milijuna kuna i to za period od 20. lipnja 2012. do 20. lipnja 2013. s ciljem da se izbjegne zastara potraživanja za utuženi period. Slijedom navedenog, tužbeni zahtjev sada ukupno iznosi 570 milijuna kuna, uvećano za kamate.

S obzirom na navedeni razvoj navedene tužbe, Uprava je zaključila da je vrlo mala vjerojatnost nastanka obveze za Društvo iz ovog slučaja, te kako nisu potrebna nikakva rezerviranja troškova u financijskim izvješćima vezana uz ovaj slučaj.

34. Poslovni odnosi s povezanim društvima

Poslovni odnosi niže navedeni prvenstveno se odnose na društva u vlasništvu društva DTAG. Grupa ulazi u poslovne odnose u normalnom tijeku posla po uobičajenim tržišnim uvjetima. Ovi poslovni odnosi uključivali su slanje i primanje međunarodnog prometa prema i od navedenih društava tijekom 2017. i 2016. godine. Nadalje, društvo DTAG pružilo je tehničku podršku Grupi

u vrijednosti od 3 milijuna kuna (2016. godine: 7 milijuna kuna).

Glavne transakcije s povezanim poduzećima tijekom 2017. i 2016. godine uključuju:

Povezano društvo:	Prihodi		Rashodi	
	2017. godina milijuni kuna	2016. godina milijuni kuna	2017. godina milijuni kuna	2016. godina milijuni kuna
Krajnji vlasnik				
Deutsche Telekom AG, Njemačka	100	82	123	127
Zajednički pothvat				
HT d.d. Mostar, Bosna i Hercegovina	32	7	25	6
Ovisna društva krajnjeg vlasnika				
Telekom Deutschland GmbH, Njemačka	27	16	18	12
T-Mobile Austria GmbH, Austrija	10	3	4	3
T-Systems International GmbH, Njemačka	2	4	5	14
Magyar Telekom Nyrt., Mađarska	6	6	8	5
Slovak Telecom a. s., Slovačka	18	13	-	-
T-Mobile Czech	6	-	1	-
T-Mobile Polska	6	2	-	-
T-Mobile Netherlands	5	2	1	-
Deutsche Telekom IT	4	1	10	-
DT Europe Holding	4	-	6	-
Ostali	8	9	17	10
	228	145	218	177

Izvjешće o financijskom položaju sadrži sljedeća stanja koja proizlaze iz poslovanja s povezanim društvima:

Povezano društvo:	Potraživanja		Obveze	
	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna
Krajnji vlasnik				
Deutsche Telekom AG, Njemačka	9	21	115	159
Ovisna društva krajnjeg vlasnika				
Telekom Deutschland GmbH, Njemačka	-	-	11	3
Magyar Telekom, Hungary	-	1	2	1
Albanian Telecom	-	-	13	-
Slovak Telecom a. s., Slovačka	4	10	-	-
T-Systems International GmbH, Njemačka	5	-	13	6
Ostali	9	4	9	2
	27	36	163	171

Na kraju godine Grupa drži komercijalni papir krajnjeg vlasnika u vrijednosti od 1.080 milijuna kuna (31. prosinca 2016. godine: 982 milijuna kuna) (bilješka 23) i u obveznicu krajnjeg vlasnika u iznosu od 945 milijuna kuna (31. prosinca 2016.: 946 milijuna kuna) (bilješka 19).

Savezna Republika Njemačka je i izravan i neizravan dioničar i drži oko 32 posto udjela u temeljnom kapitalu DTAG-a. Zbog prosječne posjećenosti sastanaka dioničara, Savezna Republika Njemačka predstavlja solidnu većinu u sastancima dioničara DTAG-a, iako ima samo manjinski udio, što DTAG čini ovisnim društvom Savezne Republike Njemačke. Dakle, Savezna Republika Njemačka i društva kontrolirana od strane Savezne Republike Njemačke te društva nad kojima Savezna Republika Njemačka može ostvariti značajan utjecaj klasificirani su kao povezana društva DTAG-a, a time i Grupe.

Grupa nije u okviru svojih uobičajenih poslovnih aktivnosti imala transakcije koje su pojedinačno materijalne u financijskoj godini 2017. ili 2016. godine s društvima pod kontrolom Savezne Republike Njemačke društva te sa društvima nad kojima Savezna Republika Njemačka može ostvariti značajan utjecaj.

Naknade članovima Nadzornog odbora

Predsjednik Nadzornog odbora prima naknadu u iznosu od 1,5 prosječne neto plaće zaposlenika Društva isplaćene u prethodnom mjesecu. Naknada zamjeniku predsjednika iznosi 1,25 prosječne neto plaće zaposlenika Društva isplaćene u prethodnom mjesecu dok ostali članovi Nadzornog odbora dobivaju naknadu u iznosu

od jedne prosječne neto plaće zaposlenika Društva isplaćene u prethodnom mjesecu. Naknada članu Nadzornog odbora koji je ujedno i predsjednik Odbora za reviziju Nadzornog odbora iznosi 1,5 prosječne neto plaće zaposlenika Društva isplaćene u prethodnom mjesecu. Naknada članu Nadzornog odbora koji je ujedno i član Odbora za reviziju Nadzornog odbora iznosi 1,25 prosječne neto plaće zaposlenika Društva isplaćene u prethodnom mjesecu. Naknada članu Nadzornog odbora koji je ujedno i član Odbora za naknade i imenovanja Nadzornog odbora iznosi 1,25 prosječne neto plaće zaposlenika Društva isplaćene u prethodnom mjesecu.

Sukladno politici DTAG, predstavnici DTAG ne dobivaju naknadu za članstvo u Nadzornom odboru.

U 2017. godini Grupa je isplatila ukupan iznos od 0,9 milijuna kuna (2016. godina: 0,8 milijuna kuna) članovima Nadzornog odbora. Nisu se davali zajmovi članovima Nadzornog odbora.

Naknade isplaćene ključnim članovima menadžmenta

Ukupan iznos naknada ključnim članovima menadžmenta Grupe za 2017. godinu iznosi 46 milijuna kuna (2016. godina: 38 milijuna kuna). Ključni članovi menadžmenta su članovi Uprave Društva i ovisnih društava i operativni direktori Društva koje za pošljava Grupa.

Naknade ključnim članovima menadžmenta uključuju:	2017. godina milijuni kuna	2016. godina milijuni kuna
Kratkoročna primanja zaposlenih	46	38
	46	38

35. Ciljevi i politike upravljanja financijskim rizikom

Grupa je izložena međunarodnim tržištima usluga. Kao posljedica toga, na Grupu mogu utjecati promjene u tečajevima stranih valuta. Grupa također naplaćuje potraživanja od svojih korisnika uz odgodu i izložena je riziku neplaćanja. Niže su opisani ovi značajni rizici zajedno s metodama koje se koriste za upravljanje tim rizicima. Grupa ne koristi derivatne instrumente za upravljanje rizicima niti u špekulativne svrhe.

a) Kreditni rizik

Grupa nema značajnu koncentraciju kreditnih rizika kod jedne osobe ili grupe osoba sličnih svojstava. Grupa koristi postupke koji osiguravaju na trajnoj osnovi, da se usluge pružaju kupcima odgovarajuće kreditne sposobnosti i da se ne prekorači prihvatljiva granica kreditne izloženosti.

Grupa ne jamči za obveze trećih strana.

Grupa smatra da se njena maksimalna izloženost odražava u iznosu potraživanja (bilješka 21) umanjenom za ispravak vrijednosti koji je priznat na datum izvješća o financijskom položaju.

Nadalje, Grupa je izložena kreditnom riziku putem novčanih depozita u bankama. Na dan 31. prosinca 2017. godine, Grupa je surađivala sa trideset banaka (2016. godine: sedamnaest banaka). Grupa je gotovo isključivo u devet banaka držala svoj novac i depozite. Za pet domaćih banaka u stranom vlasništvu, Grupa je primila garancije za depozite dane od strane matičnih banaka koje imaju minimalni rejting BBB+ ili garancije u obliku niskorizičnih državnih vrijednosnih papira. Upravljanje rizikom je usredotočeno na poslovanje sa najrespektabilnijim bankama u stranom i domaćem vlasništvu u tuzemstvu i inozemstvu te na svakodnevnom kontaktu sa bankama.

Kreditna kvaliteta financijske imovine, koja nije ni dospjela niti umanjena može se procijeniti na temelju povijesnih informacija o stopama naplativosti:

	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna
Potraživanja za telekom usluge pružene domaćim kupcima	983	768
Potraživanja za telekom usluge pružene stranim kupcima	210	45
Ostala potraživanja od kupaca	27	81
Kratkotrajna potraživanja	1.220	894
Potraživanja po predstečajnim nagodbama	20	32
Potraživanja za robu	128	63
Posudbe zaposlenicima	24	-
Ostala potraživanja	76	26
Dugotrajna potraživanja	248	121

Ostala kratkotrajna potraživanja su nedospjela i nisu vrijednosno usklađena.

Kreditna kvaliteta ostale financijske imovine (bilješka 36) podrazumijeva knjigovodstvene vrijednosti na datum izvještavanja.

b) Rizik likvidnosti

Politika Grupe je održati dovoljno novca i novčanih ekvivalenata ili imati na raspolaganju financijska sredstva putem odgovarajućeg iznosa kreditnih linija za ispunjenje njegovih obveza u doglednoj budućnosti.

Višak novca ulaže se uglavnom u financijsku imovinu raspoloživu za prodaju.

Iznosi prikazani u tablicu predstavljaju ugovorene nediskontirane novčane tijekove:

	manje od 3 mjeseca milijuni kuna	3-12 mjeseci milijuni kuna	1-5 godina milijuni kuna	>5 godina milijuni kuna
31. prosinca 2017. godine				
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	2.059	17	-	-
Kapitalizirana prava za sadržaj	73	185	167	-
Financijski najam	-	1	4	-
Posudbe od banaka	27	22	148	125
Kapitalizirana EKI prava	21	62	160	51
Obveze iz predstečajne nagodbe	12	-	38	-
Izdana obveznica	2	18	96	9
Ostale obveze	57	2	83	16
31. prosinca 2016. godine				
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	1.430	13	-	-
Kapitalizirana prava za sadržaj	58	169	69	-
Financijski najam	-	13	44	1
Posudbe od banaka	3	21	120	151
Kapitalizirana EKI prava	15	46	87	53
Obveze iz predstečajne nagodbe	-	-	-	-
Izdana obveznica	2	10	69	8
Ostale obveze	20	10	58	24

c) Rizik kamatne stope

Izloženost Grupe riziku promjena na tržištu kamatnih stopa vezana je prvenstveno uz financijsku imovinu raspoloživu za prodaju, novac i novčane ekvivalente te novčane depozite i obveze Grupe prema bankama.

Sljedeća tabela prikazuje osjetljivost dobiti nakon poreza Grupe na moguću promjenu kamatnih stopa, s nepromijenjenim ostalim varijablama (kroz utjecaj varijabilne kamatne stope na ulaganja):

	Povećanje / smanjenje bazni bodovi	Utjecaj na dobit nakon poreza milijuni kuna
Godina završena 31. prosinca 2017. godine		
HRK	+100	13
	-100	(13)
EUR	+100	10
	-100	(10)
Godina završena 31. prosinca 2016. godine		
HRK	+100	16
	-100	(16)
EUR	+100	19
	-100	(19)

d) Rizik promjene tečaja

Funkcijska valuta Grupe je hrvatska kuna. Određena imovina i obveze denominirani su u stranim valutama koje se preračunavaju u kune po važećem srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na datum izvješća o financijskom položaju. Razlike koje iz toga proizlaze se iskazuju kao prihod ili rashod u sveobuhvatnoj dobiti, ali ne utječu na kratkoročne novčane tijekove.

Značajan iznos depozita u bankama, financijske imovine raspoložive za prodaju i novčanih ekvivalenata, potraživanja i obveza denominiran je u stranim valutama, prvenstveno u eurima. Svrha tih depozita je zaštita obveza u stranim valutama i obveza indeksiranih prema stranim valutama od promjene tečaja stranih valuta. Sljedeća tabela prikazuje osjetljivost dobiti nakon poreza Grupe na moguću promjenu tečaja eura, s nepromijenjenim ostalim varijablama, zbog promjene u fer vrijednosti novčane imovine i obveza:

	Povećanje / smanjenje tečaj EUR-a	Utjecaj na dobit nakon poreza milijuni kuna
Godina završena 31. prosinca 2017. godine	+3 %	39
	-3 %	(39)
Godina završena 31. prosinca 2016. godine	+3 %	62
	-3 %	(62)

e) Procjena fer vrijednosti

Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju procjenjuje se na temelju njezine tržišne cijene na datum izvješća o financijskom položaju. Glavni financijski instrumenti Grupe koji nisu vrednovani po fer vrijednostima su potraživanja od kupaca, ostala potraživanja, dugotrajna potraživanja, obveze prema dobavljačima i ostale obveze. Povijesni trošak potraživanja i obveza, uključujući rezerviranja, koji podliježu uobičajenim uvjetima poslovanja približno je jednak njihovoj fer vrijednosti.

pitala Grupe odnosi se na dionički kapital koji se sastoji od upisanog kapitala, rezervi i zadržane dobiti i na dan 31. prosinca 2017. godine iznosi 12.573 milijuna kuna (31. prosinca 2016. godine: 12.047 milijuna kuna).

Grupa upravlja kapitalom i radi prilagodbe u svjetlu promjena ekonomskih uvjeta. Kako bi zadržala ili prilagodila strukturu kapitala, Grupa može prilagoditi isplate dividendi dioničarima, povrat kapitala dioničarima ili izdati novu emisiju dionica. Nije bilo promjena u ciljevima, politikama i procesima tijekom godina završenih 31. prosinca 2017. i 31. prosinca 2016. godine (bilješke 28 i 31).

f) Upravljanje kapitalom

Primarni cilj upravljanja kapitalom Grupe je osigurati potporu poslovanju i maksimalizirati vrijednost dioničarima. Struktura ka-

g) Primljeni kolaterali

Primljeni kolaterali za obrnute REPO poslove uključuju:

	Kreditna ocjena	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna
Inozemne obveznice:			
Vlada Republike Njemačke	AAA	-	156
Vlada Republike Austrije	AA+	159	797
Vlada Republike Francuske	AA	-	200
Bank of America Corporation	A	78	-
Goldman Sachs Group Inc	A	77	-
		314	1.153

Gore navedeni iznosi iskazani su po fer tržišnoj vrijednosti. Primljeni kolaterali su razina 1 u kategorizaciji prema MSFI13.

h) Netiranja

Sljedeća financijska imovina i financijske obveze su predmet netiranja:

	Potraživanja od kupaca		Obveze prema dobavljačima	
	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna
Bruto priznati iznosi	391	106	578	240
Iznosi netiranja	(114)	(60)	(114)	(60)
	277	46	464	180

36. Financijski instrumenti

Tabela prikazuje usporedbu po kategoriji knjigovodstvene vrijednosti i fer vrijednosti financijskih instrumenata Grupe:

	Knjigovodstvena vrijednost		Fer vrijednost	
	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna
Financijska imovina:				
Novac i novčani ekvivalenti	3.152	2.676	3.152	2.676
Garantni depoziti, kratkoročni	3	12	3	12
Oročeni depoziti	37	-	37	-
Imovina raspoloživa za prodaju, dugotrajna	948	949	948	949
Imovina raspoloživa za prodaju, kratkotrajna	-	46	-	46
Osigurani depoziti	157	1.131	157	1.131
Garantni depoziti, dugoročni	6	26	6	26
Potraživanja od kupaca – kratkotrajna i dugotrajna	1.679	1.371	1.679	1.371
Zajmovi zaposlenicima - kratkoročni i dugoročni	100	-	100	-

Fer vrijednost financijske imovine osim financijske imovine raspoložive za prodaju klasificirana je kao razina 3 fer vrijednosti u hijerarhiji fer vrijednosti zbog uključivanja inputa koji nisu vidljivi kao što je kreditni rizik druge ugovorne strane. Financijska imo-

vina raspoloživa za prodaju spada u razinu 1 (bilješka 19). Procijenjeno je da fer vrijednosti u razini 3 hijerarhije fer vrijednosti odgovaraju njihovim knjigovodstvenim vrijednostima.

37. Posudbe

	Knjigovodstvena vrijednost		Fer vrijednost	
	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna
Bankovni krediti	212	198	212	198
Izdana obveznica	90	64	90	64
Financijski najam	4	42	4	42
Dugoročne	306	304	306	304
Bankovni krediti	36	9	36	9
Izdana obveznica	16	7	16	7
Financijski najam	2	13	2	13
Kratkoročne	54	29	54	29
Ukupno	360	333	360	333

Fer vrijednost posudbi izračunata je diskontiranjem očekivanih budućih novčanih tijekova po prevladavajućim kamatnim stopama i pripada razini 2 hijerarhije fer vrijednosti financijskih instru-

menta, osim za obveznice koje su na razini 1. Ponderirana prosječna kamatna stopa na posudbe iznosi 4,52 % na 31. prosinca 2017. godine (31. prosinca 2016. godine: 4,53%).

Valutna struktura posudbi i financijskog najma

	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna
HRK	159	75
EUR	201	258
	360	333

Izdana obveznica

Temeljem predstečajne nagodbe, obveznice su dužnički vrijednosni papiri s višekratnim dospijećima. U razdoblju od 30. svibnja 2014. do 30. svibnja 2017. Grupa će polugodišnje isplaćivati kamatu koja će se obračunavati prema kamatnoj stopi od 5,25 % godišnje, a glavnica će se isplatiti od 30. svibnja 2017. do 30.

svibnja 2022. godine.

Stjecanjem Grupa je stekla obvezu izdanih obveznica u nominalnoj vrijednosti od 41 milijun kuna koje će se isplatiti u 5 godišnjih obroka po kamatnoj stopi od 4,5%, a glavnica će biti otplaćena od 27. siječnja 2019. do 27. siječnja 2023. godine.

Pregled obveza po financijskim najmovima

	31. prosinca 2017. milijuni kuna	31. prosinca 2016. milijuni kuna
Dospijeće obveza po financijskim najmovima		
Unutar jedne godine	1	13
Između jedne i pet godina	4	44
Nakon pet godina	-	1
Minimalna plaćanja najma	5	58
Buduće promjene financiranja	(1)	(2)
Priznato kao obveza	4	56
Sadašnja vrijednost obveza po financijskom najmu:		
Unutar jedne godine	1	13
Između jedne i pet godina	3	42
Nakon pet godina	-	1
Minimalna plaćanja najma	4	56

38. Ovlaštenje za pružanje usluga i naknade

Grupa je stranka u sljedećim Ovlaštenjima za usluge koji nisu u opsegu IFRIC-a 12:

a) Ovlaštenje za pružanje usluga elektroničkih komunikaci-**ja u nepokretnoj i pokretnoj mreži**

Dana 1. srpnja 2008. godine stupio je na snagu Zakon o elektroničkim komunikacijama koji je uveo institut općeg ovlaštenja za sve elektroničke komunikacijske usluge i mreže. U međuvremenu, stupilo je na snagu pet izmjena i dopuna Zakona o elektroničkim

komunikacijama, koje su objavljene u Narodnim novinama br. 90/11, 133/12, 80/13, 71/14 i 72/17. Prema članku 32. Zakona o elektroničkim komunikacijama Društvo je ovlašteno pružati sljedeće usluge elektroničke komunikacije temeljem opće ovlasti zadnji puta ažurirane 5. svibnja 2017. godine:

- javno dostupna telefonska usluga u nepokretnoj elektroničkoj komunikacijskoj mreži,
- javno dostupna telefonska usluga u pokretnoj elektroničkoj komunikacijskoj mreži,

- davanje u najam elektroničke komunikacijske mreže i/ili voda,
- usluga prijenosa slike, govora i zvuka putem elektroničkih komunikacijskih mreža (što isključuje usluge radiodifuzije),
- usluge s posebnom tarifom i besplatnog poziva,
- usluga davanja pristupa internetu,
- usluge prijenosa govora putem interneta,
- davanje pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme,
- usluge u satelitskoj službi,
- davanje obavijesti (informacija) o brojevima svih pretplatnika javno dostupnih telefonskih usluga u Republici Hrvatskoj,
- izdavanje sveobuhvatnog javno dostupnog imenika svih pretplatnika u Republici Hrvatskoj, i
- ostale usluge.

HAKOM je 26. veljače 2013. godine Društvu izdao posebno ovlaštenje za obavljanje poslova sravnjivanja računa za pružanje elektroničkih komunikacijskih usluga u pomorskom prometu na rok od 10 godina, odnosno do 26. veljače 2023. godine.

U skladu s odlukom HAKOM-a od 23. rujna 2015. godine, Društvo je određeno operaterom univerzalnih usluga na području Republike Hrvatske za razdoblje u trajanju od četiri godine, u kojem razdoblju je dužno pružati sljedeće univerzalne usluge:

- pristup javnoj komunikacijskoj mreži i javno dostupnim telefonskim uslugama na nepokretnoj lokaciji, što omogućuje govornu komunikaciju, komunikaciju putem telefaksa i podatkovnu komunikaciju, uz brzine prijenosa podataka koje omogućuju djelotvoran pristup Internetu, uzimajući u obzir raširene tehnologije kojima se koristi većina pretplatnika, kao i tehnološku ostvarivost,
- postavljanje javnih telefonskih govornica ili drugih javno dostupnih pristupnih točaka za javnu govornu uslugu na javnim mjestima dostupnima u svako doba u skladu s razumnim potrebama krajnjih korisnika usluga u pogledu zemljopisne pokrivenosti, kakvoće usluge, broja javnih telefonskih govornica ili drugih javno dostupnih pristupnih točaka i njihove dostupnosti osobama s invaliditetom,
- posebne mjere za osobe s invaliditetom, uključujući pristup uslugama iz točaka 1. i 2., uključujući pristup hitnim službama, na jednak način kakvim pristupaju drugi krajnji korisnici usluga, i
- posebni cjenovni sustavi prilagođeni potrebama socijalno ugroženih skupina krajnjih korisnika usluga, a koji obuhvaćaju uslugu iz točke 1. gore.

Društvo više nije određena operaterom univerzalnih usluga za uslugu pristupa krajnjih korisnika barem jednom sveobuhvatnom imeniku svih pretplatnika javno dostupnih telefonskih usluga, no Grupa će nastaviti pružati tu uslugu na tržišnoj osnovi.

b) Ovlaštenje za uporabu radiofrekvencijskog spektra

HAKOM je Društvu izdao sljedeća ovlaštenja za uporabu radiofrekvencijskog spektra za javne mreže pokretnih elektroničkih komunikacija:

- dozvola za uporabu radiofrekvencijskog spektra u 900 MHz i 1800 MHz frekvencijskim područjima, vrijedi od 1. prosin-

- ca 2011. godine do 18. listopada 2024. godine,
- dozvola za uporabu radiofrekvencijskog spektra u 2100 MHz frekvencijskom području, vrijedi od 1. siječnja 2010. godine do 18. listopada 2024. godine,
- dozvola za uporabu radiofrekvencijskog spektra u 800 MHz frekvencijskom području, vrijedi od 29. listopada 2012. godine do 18. listopada 2024. godine,
- dozvola za uporabu radiofrekvencijskog spektra u 800 MHz frekvencijskom području, vrijedi od 6. studenoga 2013. godine do 18. listopada 2024. godine, i
- dozvola za uporabu radiofrekvencijskog spektra u 1800 MHz frekvencijskom području, vrijedi od 22. prosinca 2014. godine do 18. listopada 2024. godine.

HAKOM je Društvu izdao i dozvole za uporabu radiofrekvencijskog spektra za satelitske usluge (DTH usluge), vrijede od 12. kolovoza 2015. godine do 11. kolovoza 2020. godine.

c) Naknade za pružanje usluga elektroničke komunikacije

Prema Zakonu o elektroničkim komunikacijama Grupa je dužna plaćati naknade za uporabu adresa i brojeva, radiofrekvencijskog spektra te za obavljanje drugih poslova HAKOM-a u skladu s pravilnicima HAKOM-a i Ministarstva mora, prometa i infrastrukture. Njima je propisan izračun i iznos naknada. Ove naknade plaćaju se za tekuću godinu, odnosno za razdoblje od godine dana unaprijed (u slučaju naknada za pravo uporabe radiofrekvencijskog spektra).

Grupa je u 2017. godini platila sljedeće naknade:

- naknade za uporabu adresa, brojeva i radiofrekvencijskog spektra prema pravilniku Ministarstva mora, prometa i infrastrukture (u korist državnog proračuna, Narodne novine br. 154/08, 28/09, 97/10, 92/12, 62/14, 147/14, 138/15 i 77/16),
- naknade za uporabu dodijeljenog radiofrekvencijskog spektra u skladu s Odlukom o odabiru najpovoljnijeg ponuđača u postupku javne dražbe od 6. studenog 2013. godine i
- naknade za uporabu adresa i brojeva, radiofrekvencijskog spektra i za obavljanje drugih poslova HAKOM-a, prema pravilniku HAKOM-a (u korist HAKOM-a, Narodne novine br. 33/17).

d) Audiovizualne usluge i usluge elektroničkih medija

Prema Zakonu o audiovizualnim djelatnostima (Narodne novine br. 76/07 i 90/11), Grupa je obvezna plaćati naknadu u iznosu od 2% ukupnog godišnjeg bruto prihoda ostvarenog obavljanjem audiovizualne djelatnosti na zahtjev u svrhu osiguravanja sredstava za provedbu Nacionalnog programa.

Pored navedenog, Grupa je (kao operater javnih komunikacijskih mreža), obvezna plaćati i naknadu u iznosu od 0,8% ukupnog godišnjeg bruto prihoda ostvarenog u prethodnoj kalendarskoj godini obavljanjem djelatnosti prijenosa i/ili retransmisije audiovizualnih programa i njihovih dijelova u javnim komunikacijskim mrežama, a što obuhvaća internetsku i kabelsku distribuciju, u svrhu osiguravanja sredstava za provedbu Nacionalnog programa.

Prema Zakonu o elektroničkim medijima (Narodne novine br. 153/09, 84/11, 94/13 i 136/13), Grupa je obvezna plaćati naknadu od 0,5% ukupnoga godišnjeg bruto prihoda ostvarenog

u prethodnoj godini obavljanjem djelatnosti pružanja audiovizualnih medijskih usluga na zahtjev i djelatnosti pružanja usluga elektroničkih publikacija.

Licence nisu izdane svim članicama Grupe.

e) Infrastruktura za elektroničku komunikaciju i povezana oprema

Društvo je kao infrastrukturni operater obvezna plaćati naknade za korištenje zemljišta za svoju EKI u visini koju je ugovorio s vlasnicima zemljišta ili u iznosima utvrđenim posebnim propisima. Zakonom o elektroničkim komunikacijama, jednim od posebnih propisa, uređuje se pravo puta kao pravo korištenja tuđih nekretnina za EKI. Naknade za pravo puta određene su Pravilnikom o potvrdi i naknadama za pravo puta (Narodne novine br. 152/11, 151/14)

koji je usvojen od strane HAKOM-a u prosincu 2011. godine, a koji je na snazi od 4. siječnja 2012. godine. Naknada za korištenje zemljišta za EKI se računa prema površini zemljišta koja se koristi za postavljanje elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme. Zadnja izmjena Pravilnika o potvrdi i naknadi za pravo puta (Narodne novine br. 95/17) propisuje da se naknada za pravo puta plaća od dana zaprimanja zahtjeva za plaćanjem naknade a ne više od dana izdavanja potvrde za pravo puta.

f) Opskrba električnom energijom

Hrvatska energetska regulatorna agencija (HERA) je dana 16. listopada 2016. godine Društvu izdala produženje dozvole za obavljanje energetske djelatnosti opskrbe električnom energijom na razdoblje od 5 godina.

39. Plaćanja temeljena i netemeljena na dionicama

Na razini Grupe trenutno su aktualni sljedeći dugoročni planovi nagrađivanja: HT Variable 2014 i Lead to Win 2015, Lead to Win 2016 i Lead to Win 2017.

Lead to Win je DT-ov model upravljanja učinkom za top menadžere, adaptiran za lokalne potrebe, koji uključuje: upravljanje ciljevima, procjena potencijala i učinka (PPR) i sustav nasljeđivanja. Ovaj model je baziran na transparentnoj povezanosti između procjene učinka i nagrada za kratkoročni bonus, LTI (dugoročni plan stimulacija) i SMP (Share matching Plan) plan dodjele bonus dionica, temeljen na dionici DT-a. Pravo na sudjelovanje i odobreni iznos za sudjelovanje ovise o individualnom učinku i definiranoj razini svake menadžerske pozicije tzv. MG (Management group) razini (MG1 – MG3), s tim da MG 1 predstavlja najvišu razinu menadžerske pozicije.

LTI plan, kao dio modela Lead to Win za 2017. godinu grupe Deutsche Telekom (u nastavku DT Grupa) predstavlja globalni instrument naknade na razini DT Grupe. Cilj LTI plana za 2017. godinu jest pojačanje spremnosti za preuzimanje poduzetničke suodgovornosti i poistovjećenje s DT Grupom, čime se srednjoročno i dugoročno povećava vrijednost DT Grupe, što vodi do boljeg usklađenja interesa rukovodstva i dioničara. Trajanje LTI 2017 plana obuhvaća razdoblje od 1. siječnja 2017. do 31. prosinca 2020.

HT Varijabla II 2013 je istekla je na dan 31. prosinca 2016. godine, te je odlukom Nadzornog odbora utvrđeno ukupno ostvarenje ciljeva od 33,7%. Sukladno tom ostvarenju, sudionicima su u svibnju 2017. godine isplaćene nagrade.

HT Variable II 2014 temelji se na novčanim isplatama, s četiri cilja jednake težine koji se ne mogu mijenjati za vrijeme trajanja plana. Dva cilja su financijski ključni pokazatelji poslovanja, prilagođena zarada po dionici (EPS) i prilagođeni poslovni povrat angažiranog kapitala (ROCE), treći i četvrti cilj su zadovoljstvo korisnika i zaposlenika. Trajanje plana iznosi četiri godine s početkom od 1. siječnja 2014. godine.

Po isteku trajanja plana, Nadzorni Odbor HT-a utvrđuje je li po-

stignut svaki od ciljeva, a Uprava HT-a prema nalazu Nadzornog Odbora HT-a, određuje i objavljuje stupanj ostvarenja ciljeva.

Iznos nagrade Variable II za međunarodne poslovne lidere (BLT) određen je iznosom u individualnom ugovoru, a za ostale sudionike je to 30% ili 20% ugovorene godišnje plaće sudionika na početku plana, a ovisno o razini menadžmenta sudionika plana i odluci Nadzornog odbora. Godišnjom plaćom sudionika smatra se godišnji iznos ukupne fiksne plaće i godišnji iznos varijabilne plaće u slučaju 100% ostvarenja ciljeva.

Variable II nudi mogućnost premašivanja iznosa predviđenih za nagradu, uz ograničenje od 150% iznosa nagrade po cilju. Ciljevi su međusobno neovisni, stoga se svaki cilj procjenjuje zasebno. Mogući prebačaji kao i podbačaji u odnosu na ciljeve uzimaju se u obzir gradacijski po parametru svakog cilja.

LTI kao dio Lead to Win Programa 2015, 2016 i 2017 također se temelji na novčanim isplatama, a iznos nagrade ovisi o menadžerskoj grupi (MG) kojoj pripada pozicija sudionika, kao i o ocjenama radnog učinka, s time da sudionik može biti smo onaj koji je ostvario ocjenu radnog učinka barem 3 (raspon ocjena je od 1 do 5). Na taj način iznos sudjelovanja je u rasponu od 10% do 30% ugovorene godišnje plaće ovisno i o MG i o ocjeni radnog učinka. Dotični iznos konvertira se u „fantomske“ (fiktivne) dionice DTAG-a i dodjeljuje se sudioniku u vidu dionica. Broj „fantomskih“ (fiktivnih) dionica temelji se na četiri jednako ponderirana cilja, koji se određuju na početku trajanja četverogodišnjeg plana, a na kraju razdoblja, dobiven ukupni broj „fantomskih“ (fiktivnih) dionica koji ovisi o ostvarenju definiranih ciljeva, ponovo se konvertira u gotovinski iznos koji se isplaćuje sudionicima plana. Za svaku godišnju tranšu određuje se privremena vrijednost. Valuta plana je Euro, a četiri definirana cilja predstavljaju ciljeve DT grupe.

Ciljevi su: ROCE (povrat na angažirani kapital), EPS (prilagođena dobit po dionici), CSAT (zadovoljstvo korisnika) i ESAT (zadovoljstvo zaposlenika). Ciljevi imaju koridor ostvarenja ciljeva između 0% i 150%, a dodijeljene dionice (osnovni broj) odgovaraju ostvarenju cilja od 100%.

Na kraju svake godine, Nadzorni odbor DTAG-a utvrđuje ostvarenje ciljeva. Na temelju razina ostvarenja, Uprava DTAG-a utvrđuje ostvarenje ciljeva za sudionike plana DTAG-a i komunicira ih prema sudionicima plana. Na temelju toga, odgovorna tijela ili odbori u društvima sudionicima poduzimaju mjere koje su potrebne za dotična društva.

MSP (Matching Share Plan) je model prema kojem sudionik može dobiti dionice HT-a nakon isteka četverogodišnjeg razdoblja. Sudionik je obavezan uložiti od 10% do 33,33% isplaćene godišnje bruto varijabilne plaće u dionice HT-a. Sudionik će primiti jednu dodatnu dionicu za svaku kupljenu pod uvjetom da ih drži neprekidno najkraće četiri godine od datuma kupnje (razdoblje ostvarivanja prava).

Kao dio Lead to Win Programa 2015, 2016 i 2017, uveden je i Share matching Plan (SMP), plan dodjele bonus dionica za menadžere koji obuhvaća skupinu menadžera u Management Grupama - MG1, MG 2 i MG 3. Plan dodjele bonus dionica je

dugoročni dobrovoljni instrument naknade koji menadžere čini vlasnicima DTAG društva i omogućuje im da imaju koristi od uspjeha DT dionice. Iznos dobrovoljnog osobnog ulaganja kreće se između 10% i jedne trećine bruto iznosa kratkoročnog bonusa isplaćenog za prethodnu godinu. Trajanje SMP-a za 2017. obuhvaća razdoblje od 1. srpnja 2017. do 30. lipnja 2021. godine. Sudionik plana mora zadržati dionice DTAG-a kupljene u sklopu dobrovoljnog osobnog ulaganja u razdoblju zabrane trgovanja, a dionice će nositi odgovarajuću oznaku zabrane trgovanja. Po završetku trajanja plana sudioniku plana dodjeljuju se besplatne dionice DTAG-a. Omjer između broja dionica kupljenih u sklopu dobrovoljnog osobnog ulaganja i broja besplatnih bonus dionica ovisi o osobnom učinku sudionika plana.

Usluge zaposlenika priznaju se kao trošak na pro rata osnovi tijekom razdoblja ostvarivanja prava. Društvo mjeri vrijednost usluga sudionika plana indirektno, u odnosu na fer vrijednost odobrenih glavnih instrumenata. Fer vrijednost mjeri se na datum odobrenja koristeći važeće tržišne cijene.

Svi dobiti i troškovi proizašli iz promjena rezerviranja za sve LTIP planove priznatih za primljene usluge zaposlenika tijekom godine prikazani su kako slijedi:

	2017. godina milijuni kuna	2016. godina milijuni kuna
Troškovi	-	(1)
	-	(1)

40. Naknade revizorima

Revizori financijskih izvješća Grupe pružili su u 2017. godini usluge u vrijednosti od 6 milijuna kuna (2016. godina: 5 milijuna kuna). Usluge u 2017. i 2016. godini uglavnom se odnose na troškove revizija i pregleda financijskih izvješća, te revizije

financijskih izvješća pripremanih za regulatorne potrebe. Ostale usluge koje obavlja revizor financijskih izvještaja uključuju edukacijske usluge i preporuke vezane uz MSFI 15 projekt.